

รายงานประจำปี ๒๕๖๘

ANNUAL REPORT 2025

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

NAKHONSAWAN INLAND FISHERIES RESEARCH AND DEVELOPMENT CENTER

กองวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด

Inland Fisheries Research and Development Division

กรมประมง

Department of Fisheries

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

Ministry of Agriculture and Cooperatives

คำนำ

รายงานประจำปีฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อแสดงผลการปฏิบัติงานของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ในปีงบประมาณ 2568 ซึ่งผลการปฏิบัติงาน ทุกกิจกรรม/แผนงาน/โครงการ เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ทุกประการ

อนึ่งผลการปฏิบัติงานในกิจกรรม/แผนงาน/โครงการ ดังกล่าว จะสำเร็จไม่ได้เลยหากขาดเสียซึ่งความสามัคคี ความร่วมแรงร่วมใจ ความวิริยะอุตสาหะของเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ทุกๆ ท่าน ตลอดจนคำแนะนำของผู้บังคับบัญชาของกรมประมงทุกท่าน และการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

(นายสุพัตร ศรีพัฒน์)

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	i
สารบัญ	ii
1. จังหวัดนครสวรรค์	1
2. ปึงบอระเพ็ด	4
3. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์	17
3.1 รายนามผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์	18
3.2 อัตรากำลังข้าราชการ	19
3.3 อัตรากำลังลูกจ้างประจำ	19
3.4 อัตรากำลังพนักงานราชการ ลูกจ้างชั่วคราว และพนักงานจ้างเหมา	20
4. งานธุรการ การเงินและบัญชี ประจำปีงบประมาณ 2568	21
4.1 งานธุรการ	21
4.2 งบประมาณ	21
5. แผนงาน/กิจกรรม/โครงการ ปีงบประมาณ 2568	36
5.1 กิจกรรมการจัดการทรัพยากรประมง กิจกรรมเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำจืด	36
5.2 การติดตามประเมินผลมาตรการสืบเนื่องจากการออกประกาศกรมประมง เรื่อง การกำหนดพื้นที่และระยะเวลาฤดูสัตว์น้ำจืดมีไข่ หรือวางไข่ เลี้ยงตัวอ่อน และกำหนดเครื่องมือ วิธีการประมง และเงื่อนไขในการทำประมง	48
5.3 กิจกรรมการประเมินสถานภาพทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำและแหล่งน้ำขนาดใหญ่ของไทย แหล่งน้ำปึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์	52
5.4 กิจกรรมการประเมินสถานภาพทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำและแหล่งน้ำขนาดใหญ่ของไทย ประจำปีงบประมาณ 2568 แหล่งน้ำแม่น้ำปิง จังหวัดกำแพงเพชร และนครสวรรค์	68
5.5 โครงการประเมินสถานะทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำจืดด้วยค่าผลผลิตสูงสุดที่ยั่งยืน (MSY)	83
5.6 โครงการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์สัตว์น้ำประจำถิ่นและสัตว์หายากใกล้สูญพันธุ์	90
5.8 การบริหารจัดการสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ	97
5.9 กิจกรรมฟื้นฟูและบริหารจัดการทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำสำคัญ พื้นที่ลุ่มต่ำ พังสุโขทัย ทุ่งบางระกำ และลุ่มน้ำเจ้าพระยา และพื้นที่ 3 แหล่งน้ำที่กรมประมงขอใช้ประโยชน์ ในการบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ (ปึงบอระเพ็ด หนองหาร กว๊านพะเยา)	105
5.10 โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร กิจกรรมพัฒนาคุณภาพสินค้าประมงสู่มาตรฐาน	115
5.11 กิจกรรมฟื้นฟูทรัพยากรพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำจืดของไทย	121

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
5.12 กิจกรรมบริหารจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืด การเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำชุมชนเพื่อเพิ่มรายได้และลดค่าครองชีพของประชาชน	126
5.13 แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการประตुरะบานน้ำท่าแห่ จังหวัดพิจิตร	131
5.14 แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการประตुरะบานน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร	157
5.15 แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการประตुरะบานน้ำโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร	182
5.16 แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการปล่อยพันธุ์ปลาเพื่อรักษาระบบนิเวศในอ่างเก็บน้ำของกรมชลประทาน	205
5.17 โครงการเงินทุนหมุนเวียนในการผลิตพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้ง และพันธุ์สัตว์น้ำอื่น ๆ	215

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ลายพระหัตถ์พระราชกระแสรัชกาลที่ 7 เรื่องการอนุรักษ์พันธุ์ปลาในบึงบอระเพ็ด ปี 2469	5
2.2 แผนที่บึงบอระเพ็ด	6
2.3 แผนที่เขตบึงบอระเพ็ด	6
2.4 แผนที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์น้ำ พ.ศ. 2563	7
2.5 แผนที่แสดงปริมาณน้ำเก็บกักในบึงบอระเพ็ดที่ระดับเก็บกักต่างๆ	8
5.2.1 พื้นที่ดำเนินการบึงบอระเพ็ด	48
5.2.2 จำนวนปลาที่ดำเนินการจำแนกระยะไข่ ในแต่ละช่วงเดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2567- เดือน กันยายน 2568 (1) กลุ่มปลาหนัง (2) กลุ่มปลาเกล็ด	49
5.3.1 แผนที่แสดงจุดสำรวจประชาคมปลาในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์	54
5.3.2 องค์ประกอบชนิดปลาโดยจำนวนและน้ำหนัก (ร้อยละ80) ในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ จาก การสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือน กันยายน 2568	59
5.4.1 แผนที่แสดงจุดสำรวจประชาคมปลาในแม่น้ำปิง จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดนครสวรรค์	69
5.4.2 องค์ประกอบชนิดปลาโดยจำนวนและน้ำหนัก (ร้อยละ80) ในแม่น้ำปิง จังหวัดกำแพงเพชรและ จังหวัดนครสวรรค์ จากการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างเดือน ตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568	73
5.5.1 ปลาที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจจำนวน 5 ชนิด ของบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ปี 2568	88
5.13.1 ขอบเขตและพื้นที่บริเวณประตูระบายน้ำท่าแห และสถานีเก็บตัวอย่าง	132
5.13.2 สภาพแวดล้อมสถานีต่างๆ	133
5.13.3 กิจกรรมบางส่วนในระหว่างดำเนินการสำรวจ	137
5.13.4 กำลังการผลิตทางการประมงในโครงการประตูระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจเดือนมีนาคม (ครั้งที่ 1) 2568 และกรกฎาคม (ครั้งที่ 2) 2568	143
5.13.5 ความชุกชุมสัมพันธ์เฉลี่ยในโครงการประตูระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจ เดือนมีนาคม (ครั้งที่ 1) 2568 และกรกฎาคม (ครั้งที่ 2) 2568	144
5.13.6 ร้อยละขององค์ประกอบแหล่งกักเลี้ยงที่พบบริเวณโครงการประตูระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร	146
5.13.7 ร้อยละขององค์ประกอบแหล่งกักเลี้ยงที่พบบริเวณโครงการประตูระบายน้ำ ท่าแห จังหวัดพิจิตร	149

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
5.13.8 ร้อยละขององค์ประกอบสัณฐานดินที่พบบริเวณโครงการประตูละบายน้ำท่าแห จังหวัด พิจิตร	151
5.14.1 ขอบเขตและพื้นที่บริเวณประตูละบายน้ำบ้านวังจิก และสถานีเก็บตัวอย่าง	158
5.14.2 สภาพแวดล้อมสถานีต่างๆ	159
5.14.3 กิจกรรมบางส่วนในระหว่างการดำเนินการสำรวจ	163
5.14.4 กำลังการผลิตทางการประมงในโครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจเดือนมีนาคม (ครั้งที่ 1) 2568 และกรกฎาคม (ครั้งที่ 2) 2568	168
5.14.5 ความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยในโครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจเดือนมีนาคม (ครั้งที่ 1) 2568 และกรกฎาคม (ครั้งที่ 2) 2568	169
5.14.6 ร้อยละขององค์ประกอบแพลงก์แพลงก์พืชบริเวณโครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร	171
5.14.7 ร้อยละขององค์ประกอบแพลงก์แพลงก์สัตว์ที่พบบริเวณบริเวณโครงการประตูละบายน้ำ บ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร	174
5.14.8 ร้อยละขององค์ประกอบสัณฐานดินที่พบบริเวณโครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร	176
5.15.1 ขอบเขตและพื้นที่บริเวณประตูละบายน้ำโพธิ์ประทับช้าง และสถานีเก็บตัวอย่าง	183
5.15.2 สภาพแวดล้อมสถานีต่างๆ	184
5.15.3 กิจกรรมบางส่วนในระหว่างการดำเนินการสำรวจ	188
5.15.4 กำลังการผลิตทางการประมงในโครงการประตูละบายน้ำโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจเดือนเมษายน (ครั้งที่ 1) 2568 และกรกฎาคม (ครั้งที่ 2) 2568	192
5.15.5 ความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยในโครงการประตูละบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจเดือนเมษายน (ครั้งที่ 1) 2568 และกรกฎาคม (ครั้งที่ 2) 2568	193
5.15.6 ร้อยละขององค์ประกอบแพลงก์แพลงก์พืชบริเวณโครงการประตูละบายน้ำโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร	195
5.15.7 ร้อยละขององค์ประกอบแพลงก์แพลงก์สัตว์ที่พบบริเวณบริเวณโครงการประตูละบายน้ำ โพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร	158
5.15.8 ร้อยละขององค์ประกอบสัณฐานดินที่พบบริเวณโครงการประตูละบายน้ำโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร	160

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ปริมาณน้ำเก็บกักในบึงบอระเพ็ดที่ระดับเก็บกักต่างๆ	8
2.2 งานวิจัยค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับบึงบอระเพ็ด	14
5.1.1 ผลการปฏิบัติงานกิจกรรมเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ	37
5.1.2 รายชื่อแหล่งน้ำที่ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ งานกิจกรรมเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ	38
5.2.1 แสดงค่าดัชนีความสัมพันธ์ของอวัยวะสืบพันธุ์ (gonadosomatic index, GSI) ในบึงบอระเพ็ด	50
5.3.1 ชนิดพันธุ์ปลาที่พบในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ จากการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568	56
5.3.2 ความชุกชุมสัมพัทธ์ของประชาคมปลาในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ จากการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568 หน่วย : กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน	58
5.3.3 ชนิดพันธุ์ปลาที่มีค่าความชุกชุมสัมพัทธ์ของประชาคมปลาสูงที่สุด 10 อันดับแรกในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ จากการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568 หน่วย : กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน	58
5.3.4 การเปลี่ยนแปลงของชนิดพันธุ์ปลาที่พบในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ จากการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างปี 2567 และ 2568	61
5.3.5 การเปลี่ยนแปลงของความชุกชุมสัมพัทธ์ของประชาคมปลาในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ จากการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างปี 2567 และปี 2568 หน่วย : กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน	64
5.4.1 ชนิดพันธุ์ปลาที่พบในแม่น้ำปิง จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดนครสวรรค์ จากการสุ่มตัวอย่าง ด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568	70
5.4.2 ความชุกชุมสัมพัทธ์ของประชาคมปลาในแม่น้ำปิง จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดนครสวรรค์ จากการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568 หน่วย : กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน	72
5.4.4 การเปลี่ยนแปลงของชนิดพันธุ์ปลาที่พบในแม่น้ำปิง จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดนครสวรรค์ จากการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างปี 2567 และ 2568	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
5.4.5 การเปลี่ยนแปลงของความซุกซุ่มสัมพัทธ์ของประชาคมปลาในแม่น้ำปิง จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดนครสวรรค์ จากการสุ่มด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างปี 2567 และปี 2568 หน่วย : กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน	78
5.5.1 ชนิดปลาที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจจำนวน 5 ชนิด ซึ่งเป็นตัวแทนของบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ปีงบประมาณ 2568	87
5.5.2 ข้อมูลผลจับสัตว์น้ำจากสมุดปูม (Logbook) จากทำขึ้นปลาและชาวประมง บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ปีงบประมาณ 2568	88
5.6.1 แผน/ผลการปฏิบัติงานโครงการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์สัตว์น้ำประจำถิ่น และสัตว์หายากใกล้สูญพันธุ์	92
5.7.1 สัตว์น้ำของกลาง สัตว์น้ำที่ตกเป็นของแผ่นดิน หรือสัตว์ป่าที่เป็นสัตว์น้ำที่ถูกนำมามอบให้ ศปจ.นครสวรรค์ดูแล	95
5.8.1 ผลการดำเนินงานการบริหารจัดการสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ	98
5.10.1 ผลการปฏิบัติงานโครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร กิจกรรมพัฒนาคุณภาพสินค้าประมงสู่มาตรฐาน	116
5.10.2 รายชื่อฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด	120
5.11.1 ผลการปฏิบัติงานโครงการฟื้นฟูทรัพยากรพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำจืดของไทย	123
5.11.2 รายงานการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำโครงการฟื้นฟูทรัพยากรพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำจืดของไทย ปีงบประมาณ 2568	124
12.1.1 สรุปการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำโครงการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำชุมชนเพื่อเพิ่มรายได้ และลดค่าครองชีพของประชาชน	128
5.13.1 ชนิดสัตว์น้ำในโครงการประมงน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจ เดือนมีนาคมและกรกฎาคม 2568	139
5.13.2 กำลังการผลิตทางการประมงในโครงการประมงน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจ เดือนมีนาคมและกรกฎาคม 2568	143
5.13.3 ความซุกซุ่มสัมพัทธ์เฉลี่ยโครงการประมงน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจ เดือนมีนาคมและกรกฎาคม 2568	144
5.13.4 จำนวนชนิดของกลุ่มแพลงก์ตอนพืชบริเวณโครงการประมงน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร	145
5.13.5 ชนิดของแพลงก์พืชที่พบบริเวณโครงการประมงน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร ตามจุดสำรวจ	147
5.13.6 ปริมาณแพลงก์ตอนพืชเฉลี่ยที่พบบริเวณโครงการประมงน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร	148

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
5.13.7 จำนวนชนิดของกลุ่มแพลงก์ตอนสัตว์บริเวณบริเวณโครงการประจวบระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร	148
5.13.8 ชนิดของแพลงก์สัตว์ที่พบบริเวณโครงการประจวบระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร ตามจุดสำรวจ	150
5.13.9 ปริมาณแพลงก์ตอนสัตว์เฉลี่ยที่พบบริเวณโครงการประจวบระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร	150
5.13.10 ชนิดของสัตว์หน้าดินที่พบบริเวณโครงการประจวบระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร ตามจุดสำรวจ	152
5.13.11 ปริมาณสัตว์หน้าดินเฉลี่ยที่พบบริเวณโครงการประจวบระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร	152
5.13.12 พันธุ์ไม้ที่พบในพื้นที่โครงการประจวบระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร ปี 2568	154
5.14.1 ชนิดสัตว์น้ำในโครงการประจวบระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจ เดือนมีนาคมและกรกฎาคม 2568	164
5.14.2 กำลังการผลิตทางการประมงในโครงการประจวบระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจเดือนมีนาคมและกรกฎาคม 2568	168
5.14.3 ความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยโครงการประจวบระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจเดือนมีนาคมและกรกฎาคม 2568	169
5.14.4 จำนวนชนิดของกลุ่มแพลงก์ตอนพืชบริเวณโครงการประจวบระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร	170
5.14.5 ชนิดของแพลงก์พืชที่พบบริเวณโครงการประจวบระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร ตามจุดสำรวจ	172
5.14.6 ปริมาณแพลงก์ตอนพืชเฉลี่ยที่พบบริเวณโครงการประจวบระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร	173
5.14.7 จำนวนชนิดของกลุ่มแพลงก์ตอนสัตว์บริเวณบริเวณโครงการประจวบระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร	173
5.14.8 ชนิดของแพลงก์สัตว์ที่พบบริเวณโครงการประจวบระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร ตามจุดสำรวจ	175
5.14.9 ปริมาณแพลงก์ตอนสัตว์เฉลี่ยที่พบบริเวณโครงการประจวบระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร	175
5.14.10 ชนิดของสัตว์หน้าดินที่พบบริเวณโครงการประจวบระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร ตามจุดสำรวจ	176
5.14.11 ปริมาณสัตว์หน้าดินเฉลี่ยที่พบบริเวณโครงการประจวบระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร	176
5.14.17 พันธุ์ไม้ที่พบในพื้นที่โครงการประจวบระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร ปี 2568	178
5.15.1 ชนิดสัตว์น้ำในโครงการประจวบระบายน้ำโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจ เดือนเมษายนและกรกฎาคม 2568	188

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
5.15.2 กำลังการผลิตทางการประมงในโครงการประมงน้ำจืดประมงน้ำจืด จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจเดือนเมษายนและกรกฎาคม 2568	192
5.15.3 ความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยโครงการประมงน้ำจืด จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจเดือนมีนาคมและกรกฎาคม 2568	193
5.15.4 จำนวนชนิดของกลุ่มแพลงก์ตอนพืชบริเวณโครงการประมงน้ำจืดประมงน้ำจืด จังหวัดพิจิตร	194
5.15.5 ชนิดของแพลงก์พืชที่พบบริเวณโครงการประมงน้ำจืดประมงน้ำจืด จังหวัดพิจิตร ตามจุดสำรวจ	196
5.15.6 ปริมาณแพลงก์ตอนพืชเฉลี่ยที่พบบริเวณโครงการประมงน้ำจืดประมงน้ำจืด จังหวัดพิจิตร	197
5.15.7 จำนวนชนิดของกลุ่มแพลงก์ตอนสัตว์บริเวณโครงการประมงน้ำจืดประมงน้ำจืด จังหวัดพิจิตร	197
5.15.8 ชนิดของแพลงก์สัตว์ที่พบบริเวณโครงการประมงน้ำจืดประมงน้ำจืด จังหวัดพิจิตร ตามจุดสำรวจ	199
5.15.9 ปริมาณแพลงก์ตอนสัตว์เฉลี่ยที่พบบริเวณโครงการประมงน้ำจืดประมงน้ำจืด จังหวัดพิจิตร	199
5.15.10 ชนิดของสัตว์หน้าดินที่พบบริเวณโครงการประมงน้ำจืดประมงน้ำจืด จังหวัดพิจิตร ตามจุดสำรวจ	201
5.15.11 ปริมาณสัตว์หน้าดินเฉลี่ยที่พบบริเวณโครงการประมงน้ำจืดประมงน้ำจืด จังหวัดพิจิตร	201
5.15.17 พันธุ์ไม้น้ำที่พบในพื้นที่โครงการประมงน้ำจืดประมงน้ำจืด จังหวัดพิจิตร ปี 2568	203
5.16.1 ระยะเวลาและแผนการดำเนินงาน	207
5.16.2 พื้นที่ดำเนินการและกลุ่มเป้าหมาย	207
5.16.3 รายละเอียดผลดำเนินการกิจกรรมปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ	208
5.17.1 การจำหน่ายพันธุ์สัตว์น้ำประจำปีงบประมาณ 2568	216

1. จังหวัดนครสวรรค์

1.1 ประวัติความเป็นมา

นครสวรรค์เป็นเมืองโบราณซึ่งสันนิษฐานว่าตั้งขึ้นในสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี โดยมีปรากฏชื่อในศิลาจารึกเรียกว่า เมืองพระบางเป็นเมืองหน้าด่านสำคัญในการทำศึกสงครามมาทุกสมัย ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย กรุงธนบุรีจนถึงกรุงรัตนโกสินทร์ ตัวเมืองดั้งเดิมตั้งอยู่บริเวณ เจริญเขาคาด (เขาฤๅษี) จรดวัดหัวเมือง(วัดนครสวรรค์) ยังมีเชิงเนินดินเป็นแนวปรากฏอยู่ เมืองพระบางต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น เมืองขอนแก่นเพราะตัวเมืองตั้งอยู่บนฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา และหันหน้าเมืองไปทางแม่น้ำซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกทำให้แสงอาทิตย์ส่องเข้า หน้าเมืองตลอดเวลาแต่ภายหลังได้เปลี่ยนเป็นชื่อ เมืองนครสวรรค์เพื่อเป็นศุภนิมิตอันดี นครสวรรค์มีชื่อเรียกเป็นที่รู้จักแพร่หลายมาแต่เดิมว่าปากน้ำโพโดยปรากฏเรียกกันมาตั้งแต่ในสมัยกรุงศรีอยุธยาตามประวัติศาสตร์ในคราวที่พระเจ้าหงสาวดีบุเรงนองยกทัพมาตีกรุงศรีอยุธยาครั้งสมัยสมเด็จพระมหาจักรพรรดิกองทัพเรือจากกรุงศรีอยุธยาได้ยกไปรบทัพข้าศึกที่ปากน้ำโพแต่ด่านทัพข้าศึกไม่ไหวจึงล่าถอยกลับไป

ที่มาของคำว่า ปากน้ำโพสันนิษฐานได้ 2 ประการคือ อาจมาจากคำว่า ปากน้ำไหลเพราะเป็นที่ปากน้ำปิง ยม และน่าน มาไหลรวมกันเป็น ต้นแม่น้ำเจ้าพระยาหรืออีกประการหนึ่ง คือมีต้นโพธิ์ขนาดใหญ่อยู่ตรงปากน้ำในบริเวณวัดโพธิ์ ซึ่งเป็นที่ตั้งศาลเจ้าพ่อท้าวทนต์ในปัจจุบัน จึงเรียกกันว่า ปากน้ำโพธิ์ก็อาจเป็นไปได้ ในสมัย พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชได้ทรงนำพระพุทธรูปชื่อ พระบางไปคืนให้เมืองเวียงจันทน์ แต่ติดศึกพม่าต้องเอาพระพุทธรูป พระบางมาค้างไว้ที่เมืองนี้ ต่อมาไทยรบทัพจับศึกกับพม่าและปราบหัวเมืองฝ่ายเหนือที่แข็งเมืองยกมาตีกรุงศรีอยุธยาและตอนต้นกรุงเทพฯ กองทัพไทยได้ยกเคลื่อนที่ขึ้นมาเลือกนครสวรรค์ (ที่เคยเป็นโรงทหารเก่าหลังโรงเหล้าปัจจุบัน) เป็นที่ตั้งทัพหลวงแล้วดัดแปลงชุดคูประตูหอรบ จากตะวันตกตลาดสะพานดำไปบ้านสันคูไปถึงทุ่งสนคู เดิมนี่ยังปรากฏแนวคูอยู่ เมื่อข้าศึกยกลงมาจากทุ่งหนองเบน หนองสังข์ สลกบาตร และตะวันออกเฉียงใต้ของลาดยาวมาเหนือทุ่งสนคู เมื่อฤดูแล้งเป็นที่ดอนขาดน้ำ ถ้าฝนตกน้ำก็หลากเข้ามาอย่างแรง ท่วมข้าศึกไทยยกทัพตีตลบหลัง พม่าวิ่งหนีผ่านช่องเขานี้จึงได้ชื่อว่า เขาช่องขาดมาจนบัดนี้

เนื่องจากเมืองนครสวรรค์เป็นหัวเมืองชั้นตรีซึ่งปรากฏอยู่ตามกฎหมายเก่าในสมัย แผ่นดินสมเด็จพระเอกาทศรถ ราว พ.ศ. 2100 ว่าด้วยเรื่องดวงตราประทับหนังสือที่ให้เสนาบดีเจ้ากระทรวงใช้ในราชการ ดังนั้น เมืองนครสวรรค์ จึงมิได้มีบทบาทที่ถูกกล่าวถึงไว้ในประวัติศาสตร์สำคัญของไทยเท่าใดนัก

จังหวัดนครสวรรค์เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคเหนือตอนล่าง หรือภาคกลางตอนบนห่างจากกรุงเทพฯ มาทางทิศเหนือ 237 กิโลเมตรโดยทางรถยนต์สายเอเชีย และ 250 กิโลเมตรโดยทางรถไฟมีเนื้อที่ 9,597.677 ตารางกิโลเมตรหรือ 5,998,548 ไร่ อาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดพิจิตร, กำแพงเพชร
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดลพบุรี, อุทัยธานี, ชัยนาท และสิงห์บุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดเพชรบูรณ์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดตาก

1.2 เทศกาลการท่องเที่ยวของจังหวัดนครสวรรค์

1. เดือนมกราคม “ปีใหม่มืองสี่แคว” ท่านจะตื่นตากับอภิมหาตำนานแผ่นดินต้นแม่น้ำเจ้าพระยาในงานฉลองปีใหม่มืองกาชาตนครสวรรค์ ณ สนามหน้าศาลากลางจังหวัด ชมการแสดง แสง สี เสียง และสื่อผสมแผ่นดินต้นเจ้าพระยาเอกราชนครสวรรค์” กลางลำน้ำเจ้าพระยา ชมการประกวดธิดากาชาต การแสดงของเหล่าดารานักร้องชั้นนำทั่วฟ้าเมืองไทย การแสดงสินค้า “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ “

2. เดือนกุมภาพันธ์ “ตรุษจีนแห่งมังกร” ท่านจะพบกับบรรยากาศแห่งการเฉลิมฉลอง “เทศกาลตรุษจีนเมืองนครสวรรค์” ที่ประดับด้วยโคมแดงทั้งเมือง นำสู่ความตื่นตาตื่นใจกับขบวนแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ ขบวนแห่รถเจ้าแม่กวนอิม ขบวนแห่นางฟ้าโปรยดอกไม้ ขบวนแห่สิงโต ขบวนแห่มังกร ขบวนแห่เอ็งกอพะอู และขบวนแห่อื่นๆ อีกมากมาย นอกจากนี้ยังได้ชมการแข่งขันเซตสิ่งโตนานาชาติอีกด้วย

3. เดือนมีนาคม “พักผ่อนบึงบอระเพ็ด” ชมการประกวดอาหาร ห่อหมกใบบัว น้ำพริกลงเรือส้มตำไหลบัว การประกวดวาดภาพ ปลาตู้ ปลาก๊าดไทย ปลาทอง ลิ้มรสอาหารปลา ผลิตผลจากบึง สินค้าเกษตร ชมการแข่งขันกีฬาชาวบึง มวยบึง ดำน้ำท่น ดำน้ำไกล ถ่อเรือแข่ง พายเรือหมู

4. เดือนเมษายน “ปลารสเด็ดปากน้ำโพ” เชิญลิ้มรส ปลาสดๆ นานาพันธุ์ จากแม่น้ำปิง แม่น้ำน่าน แม่น้ำเจ้าพระยา บึงบอระเพ็ด อาทิเช่น ปลาทอด ปลานึ่ง เป็ะชะ ปลาอบฟาง ทอดมันปลากราย ลูกชิ้นปลากราย ซึ่งเป็นอาหารที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครสวรรค์

5. เดือนพฤษภาคม “มหรหรรพ์ไม้ดอกไม้ประดับเมืองร้อน” ท่านจะได้พบกับการแสดงและประกวดกล้วยไม้ นานาพันธุ์ การประกวดจัดสวนกล้วยไม้ การประกวดหยก โป๊ยเซียน การประกวดชวนชม แค้ทตัส และโกสน ซึ่งเป็นการจัดบอนไซ ไม้ตัด บอน มหรหรรพ์ไม้ดอกไม้ประดับเมืองร้อนที่ยิ่งใหญ่

6. เดือนมิถุนายน “ปิ่นเขานอรอนางพันธุ์รัตน์” พาท่านไปชมป่าหินที่สวยงามที่สุดในนครสวรรค์ สัมผัสกับลานลั่นทมอายุร้อยปี ชมการแข่งขันไต่เขา เข้าสู่ตำนานพื้นบ้านพระสังข์ทอง สัมผัสนางพันธุ์รัตน์และฝูงลิงป่าจำนวนมาก ยามเย็นใกล้พลบค่ำ ท่านจะละลานตาไปกับฝูงค้างคาวจำนวนมากนับล้านตัวโฉบบินออกหากินมองเห็นเป็นสายสีดำพรูไปมาบนท้องฟ้าเป็นทางยาวสวยงามมาก

7. เดือนกรกฎาคม “เที่ยวทุ่งหินเทิน” ชมทุ่งหญ้าเชิงเขาที่มีกลุ่มก้อนหินขนาดใหญ่ ตั้งวางซ้อนกัน ลักษณะสัมผัสกันเล็กน้อย ซึ่งนับว่าเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่น่าอัศจรรย์เป็นสวนหินธรรมชาติ ที่สวยงามและแปลกประหลาดมหัศจรรย์มาก ชมการทำผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ และเลือกซื้อผ้าพื้นเมืองจากกลุ่มแม่บ้าน

8. เดือนสิงหาคม “ตามรอยพระยุคลบาทเสด็จประพาสต้น” การลงเรือล่องแพตามเส้นทางเสด็จประพาสต้นของพระพุทธเจ้าหลวง ในรัชกาลที่ 5 ที่เสด็จประพาสต้นในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อ พ.ศ. 2449 โดยนำท่านเข้าบรรยากาศการท่องเที่ยวแบบ Package Tour ซึ่งท่านจะได้ตามรอยพระพุทธรูป ได้ชื่นชมภาพประวัติศาสตร์และพระราชกรณียกิจในการเสด็จประพาสต้นแล้วยังจะได้ลิ้มรสอาหารรสเด็ดปากน้ำโพและดื่มด่ำกับสภาพธรรมชาติสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ชมภาพจิตรกรรมฝาผนังในอุโบสถเก่าวัดเกาะหงส์ชมศิลปะล้ำค่าของวัดพระพรหมเขื่อน

9. เดือนกันยายน “ท่องป่า ไผ่ศาลี” การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ด้วยการเดินป่าศึกษาธรรมชาติท่านจะได้สัมผัสกับน้ำตกชั้นสมบูรณ์ที่สวยงามแผ่อยู่ท่ามกลางแมกไม้เป็นน้ำที่ไหลลงมาร่องเขาโลมนาง ลักษณะน้ำตกจำนวน 7 ชั้น ขนาดใหญ่ 4 ชั้น เป็นแก่งเล็กๆ 3 ชั้น แต่ละชั้นมีความสวยงามแตกต่างกันไป นอกจากนี้ยังมีจุดชมวิวซึ่งสามารถมองเห็นทัศนียภาพได้กว้างไกล สวยงาม จึงเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการความท้าทายซึ่งท่านจะได้รับความประทับใจจนยากที่จะลืมเลือนได้

10. เดือนตุลาคม “ประเพณีทางน้ำ” ชมการจัดงานประเพณีวิถีชีวิตชาวปากน้ำโพที่อาศัยลุ่มน้ำเจ้าพระยาเป็นที่ยอาศัยเลี้ยงชีพอย่างต่อเนื่องกันมานับร้อย ๆ ปีชมการแข่งขันเรือยาวจากทั่วประเทศและการแข่งขันกองเชียร์จากตำบลต่างๆ

11. เดือนพฤศจิกายน “ลอยกระทงสายพายเรือคืนน้ำ” ประเพณีลอยกระทงที่ยิ่งใหญ่ตระการตา ท่านจะได้ชมขบวนแห่กระทงและการแข่งขันทำกระทงครอบครัวเพื่อเป็นการปลูกฝังความรัก ความสามัคคี ความอบอุ่นให้เกิดขึ้นภายในครอบครัวและที่งดงามอย่างยิ่งคือท่านจะได้ร่วมลอยกระทงสายโดยกระทงจะลอยตามกันไปเป็นสายยาวนับร้อย นับพันไปตามแม่น้ำเจ้าพระยา มีความงดงามอย่างยิ่ง นอกจากนี้ยังได้สัมผัสกับบึงบอระเพ็ดบึงธรรมชาติที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ โดยวิธีการพายเรือชมดอกบัวบานพันธุ์ รวมทั้งฝึกภาคปฏิบัติ วิธีใช้กล้องดูนก และรู้จักนกพันธุ์ต่างๆ จากชมรมดูนกบึงบอระเพ็ด

12. เดือนธันวาคม “ขอพรหลวงพ่อพรหม ชมเมืองจันทน์” ขอเชิญท่านนมัสการ “หลวงพ่อพรหม” เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตและเชิญชมการประกวดพระเครื่องหลวงพ่อพรหม ซึ่งเป็นเกจิอาจารย์ชื่อดังของเมืองสี่แคว จะพาท่านสัมผัสกับคุณค่าแห่งประวัติศาสตร์ของชาวมืองโบราณสมัยพุนัน สุวรรณภูมิและทวารวดี สิ่งของโบราณที่ประเมินค่าไม่ได้กว่า 5,000 ชิ้นทั้งเครื่องปั้นดินเผา เครื่องประดับ ตุ๊กตา ซึ่งได้ถูกรวบรวมไว้ที่พิพิธภัณฑ์ “จันทน์” สัมผัสกับความงามของถ้ำจำนวนมากมาย มีทั้งหินงอกหินย้อยรูปร่างแปลกๆ ผนังถ้ำมีลักษณะเป็นภาพเพชรเมื่อมีแสงกระทบจะเป็นประกายสวยงามมาก หลังจากนั้นจะพาท่านไปชมชิมส้มรสชาดอร่อยซึ่งมีนับพันไร่ และชิมอาหารอร่อยของเมืองตากลิ ชื่อของฝากผลิตภัณฑ์จากกะลา ผ้าทอจันทน์ลายโบราณที่สืบทอดมานับร้อยปี

2. บึงบอระเพ็ด

2.1 ประวัติความเป็นมาบึงบอระเพ็ด

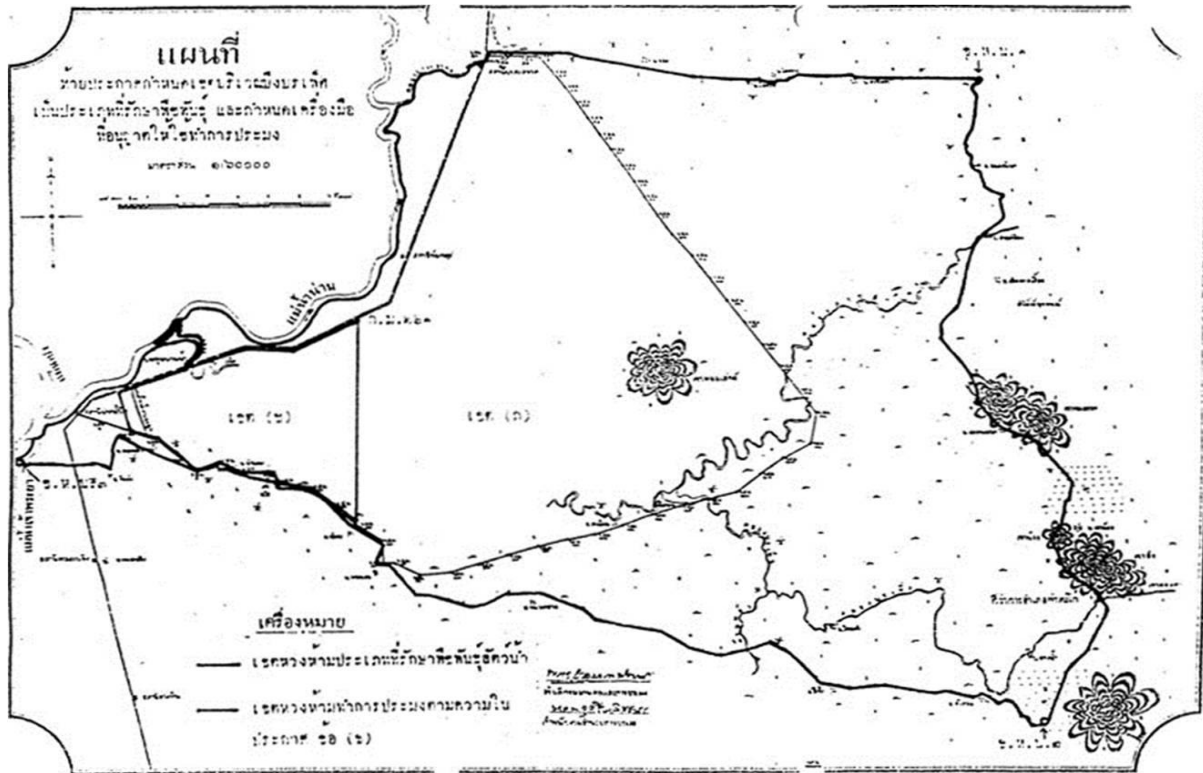
ในอดีตพื้นที่บึงบอระเพ็ดเป็นที่ราบลุ่ม มีป่าไม้เบญจพรรณอุดมสมบูรณ์ มีลำคลองเล็ก ๆ ไหลผ่าน และมีหนองน้ำกระอยู่เป็นจำนวนมาก ในฤดูฝนจะมีน้ำหลากจากพื้นที่สูงลงสู่บึงบอระเพ็ดซึ่งเป็นที่ยลุ่มทำให้มีน้ำท่วมเป็นบริเวณกว้างจนกลายเป็นทะเลสาบน้ำจืดขนาดใหญ่ เป็นแหล่งรวมสัตว์น้ำนานาชนิด เช่น ปลาจระเข้ กุ้งก้ามกรามและตะพาบน้ำ ในปี พ.ศ. 2466 ดร.ฮิวจ์ เอ็ม สมิท ที่ปรึกษาด้านการประมงของกระทรวงเกษตรธิการ (ชาวอเมริกัน) ได้สำรวจและรายงานผลการสำรวจบึงบอระเพ็ดในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2466 ว่าบึงบอระเพ็ดเป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ มีความสำคัญในเรื่องการประมง เพราะเป็นแหล่งอาศัย วางไข่ และเลี้ยงตัวอ่อนของปลา จึงควรมีการสงวนไว้เพื่อให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของปลา กระทรวงเกษตรธิการจึงได้นำเรื่องดังกล่าวกราบบังคมทูลขอพระบรมราชานุญาตสงวนบึงบอระเพ็ดไว้เป็นที่สงวนพันธุ์สัตว์น้ำ โดยการสร้างคันกันน้ำและประตูระบายน้ำ เพื่อเก็บกักน้ำที่ระดับ 23.80 ม.รทก. ตลอดปี และได้รับพระบรมราชานุญาตให้ดำเนินการเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2469 การก่อสร้างทำนบกั้นน้ำและประตูระบายน้ำเริ่มจากปี พ.ศ. 2470 และเสร็จในปี พ.ศ. 2471 สามารถกักเก็บน้ำได้ตลอดปี และกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ (กระทรวงการคลัง) ประกาศให้บึงบอระเพ็ดเป็นเขตรักษาพืชพันธุ์ปลาน้ำจืดในปี พ.ศ. 2471 และพิจารณาแก้ไข ในปี พ.ศ. 2473 โดยกำหนดเนื้อที่เขตรักษาพืชพันธุ์ปลาน้ำจืดประมาณ 250,000 ไร่ ต่อมารัฐบาลได้ตราพระราชกฤษฎีกา ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2480 ถอนการหวงห้ามให้เหลือ 132,737 ไร่ 56 ตารางวา โดยมีอาณาเขตติดต่อกัน 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอชุมแสง และอำเภอท่าตะโก ในปี พ.ศ. 2490 กระทรวงเกษตรธิการได้แบ่งเขตรักษาพืชพันธุ์ออกเป็น 2 เขต คือ

เขตที่ 1 เป็นเขตหวงห้ามมิให้ผู้ใดทำการประมง โดยเด็ดขาด มีเนื้อที่ 38,850 ไร่

เขตที่ 2 เป็นเขตหวงห้ามที่อนุญาตให้ราษฎรทำการประมง โดยใช้เครื่องมือบางชนิดที่กำหนดให้ใช้ได้ มีเนื้อที่ 93,887 ไร่ 56 ตารางวา

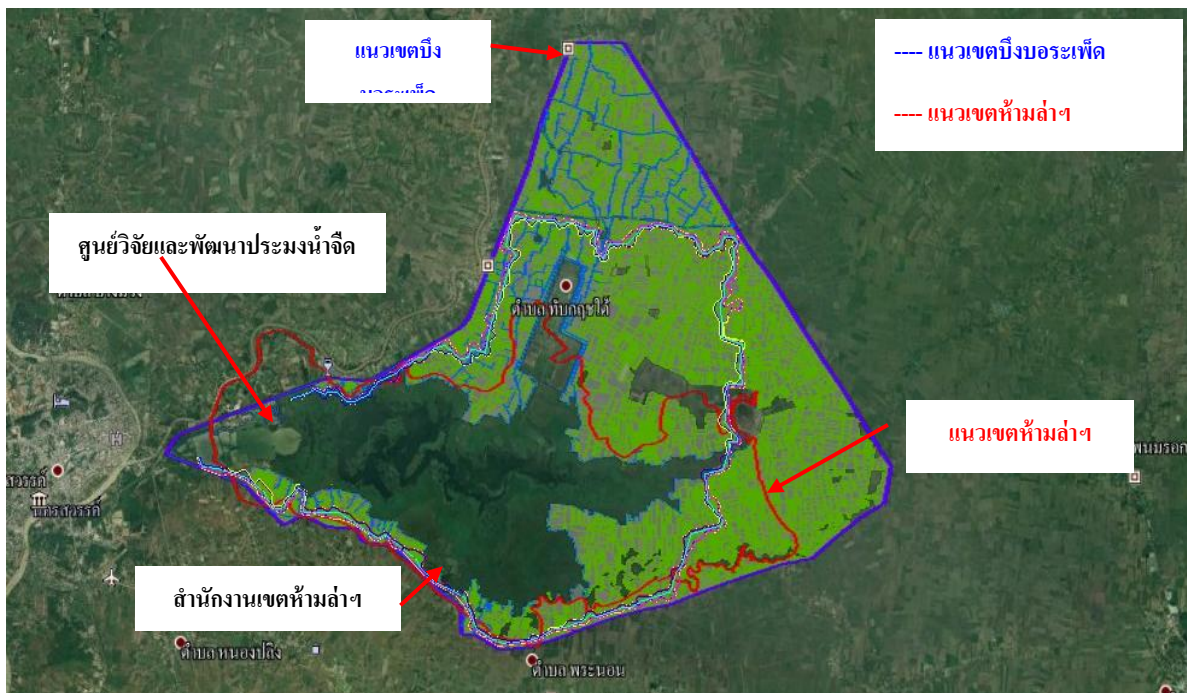
ในปี พ.ศ.2518 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกาศให้บึงบอระเพ็ดเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า บึงบอระเพ็ดหรืออุทยานนกน้ำ เป็นส่วนหนึ่งของบึงบอระเพ็ด โดยในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ จะมีนกอพยพมาที่บึงบอระเพ็ดจำนวนมาก และมีนกที่ค้นพบที่บึงบอระเพ็ดเป็นแห่งแรกในประเทศไทยคือ นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร โดยนายกิตติ ทองลงยา เมื่อ พ.ศ.๒๕๑๑ เป็นนกหายากมากจนไม่มีผู้พบเห็นมาหลายปีแล้ว ปัจจุบันได้รับการคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ ๑ จากการสำรวจเป็นเวลา 1 ปี พบว่า นกที่อาศัยอยู่ในบึงบอระเพ็ดมีความหลากหลายราว ๑๑๐ ชนิด ๗๘ สกุล ๓๕ วงศ์ เป็นนกประจำถิ่นราว ๔๗ ชนิด เช่น นกเป็ดผีเล็ก นกกาน้ำเล็ก นกอีโกล้ง นกกวัก นกกระแตแต้แว๊ด เป็นต้น นกอพยพที่ย้ายถิ่นหนีหนาวลงได้ ราว ๔๒ ชนิด เช่น นกยางดำ นกยางแดง นกปากห่าง เป็ดลาย เป็ดหางแหลม เหยี่ยวทุ่ง นกอินทรีปีกลาย เป็นต้น และนกที่เป็นทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพราว ๒๑ ชนิด เช่น นกยางโทนใหญ่ นกยางกรอก เป็ดหงส์ เป็ดแดง นกอีล้ำ นกแซงแซวหางปลา เป็นต้น ซึ่งนกทั้งหลายจะมีจำนวนมากที่สุดในเดือนพฤศจิกายน

ภาพที่ 2.1 ลายพระหัตถ์พระราชกระแสรัชกาลที่ 7 เรื่องการอนุรักษ์พันธุ์ปลาในบึงบอระเพ็ด ปี 2469
(ที่มา : หอจดหมายเหตุแห่งชาติ อ่างใน สำนักงานประมงจังหวัดนครสวรรค์, 2557)

ภาพที่ 2.2 แผนที่บึงบอระเพ็ด

ที่มา: ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์, 2557

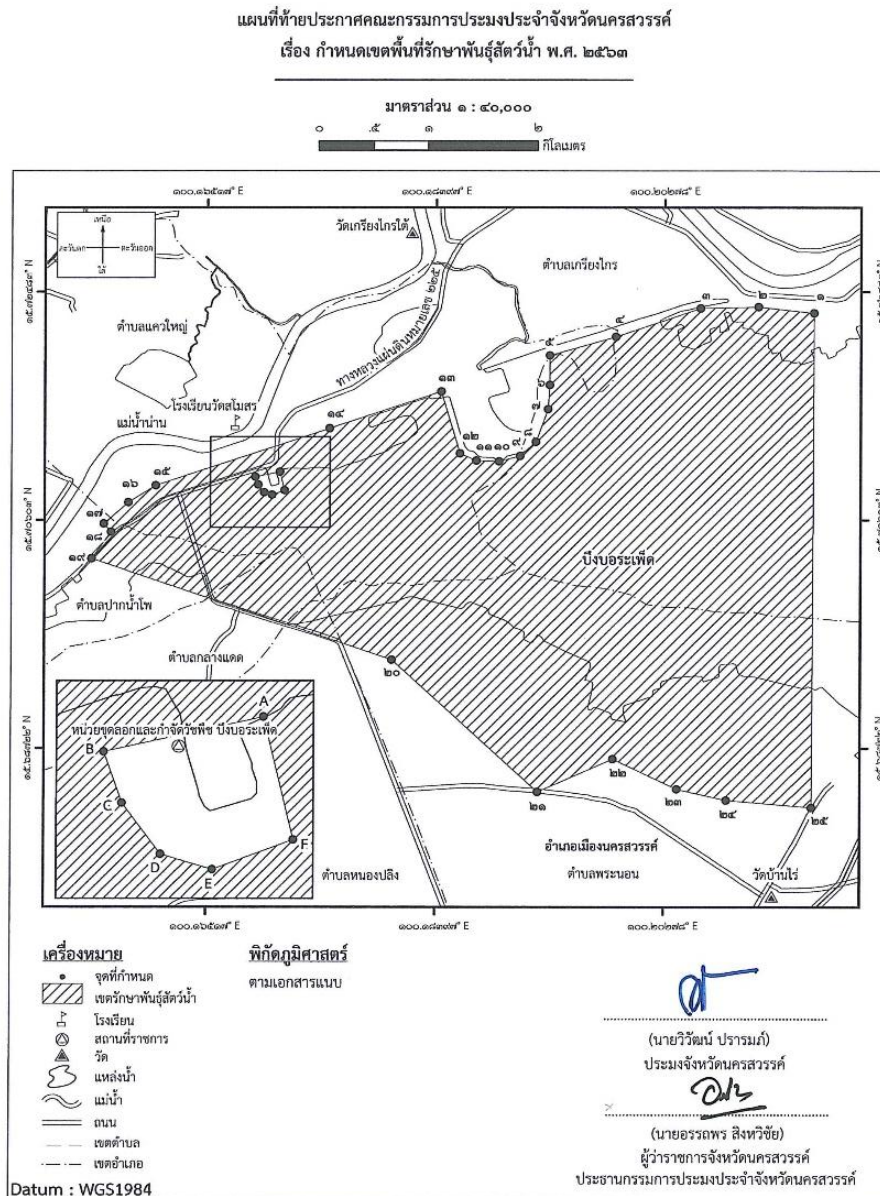
ภาพที่ 2.3 แผนที่เขตบึงบอระเพ็ด

ในปี พ.ศ. 2560 วันที่ 6 ก.ย. 2560 กรมที่ดินออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เลขที่ 1476 เพื่อใช้ประโยชน์ที่ดินโดยเฉพาะ (เพื่อการบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ) พื้นที่ 132,639-3-43 ไร่

ในปี พ.ศ. 2563 ได้มีประกาศคณะกรรมการประมงประจำจังหวัดนครสวรรค์ แบ่งพื้นที่รักษาพันธุ์สัตว์น้ำใหม่ ดังนี้

เขตที่ 1 หวงห้ามมิให้ผู้ใดทำการประมงโดยเด็ดขาด มีเนื้อที่ 10,700 ไร่

เขตที่ 2 อนุญาตให้ราษฎรทำการประมง โดยใช้เครื่องมือบางชนิดที่กำหนดให้ใช้ได้ประมาณ 121,939-3-43 ไร่

ภาพที่ 2.4 แผนที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์น้ำ พ.ศ. 2563

ภาพที่ 2.5 แผนที่แสดงปริมาณน้ำเก็บกักในบึงบอระเพ็ดที่ระดับเก็บกักต่างๆ

ตารางที่ 2.1 ปริมาณน้ำเก็บกักในบึงบอระเพ็ดที่ระดับเก็บกักต่างๆ

ระดับน้ำที่ (เมตร.รทก.)	ปริมาตรน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	คิดเป็นร้อยละ	พื้นที่ผิวน้ำ ทั้งหมด (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
24.00	222.62	100	107,931	100
23.50	151.02	67.84	81,513	75.52
23.00	100.69	45.23	55,703	51.61
22.50	68.13	30.60	37,034	34.31
22.00	42.59	19.13	29,711	27.53
21.50	25.03	11.24	19,422	17.99
21.00	13.27	5.96	12,958	12.01

ที่มา : ข้อมูลระดับ ปี 2562 กรมชลประทาน

2.2 ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์

บึงบอระเพ็ดตั้งอยู่ ณ. ตำแหน่งภูมิศาสตร์ที่ละติจูด 15 องศา 40 ลิปดา ถึง 15 องศา 45 ลิปดาเหนือ และ ลองจิจูด 100 องศา 10 ลิปดา ถึง 100 องศา 23 ลิปดาตะวันออก มีพื้นที่ประมาณ 132, 737 ไร่ หรือ 212.3792 ตารางกิโลเมตร อยู่ในเขตการปกครองของจังหวัดนครสวรรค์ รวม 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองนครสวรรค์ อำเภอชุมแสง และอำเภอท่าตะโก ซึ่งทั้ง 3 อำเภอได้แบ่งเขตที่กลางบึงบอระเพ็ด โดยมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ขนานไปกับคลองปลากรดในเขต อำเภอชุมแสง ท้องที่ตำบล ทับกฤษ มีถนนสายทับกฤษ-ท่าตะโก โดยได้แบ่งพื้นที่บึงบอระเพ็ดไปส่วนหนึ่งซึ่งพื้นที่ในด้านนี้จะมีความตื่นเงินมาก และมีราษฎร บุกรุกจับจองมากที่สุด

ทิศตะวันออก จากปากคลองปลากรดใน ถึงบ้านแหลมจันทร์ ในเขตอำเภอชุมแสงผ่านบ้านคลองบอน บ้านกระทู้มเจ้า บ้านปากง่ามเหนือ ในเขตอำเภอท่าตะโก รวมถึงพื้นที่เขาพนมเศษ

ทิศใต้ อยู่ในเขตอำเภอท่าตะโก และอำเภอเมือง ซึ่งจะขนานไปกับถนนสายนครสวรรค์ – ท่าตะโก

ทิศตะวันตก อยู่ในเขตตำบลแควใหญ่ ตำบลเกรียงไกร อำเภอเมือง และ ตำบล ทับกฤษ ในเขตอำเภอชุมแสงใช้ทางรถไฟเป็นขอบเขตจากสถานีรถไฟนครสวรรค์(สถานีหนองปลิงเดิม)ถึงสถานีคลองปลากรด

2.3 การปรับปรุงบึงบอระเพ็ด

ปี พ.ศ. 2502 มีการปรับปรุงบึงครั้งแรกโดยลดระดับน้ำ ผลผลิตสัตว์น้ำเพิ่มขึ้นจากเดิมแล้วลดลง

ปี พ.ศ. 2515 มีการปรับปรุงบึงบอระเพ็ดครั้งที่ 2 โดยการลดระดับน้ำเช่นเดียวกับครั้งแรก ผลผลิตเพิ่มขึ้นแล้วลดลง

ปี พ.ศ. 2534-2536 ได้ปรับปรุงบึงครั้งใหญ่โดยการขุดลอกตะกอน บูรณะปรับปรุงฝายกั้นน้ำใหม่เพื่อให้สามารถกักเก็บน้ำได้มากขึ้นโดยสามารถกักเก็บน้ำได้ในระดับความสูง 24 เมตร รทก.

2.4 ลักษณะทางกายภาพ

บึงบอระเพ็ดตั้งอยู่ในเขตภูมิอากาศร้อนชื้นแบบสะวันนา มีช่วงฤดูฝนและฤดูแล้งชัดเจน ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จึงมีฝนตกชุกในฤดูฝนและได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จึงหนาวเย็นและแห้งแล้งในฤดูหนาว ซึ่งฤดูร้อนมีอากาศร้อนจัด อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี 28.4 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย 69.6 % ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,081.9 มม./ปี บึงบอระเพ็ดมีพื้นที่รับน้ำประมาณ 2.75 ล้านไร่ หรือ 4,400 ตร.กม. ระดับความลึกเฉลี่ยของน้ำในบึงประมาณ 1.6 เมตร บริเวณที่ลึกที่สุดประมาณ 5 เมตร ระดับน้ำต่ำสุดในเดือนสิงหาคม และสูงสุดในเดือนตุลาคม มีเนื้อที่ผิวน้ำประมาณ 62,500 ไร่ (100 ตร.กม.) ในบึงมีเกาะเล็กๆ อยู่ราว 10 เกาะ เนื้อที่ประมาณ 900 ไร่ (1.44 ตร.กม.) เกิดจากการทับถมรวมตัวของพันธุ์ไม้

2.5 ลักษณะทางนิเวศวิทยา

บึงบอระเพ็ดเป็นระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ ประกอบด้วยพื้นที่น้ำขังซึ่งในฤดูน้ำหลากเป็นบึงน้ำใหญ่ ผิวน้ำเปิดโล่ง บริเวณที่มีระดับความลึกของน้ำไม่มากนักมีพืชลอยน้ำเกาะกลุ่มอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะทาง ตะวันตกเฉียงเหนือ พืชลอยน้ำเกาะกลุ่มใหญ่จนมองดูคล้ายเกาะลอย มีทุ่งบัว มีบริเวณที่เป็นเกาะซึ่งเดิมเป็น เนินดิน เมื่อสร้างประตูน้ำแล้วน้ำท่วมไม่มิด บริเวณที่ลุ่มชื้นแฉะ ป่าพรุและป่าละเมาะริมบึง ซึ่งเป็นพื้นที่ รอยต่อระหว่างระบบนิเวศน้ำและบก น้ำท่วมเฉพาะในช่วงน้ำมาก มีพืชยืนน้ำขึ้นอยู่หนาแน่น และโดยรอบบึง เป็นทุ่งนาและทุ่งหญ้า เนื่องจากมีลำน้ำลำห้วยไหลลงสู่บึง พัดพาตะกอนและธาตุอาหารสะสมอยู่ จึงอุดมด้วย พืชและสัตว์นานาชนิด ที่สำคัญคือเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำวัยอ่อนให้กับแม่น้ำเจ้าพระยา และเป็นถิ่นที่อยู่ อาศัยหากินสร้างรังวางไข่ของนกนานาชนิด ทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพย้ายถิ่น

2.6 ธรรมชาติที่น่าสนใจและความหลากหลายทางชีวภาพ

2.6.1 พันธุ์ปลาน้ำจืด

บึงบอระเพ็ดเป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ซึ่งเคยสำรวจพบว่า มีพันธุ์ปลามากมายหลายชนิด ประกอบด้วยพันธุ์ปลาน้ำจืด 31 ครอบครัว 148 ชนิด แพลงค์ตอนพืช 44 ชนิด แพลงค์ตอนสัตว์ 22 ชนิด (ปลอด ประสพ และคณะ, 2525) ซึ่งเป็นปลาที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ เช่น ปลาช่อน ปลาชะโด ปลาแดง ปลาเค้า และปลา เสือตอ รวมทั้งปลาสวยงามอีกหลายชนิด ปลาที่มีชื่อเสียงที่สุดของบึงบอระเพ็ด คือ ปลาเสือตอเนื่องจากมีราคาสูง มาก เดิมเป็นปลาที่คนนิยมบริโภคเพราะว่าเนื้อปลาชนิดนี้มีรสดี เป็นที่เลื่องลือกันว่าถ้าใครมาจังหวัดนครสวรรค์ แล้วไม่ได้บริโภคปลาเสือตอถือว่ายังมาไม่ถึงจังหวัดนครสวรรค์ แต่ในปัจจุบันนี้ปลาเสือตอกลายเป็นปลาสวยงาม ที่เลี้ยงดูเล่น ไม่สามารถนำมาบริโภคได้ เพราะว่าเป็นปลาที่หายาก และมีราคาแพงมาก ราคาปลาเสือตอเมื่อ ประมาณ 15 ปี มาแล้วราคากิโลกรัมละ 300 บาท และปัจจุบันปลาเสือตอที่มีน้ำหนักประมาณ ครึ่งกิโลกรัมมี ราคาซื้อขายในประเทศประมาณ 2-3 หมื่นบาท

ปัจจุบันนี้ เนื่องจากสภาพแวดล้อมในบึงเสื่อมสภาพลง เช่นมีวัชพืชมากมาย บางส่วนของวัชพืชเน่า ตาย และจมลง ทำให้บึงบอระเพ็ดตื้นเขิน ทำให้เสียสภาพเหมาะสมแก่สัตว์น้ำ จึงทำให้พันธุ์ปลาน้ำจืดมีจำนวน ลดลงทั้งชนิดและปริมาณ โดยพบเพียง 13 ครอบครัว 30 ชนิด แพลงค์ตอนพืช 19 ชนิด และแพลงค์ตอนสัตว์ 9 ชนิด (สุรินทร์และกาญจน์, 2538) จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาบึงบอระเพ็ดให้มีสภาพที่เหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง

2.6.2 พรณไม้น้ำ

บึงบอระเพ็ดเป็นแหล่งที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืชน้ำนานาชนิด มีรายงานการพบ พรณไม้น้ำในช่วงปี 2522 – 2537 อย่างน้อย 32 ชนิด ถึงมากกว่า 73 ชนิด จำแนกได้เป็น 6 บริเวณ คือ

บริเวณผิวน้ำเปิดโล่ง มีพืชใต้น้ำและพืชปรุมน้ำ กระจายอยู่ในน้ำลึกรอบๆ บริเวณที่มีบัว พบประมาณร้อยละ 10-15 ของพื้นที่น้ำ ชนิดเด่น ได้แก่ ตีบลิ้นน้ำ, สาหร่ายไฟ, สาหร่ายข้าวเหนียว, สาหร่าย ทางกระรอก, สาหร่ายฉัตร, สาหร่ายเส้นด้าย, สาหร่ายพุงชะโด และสันตะวา

บริเวณพืชลอยน้ำ มีทั้งที่มีใบลอยน้ำ กระจายเป็นหย่อมๆ ประมาณร้อยละ 20 ของพื้นที่น้ำ และลอยน้ำทั้งต้น ชนิดเด่น ได้แก่ จอกหูหนู, ผักตบชวา, แหน, แหนแดง, แพงพวยน้ำ, กระจับ, ผักบู่

บริเวณพืชโผล่พ้นน้ำหรือพืชยืนน้ำ แพร่กระจายอยู่ทั่วไป จากฝั่งลงไปในบึงประมาณ 0.5-1 กม. รอบๆ บึง และกระจายเป็นหย่อมๆ ประมาณร้อยละ 40 ของพื้นที่น้ำ พืชเด่น ได้แก่ กกสามเหลี่ยมเล็ก, รูปไข่, เอื้องเพ็ดม้า, บัวหลวง, บัวสายหรือบัวแดง, บัวกีนสาย, หญ้าแพรกน้ำ, เทียนนา, แห้วทรงกระเทียม

บริเวณเกาะกลางบึงและใกล้ฝั่ง ซึ่งน้ำอาจท่วมในฤดูที่น้ำมาก และไม่ท่วมในฤดูน้ำปกติ พืชเด่น ได้แก่ ลำเจียก, อ้อ, หญ้าไซ, หญ้าขน, หญ้าแฉก, หญ้าปล้อง, หญ้าข้าวนก

บริเวณป่าพรุริมบึง น้ำท่วมบางฤดู พืชเด่น ได้แก่ สนุ่น, จิกนา, ก้านเหลือง, ทองกวาว

บริเวณทุ่งนาปลูกข้าว บางฤดูปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง มีไม้พุ่มขนาดเล็กขึ้นอยู่ริมบึงเป็นหย่อมๆ

2.6.3 จระเข้

เมื่ออดีต จระเข้เป็นสัตว์ที่ชุกชุมมากในบึงบอระเพ็ด และจระเข้พันธุ์บึงบอระเพ็ด เป็นจระเข้ที่มีราคาแพง เพราะมีหนังสีเหลืองสวย ในบึงบอระเพ็ดมีสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การอาศัยของจระเข้ เพราะจระเข้เป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ จระเข้ที่มีอายุเกิน 7 ปี สามารถผสมพันธุ์กันได้ จะผสมพันธุ์ในน้ำมักจะเป็นช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ในฤดูกาลผสมพันธุ์ตัวผู้จะครางและส่งเสียงร้องได้ยินไปไกล เพื่อเป็นสัญญาณเรียกตัวเมีย หลังจากจับคู่ผสมพันธุ์กันแล้ว จระเข้จะวางไข่ในราวเดือน มีนาคม ถึงเมษายน จระเข้สร้างรังวางไข่โดยใช้หางกวาดใบไม้หญ้ามาคลุมรังไข่ จระเข้จะวางไข่ครั้งละ 20 – 40 ฟอง และจะฟักเป็นตัวโดยใช้เวลา 65-80 วัน แต่เป็นที่เสียดายว่าจระเข้ในบึงบอระเพ็ดได้ถูกจับไปหมดแล้ว แต่ในอนาคตอันใกล้นี้ ทางราชการจะได้นำจระเข้มาปล่อยในบึงอีกครั้งหนึ่ง

2.6.4 นก

บึงบอระเพ็ดมีนกจำนวนมากอาศัยอยู่มากมายหลายชนิด จากฐานข้อมูลของศูนย์ชีววิทยาเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ ยืนยันการพบนก 182 ชนิด และปี 2541 มีบัญชีรายชื่อนกที่พบในบึงบอระเพ็ด 187 ชนิด บึงบอระเพ็ดเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำสำคัญอยู่ในเส้นทางอพยพของนกซึ่งหนีความหนาวเย็นในฤดูหนาวมาจากทางตอนเหนือของโลก ทุกฤดูหนาวพบ นกนางแอ่นบ้าน จำนวนมากอพยพมาอาศัยอยู่รอบบึง นกแอ่นทุ่งใหญ่ จำนวนมากตามทุ่งโล่งหรือทุ่งหญ้าใกล้น้ำ และสร้างรังวางไข่บนพื้นดินที่เป็นโคลนแห้งหลังน้ำลด บึงนี้เป็นแหล่งน้ำในภาคกลางที่มีรายงานว่ามีนกเป็ดน้ำอพยพจำนวนมากที่สุด นกน้ำอื่นๆที่พบ ได้แก่ เป็ดหอม, เป็ดดำหัวดำ, เป็ดปากสั้น, เป็ดปีกเขียว, เป็ดปากพลั่ว, เป็ดดำหัวสีน้ำตาล, เป็ดเป็ย, เป็ดหงส์, เป็ดคั้บแค และพบนกคุ้ยในฤดูหนาว นกอื่นๆ ที่พบมากในหน้าหนาวเช่นกัน ได้แก่ นกยางชนิดต่างๆ, นกกระสาขาว, นกกระสาแดง, นกปากห่าง, เหยี่ยวทุ่ง, เหยี่ยวดำขาว, บางครั้งพบนกอินทรีปีกลายด้วย เคยมีรายงานว่ามีเหยี่ยวปลาหางขาว บริเวณริมบึงมีนกเค้าลม และนกกระจาอาศัยอยู่จำนวนมาก รวมทั้งนกกระจาปีกอ่อนนอกเหลือง, นกจาบสีทอง, นกนางแอ่นบ้าน, ในฤดูผสมพันธุ์มีนกยางไฟหัวดำ และนกยางไฟธรรมดาจำนวนมาก รวมทั้งนกกระสาแดง, เป็ดแดง, นกอัญชันคิ้วขาว, นกอีโก้ง, นกอีแจว ส่วนนกขนาดใหญ่เช่นนกกระทุง, นกตะกราม, มีรายงานว่ามีบินผ่านเป็นครั้งคราว สำหรับนกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร ที่เป็นชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นของไทย บึงบอระเพ็ดเป็นแหล่งเดียวของโลกที่พบนกชนิดนี้ มีรายการพบเห็นเมื่อปี พ.ศ. 2511 ปัจจุบันไม่มีรายงานการค้นพบมานานแล้วนับว่าบึงบอระเพ็ดเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำหนึ่งซึ่งจัดว่าเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับนกในเมืองไทย โดยเป็นแหล่งที่มีย่านน้ำชุ่มน้ำรวมกันอยู่มากกว่า 20,000 ตัว และเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของนกที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคามของโลก อย่างน้อย 5 ชนิด ได้แก่

นกตะกราม, นกกระทง, เป็ดดำหัวดำ, นกอินทรีปีกลาย, นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร นอกจากนั้นยังเป็นถิ่นที่อยู่ของนกที่ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่งของไทย ได้แก่ นกแอ่นหัว, นกนางนวล, นกกระสาแดง, นกกาบบัว, นกช่อนหอยขาว, เป็ดหงส์, เหยี่ยวดำ และนกที่มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์อีกหลายชนิด

สัตว์อีกชนิดหนึ่งที่ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง คือ จระเข้ดำ ซึ่งเมื่อก่อนมีจำนวนมากแต่ถูกล่าจนไม่มีเหลืออยู่ในธรรมชาติของบึงแล้ว สัตว์เลื้อยคลานอื่นๆ ที่พบ ได้แก่ งูสายรุ้งดำ ซึ่งเป็นสัตว์เฉพาะถิ่น เต่านา เต่าบึง หัวเหลือง ตะพาบน้ำ งูกันขบ งูเหลือม งูสามเหลี่ยม เขี้ยว สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกที่พบได้แก่ เขียดนา เขียดบัว กบนา อึ่งอ่างบ้าน อึ่งน้ำเต้า เขียด งู ส่วนสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมพบ 3 ชนิด คือ ลิงแสม, กระรอกปลายหางดำ, หนูปากใหญ่

2.7 การทำการประมงในบึงบอระเพ็ด

สำหรับการทำการประมงในบึงบอระเพ็ดนั้น มีทั้งทำการประมงเพื่อดำรงชีพและเพื่อการค้า ดังนั้นเครื่องมือที่ชาวประมงนิยมใช้ทำการประมงจึงมีความหลากหลาย ตั้งแต่ การใช้ข่ายขนาดตา 4.5-12 เซนติเมตร ลอบขนาดช่องตา 0.5-1.5 เซนติเมตร ซึ่งมีทั้งลอบนอนและลอบยืน ลอบโง่ เบ็ดราว เบ็ดคัน ไซ ยอยก อีจู้ แห ฉมวก สวิง ปั่น ดำจับ และเครื่องช็อตไฟฟ้า ในส่วนของสัตว์น้ำที่จับขึ้นมาได้นั้น บางส่วนนำไปขายในตลาดโดยตรง บางส่วนมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อภายในหมู่บ้าน และบางส่วนนำขึ้นมายังท่าขึ้นปลาที่อยู่รอบบึงบอระเพ็ด

บริเวณรอบบึงบอระเพ็ดมีท่าขึ้นปลาจำนวนทั้ง 9 แห่ง ได้แก่

1. ท่าปลาปากคลองบึงบอระเพ็ด (ปัจจุบันตื้นเขินไม่สามารถขึ้นปลาได้)
2. ท่าปลาหนองดุก (ปัจจุบันตื้นเขินไม่สามารถขึ้นปลาได้)
3. ท่าปลาดินแดง
4. ท่าปลาทับกฤษ
5. ท่าปลาอุทยานนกน้ำ
6. ท่าปลาเขาพนมเศษ
7. ท่าปลารางบัว
8. ท่าปลาคลองขุด
9. ท่าปลาปลวกสูง

ชนิดสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมงในบึงบอระเพ็ด ได้แก่ กุ้งก้ามกราม ปลาสวาย ปลาเทโพ ปลาเก๋ ปลาเค้า ปลาเนื้ออ่อน ปลาช่อน ปลานิล ปลาทราย ปลาสร้อย ปลาตะเพียน ปลาอีสง ปลาแขยง ปลากระทิง ปลานวลจันทร์ ปลากุ้ย ปลากระสูบ ปลาแดง ปลาดุก ปลาแรด ปลาสร้อย ปลาชะโด ปลาตะโกก และปลาไหล

ในส่วนของเรือหาปลารอบบึงบอระเพ็ด พบว่ามี เรือตะเฒ่า 70 ลำ เรือหัวดาด 200 ลำ และเรือพาย 26 ลำ มีชาวประมงทำการประมงเป็นอาชีพหลักและชาวประมงทำการประมงเป็นอาชีพเสริมประมาณ 5,100 คน โดยปกติจะมีชาวประมงทำการประมงวันละ 76 ราย จับปลาได้วันละ 24.75 ก.ก./ราย รายได้วันละ 428.90 บาท ทำการประมงเฉลี่ยเดือนละ 25 วัน โดยใช้ข่ายขนาดช่องตา 4.5 – 12 ซม. โดยสรุปมีรายได้เฉลี่ยจากการประมง 11,460 บาท/ครัวเรือน/ปี

2.8 ผลประโยชน์ด้านอื่นๆ

2.8.1 ด้านเศรษฐกิจ

บึงบอระเพ็ด เป็นแหล่งน้ำ แหล่งเพาะปลูกพืชน้ำ แหล่งน้ำสำหรับสัตว์เลี้ยง มีประโยชน์ต่อการคมนาคม และมีคุณค่าทางนันทนาการและการท่องเที่ยว แต่ที่สำคัญที่สุด คือ เป็นแหล่งผลิตทรัพยากรประมงที่สำคัญแหล่งหนึ่งของประเทศ นำรายได้มาสู่ประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบบึงที่ประกอบอาชีพการประมงตลอดมา คาดประมาณว่ามีปริมาณการจับปลาโดยเฉลี่ย 1,200-1,500 ตัน/ปี และมีปลาเลี้ยงจากบ่อและกระชังอีกประมาณ 2,000 ตัน/ปี ช่วงปี 2513-19 การสำรวจทางชีวประมงพบว่าบึงบอระเพ็ดมีผลผลิตประมง 15-22 กก/ไร่ ไกล่เคียงกับปี 2531 ปลาที่จับได้จากบึงบอระเพ็ดมีปริมาณเฉลี่ย 15.10 กก/ไร่ ปี 2535 ปริมาณประชากรปลา 3.47-13.98 กก/ไร่ ปลาที่มีชื่อเสียงที่สุดของบึง คือ ปลาเสือตอ มีราคาสูงมาก เดิมเป็นปลาที่คนนิยมบริโภค เพราะเนื้อปลามีรสดีขึ้นชื่อ ปัจจุบันเป็นปลาสวยงามเลี้ยงไว้ดูเล่น ไม่บริโภค เพราะหาได้ยาก ราคาแพงมาก

2.8.2 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

พื้นที่บึงบอระเพ็ด แต่เดิมเรียกว่า ป่าบึงบอระเพ็ด เป็นป่าที่เต็มไปด้วยหนองน้ำน้ำพันแห่ง มีปลาและจระเข้มากมาย บนบกมีป่าดงดิบ ป่าโปร่ง พุงป่าแฝก ว่ากันว่ามีความป่าที่เรียกว่า มหิงสา จำนวนมาก รวมทั้งเสือและละมั่งด้วย เนื่องจากเป็นป่ารก ไม่มีชุมชนตั้งถิ่นฐาน พวกโจรผู้ร้ายเมื่อปล้นตลาดปากน้ำโพแล้ว มักหนีเข้าหลบซ่อนตัวในบริเวณนี้ ปัจจุบันเป็นแหล่งน้ำและแหล่งประมงที่สำคัญสำหรับชุมชนท้องถิ่น และเป็นแหล่งวิทยาการเกี่ยวกับวิวัฒนาการของการทำการประมงพื้นบ้านซึ่งสืบทอดกันมาเป็นวิถีชีวิตหลายชั่วคน

2.8.3 ด้านสนทนากการ

บึงบอระเพ็ดมีธรรมชาติที่สวยงาม และความหลากหลายทางทรัพยากรชีวภาพที่โดดเด่นเป็นที่ดึงดูดความสนใจของสาธารณชน และนักท่องเที่ยว ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวทั้งที่อยู่ในจังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดอื่นๆ ภายในประเทศ รวมทั้งชาวต่างประเทศก็นิยมมาท่องเที่ยวและชมนกซึ่งมีหลากหลายชนิด โดยเฉพาะในช่วงฤดูหนาวซึ่งมีนกอพยพย้ายถิ่นมา มีผู้เดินทางมาเยี่ยมเยือนบึงบอระเพ็ดเป็นจำนวนมาก

2.8.4 ด้านวิชาการ

บึงบอระเพ็ดเป็นแหล่งเพาะขยายพันธุ์ปลาน้ำจืดที่ใหญ่ และอุดมสมบูรณ์ในภาคกลางของประเทศไทย จึงจัดได้ว่าเป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้าวิจัยที่สำคัญ ซึ่งผลจากงานวิจัยที่ได้ ทำให้ทราบถึงชนิดและปริมาณของประชากรปลา, ชนิดและปริมาณของแพลงค์ตอนและสัตว์หน้าดิน, ชนิดและการแพร่กระจายของพันธุ์ไม้น้ำ, อุปนิสัยการกินอาหารของปลาที่สำคัญทางเศรษฐกิจ, ภาวะเศรษฐกิจและสังคมของชาวประมงในบึงบอระเพ็ด ตลอดจนปัญหาที่พบในบึงบอระเพ็ด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงบึงบอระเพ็ดให้มีพันธุ์ปลาหลายชนิดชุกชุม เพื่อให้มีปริมาณเพียงพอแก่ความต้องการในการทำการประมง และการบริโภคของประชาชน และป้องกันมิให้สัตว์น้ำทุกชนิดที่อาศัยในบึงบอระเพ็ดมีปริมาณลดน้อยลงมาก จนกระทั่งสูญพันธุ์ไปในที่สุด

ตารางที่ 2.2 งานวิจัยค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับบึงบอระเพ็ด

ปี	เรื่อง	ผู้ดำเนินการ
2502	แสดงภาพปลาน้ำจืดชนิดต่างๆ แทบทุกชนิดที่ปรากฏพบในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์	หลวงมัยยา จิตรกร และโชติ สุวตติ
2512	ปริมาณปลาในบึงบอระเพ็ด	สุจิต ภิญโญยิ่ง
2512	การประมงบึงบอระเพ็ด	เข้มชาติ นิ่มสมบูรณ์
2513	การสำรวจชีวประมงในบึงบอระเพ็ด	เข้มชาติ นิ่มสมบูรณ์ และ สุชิน ทองมี
2513	การศึกษานิสัยการกินอาหารของปลาชนิดที่สำคัญในบึงบอระเพ็ดโดยพิจารณาจากส่วนประกอบของอาหารที่พบในกระเพาะและตอนต้นของลำไส้	คำณ โพรพิทักษ์
2513	การศึกษาชีวประวัติปลาเสือตอ	สุจิต ภิญโญยิ่ง
2514	การสำรวจชนิดและปริมาณปลาที่จับขึ้นมาจากบึงบอระเพ็ด	เข้มชาติ นิ่มสมบูรณ์
2515	การสำรวจชนิดและปริมาณปลาที่จับขึ้นมาจากบึงบอระเพ็ดที่ทำขึ้นปลาทำดินแดง หนองดุก ทับกฤษ และเขาพนมเศษ	เข้มชาติ นิ่มสมบูรณ์
2515	การศึกษาที่อยู่อาศัยและการแพร่กระจายของปลา	เข้มชาติ นิ่มสมบูรณ์
2515	พันธุ์ไม้น้ำและแผนที่พันธุ์ไม้น้ำในบึงบอระเพ็ด	สุชิน ทองมี และ สืบพงษ์ ฉัตรมาลัย
2515	การศึกษาขนาดและการเปลี่ยนแปลงของประชากรปลาในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ในระยะที่มีการระบายน้ำและเปิดจับปลาโดยเสรี โดยการติดเครื่องหมาย	ปลอดประสพ สุรัสวดี และ คณะ
2515	การศึกษาชีวประวัติปลาเสือตอ	สุชิน ทองมี
2515	นิเวศวิทยาของสัตว์น้ำที่อาศัยอยู่ที่รากผักตบชวาในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์	สันทนา สังขกุล
2516	การสำรวจชนิดและปริมาณปลาในบึงบอระเพ็ด	วิเชียร เปล่งฉวี
2516	Limmological studies in Bung Boraped	June, W.G.
2518	ชนิดของแมลงที่กัดกินวัชพืชน้ำในบึงบอระเพ็ด	วิชัย ก้องรัตนโกศล และ ปราโมทย์ สุวรรณศาสตร์
2518	การศึกษาความดกของไข่ปลาเสือตอในบึงบอระเพ็ด	ปราโมทย์ สุวรรณศาสตร์

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ปี	เรื่อง	ผู้ดำเนินการ
2519	การศึกษาถึงชีวประวัติของแมลงใน Order Lepidoptera ที่กักกินวัชพืชน้ำในบึงบอระเพ็ด	ปราโมทย์ สุวรรณศาสตร์และ วิชัย ก้องรัตนโกศล
1976	Newly covered Grass As a Habitat for fish in Bung Boraped, Thailand	Suraswadi, P.
2519	การทดลองทำปุ๋ยหมักด้วยวัชพืชน้ำในบึงบอระเพ็ด	พิมพ์ร บัญญากาศ วิรุณ บุญมัน และ วิเชียร เปล่งฉวี
2519	การสำรวจปริมาณปลาที่จับขึ้นจากบึงบอระเพ็ด(2519)	ไพศาล ตันโพธิ์ วิรุณ บุญมัน และ วิเชียร เปล่งฉวี
2519	ชีวประวัติของปลาแดง	วิเชียร เปล่งฉวี วิรุณ บุญมัน และ วิชัย ก้องรัตนโกศล
2523	การศึกษาชนิดและลักษณะทางอนุกรมวิธานของพรรณไม้น้ำในบริเวณบึงบอระเพ็ด และอาณาเขตข้างเคียง จังหวัดนครสวรรค์	จิรวรรณ รัตนทวี
2525	การศึกษาชนิดและปริมาณสัตว์น้ำที่จับขึ้นจากบึงบอระเพ็ด	จิตต์ เพชรเจริญ และ เดโช อินชนะ
2525	ผลการสำรวจทางชลชีววิทยาและการประมงในบึงบอระเพ็ด	ปลอดประสพ สุรัสวดีและคณะ
2525	การสำรวจชนิดและปริมาณปลาในบึงบอระเพ็ด	จิตต์ เพชรเจริญ
2526	การศึกษาชนิด ปริมาณของแพลงค์ตอน และคุณสมบัติของน้ำในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์	วราภรณ์ พรหมพจน์
2528	การศึกษาพันธุ์ไม้น้ำในบึงบอระเพ็ด	บุญยืน โชคศิริและยงยุทธ ทักสิน
2535	ศึกษาอุปนิสัยการกินอาหารและสัดส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความยาวและน้ำหนักของปลา ที่มีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์	สุวิณา บานเย็น เพียงใจ แก้วจรรยา และ ฐาปนรณ์ ลิ่มบรรจง
2535	การสำรวจชีวประมงในบึงบอระเพ็ด ระยะหลังการลดน้ำเพื่อการปรับปรุง	ชนินทร ศรีทองสุข และ คณะ
2535	การสำรวจชีวประมงในบึงบอระเพ็ด ระหว่างกักเก็บน้ำ	ชนินทร ศรีทองสุข และคณะ
2536	การศึกษาผลผลิตทางการประมงในบึงบอระเพ็ด	สุอินทร์ ฤทธิ์จรัส
2537	การสำรวจประชากรปลาในบึงบอระเพ็ด	สุอินทร์ ฤทธิ์จรัส

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ปี	เรื่อง	ผู้ดำเนินการ
2537	การเปรียบเทียบชนิดและปริมาณสัตว์น้ำที่อาศัยในกรำและนอกกรำในบึงบอระเพ็ด	สุอินทร์ ฤทธิจรัส
2538	การสำรวจทางชลชีววิทยาบางประการและ ทรัพยากรประมงในบึงบอระเพ็ด หลังการบูรณะปรับปรุง	สุอินทร์ ฤทธิจรัส และ กาญจน์รี พงษ์ฉวี
2539	ประเมินผลการปล่อยกึ่งก้ามกรามในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์	สุอินทร์ ฤทธิจรัส และ บุญส่ง ศรีเจริญธรรม
2540	ฤดูวางไข่ของปลาเศรษฐกิจบางชนิดในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์	สุอินทร์ ฤทธิจรัส และ คณะ***
2541	การสำรวจชนิดและปริมาณปลาในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์	สุอินทร์ ฤทธิจรัส และ คณะ***
2541	ชีววิทยาบางประการของปลากระสูบขีดในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์	ประภาส สุตันติราษฎร์***
2543	ชีววิทยาบางประการของปลาไส้ตันตาแดงในบึงบอระเพ็ด จังหวัด นครสวรรค์	ประภาส สุตันติราษฎร์**

3. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

เดิมชื่อสถานีประมง (บึงบอระเพ็ด) จังหวัดนครสวรรค์ ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2470 ณ ตำบลแควใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นสถานีประมงน้ำจืดแห่งแรกของประเทศไทย ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์”

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(1) ศึกษาค้นคว้าและวิจัยนิเวศวิทยาแหล่งน้ำชีววิทยาประมงอนุกรมวิธานสัตว์น้ำโครงสร้างประชากรและความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์น้ำสภาวะการทำการประมงและเศรษฐกิจสังคมของชาวประมงประสิทธิภาพเครื่องมือประมงในพื้นที่รับผิดชอบ

(2) ศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาการเพาะและขยายพันธุ์สัตว์น้ำพื้นเมืองเฉพาะถิ่นหายากและใกล้สูญพันธุ์ในพื้นที่รับผิดชอบ

(3) ศึกษาค้นคว้าวิจัยสภาพแหล่งอาศัยและแหล่งวางไข่สัตว์น้ำแหล่งน้ำผลกระทบด้านการพัฒนาใช้มาตรการทางการประมงเพื่อฟื้นฟูและพัฒนาผลผลิตสัตว์น้ำและการประมงน้ำจืดภาวะโลกร้อนการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศและมลพิษในแหล่งน้ำจืด

(4) พัฒนาแนวทางการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อฟื้นฟูและพัฒนาผลผลิตสัตว์น้ำและการประมงน้ำจืด

(5) ผลิตและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำพื้นเมืองเฉพาะถิ่นหายากและใกล้สูญพันธุ์รวมทั้งพันธุ์สัตว์น้ำที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำคงความหลากหลายทางชีวภาพและสร้างรายได้แก่ชุมชนและชาวประมงในพื้นที่รับผิดชอบ

(6) ติดตามประเมินสถานภาพและความชุกชุมสัตว์น้ำกำลังผลิตสัตว์น้ำระดับการใช้ประโยชน์และปริมาณผลจับสัตว์น้ำเพื่อเสนอแนวทางกำหนดมาตรการบริหารจัดการประมงและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างยั่งยืน

(7) ให้บริการทางวิชาการถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้ด้านทรัพยากรประมงน้ำจืด

(8) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับ

3.1 รายนามผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

1. หลวงอนันต์ มัตสยพิทักษ์ (ชวน วรธโรทัย)	เมษายน 2473 - มีนาคม 2474
2. หลวงมัสย จิตรการ (ประสพ ตีระนันท์)	มีนาคม 2474 - กันยายน 2474
3. หลวงอนันต์ มัตสยพิทักษ์ (ชวน วรธโรทัย)	กันยายน 2474 - มกราคม 2475
4. ร.อ.อ.บุญช่วย อินทร์มพรรย	มกราคม 2475 - กันยายน 2476
5. หลวงอนันต์ มัตสยพิทักษ์ (ชวน วรธโรทัย)	กันยายน 2476 - มกราคม 2477
6. นายธน ศีตะจิตต์	มกราคม 2477 - กุมภาพันธ์ 2484
7. นายสงัด ไนคีตะเสน	กุมภาพันธ์ 2484 - กันยายน 2485
8. นายเดช จิตตา	กันยายน 2485 - กุมภาพันธ์ 2486
9. นายธน ศีตะจิตต์	กุมภาพันธ์ 2486 - มกราคม 2490
10. นายเชิดชาย อมาตยกุล	มกราคม 2490 - มิถุนายน 2491
11. นายสนั่น ร่วมรักษ์	มิถุนายน 2492 - สิงหาคม 2495
12. นายอำพล พงศ์สุวรรณ	กรกฎาคม 2495 - กรกฎาคม 2498
13. นายสวัสดิ์ บุญไทย	สิงหาคม 2498 - เมษายน 2501
14. นายอารีย์ สิทธิมงคล	เมษายน 2501 - มีนาคม 2504
15. นายไหว ภิญโญ	มีนาคม 2504 - เมษายน 2508
16. นายบรรลือ ลักษณะบุตร	เมษายน 2508 - เมษายน 2510
17. นายวินัส บุญรัตนผลิน	พฤษภาคม 2510 - มีนาคม 2522
18. นายบุญให้ ทองสมุย	มีนาคม 2522 - กรกฎาคม 2524
19. นายปราโมทย์ สุวรรณศาสตร์	กรกฎาคม 2524 - กุมภาพันธ์ 2525
20. นายสวัสดิ์ บุญไทย	กุมภาพันธ์ 2525 - มกราคม 2526
21. นายประกอบ รอดโพธิ์ทอง	มกราคม 2526 - มกราคม 2527
22. นายเข้มชาติ นิมสมบุญ	พฤศจิกายน 2527 - ธันวาคม 2536
23. นายวัฒนะ ลีลาภัทร	ธันวาคม 2536 - ธันวาคม 2539
24. นายสมหวัง พิมลบุตร	เมษายน 2540 - กุมภาพันธ์ 2542
25. นายชัยศิริ ศิริกุล	กุมภาพันธ์ 2542 - สิงหาคม 2549
26. นายธราพันธ์ วัฒนะมหาตม์	18 สิงหาคม 2549 - 18 กุมภาพันธ์ 2551
27. นายถาวร จิระโสภณรักษ์	19 กุมภาพันธ์ 2551 - 26 มกราคม 2553
28. นายชุตีพงศ์ ว่องสงสาร	1 กุมภาพันธ์ 2553 - 31 ธันวาคม 2555
29. นายสุพัทธ์ ศรีพัฒน์	2 มกราคม 2556 - 23 กุมภาพันธ์ 2559
30. นายสันติชัย รังสิยาภิรมย์	29 กุมภาพันธ์ 2559 - 13 กรกฎาคม 2559
31. นายสุพัทธ์ ศรีพัฒน์	13 กรกฎาคม 2559 - 31 สิงหาคม 2560
32. นายวชิระ กว้างขวาง	11 กันยายน 2560 - 2 กุมภาพันธ์ 2564
33. นายสุพัทธ์ ศรีพัฒน์	24 กุมภาพันธ์ 2564 - ปัจจุบัน

3.2 อัตราากำลังข้าราชการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล		ตำแหน่ง	หมายเหตุ
1	นายสุพัตร	ศรีพัฒน์	ผู้อำนวยการศูนย์ฯ	
2	นายไพท	รังคะภูติ	นักวิชาการประมงปฏิบัติการ	
3	นางสาวอวยพร	ปานเพชร	นักวิชาการประมงปฏิบัติการ	
4	นางสาวสุพัตรา	คงสุวรรณ	นักวิชาการประมงปฏิบัติการ	
5	นายณัฐกิตติ์	วงศ์ศิริวรรณ	นักวิชาการประมงปฏิบัติการ	
6	นางสาวกคอร	รัตนเทพปัญญากุล	เจ้าพนักงานประมงปฏิบัติงาน	
7	นายพัสสุภา	มุงคุณโคตร	นายช่างโยธาปฏิบัติงาน	
8	นางสาวกฤษฎาวรรณ	ณิสกุล	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน	

3.3 อัตรากำลังลูกจ้างประจำ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล		ตำแหน่ง	หมายเหตุ
1	นายรินทร	พังกุล	พนักงานขับรถยนต์ ส 2	
2	นางวันทิพย์	ไทยปรีชา	พนักงานพิมพ์ ส 3	
3	นายณันทนัฐ	รัตนธนาสุวรรณ	พนักงานขับรถยนต์ ส 2	
4	นายสนาม	ผินอินทร์	ช่างไม้ 3	
5	นายศรีไพร	พันธ์พงษ์	ช่างปูน 3	
6	นายสมศักดิ์	มันใจ	ช่างไม้ 3	
7	นายพนม	หงษ์อ่อน	พนักงานประมงพื้นฐาน บ 2/หัวหน้า	
8	นายจรัส	หิมะ	พนักงานประมงพื้นฐาน บ 2	
9	นายบุญช่วย	วันมา	พนักงานประมงพื้นฐาน บ 2	
10	นายวิทยา	แอ่งบัวใหญ่	พนักงานประมงพื้นฐาน บ 2	
11	นายสุรพล	คลังสิน	พนักงานประมงพื้นฐาน บ 2	

3.4 อัตรากำลังพนักงานราชการ ลูกจ้างชั่วคราว และพนักงานจ้างเหมา

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
พนักงานราชการ			
1	นายอดิศักดิ์ จันทรงาม	นักวิชาการประมง	
2	นางสาวกชนันท์ จันทอง	นักวิชาการประมง	
3	นายฉัตรชัย คำสอน	เจ้าหน้าที่ประมง	
4	นางสาวรัชนิกร ลือชา	เจ้าพนักงานประมง	
5	นางสาวพินิตา คงน้อย	พนักงานผู้ช่วยประมง	
6	นายธนาพันธ์ พูลทะจิตร	พนักงานผู้ช่วยประมง	
7	นายธราวุฒิ พูลทะจิตร	พนักงานผู้ช่วยประมง	
8	นางสาวณัฐธินันท์ แจ่มกระจ่าง	พนักงานผู้ช่วยประมง	
9	นางสาวอรอุมา หงษ์อ่อน	พนักงานผู้ช่วยประมง	
10	นายมานพ อิ่มทอง	พนักงานผู้ช่วยประมง	
11	นายอมรินทร์ เพ็ชรจัน	พนักงานผู้ช่วยประมง	
12	นายองอาจ ทองสุข	พนักงานผู้ช่วยประมง	
13	นางสาวน้ำผึ้ง ทองแป้น	พนักงานผู้ช่วยประมง	
14	นางสาวพ้องพรรณ ด้วนนา	พนักงานผู้ช่วยประมง	
15	นายเสน่ห์ เอี่ยมสุวรรณ	พนักงานผู้ช่วยประมง	
ลูกจ้างชั่วคราวเงินทดรอง			
1	นายพนพล ผินอินทร์	คนงานประมง	
2	นายวิจิตร นาคเกษม	คนงานประมง	
3	นายศิลปชัย ทองผึ้ง	คนงานประมง	

4. งานธุรการ การเงินและบัญชี ประจำปีงบประมาณ 2568

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ได้ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานปีงบประมาณ 2568 โดยแบ่งการปฏิบัติงาน ดังนี้

4.1 งานธุรการ

4.1.1. งานสารบรรณ จัดร่าง – พิมพ์ตรวจทานหนังสือราชการ เอกสารวิชาการ เอกสารส่งเสริมการเผยแพร่ และลงทะเบียนรับ – ส่งหนังสือ

- หนังสือรับ 3,866 ฉบับ
- หนังสือส่ง 609 ฉบับ

4.1.2. การเงินและบัญชี ทำหน้าที่บริหารงานการเงินและบัญชี การเบิกจ่ายเงินงบประมาณตามโครงการต่างๆ

4.2 งบประมาณ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ได้รับงบประมาณประจำปีงบประมาณ 2568 ดังต่อไปนี้

งบบุคลากรภาครัฐด้านประมง

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
<u>งบบุคลากร</u>			
หมวดค่าจ้างชั่วคราว			
ค่าจ้างชั่วคราวรายเดือน	3,247,360.00	3,247,360.00	
ค่าครองชีพพนักงานราชการ	69,920.00	69,920.00	
<u>งบดำเนินงาน</u>			
ค่าประกันสังคม	108,577.00	108,577.00	
เงินสมทบกองทุนทดแทน	3,475.00	3,475.00	
รวม	3,429,332.00	3,429,332.00	0.00

กิจกรรม ส่งเสริมและสนับสนุนงานประมง (ค่าสาธารณูปโภค)

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ(รวม)			
ค่าสาธารณูปโภค	382,640.00		
ค่าไฟฟ้า		364,173.58	
ค่าอินเทอร์เน็ต		7,383.00	
ค่าโทรศัพท์		6,189.42	
ค่าไปรษณีย์		4,894.00	
รวม	382,640.00	382,640.00	0.00

กิจกรรม ส่งเสริมและสนับสนุนงานประมง (ค่าสาธารณูปโภค) งบบริหารส่วนกลาง

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ(รวม)			
ค่าสาธารณูปโภค	248,894.85		
ค่าไฟฟ้า		240,751.14	
ค่าอินเทอร์เน็ต		2,953.20	
ค่าโทรศัพท์		2,560.51	
ค่าไปรษณีย์		2,630.00	
รวม	248,894.85	248,894.85	0.00

กิจกรรม บริหารจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืด

สำรวจและรวบรวมข้อมูลสภาวะทรัพยากรสัตว์น้ำจาก 18 แหล่งน้ำสำคัญของประเทศ (CPUE)

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ (รวม)	53,000.00		
<u>ค่าตอบแทน</u>			
ค่าอาหารทำการนอกเวลา		20,880.00	
ค่าเช่าบ้าน			
<u>ค่าใช้สอย</u>			
ค่าเบี้ยเลี้ยง		6,600.00	
ค่าจ้างเหมาบริการ		1,060.00	
<u>ค่าวัสดุ</u>			
ค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น			
ค่าวัสดุยานพาหนะและขนส่ง		280.00	
ค่าวัสดุสำนักงาน		3,268.00	
ค่าวัสดุสำนักงาน			
ค่าวัสดุการเกษตร		107.00	
ค่าวัสดุไฟฟ้าและวิทยุ		1,482.00	
ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์		19,323.00	
ค่าวัสดุงานบ้านงานครัว			
รวม	53,000.00	53,000.00	0.00

กิจกรรม บริหารจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืด

สำรวจและรวบรวมข้อมูลสถานะทรัพยากรและการประมงจากชาวประมงและทำขึ้นปลา
เพื่อประเมินผลจับสัตว์น้ำ (MSY)

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ (รวม)	87,000.00		
<u>ค่าตอบแทน</u>			
ค่าอาหารทำการนอกเวลา			
<u>ค่าใช้สอย</u>			
ค่าเบี้ยเลี้ยง		6,600.00	
ค่ากรรมธรรม์ประกันรถยนต์			
ค่าซ่อมแซมยานพาหนะและขนส่ง		1,670.00	
ค่ากรรมธรรม์ประกันรถยนต์		4,408.40	
ค่าจ้างเหมาบริการ		48,400.00	
<u>ค่าวัสดุ</u>			
ค่าวัสดุยานพาหนะและขนส่ง		457.00	
ค่าวัสดุสำนักงาน		15,276.00	
ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์		10,188.00	
รวม	87,000.00	86,999.40	0.60

กิจกรรม บริหารจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืด (ฟื้นฟูและอนุรักษ์สัตว์น้ำหายากใกล้สูญพันธุ์)

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ (รวม)	41,000.00		
<u>ค่าใช้สอย</u>			
ค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์			
<u>ค่าวัสดุ</u>			
ค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น			
ค่าวัสดุสำนักงาน		230.00	
ค่าวัสดุการเกษตร		40,770.00	
รวม	41,000.00	41,000.00	0.00

กิจกรรม บริหารจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืด (การบริหารจัดการสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ (Aquarium))

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ (รวม)	100,000.00		
<u>ค่าตอบแทน</u>			
ค่าเช่าบ้าน			
ค่าอาหารทำการนอกเวลา		30,000.00	
<u>ค่าวัสดุ</u>			
ค่าวัสดุสำนักงาน		1,200.00	
ค่าวัสดุก่อสร้าง		7,951.75	
ค่าวัสดุการเกษตร		26,887.55	
ค่าวัสดุโฆษณาและเผยแพร่		1,337.50	
ค่าวัสดุไฟฟ้าและวิทยุ		2,976.00	
ค่าวัสดุงานบ้านงานครัว		5,539.20	
ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์		100.00	
<u>ค่าใช้สอย</u>			
ค่าจ้างเหมาบริการ		24,000.00	
ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์			
รวม	100,000.00	99,992.00	8.00

กิจกรรม บริหารจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืด

พัฒนาและเสริมสร้างความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำ (ทุ่งเชียงราก)

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ (รวม)	81,600.00		
<u>ค่าใช้สอย</u>			
ค่าเบี้ยเลี้ยง		2,700.00	
ค่าจ้างเหมาบริการ			
<u>ค่าวัสดุ</u>			
ค่าวัสดุสำนักงาน			
ค่าวัสดุการเกษตร		78,900.00	
ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์			
รวม	81,600.00	81,600.00	0.00

กิจกรรม บริหารจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืด

พัฒนาและเสริมสร้างความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำ (บึงบอระเพ็ด)

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ (รวม)	70,000.00		
<u>ค่าตอบแทน</u>			
ค่าอาหารทำการนอกเวลา			
ค่าจ้างเหมาบริการ			
<u>ค่าวัสดุ</u>			
ค่าวัสดุสำนักงาน		370.00	
ค่าวัสดุก่อสร้าง			
ค่าวัสดุการเกษตร		69,630.00	
ค่าวัสดุโฆษณาและเผยแพร่			
รวม	70,000.00	70,000.00	0.00

กิจกรรม บริหารจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืด

การบริหารจัดการเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการซ่อมแซมอาคารแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ(รวม)	140,000.00		
<u>ค่าใช้สอย</u>			
ค่าจ้างเหมาบริการ		92,000.00	
<u>ค่าวัสดุ</u>			
ค่าวัสดุก่อสร้าง		48,000.00	
รวม	140,000.00	140,000.00	0.00

กิจกรรม การจัดการทรัพยากรประมง (ปล่อยปลาออนไลน์)

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ (รวม)	10,000.00		10,000.00
<u>ค่าตอบแทน</u>			
ค่าอาหารทำการนอกเวลา			
<u>ค่าวัสดุ</u>			
ค่าวัสดุก่อสร้าง			
ค่าวัสดุไฟฟ้าและวิทยุ			
ค่าวัสดุการเกษตร			
ค่าวัสดุโฆษณาและเผยแพร่		10,000.00	0.00
รวม	10,000.00	10,000.00	0.00

กิจกรรม จัดระเบียบการทำประมง (การติดตาม ประเมินผลมาตรการกำหนดพื้นที่และระยะเวลาฤดู
สัตว์น้ำมีไข่ หรือวางไข่ เลี้ยงตัวอ่อน (ฤดูน้ำแดง)

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ (รวม)	35,000.00		
<u>ค่าใช้สอย</u>			
ค่าเบี้ยเลี้ยง		7,920.00	
ค่าจ้างเหมาบริการ		750.00	
<u>ค่าวัสดุ</u>			
ค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น		12,888.00	
ค่าวัสดุสำนักงาน		5,194.00	
ค่าวัสดุการเกษตร		7,564.00	
ค่าวัสดุยานพาหนะและขนส่ง		684.00	
ค่าวัสดุไฟฟ้าและวิทยุ			
ค่าวัสดุงานบ้านงานครัว			
ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์			
รวม	35,000.00	35,000.00	0.00

กิจกรรม จัดระเบียบการทำประมง (การดูแลรักษาของกลาง (สัตว์น้ำ))

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ (รวม)	345,000.00		
<u>ค่าตอบแทน</u>			
ค่าอาหารทำการนอกเวลา			
<u>ค่าใช้สอย</u>			
ค่าเบี้ยเลี้ยง		1,440.00	
ค่าพาหนะเดินทาง		2,788.00	
ค่าเช่าที่พักระหว่างเดินทาง		3,200.00	
ค่าจ้างเหมาบริการ		162,370.00	
<u>ค่าวัสดุ</u>			
ค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น		7,266.00	
ค่าวัสดุสำนักงาน		138.00	
ค่าวัสดุก่อสร้าง		25,414.67	
ค่าวัสดุการเกษตร		129,125.70	
ค่าวัสดุไฟฟ้าและวิทยุ		1,664.00	
ค่าวัสดุงานบ้านงานครัว		5,593.60	
ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์		6,000.00	
รวม	345,000.00	344,999.97	0.03

กิจกรรม บริหารจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืด

ค่าใช้จ่ายในการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อปล่อยในแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อคงความหลากหลายทางชีวภาพ
(รายจ่ายอื่นๆ)

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ(รวม)	608,000.00		
<u>ค่าตอบแทน</u>			
ค่าอาหารทำการนอกเวลา		80,180.00	
<u>ค่าใช้สอย</u>			
ค่าเบี้ยเลี้ยง		7,920.00	
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น			
ค่าซ่อมแซมยานพาหนะและขนส่ง		4,000.00	
ค่าเช่าที่พักระหว่างเดินทาง			
ค่าขนย้ายครอบครัว			
ค่าจ้างเหมาบริการ		53,045.00	
<u>ค่าวัสดุ</u>			
ค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น			
ค่าวัสดุยานพาหนะและขนส่ง		1,049.50	
ค่าวัสดุสำนักงาน		1,280.00	
ค่าวัสดุก่อสร้าง		51,280.80	
ค่าวัสดุการเกษตร		383,506.18	
ค่าวัสดุโฆษณาและเผยแพร่		4,440.50	
ค่าวัสดุไฟฟ้าและวิทยุ		14,435.00	
ค่าวัสดุงานบ้านงานครัว		6,861.60	
รวม	608,000.00	607,998.58	1.42

กิจกรรม บริหารจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืด

ค่าใช้จ่ายในการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำชุมชนเพื่อเพิ่มรายได้และลดค่าครองชีพของประชาชน

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ (รวม)	770,100.00		
<u>ค่าตอบแทน</u>			
ค่าอาหารทำการนอกเวลา			
<u>ค่าใช้สอย</u>			
ค่าเบี้ยเลี้ยง		19,920.00	
ค่าพาหนะเดินทาง		1,000.00	
<u>ค่าวัสดุ</u>			
ค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น		15,373.00	
ค่าวัสดุยานพาหนะและขนส่ง			
ค่าวัสดุสำนักงาน		1,477.00	
ค่าวัสดุก่อสร้าง		12,930.95	
ค่าวัสดุการเกษตร		714,690.15	
ค่าวัสดุโฆษณาและเผยแพร่		1,177.00	
ค่าวัสดุไฟฟ้าและวิทยุ			
ค่าวัสดุงานบ้านงานครัว		3,531.00	
รวม	770,100.00	770,099.10	0.90

กิจกรรม เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค และเชื้อมีพยาธิในสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ (รวม)	1,480.00		
<u>ค่าใช้สอย</u>			
ค่าเบี้ยเลี้ยง		1,480.00	
ค่าจ้างเหมาบริการ			
<u>ค่าวัสดุ</u>			
ค่าวัสดุไฟฟ้าและวิทยุ			
ค่าวัสดุงานบ้านงานครัว			
รวม	1,480.00	1,480.00	0.00

กิจกรรม พัฒนาคุณภาพสินค้าประมงสู่มาตรฐาน

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ (รวม)	35,320.00		
<u>ค่าใช้สอย</u>			
ค่าเบี้ยเลี้ยง		13,800.00	
ค่าซ่อมแซมยานพาหนะและขนส่ง		1,742.50	
ค่าจ้างเหมาบริการ		4,100.00	
<u>ค่าวัสดุ</u>			
ค่าวัสดุก่อสร้าง		759.70	
ค่าวัสดุสำนักงาน		4,484.00	
ค่าวัสดุไฟฟ้าและวิทยุ		1,638.00	
ค่าวัสดุวิทยาศาสตร์		6,350.00	
ค่าวัสดุงานบ้านงานครัว		2,445.00	
รวม	35,320.00	35,319.20	0.80

กิจกรรม สนับสนุนโครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ปลาไทย)

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ (รวม)	60,000.00		
<u>ค่าตอบแทน</u>			
ค่าอาหารทำการนอกเวลา			
<u>ค่าใช้สอย</u>			
ค่าเบี้ยเลี้ยง			
<u>ค่าวัสดุ</u>			
ค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น		1,800.00	
ค่าวัสดุก่อสร้าง		6,073.32	
ค่าวัสดุสำนักงาน		420.00	
ค่าวัสดุการเกษตร		46,651.32	
ค่าวัสดุไฟฟ้าและวิทยุ		1,330.00	
ค่าวัสดุงานบ้านงานครัว		3,723.60	
รวม	60,000.00	59,998.24	1.76

แผนงานการป้องกันแก้ไข ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและแผนติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม
โครงการประตุน้ำท่าแห่ จังหวัดพิจิตร

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ (รวม)	270,000.00		
<u>ค่าตอบแทน</u>			
ค่าอาหารทำการนอกเวลา		8,460.00	
<u>ค่าใช้สอย</u>			
ค่าเบี้ยเลี้ยง		22,800.00	
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น		10,000.00	
ค่าพาหนะเดินทาง		5,036.00	
ค่าเช่าที่พักระหว่างเดินทาง		55,250.00	
ค่าจ้างเหมาบริการ		43,120.00	
<u>ค่าวัสดุ</u>			
ค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น		78,792.00	
ค่าวัสดุยานพาหนะและขนส่ง		5,016.50	
ค่าวัสดุสำนักงาน		1,299.00	
ค่าวัสดุการเกษตร		34,780.00	
ค่าวัสดุก่อสร้าง		3,467.00	
ค่าวัสดุงานบ้านงานครัว		1,979.50	
รวม	270,000.00	269,999.78	0.00

แผนงานการป้องกันแก้ไข ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและแผนติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม
โครงการประจวบคายน้ำโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน วัสดุและวัสดุ (รวม)	270,000.00		
<u>ค่าตอบแทน</u>			
ค่าอาหารทำการนอกเวลา		6,480.00	
<u>ค่าใช้สอย</u>			
ค่าเบี้ยเลี้ยง		15,120.00	
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น		8,000.00	
ค่าพาหนะเดินทาง		1,664.00	
ค่าเช่าที่พักระหว่างเดินทาง		34,850.00	
ค่าซ่อมแซมยานพาหนะและขนส่ง		42,800.00	
ค่าจ้างเหมาบริการ		76,900.00	
<u>ค่าวัสดุ</u>			
ค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น		66,501.00	
ค่าวัสดุยานพาหนะและขนส่ง		1,865.00	
ค่าวัสดุการเกษตร		15,820.00	
รวม	270,000.00	270,000.00	0.00

แผนงานการป้องกันแก้ไข ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและแผนติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม
โครงการประจวบรายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ (รวม)	270,000.00		
<u>ค่าตอบแทน</u>			
ค่าอาหารทำการนอกเวลา		8,280.00	
<u>ค่าใช้สอย</u>			
ค่าเบี้ยเลี้ยง		20,520.00	
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น		8,000.00	
ค่าซ่อมแซมยานพาหนะและขนส่ง		13,276.56	
ค่าเช่าที่พักระหว่างเดินทาง		49,400.00	
ค่าจ้างเหมาบริการ		93,580.00	
<u>ค่าวัสดุ</u>			
ค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น		25,486.00	
ค่าวัสดุยานพาหนะและขนส่ง		3,006.00	
ค่าวัสดุไฟฟ้าและวิทยุ		900.00	
ค่าวัสดุการเกษตร		16,480.00	
ค่าวัสดุก่อสร้าง		3,376.92	
ค่าวัสดุงานบ้านงานครัว		1,594.30	
ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์		26,100.00	
รวม	270,000.00	269,999.78	0.22

โครงการปล่อยพันธุ์ปลาเพื่อรักษาระบบนิเวศน์ในอ่างเก็บน้ำของกรมชลประทาน

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ (รวม)	175,400.00		
<u>ค่าใช้สอย</u>			
ค่าเบี้ยเลี้ยง		3,474.00	
<u>ค่าวัสดุ</u>			
ค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น		7,206.00	
ค่าวัสดุเกษตร		164,720.00	
รวม	175,400.00	175,400.00	0.00

โครงการเงินทุนหมุนเวียนในการผลิตพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้ง และพันธุ์สัตว์น้ำอื่น ๆ

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ (รวม)	1,052,529.77		
หมวดค่าจ้างชั่วคราว		278,080.00	
ค่าจ้างชั่วคราว			
ค่าครองชีพ		100,120.00	
ค่าตอบแทน		18,360.00	
ค่าล่วงเวลา			
ค่าใช้สอย		19,845.00	
เงินประกันสังคม			
ค่าเบี้ยเลี้ยง			
เงินสมทบกองทุนทดแทน			
ค่าวัสดุ		602,194.13	
ค่าวัสดุการเกษตร			
ค่าวัสดุเชื้อเพลิง			
ค่าสาธารณูปโภค		33,930.64	
ค่าไฟฟ้า			
ค่าโทรศัพท์			
รวม	1,052,529.77	1,052,529.77	0.00

รายรับ	จำนวนเงิน (บาท)
รายได้ค่าจำหน่ายพันธุ์สัตว์น้ำ	1,256,054.00

โครงการวิจัย การประเมินผลสำเร็จ และผลตอบแทนของการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อเพิ่มผลผลิต
ในแหล่งน้ำและความหลากหลายทางชีวภาพฯ (ไผ่ตัน)

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ (รวม)	42,008.59		
ค่าตอบแทนใช้สอย		42,008.59	
รวม	42,008.59	42,008.59	0.00

กิจกรรม ผลสัมฤทธิ์ของการบูรณะและฟื้นฟูแหล่งอาศัยสัตว์น้ำ

(หนองหาร กว๊านพะเยา และบึงบอระเพ็ด) ที่มีต่อสถานภาพทางการประมง

หมวดรายจ่าย-รายการ	งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย	คงเหลือ
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ (รวม)	802,360.00		
ค่าจ้างเหมาบริการ		120,000.00	
ค่าตอบแทน+ค่าใช้สอย		322,160.00	
ค่าวัสดุ		173,103.00	
ค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์		7,862.71	
รวม		623,125.71	179,234.29

5. แผนงาน/กิจกรรม/โครงการ ปีงบประมาณ 2568

5.1 กิจกรรมการจัดการทรัพยากรประมง กิจกรรมเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำจืด

หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากปริมาณผลผลิตสัตว์น้ำจืดในแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีแนวโน้มลดลง ซึ่งในปีที่ผ่านมาเกิดสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ ทำให้เกิดภัยแล้งและน้ำท่วมหนักในหลายพื้นที่ ส่งผลให้หนอง บึง อ่างเก็บน้ำ เขื่อน และแม่น้ำสายหลักต่าง ๆ ที่เคยเป็นแหล่งผลิตลูกพันธุ์สัตว์น้ำสร้างประชากรรุ่นใหม่ในแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญได้รับผลกระทบโดยตรง จากปัญหาการลดลงของปริมาณสัตว์น้ำจืดอย่างรวดเร็วซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ด้วยเหตุนี้ หากไม่มีการเพิ่มเติมลูกพันธุ์สัตว์น้ำด้วยการผลิตและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อเป็นการช่วยธรรมชาติรักษาสมดุลประชากรสัตว์น้ำดังกล่าวแล้ว ในอนาคตจะเกิดภาวะทรัพยากรประมงน้ำจืดเสื่อมถอยได้ ส่งผลให้แหล่งผลิตอาหารประเภทโปรตีนของประชาชนลดลง อีกทั้ง การจ้างงานและการสร้างรายได้ของชุมชนลดลงด้วยเช่นกัน กรมประมงเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการดำเนินการเพื่อบรรเทาหรือยับยั้งไม่ให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าว โดยใช้หลักการจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืดที่เหมาะสมที่สุดในแต่ละแหล่งน้ำ เพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ 1. เพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ

2. เพื่อเป็นแหล่งอาหาร แหล่งสร้างรายได้ และสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้กับประชาชนและชุมชนในพื้นที่รอบแหล่งน้ำที่ดำเนินโครงการ

เป้าหมายของโครงการ

ผลิตลูกพันธุ์สัตว์น้ำจืด จำนวน 7,600,000 ตัว เพื่อปล่อยในแหล่งน้ำธรรมชาติในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย แม่น้ำ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน และแหล่งน้ำธรรมชาติประเภทอื่น ๆ

กลุ่มเป้าหมาย

แหล่งน้ำเป้าหมาย ประกอบด้วย แม่น้ำ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน และแหล่งน้ำธรรมชาติประเภทอื่น ๆ พื้นที่จังหวัดนครสวรรค์

งบประมาณรวมงบประมาณทั้งสิ้น จำนวน บาท

ผลการปฏิบัติงานปล่อยในแหล่งน้ำธรรมชาติในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 7,940,000 ตัว

(ตารางที่ 1)

ตารางที่ 5.1.1 ผลการปฏิบัติงานกิจกรรมเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ

กิจกรรม	หน่วยวัด	แผน	ผล
1 การผลิตพันธุ์สัตว์น้ำจืด	ตัว	7,600,000	7,940,000
- ปลาตะเพียนขาว	ตัว	5,160,000	5,205,000
- ปลาตะเพียนทอง	ตัว	200,000	200,000
- ปลาสวาย	ตัว	200,000	380,000
- ปลานวลจันทร์เทศ	ตัว	450,000	550,000
- ปลาช่อนเทศ	ตัว	1,152,000	1,160,000
- ปลาเก๋ดำ	ตัว	400,000	405,000
- กบนา	ตัว	38,000	40,000
1 การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำจืด	ตัว	7,600,000	7,940,000
- ปลาตะเพียนขาว	ตัว	5,160,000	5,205,000
- ปลาตะเพียนทอง	ตัว	200,000	200,000
- ปลาสวาย	ตัว	200,000	380,000
- ปลานวลจันทร์เทศ	ตัว	450,000	550,000
- ปลาช่อนเทศ	ตัว	1,152,000	1,160,000
- ปลาเก๋ดำ	ตัว	400,000	405,000
กบนา -	ตัว	38,000	40,000

ตารางที่ 5.1.2 รายชื่อแหล่งน้ำที่ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ งานกิจกรรมเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ

ลำดับ	ว/ด/ป	ชื่อแหล่งน้ำ	พื้นที่ (ไร่)	ที่ตั้งแหล่งน้ำ	ชนิดและจำนวนพันธุ์สัตว์น้ำจืดที่ปล่อย (พันธุ์)							
					ตะเพียน ขาว	ยี่สก เทศ	สวาย	นวลจันทร์ เทศ	ตะเพียน ทอง	กาดำ	กบนา	รวม
1	13 ต.ค.67	สระน้ำสาธารณะ	35	ต.มาบแก อ.ลาดยาว จ.นว.	30							30
2	16 ต.ค.67	บ้านหนองแก้ว	80	ม.1 ต.ห้วยใหญ่ อ.หนองบัว จ.นว.	30							30
3	17 ต.ค.67	สระน้ำสาธารณะ	20	อ.ตาคี จ.นว.	30							30
4	18 ต.ค.67	สระน้ำสาธารณะ	10	ม.5 ต.บางประมุง อ.โกรกพระ จ.นว.	30							30
5	24 ต.ค. 67	สระน้ำสาธารณะ	10	ต.เขาชนกัน อ.แม่वंศ์ จ.นว.	10							10
6	7 พ.ย. 67	หนองใหญ่	59	ต.กลางแดด อ.เมือง จ.นว.	20							20
7	14 พ.ย 67	แม่น้ำเจ้าพระยา		ต.นครสวรรค์ออก อ.เมือง จ.นว.	10							10
8	15 พ.ย 67	แม่น้ำน่าน		ต.แควใหญ่ อ.เมือง จ.นว.	20							20
9	15 พ.ย.67	บึงกระจังงาม	600	ต.ศาลาแดง อ.โกรกพระ จ.นว.	20							20
10	15 พ.ย.67	แม่น้ำเจ้าพระยา		อ.เมือง จ.นว.	20							20
11	15 พ.ย.67	แม่น้ำปิง		ต.บ้านมะเกลือ.เมือง จ.นว.	10							10
12	21 พ.ย.67	สระน้ำสาธารณะ	4	ม.4 ต.วังเมือง อ.ลาดยาว จ.นว.	30							30
13	24 พ.ย.67	สระบ่อดินขาว	23	ม.9 ต.พรหมนิมิตร์ อ.ตาคี จ.นว.	20							20
14	4 ธ.ค..67	สระน้ำหนองปิง	15	ต.หนองปลิง อ.เมือง จ.นว.						20		20
15	4 ธ.ค.67	บึงตานี	16	ม.7 ต.เขาทอง อ.พยุหะคีรี จ.นว.						30		30
16	4 ธ.ค.67	บึงตะขบ	28	ม.5 ต.เขาทอง อ.พยุหะคีรี จ.นว.						30		30

ตารางที่ 5.1.2 (ต่อ)

ลำดับ	ว/ด/ป	ชื่อแหล่งน้ำ	พื้นที่ (ไร่)	ที่ตั้งแหล่งน้ำ	ชนิดและจำนวนพันธุ์สัตว์น้ำจืดที่ปล่อย (พันธุ์)							
					ตะเพียน ขาว	ยี่สกเทศ	สวาย	นวลจันทร์ เทศ	ตะเพียน ทอง	กาดำ	กบนา	รวม
17	6 ธ.ค.67	หนองลานหิน	20	ม.4 ต.บางตาหงาย อ.บรรพตพิสัย จ.นว.	30							30
18	8 ม.ค.67	สระน้ำสาธารณะ		ต.นครสวรรค์ออก อ.เมือง จ.นว.		50						50
19	17 ม.ค.67	สระน้ำสาธารณะ	32	ม.3 ต.เขาทอง อ.พยุหะคีรี จ.นว.	50							50
20	17 ธ.ค.67	อ่างเก็บน้ำมาบสดี	128	ม.3 ต.พินลาน อ. ชุมแสง จ.นว.	50							50
21	22 ม.ค.68	แม่น้ำเจ้าพระยา		ต.ปากน้ำโพ อ.เมือง จ.นว.	100							100
22	23 ม.ค.6	แม่น้ำเจ้าพระยา		ต.ปากน้ำโพ อ.เมือง จ.นว.						50		50
23	24 ม.ค.67	แม่น้ำเจ้าพระยา		ต.ปากน้ำโพ อ.เมือง จ.นว.	50							50
24	25 ม.ค.67	สระแก่งเกาะใหญ่		ต.แม่เลย์ อ.แม่วงศ์ จ.นว.	50							50
25	26 ม.ค.68	แม่น้ำเจ้าพระยา		ต.นครสวรรค์ออก อ.เมือง จ.นว.	20							20
26	1 ก.พ.68	แม่น้ำเจ้าพระยา		ต.ปากน้ำโพ อ.เมือง จ.นว.	150							150
27	2 ก.พ.68	แม่น้ำเจ้าพระยา		ต.ปากน้ำโพ อ.เมือง จ.นว.	150							150
28	11 ก.พ. 68	สระน้ำสาธารณะ		ม.13 ต.อุทุมมัญญา อ.ตากฟ้า จ.นว.		25						25

ตารางที่ 5.1.2 (ต่อ)

ลำดับ	ว/ด/ป	ชื่อแหล่งน้ำ	พื้นที่ (ไร่)	ที่ตั้งแหล่งน้ำ	ชนิดและจำนวนพันธุ์สัตว์น้ำที่ปล่อย (พันธุ์)							
					ตะเพียน ขาว	ยี่สก เทศ	สวาย	นวลจันทร์ เทศ	ตะเพียน ทอง	กาดำ	กบนา	รวม
29	11 ก.พ.68	หนองกรด	65	ม.4 ต.หนองกรด อ.บรรพตพิสัย จ.นว.		30						30
30	24 ก.พ.68	แม่น้ำปิง		ม.1 ต.บางแก้ว อ.บรรพตพิสัย จ.นว.						25		25
31	24 ก.พ.68	หนองหวายใหญ่		ม.5 ต.มะมั่ง อ.ชุมแสง จ.นว.						30		30
32	11 มี.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		ม.12 ต.บ้านมะเกลือ อ.เมือง จ.นว.		10						10
33	14 มี.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		ต.สุขสำราญ อ.ตากฟ้า จ.นว.	300							300
34	21 มี.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		ม.5 ต.ชุมตาบง อ.ชุมตาบง จ.นว.	300							300
35	25 มี.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		ม.6 ต.โคกหม้อ อ.ชุมแสง จ.นว.	200							200
36	30 มี.ค.68	สระน้ำสาธารณะ	42	ม.7 ต.หนองเต่า อ.เก้าเลี้ยว จ.นว.		90						90
37	31 มี.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		ม.1 ต.พิบูล อ.ชุมแสง จ.นว.						50		50
38	1 เม.ย.68	สระน้ำสาธารณะ	5	ม.2บ้านคลองสาตี ต.ลาดยาว อ.ลาดยาว จ.นว.	25							25
39	2 เม.ย. 68	อ่างเก็บน้ำสร้อย ละคร	20	ม.3 ต.สร้อยละคร อ.ลาดยาว จ.นว.	80							80
40	3 เม.ย.68	สระน้ำสาธารณะ		ต.นครสวรรค์ออก อ.เมือง จ.นว.	25							25
41	10 เม.ย.68	บึงหนองกรด	70	ม.13 ต.หนองกรด อ.บรรพตพิสัย จ.นว.	100							100
42	11 เม.ย.68	แม่น้ำเจ้าพระยา		อ.เมือง จ.นว.	60							60

ตารางที่ 5.1.2 (ต่อ)

ลำดับ	ว/ด/ป	ชื่อแหล่งน้ำ	พื้นที่ (ไร่)	ที่ตั้งแหล่งน้ำ	ชนิดและจำนวนพันธุ์สัตว์น้ำจืดที่ปล่อย (พันธุ์)							
					ตะเพียน ขาว	ยี่สก เทศ	สวาย	นวลจันทร์ เทศ	ตะเพียน ทอง	กาดำ	กบนา	รวม
43	25 เม.ย.68	สระน้ำสาธารณะ		ม.5 ต.สำโรงชัย อ.ไพศาลี จ.นว.	60							60
44	25 เม.ย.68	หนองระมาน		ต.หนองเต่า อ.เก้าเลี้ยว จ.นว.	150							150
45	7 พ.ค.68	คลองอนุศาสนนันท์		ต.พรหมนิมิต อ.ตาคลี จ.นว.			20					20
46	7 พ.ค. 68	แม่น้ำปิง		ม.6 ต.เขาดิน อ.เก้าเลี้ยว จ.นว.			30					30
47	8 พ.ค.68	หนองใหญ่		ม.5 ต.กลางแดด อ.เมือง จ.นว.	10							10
48	14 พ.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		ต.แม่วงค์ อ.แม่วงค์ จ.นว.	150							150
49	15 พ.ค.68	แก้มลิงแหลมทอง		ม.5 ต.พระนอน อ.เมือง จ.นว.	250							250
50	20 พ.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		ม.10 ต.หนองกลับ อ.หนองบัว จ.นว.	100							100
51	22 พ.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		ม.8 ต.ไพศาลี อ.ไพศาลี จ.นว.	30		50					80
52	20 พ.ค.68	สระน้ำสาธารณะ	81	ม.9 ต.ตาสัง อ.บรรพตพิสัย จ.นว.	30							30
53	23 พ.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		อ.เมือง จ.นว.	30							30
54	23 พ.ค.68	อ่างเก็บน้ำพุลาไย	80	ต.ลำพยนต์ อ.ตากฟ้า จ.นว.	50		50					100
55	23 พ.ค.68	สระบัวแดง		ม.10 ต.ลาดยาว อ.ลาดยาว จ.นว.				100		50		150
56	28 พ.ค.68	บึงเสนาท		ต.บึงเสนาท อ.เมือง จ.นว.	100	100		50	50			300
57	3 มิ.ย.68	วังมัจฉา		ต.นครสวรรค์ออก อ.เมือง จ.นว.		35	50					85
58	3 มิ.ย. 68	สระน้ำสาธารณะ		ม.7 บ้านหัวพลวง ต.วังมหาร อ.เมือง จ.นว.	100	40						140

ตารางที่ 5.1.2 (ต่อ)

ลำดับ	ว/ด/ป	ชื่อแหล่งน้ำ	พื้นที่ (ไร่)	ที่ตั้งแหล่งน้ำ	ชนิดและจำนวนพันธุ์สัตว์น้ำจืดที่ปล่อย (พันธุ์)							
					ตะเพียน ขาว	ยี่สก เทศ	สวาย	นวลจันทร์ เทศ	ตะเพียน ทอง	กาดำ	กบนา	รวม
59	3 มิ.ย.68	บึงละหุ่ง		ม.10 ต.บ้านมะเกลือ อ.เมือง จ.นว.						10		10
60	4 มิ.ย.68	สระน้ำสาธารณะ		อ.บรรพตพิสัย จ.นว.						10		10
61	4 มิ.ย.68	บึงระหานน้ำใส		ม.6 ต.นากลาง อ.โกรกพระ จ.นว.	50					30		80
62	6 มิ.ย.68	สระน้ำสาธารณะ		ต.นครสวรรค์ตก อ.เมือง จ.นว.	30							30
63	11 มิ.ย.68	สระน้ำสาธารณะ		ม.5 ต.เขาทอง อ.พยุหะคีรี จ.นว.	50				50			100
64	12 มิ.ย.68	อ่างเก็บน้ำหนองเต่า จับ		ม.5 ต.วังบ่อ.หนองบัว จ.นว.		100		100				200
65	17 มิ.ย.68	บึงเสนาท		อ.เมือง จ.นว.	200	100						300
66	19 มิ.ย.68	สระน้ำสาธารณะ		ม.1 ต.จันเสน อ.ตาคลี จ.นว.	200	100						300
67	24 มิ.ย.68	สระน้ำสาธารณะ		อ.ไพศาลี จ.นว.	100							100
68	25 มิ.ย.68	สระน้ำสาธารณะ		ม.7 ต.ด่านช้าง อ.บรรพตพิสัย	5							5
69	25 มิ.ย. 68	สระน้ำสาธารณะ		อ.ไพศาลี จ.นว.	30							30
70	30 มิ.ย.68	สระน้ำสาธารณะ		ม.4 อ.ไพศาลี จ.นว.	10							10
71	4 ก.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		ม.3 ต.นาขอม อ.ไพศาลี จ.นว.							5	5
72	9 ก.ค.68	สระน้ำสาธารณะ	180	ต.หนองกลับ อ.หนองบัว จ.นว.	100					50		150
73	17 ก.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		ม.5ต.ธารทหาร อ.หนองบัว จ.นว.	100							100
74	22 ก.ค.68	อ่างเก็บน้ำคลองโพธิ์	910	ม.4 ต.ปางสวรรค์ อ.ชุมตาบง จ.นว.	100			100				200
75	24 ก.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		ต.ธารทหาร อ.หนองบัว จ.นว.	100							100
76	25 ก.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		ม.2 ต.ย่านมัทรี อ.พยุหะคีรี จ.นว.		40						40

ตารางที่ 5.1.2 (ต่อ)

ลำดับ	ว/ด/ป	ชื่อแหล่งน้ำ	พื้นที่ (ไร่)	ที่ตั้งแหล่งน้ำ	ชนิดและจำนวนพันธุ์สัตว์น้ำจืดที่ปล่อย (พันธุ์)							
					ตะเพียน ขาว	ยี่สก เทศ	สวาย	นวลจันทร์ เทศ	ตะเพียน ทอง	กาดำ	กบนา	รวม
77	25 ก.ค.68	อ่างเก็บน้ำราง พะยอม		ต.ด่านช้าง อ.บรรพตพิสัย จ.นว.							20	20
78	25 ก.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		ม.2 ต.หนองปลิง อ.เมือง จ.นว.	100							100
79	25 ก.ค.68	หนองน้ำด้วน		ม.6 ต.ตะเคียนเลื่อน อ.เมือง จ.นว.	100							100
80	25 ก.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		ต.นครสวรรค์ออก อ.เมือง จ.นว.							3	3
81	25 ก.ค.68	บึงบอน		ต.หูกวาง อ.บรรพตพิสัย จ.นว.		100			100			200
82	26 ก.ค.68	บึงต้น	112	ต.บางพระหลวง อ.เมือง จ.นว.	100	100						200
83	28 ก.ค.68	บึงกระจังาม	668	ม.5 ต.ศาลาแดง อ.โกรกพระ จ.นว.		100	100	100				300
84	29 ก.ค.68	อ่างเก็บน้ำบ้านวัง ทอง	25	ต.หนองตาอู อ.บรรพตพิสัย จ.นว.	100	50						150
85	31 ก.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		ม.2 ต.แม่वंค อ.แม่वंค จ.นว.	50	50						100
86	31 ก.ค.68	บึงระหารน้ำใส		ต.นากลาง อ.โกรกพระ จ.นว.			50					50
87	31 ก.ค.68	แม่น้ำเจ้าพระยา		อ.เมือง จ.นว.			30					30
88	5 ส.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		ม.8 ต.หนองกระเจา อ.ชุมแสง จ.นว.						20		20
89	6 ส.ค.68	แม่น้ำน่าน		ต.เกรียงไกร อ.เมือง จ.นว.	200							200
90	7 ส.ค.68	อ่างแก้มลิง		ม.3 ต.มาบแก อ.ลาดยาว จ.นว.	30							30

ลำดับที่	ว/ด/ป	ชื่อแหล่งน้ำ	พื้นที่ (ไร่)	ที่ตั้งแหล่งน้ำ	ชนิดและจำนวนพันธุ์สัตว์น้ำจืดที่ปล่อย (พันธุ์)							
					ตะเพียน ขาว	ยี่สก เทศ	สวาย	นวลจัน ท์เทศ	ตะเพียน ทอง	กาดำ	กบนา	รวม
91	7 ส.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		ม.7 ต.ลาดทิพรส อ.ตาคลี จ.นว.	40							200
92	8 ส.ค.68	บึงกระดัง		ม.7 ต.พยุหะ อ.พยุหะคีรี จ.นว.	30							30
93	8 ส.ค.68	สระน้ำสาธารณะ	32	ม.3 ต.เขาทอง อ.พยุหะคีรี จ.นว.	30							40
94	8 ส.ค.68	สระน้ำสาธารณะ	5	ม.8 ต.หนองกรด อ.บรรพตพิสัย จ.นว.		40						40
95	12 ส.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		ม.4 ต.หัวถนน อ.ท่าตะโก จ.นว.							12	30
96	12 ส.ค.68	สระหลวง	25	ม.1 ต.สระแก้ว อ.ลาดยาว จ.นว.		30						30
97	12 ส.ค.68	สระน้ำสาธารณะ	60	บ้านสวอง ม.6 ต.บ้านไร่ อ.ลาดยาว จ.นว.		20						25
98	13 ส.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		ม.9 ต.หนองตาอู อ.บรรพตพิสัย จ.นว.		40						10
99	14 ส.ค.68	สระน้ำสาธารณะ	4	บ้านห้วยแก้ว ม.20 ต.แม่เลย์ อ.แม่ วังค์ จ.นว.		20						70
100	15 ส.ค.68	แม่น้ำเจ้าพระยา	33	ม.9 ต.นครสวรรค์ตก อ.เมือง จ.นว.	50							50
101	15 ส.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		อ.ชุมตาบง จ.นว.	20							20
102	15 ส.ค.68	หนองน้ำมาบ สะตือ	153	ม.3 ต.พันลาน อ.เมือง จ.นว.	100							100
103	15 ส.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		ม.3 ต.หนองกลับ อ.หนองบัว จ.นว.	20							20

ตารางที่ 5.1.2 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ว/ด/ป	ชื่อแหล่งน้ำ	พื้นที่ (ไร่)	ที่ตั้งแหล่งน้ำ	ชนิดและจำนวนพันธุ์สัตว์น้ำจืดที่ปล่อย (พันธุ์)							
					ตะเพียน ขาว	ยี่สก เทศ	สวาย	นวลจัน ทรเทศ	ตะเพียน ทอง	กาดำ	กบนา	รวม
104	20 ส.ค.68	บึงหนองกรด		ต.หนองกรด อ.บรรพตพิสัย จ.นว.	50							50
105	22 ส.ค.68	สระน้ำสาธารณะ		ต.ลาดยาว อ.ลาดยาว จ.นว.	10							10
106	25 ส.ค.68	สระน้ำสาธารณะ	6	บ้านวังไทรทอง ม.4 ต.นาขอม อ.ไพศาลี จ.นว.	20							20
107	31 ก.ค.67	สระน้ำสาธารณะ	100	ม.1 ต.หนองตาตู อ.บรรพต พิสัย จ.นว.		40						40
108	1 ส.ค.67	สระน้ำสาธารณะ		อ.เมือง จ.นว.		15						15
109	7 ส.ค. 67	สระน้ำสาธารณะ		ต.ชุมแสง อ.ชุมแสง จ.นว.			150	50				200
110	8 ส.ค. 67	สระน้ำสาธารณะ		ต.มาบแก อ. ลาดยาว จ.นว.				30				30
รวม					5,205	1,160	380	550	200	405	40	7,940

ภาพกิจกรรมกิจกรรมเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำจืด

ภาพกิจกรรมกิจกรรมเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำจืด

วัดภูประสงค์

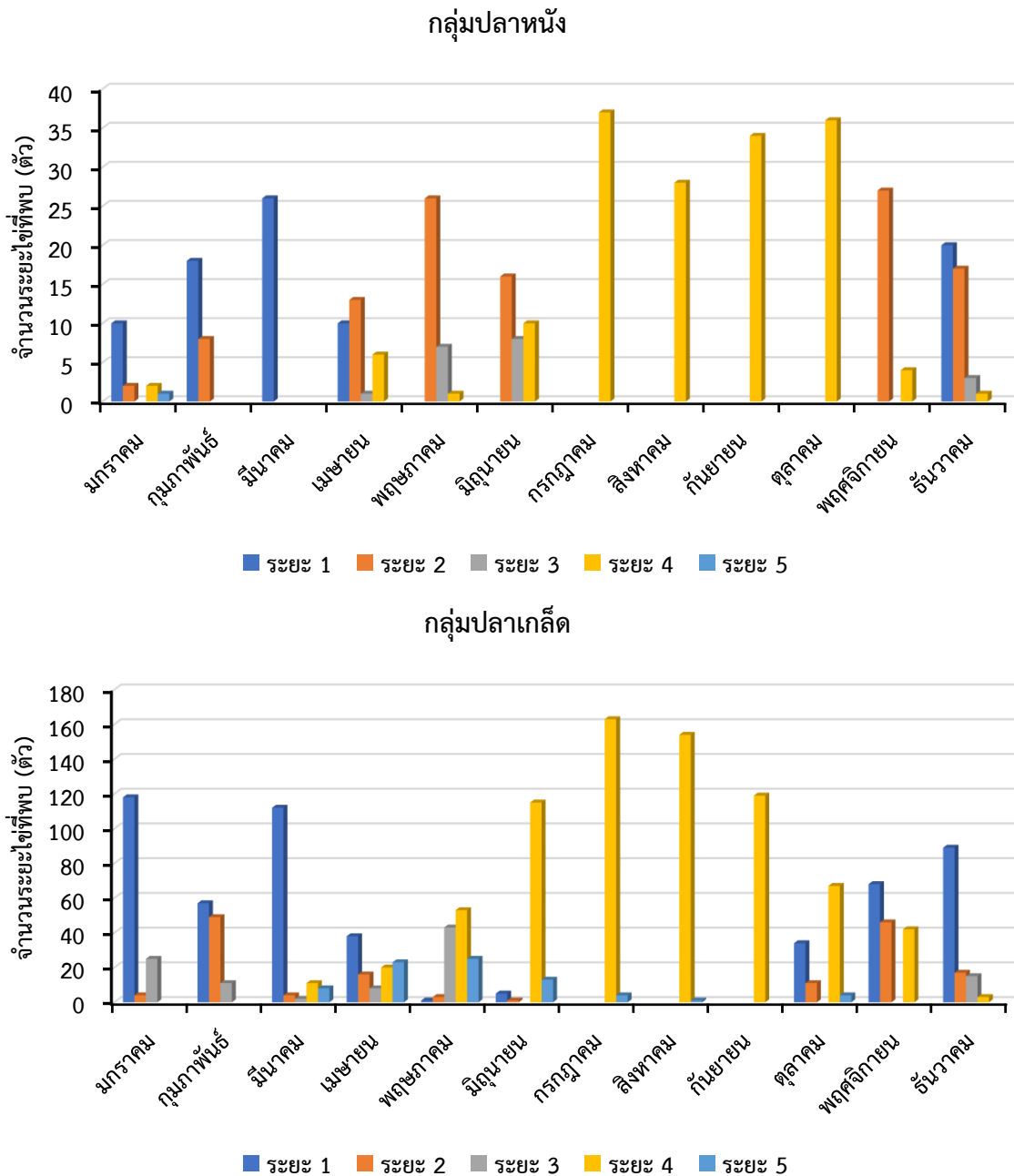
1. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลชี้วัดวิทยาการสืบพันธุ์ของสัตว์น้ำที่สำคัญร่วมกับข้อมูลอุทกวิทยาของแต่ละพื้นที่เพื่อนำมาประกอบการปรับปรุงมาตรการ
2. ติดตามประเมินความเหมาะสมและประสิทธิภาพของประกาศกรมประมงฯ
3. รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียเพื่อพิจารณาประกอบการปรับปรุงมาตรการ

A satellite map of Nong Bopphet Wildlife Sanctuary in Thailand. The sanctuary's boundary is outlined in blue. Several points of interest are marked with yellow dots and labeled in Thai: 'หนองกุ่ม' (Nong Kum), 'วังจิก' (Wang Jik), 'หนองตาด' (Nong Tad), 'หนองคางเหิง' (Nong Kang Heng), 'วังทองเข้' (Wang Thong Hee), 'หนองกระทุ่ม' (Nong Krathum), 'เนินระดัง' (Nai Rang Dang), 'วังบัว' (Wang Bu), 'หนองเค็ม' (Nong Kham), and 'ป่ากล้วย' (Pa Kluay). The map also shows a scale bar, a north arrow, and Google Earth interface elements.

ภาพที่ 5.2.1 พื้นที่ดำเนินการบึงบอระเพ็ด

ผลการดำเนินโครงการ

การสืบพันธุ์ของปลา จากข้อมูลของบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ปีงบประมาณ 2568 พบว่ากลุ่มปลาหนัง (Catfish) ในบึงบอระเพ็ด เริ่มพบระยะที่ 3 และ 4 เพิ่มขึ้นในช่วงเดือนมิถุนายน 2568 ส่วนในกลุ่มปลาเกล็ด (Cyprinid) ในบึงบอระเพ็ด เริ่มพบระยะที่ 3 และ 4 เริ่มเพิ่มมากขึ้นในช่วงเดือนพฤษภาคม 2568 (ภาพที่ 5.2.2)

ภาพที่ 5.2.2 จำนวนปลาที่ดำเนินการจำแนกระยะไข่ ในแต่ละช่วงเดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2567- เดือนกันยายน 2568 (1) กลุ่มปลาหนัง (2) กลุ่มปลาเกล็ด

ค่าดัชนีความสมบูรณ์เพศในปลา (Gonadosomatic Index, GSI)) ของปลาในบึงบอระเพ็ด แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปลาหนึ่งจะพบว่า ค่าดัชนีความสมบูรณ์เพศในช่วงเดือนมิถุนายน (0.66-11.06) ส่วนกลุ่มปลาเกล็ดจะพบว่า ค่าดัชนีความสมบูรณ์เพศในช่วงเดือนพฤษภาคม (0.00-12.93)

ตารางที่ 5.2.1 แสดงค่าดัชนีความสัมพันธ์ของอวัยวะสืบพันธุ์ (gonadosomatic index, GSI) ในบึงบอระเพ็ด

เดือน	ระยะ 1	ระยะ 2	ระยะ 3	ระยะ 4	ระยะ 5	ผล
กลุ่มปลาหนัง						
มกราคม	0.08-0.91	0.67-2.86	-	5.3-12.96	0.77-0.77	0.08-12.96
กุมภาพันธ์	0.09-0.57	0.52-1.28	-	-	-	0.09-1.28
มีนาคม	0.14-0.97	-	-	-	-	0.14-0.97
เมษายน	0.33-0.63	0.41-1.56	2.01-2.01	4.6-10.01	-	0.33-10.01
พฤษภาคม	-	0.22-2.75	0.95-7.72	10.6-10.6	-	0.22-10.6
มิถุนายน	-	0.66-5.1	1.9-6.68	2.02-11.06	-	0.66-11.06
กรกฎาคม	-	-	-	1.94-13.51	-	1.94-13.51
สิงหาคม	-	-	-	3.3-14.22	-	3.3-14.22
กันยายน	-	-	-	9.16-35.78	-	9.16-35.78
ตุลาคม	-	-	-	1.89-23.92	-	1.89-23.93
พฤศจิกายน	-	0.8-7.94	-	3.46-14.13	-	0.8-14.13
ธันวาคม	0.07-1.19	0.61-4.66	1.89-2.86	7.82-7.82	-	0.07-7.82
ผลทั้งหมด	0.07-1.19	0.22-7.94	0.95-7.72	1.89-23.93	0.77-0.77	0.07-23.93
กลุ่มปลาเกล็ด						
มกราคม	0.09-0.92	2.46-2.84	0.83-6.17	-	-	0.09-6.17
กุมภาพันธ์	0.06-1.04	0.14-2.96	2.93-6.3	-	-	0.06-6.3
มีนาคม	0.07-1.67	0.5-1.31	4.94-4.98	4.13-10.28	0.24-2.9	0.07-10.28
เมษายน	0.06-0.92	0.47-2.12	1.75-3.08	0.43-8.85	0.38-6.41	0.06-8.85
พฤษภาคม	0.45-0.45	0-2.33	1.56-12.92	0.67-12.93	0-3.7	0-12.93
มิถุนายน	0.45-7.49	2.76-2.76	-	1.06-19.08	0.09-6.84	0.09-19.08
กรกฎาคม	-	-	-	2.72-23.42	1.25-3.24	1.25-23.42
สิงหาคม	-	-	-	1.91-23.97	4.21-4.21	1.91-23.97
กันยายน	-	-	-	1.88-149.5	-	1.88-149.5
ตุลาคม	0.05-0.89	0.16-2.47	-	7.28-27.7	0.56-2.77	0.05-27.7
พฤศจิกายน	0.01-4.41	0.34-4.77	-	0.67-22.25	-	0.01-22.25
ธันวาคม	0.06-1.27	0.59-2.38	0.73-5.8	2.11-4.33	-	0.06-5.8
ผลทั้งหมด	0.01-7.49	0-4.77	0.73-12.92	0.43-27.7	0-6.84	0-27.7

การศึกษาชีววิทยาการสืบพันธุ์ของปลา

5.3 กิจกรรมการประเมินสถานภาพทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำและแหล่งน้ำขนาดใหญ่ของไทย แหล่งน้ำ...บึงบอระเพ็ด...จังหวัด...นครสวรรค์...

1. สภาพพื้นที่แหล่งน้ำ

บึงบอระเพ็ด เป็นแหล่งน้ำจืดขนาดใหญ่ของภาคเหนือตอนล่างหรือภาคกลางตอนบน เกิดจากการสร้างประตูน้ำปิดกั้นคลองบอระเพ็ดและสร้างคันกั้นน้ำบริเวณหนองดุกเมื่อปี พ.ศ. 2470 ปัจจุบันมีพื้นที่รวม 132,639 ไร่ 3 งาน 34 ตารางวา อยู่ในเขตอำเภอเมือง ชุมแสง และท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ โดยบึงบอระเพ็ดเป็นส่วนหนึ่งของลุ่มน้ำบึงบอระเพ็ดซึ่งเป็นลุ่มน้ำย่อยของลุ่มน้ำเจ้าพระยาที่มีพื้นที่ลุ่มน้ำรวม 2,811,563 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 20.91 ของพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ได้รับน้ำเข้าสู่บึง 2 ส่วน ส่วนแรกจากลำน้ำสาขาในเขตจังหวัด พิจิตร เพชรบูรณ์ ลพบุรี และนครสวรรค์ และส่วนที่สองรับน้ำจากแม่น้ำน่านและแม่น้ำเจ้าพระยาในช่วงน้ำหลากของแต่ละปีและจาก ลำคลองที่เชื่อมต่อกับบึงบอระเพ็ด

วัตถุประสงค์เริ่มแรกของการสร้างบึงบอระเพ็ดเพื่อเป็นแหล่งบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ โดยกรมประมง ได้ดำเนินการจัดตั้งสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำขึ้นเพื่อบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ ซึ่งปรากฏผลสำเร็จในการสงวนและบำรุงพันธุ์ปลาเป็นอันมาก และในฤดูน้ำหลากพันธุ์ปลามากมายสามารถขยายไปยังจังหวัดใกล้เคียง เป็นการป้องกันการขาดแคลนพันธุ์ปลาของบริเวณพื้นที่นี้เป็นอย่างดี (กรมประมง, 2496) แต่ปัจจุบันบึงบอระเพ็ดนอกจากมีการใช้ประโยชน์เพื่อการประมงแล้ว ยังมีการใช้ประโยชน์ในด้านการอุปโภคบริโภคและการเกษตรกรรมของราษฎรที่อาศัยอยู่โดยรอบ รวมถึงการท่องเที่ยวและสันทนาการของประชาชนในพื้นที่รอบบึงและพื้นที่ใกล้เคียง

ในช่วงเวลาที่ผ่านมารกรมประมงได้ดำเนินการจัดการทรัพยากรประมงในบึงบอระเพ็ดทั้งเพื่อการบำรุงรักษาและการพัฒนาเพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในหลากหลายวิธี เช่น ในปี พ.ศ. 2502, 2515 และ 2535 ได้ดำเนินการจัดการด้วยวิธีการระบายน้ำออกเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศของบึง ซึ่งทำให้ในปีถัดมามีผลผลิตปลาเพิ่มขึ้น (กรมประมง, 2503; สถานีประมงจังหวัดนครสวรรค์, 2515 และบุญรัตน์ และคณะ, 2537) ในปี พ.ศ. 2534-2536 ได้ทำการปรับปรุงประตูระบายน้ำและฝายน้ำล้นเพื่อเพิ่มระดับการกักเก็บน้ำเป็น 24.00 ม.ร.ท.ก. ทำให้มีปริมาตรกักเก็บน้ำสูงสุด 180.30 ล้านลูกบาศก์เมตร ในปี พ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบันได้ดำเนินการขุดลอกตะกอนดินและกำจัดวัชพืชบางส่วน รวมถึงการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อปล่อยเพิ่มผลผลิต แต่อย่างไรก็ตามบึงบอระเพ็ดก็ยังคงมีการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เกิดจากธรรมชาติหรือการพัฒนาของมนุษย์ทั้งการใช้ประโยชน์สัตว์น้ำจำนวนมากและการเข้ามาใช้ประโยชน์พื้นที่รอบบึง ซึ่งส่งผลกระทบต่อแหล่งอาศัยสัตว์น้ำ การดำรงชีวิตของสัตว์น้ำ และกำลังผลิตของสัตว์น้ำในบึงบอระเพ็ด

ปีงบประมาณ 2568 กรมประมงได้ดำเนินโครงการติดตามประเมินสถานภาพของทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำสำคัญทั่วประเทศ โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานในพื้นที่บึงบอระเพ็ด โดยดำเนินการใน 8 พื้นที่สำรวจ และ 3 ช่วงเวลาในรอบปี ดังนี้

1) จุดสำรวจ

กำหนดจุดสำรวจเพื่อสูมตัวอย่างปลาในบึงบอระเพ็ดเพื่อประเมินความหลากหลายและความชุกชุมสัมพันธ์ของประชาคมปลาตามลักษณะสภาพนิเวศของแหล่งน้ำเป็น 8 พื้นที่สำรวจ (ภาพที่ 1) โดยสูมตัวอย่างพื้นที่ละ 3 ชั่วโมง ดังนี้

จุดสำรวจที่ 1 บ้านรางจิก ตำบลพระนอน อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เป็นพื้นที่ตอนล่างอยู่ในเขตพื้นที่รักษาพันธุ์สัตว์น้ำ

จุดสำรวจที่ 2 หนองกุ่ม ตำบลพระนอน อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เป็นพื้นที่ตอนล่างอยู่ในเขตพื้นที่รักษาพันธุ์สัตว์น้ำ มีการปรับปรุงขุดลอกพื้นที่บางส่วน มีลำคลองบอระเพ็ดเชื่อมต่อกับแม่น้ำน่าน

จุดสำรวจที่ 3 แหยมตาล ตำบลเกรียงไกร อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เป็นพื้นที่ตอนกลางซึ่งเป็นพื้นที่ติดต่อกับเขตพื้นที่รักษาพันธุ์สัตว์น้ำ

จุดสำรวจที่ 4 แหยมตาเสือ ตำบลทับกฤช อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ เป็นพื้นที่ตอนกลางมีลักษณะเป็นลำคลอง มีหนองน้ำขนาดเล็กกระจายทั่วไป เป็นพื้นที่ที่อนุญาตให้ทำการประมงได้ และมีการขุดลอกตะกอนดินบางส่วน เป็นพื้นที่อนุญาตให้ทำการประมง

จุดสำรวจที่ 5 โครงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเชิงพาณิชย์ ตำบลทับกฤช อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ เป็นพื้นที่ที่อยู่ตอนบนด้านทิศเหนือ มีลำคลองขนาดเล็กรับน้ำจากพื้นที่ตอนบนที่ไหลผ่านพื้นที่ของตำบลทับกฤช มีการขุดลอกตะกอนดินบริเวณด้านหน้าโครงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเชิงพาณิชย์ เป็นพื้นที่อนุญาตให้ทำการประมง

จุดสำรวจที่ 6 แหยมกระทุ่ม ตำบลทับกฤช อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ เป็นพื้นที่อยู่ตอนบนรับน้ำจากอำเภอหนองบัว และอำเภอชุมแสง ไหลผ่านคลองบอนเข้ามาในตัวบึงด้านทิศเหนือ มีลำคลองขนาดเล็กรับน้ำไหลหลากผ่านพื้นที่ของตำบลทับกฤช มีพันธุ์ไม้น้ำขึ้นปกคลุม เป็นพื้นที่อนุญาตให้ทำการประมง

จุดสำรวจที่ 7 เนินระฆัง ตำบลพระนอน อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ เป็นพื้นที่ตอนบนของ บึงบอระเพ็ด มีพันธุ์ไม้น้ำปกคลุมหนาแน่น มีลำคลองรับน้ำจากในเขตอำเภอท่าตะโก อำเภอเมืองนครสวรรค์ และอำเภอพยุหะคีรี เป็นพื้นที่อนุญาตให้ทำการประมง

จุดสำรวจที่ 8 บ้านรางบัว ตำบลวังมหากร อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ เป็นพื้นที่ตอนบนสุดของบึงบอระเพ็ด มีพันธุ์ไม้น้ำปกคลุมหนาแน่น มีลำคลองรับน้ำจากในเขตอำเภอท่าตะโก เป็นพื้นที่อนุญาตให้ทำการประมง

2) ช่วงเวลาสำรวจ

ดำเนินการสำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568 โดยสำรวจปีละ 3 เทียวนสำรวจ ดังนี้

เทียวนสำรวจที่ 1 เดือนตุลาคม 2567-มกราคม 2568

เทียวนสำรวจที่ 2 เดือนกุมภาพันธ์ 2568-พฤษภาคม 2568

เทียวนสำรวจที่ 3 เดือนมิถุนายน 2568-กันยายน 2568

สำรวจและรวบรวมข้อมูลตัวอย่างประชาคมปลาด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา นำมาเรียงต่อกันเป็นแนวตรงแบบสุ่มตลอด จุดสำรวจจะ 3 ข้ำ โดยวางข่ายในช่วงเย็นแล้วเก็บในช่วงเช้าของวันถัดไป ชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ประกอบด้วย

ข่ายขนาดช่องตา 20 มิลลิเมตร มีความลึก 2.00 เมตร ยาว 15 เมตร พื้นที่ 30.00 ตารางเมตร

ข่ายขนาดช่องตา 30 มิลลิเมตร มีความลึก 2.25 เมตร ยาว 25 เมตร พื้นที่ 56.25 ตารางเมตร

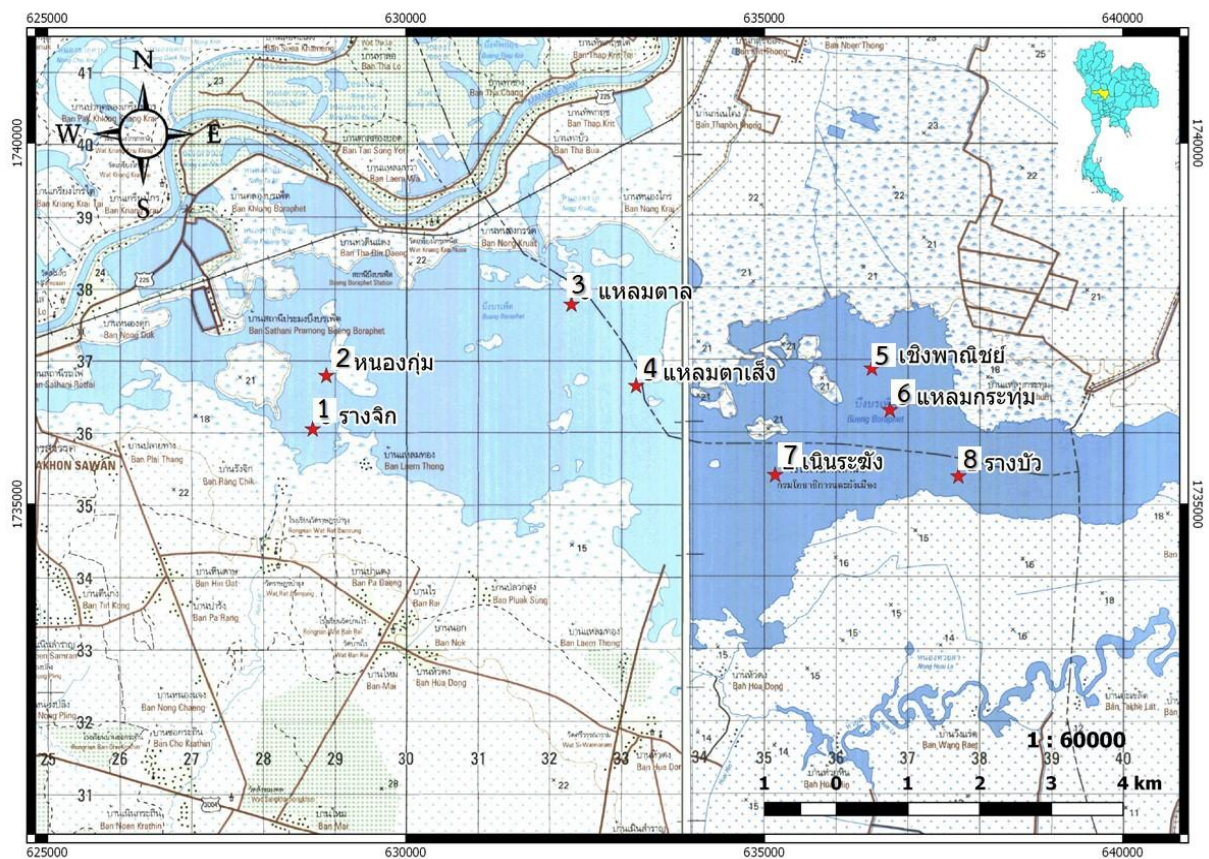
ข่ายขนาดช่องตา 40 มิลลิเมตร มีความลึก 2.00 เมตร ยาว 25 เมตร พื้นที่ 50.00 ตารางเมตร

ข่ายขนาดช่องตา 55 มิลลิเมตร มีความลึก 2.20 เมตร ยาว 40 เมตร พื้นที่ 88.00 ตารางเมตร

ข่ายขนาดช่องตา 70 มิลลิเมตร มีความลึก 2.10 เมตร ยาว 40 เมตร พื้นที่ 84.00 ตารางเมตร

ข่ายขนาดช่องตา 90 มิลลิเมตร มีความลึก 2.25 เมตร ยาว 40 เมตร พื้นที่ 90.00 ตารางเมตร

ปลาที่ได้นำมาวัดความยาวปลารายตัวด้วยไม้วัดที่ระดับความละเอียด 0.1 เซนติเมตร และชั่งน้ำหนักด้วยเครื่องชั่งที่มีระดับความละเอียด 0.1 กรัม แล้วนำข้อมูลไปคำนวณตามสูตรและวิธีการต่างๆ ต่อไป ส่วนชนิดพันธุ์ปลาที่ยังไม่สามารถจำแนกได้ เก็บรักษาในสารละลายฟอร์มาลินเข้มข้นร้อยละ 10 เพื่อนำกลับไปจำแนกชนิดในห้องปฏิบัติการโดยอ้างอิงตามหนังสือคู่มือของ Smith (1945); Taki (1974); Rainboth (1996) และ Fishbase (2016)

ภาพที่ 5.3.1 แผนที่แสดงจุดสำรวจประชาคมปลาในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์

2. ผลการดำเนินงาน

2.1 ความหลากหลายของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำ

จากการศึกษาความหลากหลายของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ปีงบประมาณ 2568 โดยการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา จาก 8 จุดสำรวจ และ 3 เทียวสำรวจในรอบปี พบว่าบึงบอระเพ็ดมีความหลากหลายของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำตามจุดสำรวจอยู่ระหว่าง 30-39 ชนิด โดยจุดสำรวจแหลมกระท่อม พบชนิดพันธุ์ปลาสูงสุด (39 ชนิด) รองลงมาเป็นจุดสำรวจเนินระฆัง (36 ชนิด) จุดสำรวจแหลมตาเสือ (35 ชนิด) จุดสำรวจโครงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเชิงพาณิชย์ (34 ชนิด) จุดสำรวจแหลมตาล (34 ชนิด) จุดสำรวจบ้านรางบัว (32 ชนิด) จุดสำรวจหนองกุ่ม (32 ชนิด) และ จุดสำรวจบ้านรางจิก (30 ชนิด)ตามลำดับ ซึ่งชนิดพันธุ์ที่พบในทุกจุดสำรวจได้แก่ ปลาไส้ตันหางดอก, ปลาสวายขาว, ปลาสวายลูกกล้วย, ปลาสวายนกเขา, ปลาตะเพียนทอง, ปลาตะเพียนขาว, ปลาไส้ตัน, ปลาตะโกก, ปลากระมัง, ปลาตะเพียนทราย2, ปลาตะเพียนทราย3, ปลาแปบขาว2, ปลาแขยงข้างลาย2, ปลาแขยงข้างลาย3, ปลากระดี่นาง, ปลาอมไข่ น้ำจืด และปลาแบนแก้วรวมทั้งสิ้น 17 ชนิด ส่วนความหลากหลายของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำตามเที่ยวสำรวจพบพันธุ์ปลาอยู่ระหว่าง 42-45 ชนิด โดยเที่ยวสำรวจเดือนตุลาคม 67-มกราคม 68 พบชนิดพันธุ์ปลา 45 ชนิด เที่ยวสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 68-พฤษภาคม 68 พบชนิดพันธุ์ปลา 45 ชนิด และเดือนมิถุนายน 68-กันยายน 68 พบชนิดพันธุ์ปลา 42 ชนิด ซึ่งชนิดพันธุ์ปลาที่พบในทุกเที่ยวสำรวจได้แก่ ปลาสลาด, ปลาซิวแก้ว, ปลาไส้ตันหางดอก, ปลาสวายขาว, ปลาสวายลูกกล้วย, ปลาสวายนกเขา, ปลาสวายเกล็ดถี่, ปลาตะเพียนทอง, ปลาตะเพียนขาว, ปลาไส้ตันตาแดง, ปลาไส้ตัน, ปลาไส้ตันตาขาว, ปลาตะโกก, ปลากระมัง, ปลากระสูบขีด, ปลาตะเพียนทราย 2, ปลาแปบขาว2, ปลาแปบควาย2, ปลาแดง, ปลาเก็ดเหลือง, ปลาแขยงข้างลาย2, ปลาแขยงข้างลาย3, ปลานิล, ปลากระทุงเหว, ปลาหลด, ปลากระดี่นาง, ปลาหมอช้างเหยียบ, ปลาอมไข่ น้ำจืด, ปลาแบนแก้ว และปลาแบนแก้วยักษ์ รวมทั้งหมด 30 ชนิด (ตารางที่ 5.3.1)

ตารางที่ 5.3.1 (ต่อ)

ชนิดปลา	จุดสำรวจ								เที่ยวสำรวจ			ปีงบ บอระเพ็ด
	บ้าน รางจิก	หนอง กุ่ม	แหลม ตาล	แหลมตา เส็ง	โครงการ เพาะเลี้ยง ฯ	แหลม กระทุ่ม	เนิน ระฆัง	บ้าน รางบัว	ต.ค.67- ม.ค.68	ก.พ.68- พ.ค.68	มิ.ย.68- ก.ย.68	
หลุดหลังจุด	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+
หลุด	+	-	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+
หมอ	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+
กระต๋นาง	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
สลิด	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+
กระต๋หม้อ	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	+
ช้อน	-	-	-	-	-	-	+	+	+	-	-	+
หมอช้างเหยียบ	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
อมไชน้ำจืด	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
แป้นแก้ว	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
แป้นแก้วยักษ์	+	+	+	+	-	-	+	-	+	+	+	+
เสือพ่นน้ำเกล็ดดี	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+
ปักเป้าเขียวจุดดำ	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+
จำนวนชนิดที่พบ	30	32	34	35	34	39	36	32	45	42	45	61

หมายเหตุ + แทน สำรพบ - แทน สำรไม่พบ

2.2 ความชุกชุมของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำ

จากการประเมินความชุกชุมของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568 พบว่าบึงบอระเพ็ดมีความชุกชุมของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำเฉลี่ยเท่ากับ 840.96 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน เมื่อพิจารณาจากการประเมินความชุกชุมของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำตามจุดสำรวจ พบว่าความชุกชุมของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 374.99-1,174.01 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน โดยจุดสำรวจโครงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเชิงพาณิชย์มีความชุกชุมเฉลี่ยสูงสุด 1,174.01 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน และจุดสำรวจบ้านรางบัวมีความชุกชุมเฉลี่ยต่ำสุด 374.99 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน ถ้าพิจารณาในส่วนของเที่ยวสำรวจพบว่าความชุกชุมของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 713.36-1,082.40 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน ซึ่งเที่ยวสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 68-พฤษภาคม 68 พบมีความชุกชุมเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1,082.40 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน เที่ยวสำรวจเดือนมิถุนายน 68-กันยายน 68 พบมีความชุกชุมเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 713.36 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน (ตารางที่ 5.3.2)

ส่วนความชุกชุมสัมพัทธ์ของประชาคมปลาในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ 10 อันดับแรก ได้แก่ ปลาสวายลูกกล้วย, ปลาแปบขาว2, ปลาไส้ตัน, ปลาตะโกก, ปลาตะเพียนขาว, ปลาแป้นแก้ว, ปลาแขยงข้างลาย3, ปลากระมัง, ปลาตะเพียนทราย2 และปลาสวายนกเขา มีค่าความชุกชุมสัมพัทธ์เท่ากับ 132.51, 86.88, 83.27, 56.61, 49.19, 44.69, 44.57, 39.48, 38.45 และ 36.30 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน ตามลำดับ (ตารางที่ 5.3.3)

ตารางที่ 5.3.2 ความชุกชุมสัมพัทธ์ของประชาคมปลาในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ จากการ
 สุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือน
 กันยายน 2568 หน่วย : กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน

จุดสำรวจ/เที่ยวสำรวจ	ขนาดช่องตาข่าย (มิลลิเมตร)						ผลจับเฉลี่ย
	20	30	40	55	70	90	
บ้านรางจิก	2,205.38	1,686.64	925.52	314.45	267.04	54.54	908.93
หนองกุ่ม	1,538.90	1,111.95	1,387.61	394.32	376.25	84.89	815.65
แหลมตาล	964.01	886.53	1,477.23	788.68	307.59	191.60	769.27
แหลมตาเส็ง	1,416.00	1,774.73	2,019.76	766.39	336.22	132.33	1,074.24
โครงการเพาะเลี้ยงฯ	4,125.79	1,313.01	1,106.98	186.86	246.54	64.88	1,174.01
แหลมกระท่อม	3,532.32	1,865.25	335.37	401.97	500.68	44.94	1,113.42
เนินระฆัง	1,773.39	398.76	492.38	95.09	134.36	88.83	497.14
บ้านรางบัว	1,287.24	424.05	304.25	81.17	87.84	65.41	374.99
เฉลี่ย	2,105.38	1,182.62	1,006.14	378.62	282.07	90.93	840.96
ตุลาคม 67-มกราคม 68	2,658.94	558.55	687.92	147.06	159.80	150.45	727.12
กุมภาพันธ์ 68-พฤษภาคม 68	2,261.98	2,266.85	1,102.37	334.29	487.66	41.23	1,082.40
มิถุนายน 68-กันยายน 68	1,395.21	722.46	1,228.12	654.50	198.74	81.10	713.36
เฉลี่ย	2,105.38	1,182.62	1,006.14	378.62	282.07	90.93	840.96

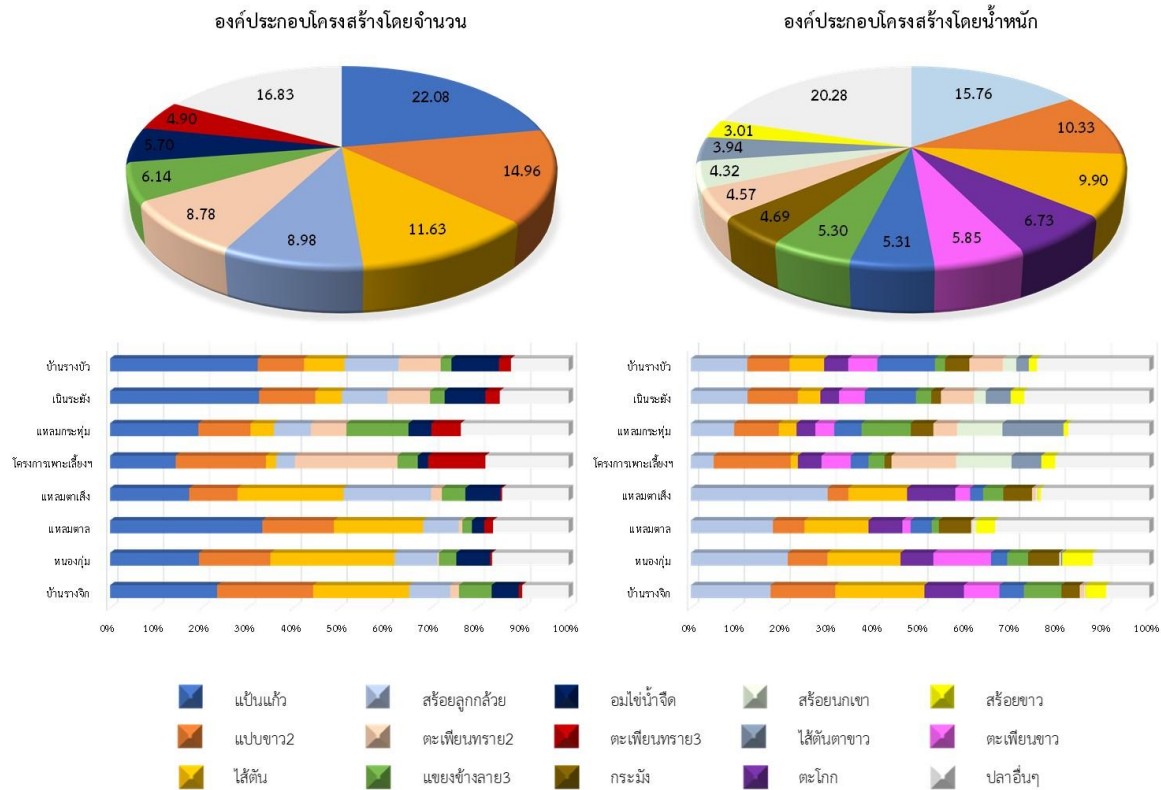
ตารางที่ 5.3.3 ชนิดพันธุ์ปลาที่มีค่าความชุกชุมสัมพัทธ์ของประชาคมปลาสูงที่สุด 10 อันดับแรกใน
 บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ จากการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา
 ระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568 หน่วย : กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100
 ตารางเมตรต่อคืน

ชนิดปลา	ขนาดช่องตาข่าย (มิลลิเมตร)						เฉลี่ย
	20	30	40	55	70	90	
สร้อยลูกกล้วย	178.98	357.95	246.76	11.34	0.00	0.00	132.51
แปบขาว2	515.91	4.10	1.09	0.17	0.00	0.00	86.88
ไส้ตัน	297.53	141.81	58.39	1.63	0.27	0.00	83.27
ตะโกก	37.67	64.17	107.73	56.91	67.50	5.66	56.61
ตะเพียนขาว	3.52	12.81	80.77	68.86	109.32	19.84	49.19
แป้นแก้ว	225.50	41.39	1.25	0.00	0.00	0.00	44.69
แขยงข้างลาย3	198.88	55.81	12.71	0.00	0.00	0.00	44.57
กระมัง	0.79	44.21	39.11	78.08	54.39	20.31	39.48
ตะเพียนทราย2	222.14	7.34	1.23	0.00	0.00	0.00	38.45
สร้อยนกเขา	20.26	170.04	27.47	0.00	0.00	0.00	36.30
ปลาอื่น ๆ อีก 51							
ชนิด	404.20	282.99	429.66	161.62	50.57	45.11	229.03
รวม	2,105.38	1,182.62	1,006.17	378.61	282.05	90.92	840.96

2.3 โครงสร้างประชาคมปลาในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์

2.3.2 โครงสร้างโดยชนิดพันธุ์ปลา

จากการศึกษาองค์ประกอบโครงสร้างของชนิดพันธุ์ปลาในบึงบอระเพ็ดจากการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ช่องตา พบว่าภาพรวมขององค์ประกอบโครงสร้างของชนิดพันธุ์ปลาโดยจำนวนที่ร้อยละ สหสมร้อยละ 80 (83.17) ประกอบด้วยพันธุ์ปลารวม 8 ชนิด ได้แก่ ปลาแป้นแก้ว (22.08) ปลาแปบขาว2 (14.96) ปลาไส้ตัน (11.63) ปลาสร้อยลูกกล้วย (8.98) ปลาตะเพียนทราย2 (8.78) ปลาแขยงข้างลาย3 (6.14) ปลาอมไข่ น้ำจืด (5.70) และปลาตะเพียนทราย3 (4.90) ส่วนองค์ประกอบโครงสร้างของชนิดพันธุ์ปลาโดย น้ำหนักที่ร้อยละ สหสมร้อยละ 80 (79.72) ประกอบด้วยพันธุ์ปลารวม 12 ชนิด ได้แก่ ปลาสร้อยลูกกล้วย (15.76) ปลาแปบขาว2 (10.33) ปลาไส้ตัน (9.90) ปลาตะโกก (6.73) ปลาตะเพียนขาว (5.85) ปลาแป้นแก้ว (5.31) ปลาแขยงข้างลาย3 (5.30) ปลากระมัง (4.69) ปลาตะเพียนทราย2 (4.57) ปลาสร้อยนกเขา (4.32) ปลาไส้ตันตาขาว (3.94) และปลาสร้อยขาว (3.01) (ภาพที่ 5.3.2)

ภาพที่ 5.3.2 องค์ประกอบชนิดปลาโดยจำนวนและน้ำหนัก (ร้อยละ80) ในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ จากการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568

3. การเปลี่ยนแปลงความหลากหลายและความชุกชุมของสัตว์น้ำ

3.1 การเปลี่ยนแปลงความหลากหลายของสัตว์น้ำ

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหลากหลายของชนิดพันธุ์ปลาในบึงบอระเพ็ดระหว่างปีงบประมาณ 2567 และ 2568 พบว่าชนิดพันธุ์ปลาในบึงบอระเพ็ดที่สำรวจในปีงบประมาณ 2568 มี 61 ชนิด โดยจะพบพันธุ์ปลาที่พบเฉพาะปีงบประมาณ 2568 จำนวน 12 ชนิด ได้แก่ ปลาทราย, ปลาชีวกวาย, ปลาสร้อยลูกบัว, ปลาไส้ตันขาว, ปลาแก้มช้ำ, ปลาแปบขาว², ปลาหมูข้างลาย, ปลาชะโอน, ปลาแดง, ปลาหลดหลังจุด, ปลาหมอ และปลาปักเป้าเขียวจุดดำ ซึ่งมีชนิดพันธุ์ปลามากกว่าการสำรวจในปีงบประมาณ 2567 ที่พบชนิดพันธุ์ปลา 55 ชนิด และมีพันธุ์ปลาบางชนิดที่พบเฉพาะปีงบประมาณ 2567 จำนวน 6 ชนิด ได้แก่ ปลาปักแดง, ปลายี่สกเทศ, ปลาหางบัว, ปลาน้ำฝายหลังดำ, ปลาเทโพ และปลาสังกะวาดเหลือง โดยจุดสำรวจที่พบชนิดพันธุ์ปลาเพิ่มขึ้น ได้แก่ จุดสำรวจแหลมตาล จุดสำรวจแหลมตาเส็ง จุดสำรวจโครงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเชิงพาณิชย์ จุดสำรวจแหลมกระทุ่ม และจุดสำรวจเนินระฆัง ส่วนจุดสำรวจที่พบชนิดพันธุ์ปลาลดลง ได้แก่ จุดสำรวจบ้านรางจิก และจุดสำรวจบ้านรางบัว แต่ในจุดสำรวจหนองกุ่มพบจำนวนชนิดที่พบเท่าเดิม ถ้าศึกษาการเปลี่ยนแปลงตามช่วงเวลาจะพบว่าระหว่างการสำรวจในปีงบประมาณ 2567 และ 2568 แต่ละช่วงเวลามีการเปลี่ยนแปลงชนิดพันธุ์ปลาที่เพิ่มขึ้นในทุกช่วงเวลา (ตารางที่ 5.3.4)

ตารางที่ 5.3.4 การเปลี่ยนแปลงของชนิดพันธุ์ปลาที่พบในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ จากการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างปี 2567 และ 2568

[illegible]

ตารางที่ 5.3.4 (ต่อ)

ชนิดปลา	จุดสำรวจ																เดือนสำรวจ						บึงบอระเพ็ด	
	บ้านรางจิก		หนองกุ่ม		แหลมตาล		แหลมตาเส็ง		โครงการเพาะเลี้ยงฯ		แหลมกระทุ่ม		เนินระฆัง		บ้านรางบัว		ต.ค.67- ม.ค.68		ก.พ.68-พ.ค.68		มิ.ย.68- ก.ย.68			
	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68
ไส้ตันตาขาว	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ตะโกก	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
กระมัง	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
น้ำฝายหลังตำ	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	+	-
แก้มข้า	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+
กระสับซีด	-	-	-	-	-	+	-	+	-	+	-	+	+	+	-	+	+	+	-	+	-	+	+	+
ตะเพียนทราย2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ตะเพียนทราย3	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
แปบหางดอก	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+
แปบขาว2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
แปบขาว3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-	+
แปบควาย1	+	-	+	+	-	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+	-	+	-	+	+	+	-	+	+
แปบควาย2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
หมูข้างลาย	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+
หมูขาว	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	+	-	+	+	+	-	+	-	+	+	+	-	+	+
กตเกราะ	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	+	+	+
ขาไก่	+	+	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+	+	+
ชะโอน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+
แดง	-	-	-	+	-	+	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	+	-	+
สวาย	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	+	+	+
เทโพ	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-
สังกะวาดเหลือง	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-
กตเหลือง	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
แขยงแถบขาว	+	+	-	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+

ตารางที่ 5.3.4 (ต่อ)

ชนิดปลา	จุดสำรวจ																เดือนสำรวจ						บึงบอระเพ็ด	
	บ้านรางจิก		หนองกุ่ม		แหลมตาล		แหลมตาเส็ง		โครงการเพาะเลี้ยงฯ		แหลมกระทุ่ม		เนินระดัง		บ้านรางบัว		ต.ค.67- ม.ค.68		ก.พ.68-พ.ค.68		มิ.ย.68- ก.ย.68			
	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68
แขยงข้างลาย2	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
แขยงข้างลาย3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ดุกบักอูย	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+
บุ๋ทราย	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	+	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	+
นิล	-	+	+	-	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
กระทุงเหว	-	-	-	+	+	-	+	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
หลดหลังจุด	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+
หลด	+	+	+	-	-	-	+	-	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
หมอ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	+
กระตี่นาง	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
สลิด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	-	+	+
กระตี่หม้อ	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	+	-	-	+	-	+	+	+	-	-	-	+	+
ซ่อน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	+	-	+	+	-	-	-	+	+
หมอช้างเหยียบ	-	-	-	-	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
อมไข่น้ำจืด	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
แป้นแก้ว	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
แป้นแก้วยักษ์	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+
เสือพนน้ำเกล็ดถี่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	-	+	+
ปักเป้าเขียวจุดดำ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+
ชนิดที่พบ	33	30	32	32	32	34	31	35	28	34	36	39	35	36	34	32	43	45	40	42	43	45	55	61

หมายเหตุ + แทน สำรวจพบ และ- แทน สำรวจไม่พบ

3.2 การเปลี่ยนแปลงความชุกชุม

จากการสำรวจความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยของประชาคมปลาในบึงบอระเพ็ดระหว่างปีงบประมาณ 2567-2568 พบว่าความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยของประชาคมปลาในปีงบประมาณ 2568 เท่ากับ 840.96 ± 289.17 กรัมต่อพื้นที่ชาย 100 ตารางเมตรต่อน้ำ ซึ่งมีปริมาณความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยของประชาคมปลาเพิ่มมากกว่าปีงบประมาณ 2567 เท่ากับ 381.20 กรัมต่อพื้นที่ชาย 100 ตารางเมตรต่อน้ำ เมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยของประชาคมปลาระหว่างจุดสำรวจพบว่าในทุกจุดสำรวจการเปลี่ยนแปลงความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น โดยจุดสำรวจบ้านรางจิก จุดสำรวจหนองกุ่ม จุดสำรวจแหลมตาล จุดสำรวจแหลมตาเส้ง จุดสำรวจโครงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเชิงพาณิชย์ จุดสำรวจแหลมกระทุ่ม จุดสำรวจเนินระฆัง และจุดสำรวจบ้านรางบัว มีค่าเท่ากับ 186.21, 184.27, 413.67, 803.01, 768.07, 452.07, 164.24 และ 78.02 กรัมต่อพื้นที่ชาย 100 ตารางเมตรต่อน้ำ ตามลำดับ ถ้าเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาจะพบว่าเที่ยวสำรวจเดือนตุลาคม 67-มกราคม 68 และเที่ยวสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 68-พฤษภาคม 68 มีความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น คือเท่ากับ 462.02 และ 809.18 กรัมต่อพื้นที่ชาย 100 ตารางเมตรต่อน้ำ ตามลำดับ ส่วนเที่ยวสำรวจเดือนมิถุนายน 68-กันยายน 68 มีความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยลดลง เท่ากับ 127.61 กรัมต่อพื้นที่ชาย 100 ตารางเมตรต่อน้ำ (ตารางที่ 5.3.5)

ตารางที่ 5.3.5 การเปลี่ยนแปลงของความชุกชุมสัมพัทธ์ของประชาคมปลาในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์

จากการสุ่มด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างปี 2567 และปี 2568 หน่วย : กรัมต่อพื้นที่ชาย 100 ตารางเมตรต่อน้ำ

จุดสำรวจ/เที่ยวสำรวจ	ปี 2567	ปี 2568	การเปลี่ยนแปลง
บ้านรางจิก	722.72	908.93	186.21
หนองกุ่ม	631.38	815.65	184.27
แหลมตาล	355.60	769.27	413.67
แหลมตาเส้ง	271.23	1,074.24	803.01
โครงการเพาะเลี้ยงฯ	405.94	1,174.01	768.07
แหลมกระทุ่ม	661.35	1,113.42	452.07
เนินระฆัง	332.90	497.14	164.24
บ้านรางบัว	296.97	374.99	78.02
เฉลี่ย	459.76	840.96	381.20
SD	181.71	289.17	
ตุลาคม 67-มกราคม 68	265.10	727.12	462.02
กุมภาพันธ์ 68-พฤษภาคม 68	273.22	1,082.40	809.18
มิถุนายน 68-กันยายน 68	840.97	713.36	-127.61
เฉลี่ย	459.76	840.96	381.20
SD	330.16	209.21	

4. สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาความหลากหลายของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ปีงบประมาณ 2568 โดยการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา 8 จุดสำรวจ และ 3 เทียวสำรวจในรอบปี พบว่าบึงบอระเพ็ดมีความหลากหลายของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำตามจุดสำรวจอยู่ระหว่าง 30-39 ชนิด โดยจุดสำรวจแหลมกระทุ่ม พบชนิดพันธุ์ปลาสูงสุดเท่ากับ 39 ชนิด ส่วนชนิดพันธุ์ปลาที่พบน้อยที่สุดพบในจุดสำรวจบ้านรางจิก จำนวน 30 ชนิด ซึ่งชนิดพันธุ์ที่พบในทุกจุดสำรวจได้แก่ ปลาไส้ตันหางดอก, ปลาสร้อยขาว, ปลาสร้อยลูกกล้วย, ปลาสร้อยนกเขา, ปลาตะเพียนทอง, ปลาตะเพียนขาว, ปลาไส้ตัน, ปลาตะโกก, ปลากระมัง, ปลาตะเพียนทราย2, ปลาตะเพียนทราย3, ปลาแปบขาว2, ปลาแขยงข้างลาย2, ปลาแขยงข้างลาย3, ปลากระต๊อง, ปลาอมไข่, ปลาจืด และปลาแป้นแก้วรวมทั้งสิ้น 17 ชนิด โดยภาพรวมขององค์ประกอบโครงสร้างของชนิดพันธุ์ปลาโดยจำนวนที่ร้อยละสะสมร้อยละ 80 (83.17) ประกอบด้วยพันธุ์ปลาแป้นแก้ว (22.08) ปลาแปบขาว2 (14.96) ปลาไส้ตัน (11.63) ปลาสร้อยลูกกล้วย (8.98) ปลาตะเพียนทราย2 (8.78) ปลาแขยงข้างลาย3 (6.14) ปลาอมไข่ (5.70) และปลาตะเพียนทราย3 (4.90) ส่วนองค์ประกอบโครงสร้างของชนิดพันธุ์ปลาโดยน้ำหนักที่ร้อยละสะสมร้อยละ 80 (79.72) ประกอบด้วยพันธุ์ปลาสร้อยลูกกล้วย (15.76) ปลาแปบขาว2 (10.33) ปลาไส้ตัน (9.90) ปลาตะโกก (6.73) ปลาตะเพียนขาว (5.85) ปลาแป้นแก้ว (5.31) ปลาแขยงข้างลาย3 (5.30) ปลากระมัง (4.69) ปลาตะเพียนทราย2 (4.57) ปลาสร้อยนกเขา (4.32) ปลาไส้ตันตาขาว (3.94) และปลาสร้อยขาว (3.01) ความหลากหลายของชนิดพันธุ์ปลาตามเที่ยวสำรวจเดือนตุลาคม 67-มกราคม 68 พบชนิดพันธุ์ปลา 45 ชนิด เทียวสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 68-พฤษภาคม 68 พบชนิดพันธุ์ปลา 45 ชนิด และเดือนมิถุนายน 68-กันยายน 68 พบชนิดพันธุ์ปลา 42 ชนิด โดยชนิดพันธุ์ปลาที่พบในทุกเที่ยวสำรวจมีทั้งหมด 30 ชนิด ได้แก่ ปลาสร้อยขาว, ปลาสร้อยลูกกล้วย, ปลาสร้อยนกเขา, ปลาสร้อยเกล็ดถี่, ปลาตะเพียนทอง, ปลาตะเพียนขาว, ปลาไส้ตันตาแดง, ปลาไส้ตัน, ปลาไส้ตันตาขาว, ปลาตะโกก, ปลากระมัง, ปลากระสูบขีด, ปลาตะเพียนทราย2, ปลาแปบขาว2, ปลาแปบควาย2, ปลาแดง, ปลาเกล็ดทอง, ปลาแขยงข้างลาย2, ปลาแขยงข้างลาย3, ปลานิล, ปลากระทุงเหว, ปลาหลด, ปลากระต๊อง, ปลาหมอช้างเหยียบ, ปลาอมไข่, ปลาจืด, ปลาแป้นแก้ว และปลาแป้นแก้วยักษ์

ความชุกชุมสัมพัทธ์ของชนิดพันธุ์ปลาในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา มีค่าเท่ากับ 840.96 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน โดยความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยของชนิดพันธุ์ปลาตามจุดสำรวจ พบว่าจุดสำรวจโครงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเชิงพาณิชย์มีความชุกชุมเฉลี่ยสูงสุด 1,174.01 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน และจุดสำรวจบ้านรางบัวมีความชุกชุมเฉลี่ยต่ำสุด 374.99 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน ส่วนของเที่ยวสำรวจพบว่าความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยของชนิดพันธุ์ปลาในเที่ยวสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 68-พฤษภาคม 68 พบมีความชุกชุมเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1,082.40 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน และเที่ยวสำรวจเดือนมิถุนายน 68-กันยายน 68 พบมีความชุกชุมเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 713.36 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน ความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยของชนิดพันธุ์ปลาในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ 10 อันดับแรก ได้แก่ ปลาสร้อยลูกกล้วย, ปลาแปบขาว2, ปลาไส้ตัน, ปลาตะโกก, ปลาตะเพียนขาว, ปลาแป้นแก้ว, ปลาแขยงข้างลาย3, ปลากระมัง, ปลาตะเพียนทราย2 และปลาสร้อยนกเขา

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหลากหลายของชนิดพันธุ์ปลาในบึงบอระเพ็ดระหว่างปีงบประมาณ 2567 และ 2568 พบว่าชนิดพันธุ์ปลาในบึงบอระเพ็ดที่สำรวจในปีงบประมาณ 2568 มี 61 ชนิด โดยจะพบพันธุ์ปลาที่พบเฉพาะปีงบประมาณ 2568 จำนวน 12 ชนิด ได้แก่ ปลาทราย, ปลาชีวกวาย, ปลาสร้อยลูกบัว, ปลาไส้ตันขาว, ปลาแก้มช้ำ, ปลาแปบขาว², ปลาหมูข้างลาย, ปลาชะโอน, ปลาแดง, ปลาหลดหลังจุด, ปลาหมอ และปลาปักเป้าเขียวจุดดำ ซึ่งมีชนิดพันธุ์ปลามากกว่าการสำรวจในปีงบประมาณ 2567 ที่พบชนิดพันธุ์ปลา 55 ชนิด และมีพันธุ์ปลาบางชนิดที่พบเฉพาะปีงบประมาณ 2567 จำนวน 6 ชนิด ได้แก่ ปลาปักแดง, ปลายี่สกเทศ, ปลาหางบัว, ปลาน้ำฝายหลังดำ, ปลาเทโพ และปลาสังกะวาดเหลือง โดยจุดสำรวจที่พบชนิดพันธุ์ปลาเพิ่มขึ้น ได้แก่ จุดสำรวจแหลมตาล จุดสำรวจแหลมตาเส็ง จุดสำรวจโครงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเชิงพาณิชย์ จุดสำรวจแหลมกระทุ่ม และจุดสำรวจเนินระฆัง ส่วนจุดสำรวจที่พบชนิดพันธุ์ปลาลดลง ได้แก่ จุดสำรวจบ้านรางจิก และจุดสำรวจบ้านรางบัว แต่ในจุดสำรวจหนองกุ่มพบจำนวนชนิดที่พบเท่าเดิม ถ้าศึกษาการเปลี่ยนแปลงตามช่วงเวลาจะพบว่าระหว่างการสำรวจในปีงบประมาณ 2567 และ 2568 แต่ละช่วงเวลามีการเปลี่ยนแปลงชนิดพันธุ์ปลาที่เพิ่มขึ้นในทุกช่วงเวลา ความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยของประชาคมปลาในบึงบอระเพ็ดระหว่างปีงบประมาณ 2567-2568 พบว่าปีงบประมาณ 2568 เท่ากับ 840.96 ± 289.17 กรัมต่อพื้นที่ชาย 100 ตารางเมตรต่อน้ำ ซึ่งมีปริมาณความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยของประชาคมปลาเพิ่มมากกว่าปีงบประมาณ 2567 เท่ากับ 381.20 กรัมต่อพื้นที่ชาย 100 ตารางเมตรต่อน้ำ เมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยของประชาคมปลาระหว่างจุดสำรวจพบว่าในทุกจุดสำรวจการเปลี่ยนแปลงความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น และเมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาจะพบว่าเที่ยวสำรวจเดือนตุลาคม 67-มกราคม 68 และเที่ยวสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 68-พฤษภาคม 68 มีความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น ส่วนเที่ยวสำรวจเดือนมิถุนายน 68-กันยายน 68 มีความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยลดลง เท่ากับ 127.61 กรัมต่อพื้นที่ชาย 100 ตารางเมตรต่อน้ำ

ภาพที่ 5.3.3 กิจกรรมประเมินสถานภาพทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำและแหล่งน้ำขนาดใหญ่ของไทยประจำปีงบประมาณ 2568 ระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568 ในพื้นที่บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์

5.4 กิจกรรมการประเมินสถานภาพทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำและแหล่งน้ำขนาดใหญ่ของไทย ประจำปีงบประมาณ 2568 แหล่งน้ำ แม่น้ำปิง จังหวัดกำแพงเพชร และนครสวรรค์...

1. สภาพพื้นที่แหล่งน้ำ

แม่น้ำปิงที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดนครสวรรค์เป็นส่วนหนึ่งของลุ่มน้ำปิงตอนล่าง เป็นพื้นที่ได้เขื่อนภูมิพล ซึ่งประกอบด้วยลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำปิง ส่วนที่ 4 ห้วยแม่ท้อ คลองวังเจ้า คลองแม่ระกา คลองสวนหมาก และแม่น้ำปิง ซึ่งมีระยะทางในพื้นที่ประมาณ 150 กิโลเมตร ปีงบประมาณ 2568 กรมประมงได้ดำเนินโครงการติดตามประเมินสถานภาพของทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำสำคัญทั่วประเทศ โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานในพื้นที่แม่น้ำปิง โดยดำเนินการใน 2 พื้นที่สำรวจและ 3 ช่วงเวลาในรอบปี ดังนี้

1) จุดสำรวจ

กำหนดจุดสำรวจเพื่อสุ่มตัวอย่างปลาในแม่น้ำปิงเพื่อประเมินความหลากหลายและความชุกชุมสัมพัทธ์ของประชากรปลาตามลักษณะสภาพนิเวศของแหล่งน้ำเป็น 2 พื้นที่สำรวจ (ภาพที่ 1) โดยสุ่มตัวอย่างพื้นที่ละ 3 ซ้ำ ดังนี้

จุดสำรวจที่ 1 ตำบลแม่ลาด อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร

จุดสำรวจที่ 2 ตำบลเขาดิน อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์

2) ช่วงเวลาสำรวจ

ดำเนินการสำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568 โดยสำรวจปีละ 3 เทียวยสำรวจ ดังนี้

เทียวยสำรวจที่ 1 เดือนตุลาคม 2567-มกราคม 2568

เทียวยสำรวจที่ 2 เดือนกุมภาพันธ์ 2568-พฤษภาคม 2568

เทียวยสำรวจที่ 3 เดือนมิถุนายน 2568-กันยายน 2568

สำรวจและรวบรวมข้อมูลตัวอย่างประชากรปลาด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา นำมาเรียงต่อกันเป็นแนวตรงแบบสุ่มตลอด จุดสำรวจจะละ 3 ซ้ำ โดยวางข่ายในช่วงเย็นแล้วเก็บในช่วงเช้าของวันถัดไป ชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ประกอบด้วย

ข่ายขนาดช่องตา 20 มิลลิเมตร มีความลึก 2.00 เมตร ยาว 15 เมตร พื้นที่ 30.00 ตารางเมตร

ข่ายขนาดช่องตา 30 มิลลิเมตร มีความลึก 2.25 เมตร ยาว 25 เมตร พื้นที่ 56.25 ตารางเมตร

ข่ายขนาดช่องตา 40 มิลลิเมตร มีความลึก 2.00 เมตร ยาว 25 เมตร พื้นที่ 50.00 ตารางเมตร

ข่ายขนาดช่องตา 55 มิลลิเมตร มีความลึก 2.20 เมตร ยาว 40 เมตร พื้นที่ 88.00 ตารางเมตร

ข่ายขนาดช่องตา 70 มิลลิเมตร มีความลึก 2.10 เมตร ยาว 40 เมตร พื้นที่ 84.00 ตารางเมตร

ข่ายขนาดช่องตา 90 มิลลิเมตร มีความลึก 2.25 เมตร ยาว 40 เมตร พื้นที่ 90.00 ตารางเมตร

ปลาที่ได้นำมาวัดความยาวปลารายตัวด้วยไม้วัดที่ระดับความละเอียด 0.1 เซนติเมตร และชั่งน้ำหนักด้วยเครื่องชั่งที่มีระดับความละเอียด 0.1 กรัม แล้วนำข้อมูลไปคำนวณตามสูตรและวิธีการต่างๆ ต่อไป ส่วนชนิดพันธุ์ปลาที่ยังไม่สามารถจำแนกได้ เก็บรักษาในสารละลายฟอร์มาลินเข้มข้นร้อยละ 10 เพื่อนำกลับไปจำแนกชนิดในห้องปฏิบัติการโดยอ้างอิงตามหนังสือคู่มือของ Smith (1945); Taki (1974); Rainboth (1996) และ Fishbase (2016)

ภาพที่ 5.4.1 แผนที่แสดงจุดสำรวจประชาคมปลาในแม่น้ำปิง จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดนครสวรรค์

2. ผลการดำเนินงาน

2.1 ความหลากหลายของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำ

จากการศึกษาความหลากหลายของชนิดพันธุ์ปลาในแม่น้ำปิง พื้นที่จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดนครสวรรค์ ปีงบประมาณ 2568 โดยการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา จาก 2 จุดสำรวจ และ 3 เทียวสำรวจในรอบปี พบว่าแม่น้ำปิงมีความหลากหลายของชนิดพันธุ์ปลาตามจุดสำรวจอยู่ระหว่าง 32-48 ชนิด โดยจุดสำรวจตำบลเขาติน พบชนิดพันธุ์ปลาสูงสุด (48 ชนิด) และ จุดสำรวจตำบลแม่ลานพบพันธุ์ปลากันจนวน 32 ชนิด ซึ่งชนิดพันธุ์ที่พบในทุกจุดสำรวจมี 26 ชนิด ส่วนชนิดพันธุ์ปลาที่พบเฉพาะในจุดสำรวจตำบลแม่ลานมี 5 ชนิด ได้แก่ ปลาแปบควาย2, ปลาตกเหลือง, ปลาตกแก้ว, ปลาบู๋ทราย และปลานิลแดง ในจุดสำรวจตำบลเขาตินพบชนิดพันธุ์ปลาเฉพาะจุดสำรวจนี้จำนวน 22 ชนิด ได้แก่ ปลาทราย, ปลาสร้อยลูกกล้วย, ปลาสร้อยนกเขาหน้าหมอง, ปลาสร้อยเกล็ดถี่, ปลาตะกอก, ปลาไส้ตันตาขาว, ปลาตะโกก, ปลาแปบควาย1, ปลาแปบควาย3, ปลาเค้าขาว, ปลาทรายหนู, ปลาทราย, ปลาเทโพ, ปลาสังกะวาดเหลือง, ปลาแขยงข้างลาย3, ปลาแขยงใบข้าว, ปลาแขยงหิน, ปลาหลด, ปลาหมอช้างเหยียบ, ปลานมไข่น้ำจืด, ปลาแป้นแก้ว และปลาแป้นแก้วยักษ์ ส่วนความหลากหลายของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำตามเทียวสำรวจพบพันธุ์ปลาอยู่ระหว่าง 31-41 ชนิด โดยเทียวสำรวจเดือนตุลาคม 67-มกราคม 68 พบชนิดพันธุ์ปลา 31 ชนิด เทียวสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 68-พฤษภาคม 68 พบชนิดพันธุ์ปลา 41 ชนิด และเดือนมิถุนายน 68-กันยายน 68 พบชนิดพันธุ์ปลา 32 ชนิด ซึ่งชนิดพันธุ์ปลาที่พบในทุกเทียวสำรวจ มี 18 ชนิด ได้แก่ ปลาสลาด, ปลาชีวกวาย, ปลาปึกแดง, ปลาตามีน, ปลาตะเพียนทอง, ปลาตะเพียนขาว, ปลากระแห, ปลาไส้ตันขาว, ปลาตะพาก, ปลาช้อยหางเหลือง, ปลากระมัง, ปลาแปบขาว2, ปลาปึกไก่1, ปลาซาไก่, ปลาแดง, ปลาสังกะวาดทองคม, ปลากระทิง, ปลาแป้นแก้วยักษ์ (ตารางที่ 5.4.1)

ตารางที่ 5.4.1 ชนิดพันธุ์ปลาที่พบในแม่น้ำปิง จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดนครสวรรค์ จากการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568

ชนิดปลา		จุดสำรวจ		เที่ยวสำรวจ			แม่น้ำปิง
		ต.แม่ลาน	ต.เขาคิน	ต.ค.67- ม.ค.68	ก.พ.68- พ.ค.68	มิ.ย.68- ก.ย.68	
สลาด	<i>Notopterus notopterus</i> (Pallas, 1769)	+	+	+	+	+	+
กราย	<i>Chitala ornata</i> (Gray, 1831)	-	+	-	-	+	+
ชีวควาย	<i>Rasbora aurotaenia</i> Tirant, 1885	+	+	+	+	+	+
ปิกแดง	<i>Cirrhinus jullieni</i> Sauvage, 1878	+	+	+	+	+	+
กาดำ	<i>Labeo chrysophekadian</i> (Bleeker, 1850)	+	+	-	+	+	+
สร้อยลูกกล้วย1	<i>Labiobarbus leptochilus</i> (Val. in Cuv. & Val., 1842)	-	+	-	-	+	+
สร้อยลูกกล้วย2	<i>Labiobarbus siamensis</i> (Sauvage, 1881)	+	+	+	+	-	+
สร้อยนกเขาหน้าหมอง	<i>Osteochilus lini</i> Fowler, 1935	-	+	+	-	+	+
ร่อนไม้ดับ	<i>Osteochilus microcephalus</i> (Val. in Cuv. & Val., 1842)	+	+	+	+	-	+
สร้อยนกเขา	<i>Osteochilus vittatus</i> (Valenciennes, 1842)	+	+	+	+	-	+
สร้อยเกล็ดถี่	<i>Thynnichthys thynnoides</i> (Bleeker, 1852)	-	+	-	-	+	+
ดามิน	<i>Amblyrhynchichthys micracanthus</i> Ng & Kottelat, 2004	+	+	+	+	+	+
ตะเพียนทอง	<i>Barbonymus altus</i> (Gunther, 1868)	+	+	+	+	+	+
ตะเพียนขาว	<i>Barbonymus gonionotus</i> (Bleeker, 1850)	+	+	+	+	+	+
กระแห	<i>Barbonymus schwanenfeldii</i> (Bleeker, 1853)	+	+	+	+	+	+
ตะกาก	<i>Cosmochilus harmandi</i> Sauvage, 1878	-	+	+	+	-	+
ไล่ตันตาแดง	<i>Cyclocheilichthys apogon</i> (Val. in Cuv. & Val., 1842)	+	+	-	+	+	+
ไล่ตันขาว	<i>Cyclocheilichthys amatus</i> (Val. in Cuv. & Val., 1842)	+	+	+	+	+	+
ไล่ตันตาขาว	<i>Cyclocheilichthys repasson</i> (Bleeker, 1853)	-	+	-	-	+	+
ตะโกก	<i>Cyclocheilos enoplos</i> Bleeker, 1850	-	+	-	+	-	+
ตะพาก	<i>Hypsibarbus wetmorei</i> (Smith, 1931)	+	+	+	+	+	+
ขี้อยอกหางเหลือง	<i>Mystacoleucus marginatus</i> (Valenciennes, 1842)	+	+	+	+	+	+
กระมัง	<i>Puntioplites proctozyron</i> (Bleeker, 1865)	+	+	+	+	+	+
แปบขาว2	<i>Parachela siamensis</i> (Günther, 1868)	+	+	+	+	+	+
แปบควาย1	<i>Paralauca harmandi</i> Sauvage, 1883	-	+	-	+	-	+
แปบควาย2	<i>Paralauca riveroi</i> (Fowler, 1935)	+	-	+	-	-	+
แปบควาย3	<i>Paralauca typus</i> Bleeker, 1864	-	+	-	+	+	+
กตเกราะ	<i>Hypostomus plecostomus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+	+	-	+
ปิกโก้1	<i>Kryptopterus bichirris</i> (Val. in Cuv. & Val., 1839)	+	+	-	+	-	+
ปิกโก้2	<i>Kryptopterus cheveyi</i> Durand, 1940	+	+	+	+	+	+
ขาโก้	<i>Kryptopterus geminus</i> Ng, 2003	+	+	+	+	+	+
แดง	<i>Phalacrodon bleekeri</i> (Gunther, 1864)	+	+	+	+	+	+
เค้าขาว	<i>Wallago attu</i> (Schneider, 1801)	-	+	+	-	-	+
สวายหนู	<i>Helicophagus leptorhynchus</i> Ng & Kottelat, 2000	-	+	+	+	-	+
สวาย	<i>Pangasianodon hypophthalmus</i> (Sauvage, 1878)	-	+	-	+	-	+
เทโพ	<i>Pangasius larnaudii</i> Bocourt, 1866	-	+	-	+	-	+
สังกะวาดเหลือง	<i>Pangasius macronema</i> Bleeker, 1851	-	+	-	+	-	+
สังกะวาดทองคม	<i>Pseudolais pleurotaenia</i> (Sauvage, 1878)	+	+	+	+	+	+
กตเหลือง	<i>Hemibagrus filamentus</i> (Fang & Chaux, 1949)	+	-	-	-	+	+
กตขี้ลิง	<i>Hemibagrus spilopterus</i> Ng & Rainboth, 1999	+	+	-	+	+	+
กตแก้ว	<i>Hemibagrus wyckioides</i> (Chaux & Fang, 1949)	+	-	-	+	-	+
แยงขี้กล้วย3	<i>Mystus mysticetus</i> Roberts, 1992	-	+	+	-	-	+
แยงใบข้าว	<i>Mystus singaringan</i> (Bleeker, 1846)	-	+	-	+	-	+
แยงหิน	<i>Pseudomystus siamensis</i> Regan, 1913	-	+	+	+	-	+
สังกะวาดขาว	<i>Laides longibarbis</i> (Fowler, 1934)	+	+	+	-	+	+
บุ้ทราย	<i>Oxyeleotris marmorata</i> Bleeker, 1852	+	-	-	+	-	+
นิลแดง	<i>Oreochromis niloticus</i> (Linnaeus, 1758)	+	-	-	-	+	+
หลด	<i>Macrogathus siamensis</i> (Gunther, 1861)	-	+	-	+	-	+
กระทิง	<i>Mastacembelus armatus</i> (Lacepede, 1800)	+	+	+	+	+	+

ตารางที่ 5.4.1 (ต่อ)

ชนิดปลา		จุดสำรวจ		เที่ยวสำรวจ			แม่น้ำปิง
		ต.แม่ลาน	ต.เขาคิน	ต.ค.67- ม.ค.68	ก.พ.68- พ.ค.68	มิ.ย.68- ก.ย.68	
หมอช้างเหยียบ	<i>Pristolepis fasciatus</i> (Bleeker, 1851)	-	+	-	-	+	+
ใบไม้	<i>Achiroides melanorhynchus</i> (Bleeker, 1850)	+	-	-	+	-	+
อมไข่น้ำจืด	<i>Parambassis apogonoides</i> (Bleeker, 1851)	-	+	-	+	-	+
แป้นแก้ว	<i>Parambassis siamensis</i> (Fowler, 1937)	-	+	+	-	+	+
แป้นแก้วยักษ์	<i>Parambassis wolffii</i> (Bleeker, 1851)	-	+	+	+	+	+
จำนวนชนิดที่พบ		32	48	31	41	32	54

หมายเหตุ + แทน สำรวจพบ - แทน สำรวจไม่พบ

2.2 ความชุกชุมของชนิดพันธุ์ปลา

จากการประเมินความชุกชุมของชนิดพันธุ์ปลาในแม่น้ำปิง จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดนครสวรรค์ ด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568 พบว่าแม่น้ำปิงมีความชุกชุมของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำเฉลี่ยเท่ากับ 613.24 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน เมื่อพิจารณาจากการประเมินความชุกชุมของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำตามจุดสำรวจ พบว่าความชุกชุมของชนิดพันธุ์ปลาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 369.42-857.07 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน โดยจุดสำรวจตำบลแม่ลาน อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชรมีความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ย 369.42 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน และจุดสำรวจตำบลเขาคิน อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์มีความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ย 857.07 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน ถ้าพิจารณาในส่วนของเที่ยวสำรวจพบว่าความชุกชุมของชนิดพันธุ์ปลาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 383.16-748.97 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน ซึ่งเที่ยวสำรวจเดือนตุลาคม 67-มกราคม 68 พบมีความชุกชุมเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 383.16 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน เที่ยวสำรวจเดือนมิถุนายน 68-กันยายน 68 พบมีความชุกชุมเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 748.97 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน (ตารางที่ 5.4.2)

ส่วนความชุกชุมสัมพัทธ์ของประชาคมปลาในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ 10 อันดับแรก ได้แก่ ปลาไส้ตันขาว, ปลาดามิน, ปลาสังกะวาดทองคม, ปลาตกกระาะ, ปลาตะเพียนขาว, ปลากระทิง, ปลากระมัง, ปลาแดง, ปลาปึกแดง และปลาสร้อย มีค่าความชุกชุมสัมพัทธ์เท่ากับ 125.55, 91.85, 43.26, 42.97, 37.16, 29.41, 25.71, 24.77, 17.73 และ 16.24 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน ตามลำดับ (ตารางที่ 5.4.3)

ตารางที่ 5.4.2 ความชุกชุมสัมพัทธ์ของประชาคมปลาในแม่น้ำปิง จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดนครสวรรค์ จากการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568 หน่วย : กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน

จุดสำรวจ/เที่ยวสำรวจ	ขนาดช่องตาข่าย (มิลลิเมตร)						ผลจับเฉลี่ย
	20	30	40	55	70	90	
ต.แม่ลาน อ.คลองขลุง	193.89	180.74	490.49	336.44	746.92	268.04	369.42
ต.เขาดิน อ.เก้าเลี้ยว	436.11	1,714.27	1,315.58	592.95	245.46	838.02	857.07
เฉลี่ย	315.00	947.50	903.03	464.69	496.19	553.03	613.24
ตุลาคม 67-มกราคม 68	237.26	337.62	767.88	387.94	334.77	233.50	383.16
กุมภาพันธ์ 68-พฤษภาคม 68	398.86	1,097.61	1,004.86	500.26	438.36	805.62	707.59
มิถุนายน 68-กันยายน 68	308.88	1,407.27	936.36	505.87	715.45	619.98	748.97
เฉลี่ย	315.00	947.50	903.03	464.69	496.19	553.03	613.24

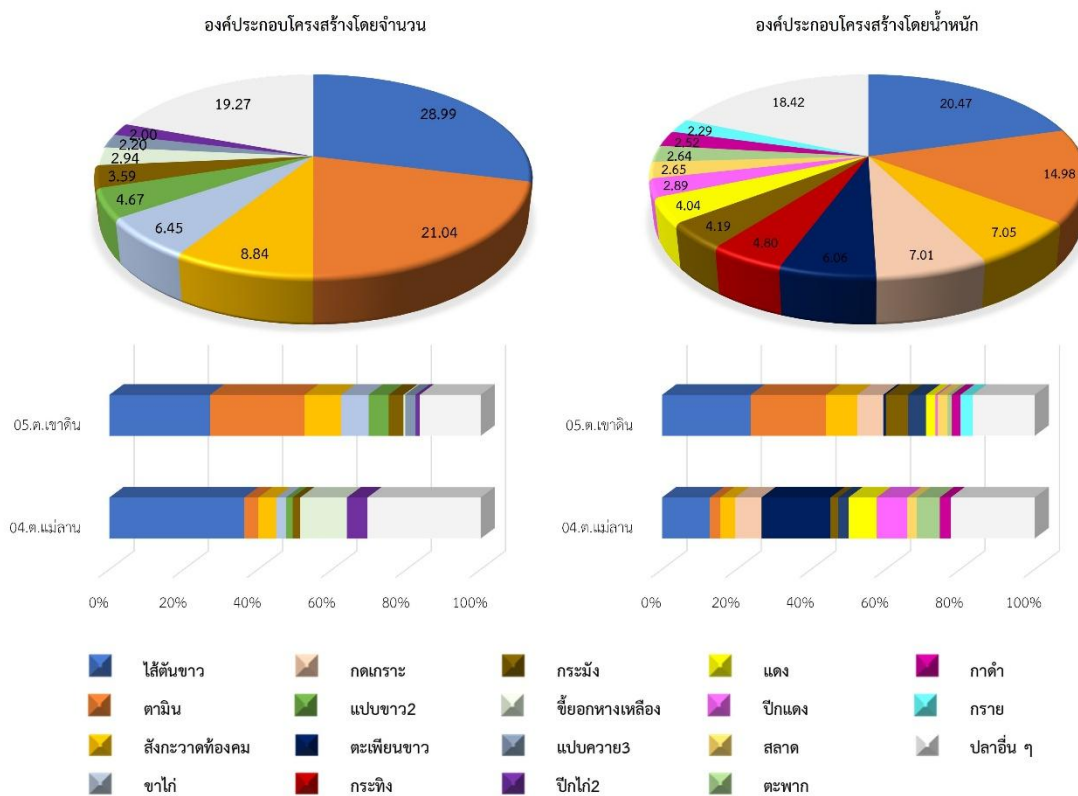
ตารางที่ 5.4.3 ชนิดพันธุ์ปลาที่มีค่าความชุกชุมสัมพัทธ์ของประชาคมปลาสูงที่สุด 10 อันดับแรกในแม่น้ำปิง จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดนครสวรรค์ จากการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568 หน่วย : กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน

ชนิดปลา	ขนาดช่องตาข่าย (มิลลิเมตร)						เฉลี่ย
	20	30	40	55	70	90	
ไส้ตันขาว	140.42	160.80	393.40	52.99	2.13	3.58	125.55
ตามีน	0.94	351.72	88.15	98.12	12.15	0.00	91.85
สังกะวาดทองคม	30.31	159.29	54.50	12.77	2.67	0.00	43.26
กตเกราะ	0.00	0.00	32.73	50.50	45.33	129.27	42.97
ตะเพียนขาว	0.00	1.59	74.74	40.39	81.80	24.41	37.16
กระทิง	0.00	32.23	114.57	23.03	0.00	6.63	29.41
กระมัง	0.00	25.29	6.06	42.53	51.24	29.11	25.71
แดง	0.00	12.39	40.85	8.09	87.26	0.00	24.77
ปึกแดง	0.00	0.00	23.32	20.20	0.00	62.88	17.73
สลาด	0.00	0.00	0.00	15.60	43.21	38.62	16.24
ปลาอื่น ๆ อีก 44 ชนิด	143.31	204.17	74.72	100.47	170.40	258.54	158.60
รวม	314.98	947.48	903.04	464.69	496.19	553.04	613.24

2.3 โครงสร้างประชาคมปลาในแม่น้ำปิง

2.3.2 โครงสร้างโดยชนิดพันธุ์ปลา

จากการศึกษาองค์ประกอบโครงสร้างของชนิดพันธุ์ปลาในแม่น้ำปิงจากการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ช่องตา พบว่าภาพรวมขององค์ประกอบโครงสร้างของชนิดพันธุ์ปลาโดยจำนวนที่ร้อยละ สหสมร้อยละ 80 (80.73) ประกอบด้วยพันธุ์ปลารวม 9 ชนิด ได้แก่ ปลาไส้ตันขาว (28.99) ปลาดามิน (21.04) ปลาสังกะวาดท้องคม (8.84) ปลาซาไก่ (6.45) ปลาแปบขาว2 (4.67) ปลากระมัง (3.59) ปลาช้อยอกหางเหลือง (2.94) ปลาแปบควาย3 (2.20) และปลาปึกไก่2 (2.00) ส่วนองค์ประกอบโครงสร้างของชนิดพันธุ์ปลาโดย น้ำหนักที่ร้อยละ สหสมร้อยละ 80 (81.58) ประกอบด้วยพันธุ์ปลารวม 13 ชนิด ได้แก่ ปลาไส้ตันขาว (20.47) ปลาดามิน (14.98) ปลาสังกะวาดท้องคม (7.05) ปลากระมัง (7.01) ปลาตะเพียนขาว (6.06) ปลากระตัง (4.80) ปลากระมัง (4.19) ปลาแดง (4.04) ปลาปึกแดง (2.89) ปลาตลาด (2.65) ปลาตะพาบ (2.64) ปลาเก๋า (2.52) และปลาทราย (2.29) (ภาพที่ 5.4.2)

ภาพที่ 5.4.2 องค์ประกอบชนิดปลาโดยจำนวนและน้ำหนัก (ร้อยละ80) ในแม่น้ำปิง จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัด นครสวรรค์ จากการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึง เดือนกันยายน 2568

3. การเปลี่ยนแปลงความหลากหลายและความชุกชุมของปลา

3.1 การเปลี่ยนแปลงความหลากหลายของปลา

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหลากหลายของชนิดพันธุ์ปลาในแม่น้ำปิง ระหว่างปีงบประมาณ 2567 และ 2568 พบว่าชนิดพันธุ์ปลาในแม่น้ำปิงที่สำรวจในปีงบประมาณ 2568 มี 54 ชนิด โดยจะพบพันธุ์ปลาที่พบเฉพาะปีงบประมาณ 2568 จำนวน 13 ชนิด ได้แก่ ปลาทราย, ปลาไส้ตันตาขาว, ปลาตะโกก, ปลาแปบควาย, ปลาเค้าขาว, ปลาสรวย, ปลาเทโพ, ปลาตเหลือง, ปลาแขยงหิน, ปลานิลแดง, ปลาหลด, ปลาใบไม้ และปลาอมไข่น้ำจืด ซึ่งมีชนิดพันธุ์ปลาน้อยกว่าการสำรวจในปีงบประมาณ 2567 ที่พบชนิดพันธุ์ปลา 62 ชนิด และมีพันธุ์ปลาบางชนิดที่พบเฉพาะปีงบประมาณ 2567 จำนวน 21 ชนิด ได้แก่ ปลาชิวแก้ว, ปลาอ้าว, ปลาชิวควายหางไหม้, ปลาสร้อยหลอด, ปลาสร้อยลูกบัว, ปลาหางบัว, ปลาเล็บมือนาง, ปลาकाแดง, ปลาไส้ตัน, ปลาตาใส, ปลากระสูบขีด, ปลาตะเพียนทราย, ปลาหมูข้างลาย, ปลาหมูขาว, ปลาตดำ, ปลาแขยงข้างลาย³, ปลาดุกรัสเซีย, ปลากระทุงเหว, ปลาหมอ, ปลาใบไม้ และปลาเสือพ่นน้ำเกล็ดถี่ โดยทุกจุดสำรวจพบชนิดพันธุ์ปลาลดลง ส่วนการเปลี่ยนแปลงตามช่วงเวลาพบว่าช่วงที่สำรวจเดือนตุลาคม-มกราคม และเที่ยวสำรวจเดือนมิถุนายน-กันยายน พบจำนวนชนิดพันธุ์ปลาในปี 2568 น้อยกว่า ปี 2567 ซึ่งในช่วงเที่ยวสำรวจเดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคม พบจำนวนชนิดพันธุ์ปลาในปี 2568 มากกว่า ปี 2567 (ตารางที่ 5.4.4)

ตารางที่ 5.4.4 การเปลี่ยนแปลงของชนิดพันธุ์ปลาที่พบในแม่น้ำปิง จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดนครสวรรค์ จากการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างปี 2567 และ 2568

ชนิดปลา		จุดสำรวจ				เที่ยวสำรวจ						แม่น้ำปิง	
		ต.แม่ลาน		ต.เขาดิน		ต.ค.67- ม.ค.68		ก.พ.68-พ.ค.68		มิ.ย.68- ก.ย.68			
		67	68	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68
สลาด	<i>Notopterus notopterus</i> (Pallas, 1769)	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
กราย	<i>Chitala ornata</i> (Gray, 1831)	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-	+
ชีวก้าว	<i>Clupeichthys aesarnensis</i> Wongratana, 1983	-	-	+	-	+	-	-	-	+	-	+	-
อ้าว	<i>Luciosoma bleekeri</i> Steindachner, 1878	-	-	+	-	+	-	+	-	-	-	+	-
ชีวกวาย	<i>Rasbora aurotaenia</i> Tirant, 1885	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
ชีวกวายหางไหม้	<i>Rasbora tornieri</i> Ahl, 1922	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	+	-
สร้อยหลอด	<i>Henicorhynchus lobatus</i> Smith, 1945	-	-	+	-	+	-	-	-	+	-	+	-
ปึกแดง	<i>Cirrhinus jullieni</i> Sauvage, 1878	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
กาดำ	<i>Labeo chrysophekadian</i> (Bleeker, 1850)	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+
สร้อยลูกกล้วย	<i>Labiobarbus leptocheilus</i> (Val. in Cuv. & Val., 1842)	+	-	+	+	-	-	+	-	+	+	+	+
สร้อยลูกกล้วย	<i>Labiobarbus siamensis</i> (Sauvage, 1881)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
สร้อยลูกบัว	<i>Lobocheilus rhabdoura</i> (Fowler, 1934)	+	-	+	-	-	-	+	-	+	-	+	-
สร้อยนกเขาน้ำหมอง	<i>Osteochilus lini</i> Fowler, 1935	+	-	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+
ร่อนไม้ดับ	<i>Osteochilus microcephalus</i> (Val. in Cuv. & Val., 1842)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
สร้อยนกเขา	<i>Osteochilus vittatus</i> (Valenciennes, 1842)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
หางบัว	<i>Barbichthys laevis</i> (Val. in Cuv. & Val., 1842)	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-
เส้นมีอนาง	<i>Crossocheilus reticulatus</i> (Fowler, 1934)	+	-	+	-	+	-	-	-	+	-	+	-
กาแดง	<i>Epalzeorhynchos frenatus</i> (Fowler, 1934)	-	-	+	-	-	-	+	-	+	-	+	-
สร้อยเกล็ดถี่	<i>Thynnichthys thynnoides</i> (Bleeker, 1852)	-	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+
คามิน	<i>Amblyrhynchichthys micracanthus</i> Ng & Kottelat, 2004	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ตะเพียนทอง	<i>Barbonymus altus</i> (Gunther, 1868)	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
ตะเพียนขาว	<i>Barbonymus gonionotus</i> (Bleeker, 1850)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
กระแห	<i>Barbonymus schwanefeldii</i> (Bleeker, 1853)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ตะกาก	<i>Cosmochilus harmandi</i> Sauvage, 1878	-	-	+	+	-	+	-	+	+	-	+	+
ไล่ต้นตาแดง	<i>Cyclocheilichthys apogon</i> (Val. in Cuv. & Val., 1842)	+	+	-	+	-	-	-	+	+	+	+	+

ตารางที่ 5.4.4 (ต่อ)

ชนิดปลา		จุดสำรวจ				เที่ยวสำรวจ						แม่น้ำปิง	
		ต.แม่ลาน		ต.เขาดิน		ต.ค.67- ม.ค.68		ก.พ.68-พ.ค.68		มิ.ย.68- ก.ย.68			
		67	68	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68
ไส้ตันขาว	<i>Cyclocheilichthys armatus</i> (Val. in Cuv. & Val., 1842)	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
ไส้ตัน	<i>Cyclocheilichthys lagleri</i> Sontirat, 1985	+	-	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-
ไส้ตันตาขาว	<i>Cyclocheilichthys repasson</i> (Bleeker, 1853)	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-	+
ตะโกก	<i>Cyclocheilos enoplos</i> Bleeker, 1850	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	+
ตะพาก	<i>Hypsibarbus wetmorei</i> (Smith, 1931)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ตาใส	<i>Mystacoleucus greenwayi</i> Pellegrin & Fang, 1940	-	-	+	-	+	-	+	-	-	-	+	-
ขี้อยอกหางเหลือง	<i>Mystacoleucus marginatus</i> (Valenciennes, 1842)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
กระมัง	<i>Puntioplites proctozysron</i> (Bleeker, 1865)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
กระสับขีด	<i>Hampala macrolepidota</i> Kuhl & van Hasselt in van Hasselt, 1823	+	-	+	-	+	-	-	-	+	-	+	-
ตะเพียนทราย	<i>Puntius brevis</i> (Bleeker, 1850)	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-
แปบขาว	<i>Parachela siamensis</i> (Günther, 1868)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
แปบควาย	<i>Paralaubuca harmandi</i> Sauvage, 1883	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+
แปบควาย	<i>Paralaubuca riveroi</i> (Fowler, 1935)	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+
แปบควาย	<i>Paralaubuca typus</i> Bleeker, 1864	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
หมูข้างลาย	<i>Syncrossus helodes</i> Sauvage, 1876	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-	+	-
หมูขาว	<i>Yasuhikotakia modesta</i> (Bleeker, 1865)	-	-	+	-	+	-	-	-	+	-	+	-
กตเกราะ	<i>Hypostomus plecostomus</i> (Linnaeus, 1758)	-	+	+	+	+	+	-	+	-	-	+	+
ปึกโก้	<i>Kryptopterus bichiris</i> (Val. in Cuv. & Val., 1839)	+	+	-	+	+	-	-	+	-	-	+	+
ปึกโก้	<i>Kryptopterus cheveyi</i> Durand, 1940	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
ขาโก้	<i>Kryptopterus geminus</i> Ng, 2003	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
แดง	<i>Phalacronotus bleekeri</i> (Gunther, 1864)	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	+
เค้าขาว	<i>Wallago attu</i> (Schneider, 1801)	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	+
สวายหนู	<i>Helicophagus leptorhynchus</i> Ng & Kottelat, 2000	-	-	+	+	-	+	+	+	+	-	+	+
สวาย	<i>Pangasianodon hypophthalmus</i> (Sauvage, 1878)	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	+
เทโพ	<i>Pangasius larnaudii</i> Bocourt, 1866	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	+
สังกะวาดเหลือง	<i>Pangasius macronema</i> Bleeker, 1851	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+

ตารางที่ 5.5.4 (ต่อ)

ชนิดปลา		จุดสำรวจ				เที่ยวสำรวจ						แม่น้ำปิง	
		ต.แม่ลาน		ต.เขาดิน		ต.ค.67- ม.ค.68		ก.พ.68-พ.ค.68		มิ.ย.68- ก.ย.68			
		67	68	67	68	67	68	67	68	67	68	67	68
สังกะวาดทองคม	<i>Pseudolais pleurotaenia</i> (Sauvage, 1878)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
กตเหลือง	<i>Hemibagrus filamentus</i> (Fang & Chaux, 1949)	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+
กตเหลือง	<i>Hemibagrus spilopterus</i> Ng & Rainboth, 1999	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
กตดำ	<i>Hemibagrus wyckii</i> (Bleeker, 1858)	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	+	-
กตแก้ว	<i>Hemibagrus wyckioides</i> (Chaux & Fang, 1949)	+	+	-	-	-	-	-	+	+	-	+	+
แขยงข้างลาย	<i>Mystus multiradiatus</i> Roberts, 1992	+	-	-	-	-	-	+	-	+	-	+	-
แขยงข้างลาย	<i>Mystus mysticetus</i> Roberts, 1992	+	-	+	+	-	+	+	-	+	-	+	+
แขยงใบข้าว	<i>Mystus singaringan</i> (Bleeker, 1846)	+	-	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+
แขยงหิน	<i>Pseudomystus siamensis</i> Regan, 1913	-	-	-	+	-	+	-	+	-	-	-	+
สังกะวาดขาว	<i>Lalides longibarbis</i> (Fowler, 1934)	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
ดุกรัสเซีย	<i>Clarias gariepinus</i> (Burchell, 1822)	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-
บุทราย	<i>Oxyeleotris marmorata</i> Bleeker, 1852	+	+	-	-	-	-	+	+	-	-	+	+
นิลแดง	<i>Oreochromis niloticus</i> (Linnaeus, 1758)	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+
กระทุงเหว	<i>Xenentodon cancila</i> (Hamilton, 1822)	+	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-
หลด	<i>Macrogynathus siamensis</i> (Gunther, 1861)	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	+
กระทิง	<i>Mastacembelus armatus</i> (Lacepede, 1800)	-	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	+
หมอ	<i>Anabas testudineus</i> (Bloch, 1792)	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-
หมอข้างเหยียบ	<i>Pristolepis fasciatus</i> (Bleeker, 1851)	+	-	-	+	-	-	-	-	+	+	+	+
ใบไม้	<i>Achiroides melanorhynchus</i> (Bleeker, 1850)	-	+	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+
ใบไม้	<i>Brachirus hamandi</i> (Sauvage, 1878)	+	-	+	-	-	-	+	-	+	-	+	-
อมไข่น้ำจืด	<i>Parambassis apogonoides</i> (Bleeker, 1851)	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	+
แป้นแก้ว	<i>Parambassis siamensis</i> (Fowler, 1937)	+	-	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+
แป้นแก้วยักษ์	<i>Parambassis wolffii</i> (Bleeker, 1851)	-	-	+	+	-	+	-	+	+	+	+	+
เสือพ่นน้ำเกล็ดถี่	<i>Toxotes microlepis</i> Günther, 1860	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	+	-
จำนวนชนิดที่พบ		42	32	53	48	39	31	34	41	45	32	62	54

หมายเหตุ + แทน สำรวจพบ และ- แทน สำรวจไม่พบ

3.2 การเปลี่ยนแปลงความซุกซุม

จากการสำรวจความซุกซุมสัมพัทธ์เฉลี่ยของประชาคมปลาในแม่น้ำปิง ระหว่างปีงบประมาณ 2567-2568 พบว่าความซุกซุมสัมพัทธ์เฉลี่ยของประชาคมปลาในปีงบประมาณ 2568 เท่ากับ 613.24 ± 344.82 กรัมต่อพื้นที่ชาย 100 ตารางเมตรต่อน้ำ ซึ่งมีปริมาณความซุกซุมสัมพัทธ์เฉลี่ยของประชาคมปลาเพิ่มมากกว่าปีงบประมาณ 2567 เท่ากับ 150.80 กรัมต่อพื้นที่ชาย 100 ตารางเมตรต่อน้ำ เมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงความซุกซุมสัมพัทธ์เฉลี่ยของประชาคมปลาระหว่างจุดสำรวจพบว่าในทุกจุดสำรวจการเปลี่ยนแปลงความซุกซุมสัมพัทธ์เฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น โดยจุดสำรวจตำบลแม่ลาน อำเภอกลองขลุ่ย จังหวัดกำแพงเพชร และจุดสำรวจตำบลเขาหิน อำเภอกำแพงเพชร จังหวัดนครสวรรค์ มีค่าเท่ากับ 59.56 และ 242.06 กรัมต่อพื้นที่ชาย 100 ตารางเมตรต่อน้ำ ตามลำดับ ถ้าเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาจะพบว่าเที่ยวสำรวจเดือนตุลาคม 67-มกราคม 68 มีความซุกซุมสัมพัทธ์เฉลี่ยลดลง เท่ากับ 88.74 กรัมต่อพื้นที่ชาย 100 ตารางเมตรต่อน้ำ ส่วนเที่ยวสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 68-พฤษภาคม 68 และเที่ยวสำรวจเดือน มิถุนายน 68-กันยายน 68 มีความซุกซุมสัมพัทธ์เฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น คือเท่ากับ 403.26 และ 137.89 กรัมต่อพื้นที่ชาย 100 ตารางเมตรต่อน้ำ ตามลำดับ (ตารางที่ 5.5.5)

ตารางที่ 5.4.5 การเปลี่ยนแปลงของความซุกซุมสัมพัทธ์ของประชาคมปลาในแม่น้ำปิง จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดนครสวรรค์ จากการสุ่มด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา ระหว่างปี 2567 และปี 2568
หน่วย : กรัมต่อพื้นที่ชาย 100 ตารางเมตรต่อน้ำ

จุดสำรวจ/เที่ยวสำรวจ	ปี 2567	ปี 2568	การเปลี่ยนแปลง
บ้านรางจิก	309.86	369.42	59.56
หนองกุ่ม	615.02	857.07	242.05
เฉลี่ย	462.44	613.24	150.80
SD	215.78	344.82	
ตุลาคม 67-มกราคม 68	471.90	383.16	-88.74
กุมภาพันธ์ 68-พฤษภาคม 68	304.34	707.59	403.26
มิถุนายน 68-กันยายน 68	611.07	748.97	137.89
เฉลี่ย	462.44	613.24	150.80
SD	153.59	200.32	

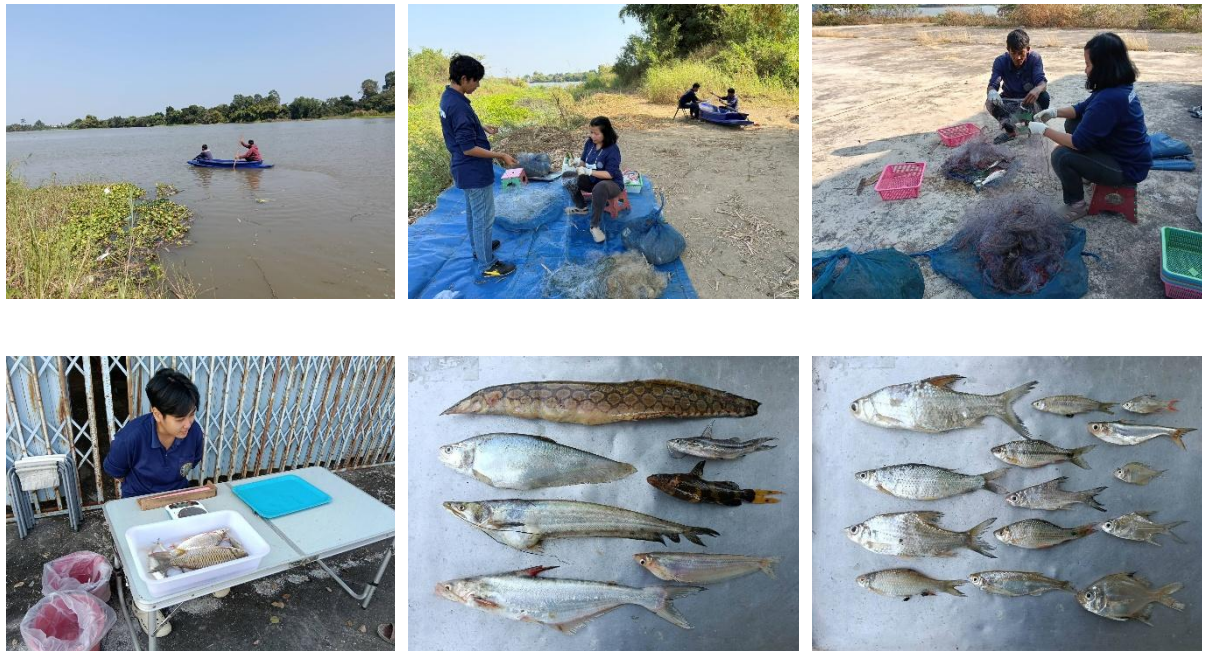
4. สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาความหลากหลายของชนิดพันธุ์ปลาในแม่น้ำปิง พื้นที่จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดนครสวรรค์ ปีงบประมาณ 2568 โดยการสุ่มตัวอย่างด้วยชุดเครื่องมือข่าย 6 ขนาดช่องตา จาก 2 จุดสำรวจ และ 3 เทียวยสำรวจในรอบปี พบว่าแม่น้ำปิงมีความหลากหลายของชนิดพันธุ์ปลาตามจุดสำรวจอยู่ระหว่าง 32-48 ชนิด โดยจุดสำรวจตำบลเขาดิน พบชนิดพันธุ์ปลาสูงสุด (48 ชนิด) และ จุดสำรวจตำบลแม่ลานพบพันธุ์ปลาจำนวน 32 ชนิด ซึ่งชนิดพันธุ์ที่พบในทุกจุดสำรวจมี 26 ชนิด ส่วนชนิดพันธุ์ปลาที่พบเฉพาะในจุดสำรวจตำบลแม่ลานมี 5 ชนิด ได้แก่ ปลาแปบควาย2, ปลาตเหลือง, ปลาตแก้ว, ปลาบู๋ทราย และปลานิลแดง ในจุดสำรวจตำบลเขาดินพบชนิดพันธุ์ปลาเฉพาะจุดสำรวจนี้จำนวน 22 ชนิด ได้แก่ ปลาทราย, ปลาสร้อยลูกกล้วย, ปลาสร้อยนกเขาหน้าหมอง, ปลาสร้อยเกล็ดถี่, ปลาตะกอก, ปลาไส้ตันตาขาว, ปลาตะโกก, ปลาแปบควาย1, ปลาแปบควาย3, ปลาเค้าขาว, ปลาสาวยหนู, ปลาสาวย, ปลาเทโพ, ปลาสังกะวาดเหลือง, ปลาแขยงข้างลาย3, ปลาแขยงใบข้าว, ปลาแขยงหิน, ปลาหลด, ปลาหมอช้างเหยียบ, ปลาอมไข่หน้าจืด, ปลาแป้นแก้ว และปลาแป้นแก้วยักษ์ ส่วนความหลากหลายของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำตามเทียวยสำรวจพบพันธุ์ปลาอยู่ระหว่าง 31-41 ชนิด โดยเทียวยสำรวจเดือนตุลาคม 67-มกราคม 68 พบชนิดพันธุ์ปลา 31 ชนิด เทียวยสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 68-พฤษภาคม 68 พบชนิดพันธุ์ปลา 41 ชนิด และเดือนมิถุนายน 68-กันยายน 68 พบชนิดพันธุ์ปลา 32 ชนิด ซึ่งชนิดพันธุ์ปลาที่พบในทุกเทียวยสำรวจ มี 18 ชนิด ได้แก่ ปลาสลาด, ปลาชีวกวาย, ปลาปึกแดง, ปลาตามิน, ปลาตะเพียนทอง, ปลาตะเพียนขาว, ปลากระแห, ปลาไส้ตันขาว, ปลาตะพาก, ปลาชี่ยอกหางเหลือง, ปลากระมัง, ปลาแปบขาว2, ปลาปึกไก่1, ปลาขาไก่, ปลาแดง, ปลาสังกะวาดท้องคม, ปลากระทิง, ปลาแป้นแก้วยักษ์ โดยมีภาพรวมขององค์ประกอบโครงสร้างของชนิดพันธุ์ปลาโดยจำนวนที่ร้อยละสะสมร้อยละ 80 (80.73) ประกอบด้วยพันธุ์ปลารวม 9 ชนิด และองค์ประกอบโครงสร้างของชนิดพันธุ์ปลาโดยน้ำหนักที่ร้อยละสะสมร้อยละ 80 (81.58) ประกอบด้วยพันธุ์ปลารวม 13 ชนิด

จากการประเมินความชุกชุมของชนิดพันธุ์ปลาในแม่น้ำปิง พบว่าแม่น้ำปิงมีความชุกชุมของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำเฉลี่ยเท่ากับ 613.24 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน เมื่อพิจารณาจากการประเมินความชุกชุมของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำตามจุดสำรวจ พบว่าความชุกชุมของชนิดพันธุ์ปลาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 369.42-857.07 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน โดยจุดสำรวจตำบลแม่ลาน อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชรมีความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ย 369.42 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน และจุดสำรวจตำบลเขาดิน อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์มีความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ย 857.07 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน ในการศึกษาเกี่ยวกับช่วงเวลาพบว่าความชุกชุมของชนิดพันธุ์ปลาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 383.16-748.97 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน ซึ่งเทียวยสำรวจเดือนตุลาคม 67-มกราคม 68 พบมีความชุกชุมเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 383.16 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน เทียวยสำรวจเดือนมิถุนายน 68-กันยายน 68 พบมีความชุกชุมเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 748.97 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน ส่วนความชุกชุมสัมพัทธ์ของประชาคมปลาในแม่น้ำปิง 10 อันดับแรก ได้แก่ ปลาไส้ตันขาว, ปลาตามิน, ปลาสังกะวาดท้องคม, ปลาตเกราะ, ปลาตะเพียนขาว, ปลากระทิง, ปลากระมัง, ปลาแดง, ปลาปึกแดง และปลาสลาดตามลำดับ

การเปลี่ยนแปลงความหลากหลายของชนิดพันธุ์ปลาในแม่น้ำปิง ระหว่างปีงบประมาณ 2567 และ 2568 พบว่าชนิดพันธุ์ปลาในแม่น้ำปิงที่สำรวจในปีงบประมาณ 2568 มี 54 ชนิด โดยจะพบพันธุ์ปลาที่พบเฉพาะปีงบประมาณ 2568 จำนวน 13 ชนิด ได้แก่ ปลาทราย, ปลาไส้ตันตาขาว, ปลาตะโกก, ปลาแปบควาย, ปลาเค้าขาว, ปลาสวาย, ปลาเทโพ, ปลากดเหลือง, ปลาแขยงหิน, ปลานิลแดง, ปลาหลด, ปลาใบไม้ และปลาอมไข่ น้ำจืด ซึ่งมีชนิดพันธุ์ปลาน้อยกว่าการสำรวจในปีงบประมาณ 2567 ที่พบชนิดพันธุ์ปลา 62 ชนิด และมีพันธุ์ปลาบางชนิดที่พบเฉพาะปีงบประมาณ 2567 จำนวน 21 ชนิด ได้แก่ ปลาชิวแก้ว, ปลาอ้าว, ปลาชิวควายหางไหม้, ปลาสร้อยหลอด, ปลาสร้อยลูกบัว, ปลาหางปวง, ปลาเล็บมือนาง, ปลากาแดง, ปลาไส้ตัน, ปลาตาใส, ปลากระสูบขีด, ปลาดะเพียนทราย, ปลาหมอช้างลาย, ปลาหมอขาว, ปลากดดำ, ปลาแขยงข้างลาย³, ปลาดุกรัสเซีย, ปลากระทุงเหว, ปลาหมอ, ปลาใบไม้ และปลาเสือพ่นน้ำเกล็ดถี่ โดยทุกจุดสำรวจพบชนิดพันธุ์ปลาลดลง ส่วนการเปลี่ยนแปลงตามช่วงเวลาพบว่าช่วงที่เี่ยวสำรวจเดือนตุลาคม-มกราคม และเี่ยวสำรวจเดือนมิถุนายน-กันยายน พบจำนวนชนิดพันธุ์ปลาในปี 2568 น้อยกว่า ปี 2567 ซึ่งในช่วงเี่ยวสำรวจเดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคม พบจำนวนชนิดพันธุ์ปลาในปี 2568 มากกว่า ปี 2567

ความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยของประชาคมปลาในแม่น้ำปิง ระหว่างปีงบประมาณ 2567-2568 พบว่าความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยของประชาคมปลาในปีงบประมาณ 2568 เท่ากับ 613.24 ± 344.82 กรัมต่อพื้นที่ชาย 100 ตารางเมตรต่อน้ำ ซึ่งมีปริมาณความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยของประชาคมปลาเพิ่มมากกว่าปีงบประมาณ 2567 เท่ากับ 150.80 กรัมต่อพื้นที่ชาย 100 ตารางเมตรต่อน้ำ เมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยของประชาคมปลาระหว่างจุดสำรวจพบว่าในทุกจุดสำรวจการเปลี่ยนแปลงความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น โดยจุดสำรวจตำบลแม่ลาน อำเภอลองลุ่ม จังหวัดกำแพงเพชร และจุดสำรวจตำบลเขาหิน อำเภอกำแพง จังหวัดนครสวรรค์ มีค่าเท่ากับ 59.56 และ 242.06 กรัมต่อพื้นที่ชาย 100 ตารางเมตรต่อน้ำ ตามลำดับ ถ้าเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาจะพบว่าเี่ยวสำรวจเดือนตุลาคม 67-มกราคม 68 มีความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยลดลง เท่ากับ 88.74 กรัมต่อพื้นที่ชาย 100 ตารางเมตรต่อน้ำ ส่วนเี่ยวสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 68-พฤษภาคม 68 และเี่ยวสำรวจเดือน มิถุนายน 68-กันยายน 68 มีความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น คือเท่ากับ 403.26 และ 137.89 กรัมต่อพื้นที่ชาย 100 ตารางเมตรต่อน้ำ ตามลำดับ

ภาพที่ 3 กิจกรรมประเมินสถานภาพทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำและแหล่งน้ำขนาดใหญ่ของไทยประจำ
ปีงบประมาณ 2568 ระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568 ในแม่น้ำปิง พื้นที่จังหวัด
กำแพงเพชรและจังหวัดนครสวรรค์

ครั้งที่ 1

ครั้งที่ 2

ครั้งที่ 3

ภาพที่ 5.4.4 ลักษณะพื้นที่ในแม่น้ำปิง ครั้งที่ 1, 2 และ 3 ในจุดสำรวจตำบลแม่ลาน อำเภอคลองขลุง จังหวัด
กำแพงเพชร ระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568

ครั้งที่ 1

ครั้งที่ 2

ครั้งที่ 3

ภาพที่ 5.4.5 ลักษณะพื้นที่ในแม่น้ำปิง ครั้งที่ 1, 2 และ 3 ในจุดสำรวจตำบลเขาหิน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครสวรรค์ ระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568

5.5 โครงการประเมินสถานะทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำจืดด้วยค่าผลผลิตสูงสุดที่ยั่งยืน (MSY)

หลักการและเหตุผล

ทรัพยากรสัตว์น้ำถือเป็นทรัพยากรที่ทุกคนมีสิทธิ์ใช้ประโยชน์ร่วมกันโดยไม่มีใครมีสิทธิ์เด็ดขาด แต่ถ้ามีการใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำมากเกินไปจนถึงระดับที่สัตว์น้ำไม่สามารถขยายพันธุ์ได้อีก ผลผลิตสัตว์น้ำ จะลดน้อยถอยลง ถึงแม้จะสามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ภายใต้ระยะเวลาและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม แต่การบริหารจัดการทรัพยากรประมงก็ยังเป็นเป้าหมายที่ช่วยให้เกิดการใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพสูงสุด กองวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดมีภารกิจหลักในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ประเมิน และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำและระบบนิเวศแหล่งน้ำจืด สถานะการทำประมง เศรษฐกิจ และสังคมชาวประมง พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประมงและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรประมงให้เกิดความยั่งยืน และเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำและระบบนิเวศแหล่งน้ำจืดให้คงความหลากหลายทางชีวภาพ ประกอบกับพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และพระราชกำหนดการประมง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มาตรา 12 ที่มีวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในสถานะที่เหมาะสม และสามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืนโดยใช้หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุด ภายใต้แนวทางการรักษาสมดุลของระบบนิเวศและหลักการป้องกันล่วงหน้า โดยป้องกันการทำการประมงที่เกินศักยภาพการผลิต เกินขีดความสามารถ เพื่อควบคุมมิให้มีผลต่อการลดความยั่งยืนของทรัพยากรสัตว์น้ำ และเพื่อแก้ปัญหามั่นคงของอาชีพการประมงที่ต้องได้รับผลกระทบจากผลผลิตสัตว์น้ำลดลง

โครงการประเมินสถานะทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำจืดด้วยค่าผลผลิตสูงสุดที่ยั่งยืน (Maximum Sustainable Yield; MSY) หรือโครงการ MSY มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสถานภาพทางการประมง และวิเคราะห์ระดับการใช้ประโยชน์ทรัพยากรประมงในชนิดพันธุ์ปลาที่พบมาก มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และอยู่ในองค์ประกอบโครงสร้างหลักของแหล่งน้ำที่มีการทำประมงแบบอาชีพจำนวนมาก และมีความจำเป็นต้องมีมาตรการบริหารจัดการ เพราะว่าการทำการประมงเกินศักยภาพการผลิตเป็นอันตรายต่อประชากรสัตว์น้ำเนื่องจากส่งผลให้ขนาดประชากรลดลงจนถึงขั้นเสื่อมโทรม (stock depletion) คือ เหลือพ่อแม่พันธุ์อยู่ในปริมาณน้อยจนไม่สามารถแพร่ขยายพันธุ์จนเติบโตเพิ่มกำลังผลิตของแหล่งน้ำให้ได้ปริมาณเท่าเดิมได้ในระยะเวลาอันสั้น และถึงแม้ว่าทรัพยากรประมงจะเกิดใหม่ทดแทนส่วนที่ใช้ประโยชน์ไปได้ (renewable resource) แต่หากไม่มีการบริหารจัดการที่ดีก็จะส่งผลต่อความยั่งยืนของทรัพยากร ส่งผลกระทบต่อปริมาณผลจับของแหล่งน้ำ สูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ และกระทบต่อวิถีชีวิตของชาวประมงในที่สุด

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินสถานภาพทางการประมง และวิเคราะห์ระดับการใช้ประโยชน์ทรัพยากรประมงในชนิดพันธุ์ปลาที่พบมาก มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และอยู่ในองค์ประกอบโครงสร้างหลักของแหล่งน้ำที่มีการทำประมงแบบอาชีพจำนวนมาก

หน่วยงานรับผิดชอบ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

พื้นที่ดำเนินงาน และจำนวนชาวประมงและทำขึ้นปลาที่เก็บข้อมูล

หน่วยงาน	แหล่งน้ำ	จำนวนชาวประมง	จำนวนทำขึ้นปลา
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์	บึงบอระเพ็ด	5	6

แผนการเก็บข้อมูล

1) ความยาวและน้ำหนักปลา ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานออกเก็บรวบรวมข้อมูลความยาวและน้ำหนักปลาแบบสลับเดือนเว้นเดือนตลอดทั้งปีแทนการออกเก็บข้อมูลทุกเดือน โดยเริ่มเก็บเดือนพฤศจิกายนเป็นเดือนแรก เก็บให้ได้ตัวอย่างเดือนละ 200 ตัวอย่างต่อชนิดปลา (จำนวนตัวอย่างปลาแต่ละชนิดไม่ควรน้อยกว่านี้ เพราะส่งผลต่อการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรม Fisat) เก็บตัวอย่างปลา 5 ชนิดต่อแหล่งน้ำ (เป็นชนิดที่พบเป็นจำนวนมากและมีความสำคัญทางเศรษฐกิจของแหล่งน้ำ) ทำการเก็บตัวอย่างปลาเป็นเวลา 6 เดือน โดยเก็บสลับเดือนเว้นเดือนตลอดทั้งปี จะได้ข้อมูลความยาวและน้ำหนักปลา 1,200 ตัวอย่าง

2) ข้อมูล Logbook ชาวประมงและแพปลา ให้ชาวประมงจดข้อมูล Logbook ชาวประมงและแพปลาให้ทุกเดือนตามปกติ แต่ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานออกไปรวบรวมข้อมูลจากชาวประมงและทำขึ้นปลาแบบสลับเดือนเว้นเดือนตลอดทั้งปีแทนการออกเก็บข้อมูลทุกเดือน (โดยออกเก็บข้อมูลไปพร้อมกับเดือนที่เก็บข้อมูลความยาวและน้ำหนักปลา) จะได้ข้อมูล Logbook ของชาวประมงและแพปลาทุกเดือนตลอดทั้งปี โดยที่ผู้ปฏิบัติงานออกไปรวบรวมข้อมูลจากชาวประมงและแพปลาตลอดทั้งปี จำนวน 6 ครั้ง

3) ข้อมูลปริมาณผลจับสัตว์น้ำในทุการทำขึ้นปลาที่ไม่ได้วาง Logbook ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานออกไปรวบรวมข้อมูลจากทำขึ้นปลาที่ไม่ได้วาง Logbook ในเดือนที่กำหนดตามปฏิทินกิจกรรมการเก็บข้อมูล (4 ครั้งในรอบปี) เพื่อนำมาใช้ประเมินผลจับสัตว์น้ำทั้งหมดของแหล่งน้ำ

4) ข้อมูลการสัมภาษณ์ชาวประมง และจำนวนชาวประมงทั้งหมดของแหล่งน้ำ ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทำการสัมภาษณ์ชาวประมงให้ได้อย่างน้อย 10 ราย ต่อการออกไปรวบรวมข้อมูล จำนวน 6 ครั้ง (ไปพร้อมกับเดือนที่เก็บข้อมูลความยาวและน้ำหนักปลา) จะได้ข้อมูลการสัมภาษณ์ชาวประมงอย่างน้อย 60 รายในรอบปี

5) ข้อมูลจำนวนชาวประมงทั้งหมดของแหล่งน้ำ ให้ทยอยสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนถึงจำนวนชาวประมงรอบ ๆ แหล่งน้ำในแต่ละปี (ไปพร้อมกับเดือนที่เก็บข้อมูลความยาวและน้ำหนักปลา) เพื่อเป็นการติดตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของการทำประมงหรือการลงแรงประมงในแต่ละปีที่เป็นปัจจุบัน

ปฏิทินกิจกรรมการเก็บข้อมูล

กิจกรรม	ปีงบประมาณ 2566											
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1. การเก็บข้อมูลความยาวและน้ำหนักปลารายตัว จำนวน 5 ชนิด จำนวนไม่น้อยกว่า 200 ตัวต่อเดือนที่ไปเก็บข้อมูล		x		x		x		x		x	x	
2. การวาง Logbook ขาวประมง/ทำขึ้นปลา		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3. การเก็บข้อมูลผลจับสัตว์น้ำสำหรับทำขึ้นปลาที่ไม่ได้วาง Logbook (เฉพาะแหล่งน้ำที่ทำขึ้นปลา)				x		x		x			x	
4. การเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ชาวประมง		x		x		x		x		x	x	
5. การสำรวจจำนวนชาวประมงทั้งหมด		x		x		x		x		x	x	
6. การส่งข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานรายกิจกรรม			x		x		x		x		x	x

หมายเหตุ: กิจกรรมที่ 2 วาง Logbook ขาวประมง/ทำขึ้นปลาอย่างน้อย 11 เดือน
(เพื่อรายงานตามเป้าของกองยุทธศาสตร์และแผนงาน)

วิธีการเก็บข้อมูล

1) การเก็บข้อมูลความยาวและน้ำหนักของปลา 5 ชนิดที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และอยู่ในองค์ประกอบผลจับลำดับต้นของแหล่งน้ำ

1.1 วิธีการคัดเลือกพันธุ์ปลา 5 ชนิด มีแนวทางในการคัดเลือก ดังนี้

- คัดเลือกพันธุ์ปลาที่พบในแหล่งน้ำเป็นจำนวนมากอย่างสม่ำเสมอ จำนวน 5 ชนิด
- พันธุ์ปลาที่คัดเลือกมาทั้ง 5 ชนิด มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ
- พันธุ์ปลาที่คัดเลือกมาทั้ง 5 ชนิด อยู่ในองค์ประกอบผลจับ Logbook อันดับต้นของแหล่งน้ำ

1.2 วัดความยาวและชั่งน้ำหนักรายตัวของพันธุ์ปลาที่คัดเลือกมา 5 ชนิด จำนวนไม่น้อยกว่า 200 ตัวอย่างต่อเดือนต่อชนิดปลา โดยสุ่มตัวอย่างปลาให้ครอบคลุมทุกช่วงขนาดอายุหรือทุกช่วงขนาดความยาว (ตั้งแต่ขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่ เพื่อให้มีการกระจายของจำนวนตัวให้มากในทุกช่วงอายุหรือทุกช่วงความยาว) เพื่อนำมาวิเคราะห์สมการ Length-weight relationship และเป็นข้อมูลนำเข้าในการประเมินค่าพารามิเตอร์การเติบโตจากโปรแกรม FISAT (ใช้แบบฟอร์มที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลความยาวและน้ำหนักชนิดสัตว์น้ำในการเก็บข้อมูล)

หมายเหตุ : ข้อมูลในส่วนนี้สามารถหาได้จากหลายวิธีและหลากหลายเครื่องมือประมง ข้อมูลอาจได้มาจากการรวบรวมจากชาวประมงหรือจากทำขึ้นปลา ไม่จำกัดเฉพาะเครื่องมือใดเครื่องมือหนึ่ง เพื่อลดข้อเสียจากการเลือกจับของเครื่องมือประมงแต่ละชนิด (gear selectivity)

2) การเก็บข้อมูลปริมาณผลจับสัตว์น้ำจากสมุดปูม (Logbook) ชาวประมง ทำขึ้นปลา การสัมภาษณ์ ชาวประมง และการสำรวจจำนวนชาวประมงทั้งหมดของแหล่งน้ำ

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผลจับสัตว์น้ำจากสมุดปูม (Logbook) จากทำขึ้นปลาและชาวประมง ข้อมูลผลจับสัตว์น้ำในทุกทำขึ้นปลาที่ไม่ได้วาง Logbook สัมภาษณ์ข้อมูลผลจับสัตว์น้ำจากชาวประมงแบบ อาชีพ แบบยังชีพ และแบบต่างถิ่น และสำรวจจำนวนชาวประมงทั้งหมดของแหล่งน้ำ เพื่อนำมาประเมินผลจับ สัตว์น้ำทั้งหมดของแหล่งน้ำในรอบปี และใช้เป็นข้อมูลนำเข้าของการวิเคราะห์หาค่า MSY ต่อไป

2.1 เก็บข้อมูลผลจับสัตว์น้ำจากสมุดปูม (Logbook) จากชาวประมงและทำขึ้นปลา ที่เลือกวางสมุด ปูม ตามจำนวนของทำขึ้นปลาและชาวประมงรายแหล่งน้ำตามที่กำหนด (ตารางที่) ทำการจดบันทึกน้ำหนัก ปลาทุกวันตลอดระยะเวลา 12 เดือน (ใช้แบบฟอร์มที่ 2 แบบบันทึกผลจับสัตว์น้ำสำหรับทำขึ้นปลา (Logbook) และแบบฟอร์มที่ 3 แบบบันทึกผลจับสัตว์น้ำสำหรับชาวประมง (Logbook) ในการเก็บข้อมูล) หมายเหตุ: กรณีมีปลารวม ปลาขาว ปลาร้า ปลารวมคว้น ปลาทำ (ปลาแปรรูปต่าง ๆ) ให้ทำการจำแนกชนิด และประมาณสัดส่วนน้ำหนักปลาที่กล่าวมาออกมาเป็นรายชนิด แล้วนำไปรวมกับผลจับของชนิดนั้น ๆ ให้แล้ว เสร็จในแต่ละเดือน

2.2 สัมภาษณ์ข้อมูลปริมาณผลจับสัตว์น้ำในทุกทำขึ้นปลาที่ไม่ได้วาง Logbook โดยเก็บข้อมูลผลจับ สัตว์น้ำจากทำขึ้นปลาที่เหลือ นอกเหนือจากทำขึ้นปลาที่ได้วาง Logbook เพื่อนำมาใช้ประเมินผลจับสัตว์น้ำ ทั้งหมดของแหล่งน้ำ ด้วยการสัมภาษณ์ปริมาณผลจับสัตว์น้ำทั้งหมดที่ทำขึ้นปลารวบรวมจากชาวประมงได้ใน รอบช่วงเดือนที่ไปเก็บข้อมูล และทำการสุ่มนับจำนวนและชั่งน้ำหนักสัตว์น้ำที่ทำขึ้นปลา เพื่อหาสัดส่วนและ ปริมาณ (เป็นร้อยละ) ของปลาแต่ละชนิดแล้วนำไปคำนวณกลับจากปริมาณผลจับสัตว์น้ำรวมทั้งหมดที่ได้ ก็จะได้ ปริมาณปลาแต่ละชนิดที่ได้จากทำขึ้นปลานั้น ๆ (ใช้แบบฟอร์มที่ 4 แบบบันทึกผลจับสัตว์น้ำสำหรับทำขึ้น ปลาที่ไม่ได้วาง Logbook ในการเก็บข้อมูล สำหรับแหล่งน้ำที่ไม่มีทำขึ้นปลาไม่ต้องดำเนินการในข้อนี้)

2.3 สัมภาษณ์ข้อมูลผลจับสัตว์น้ำจากชาวประมงแบบอาชีพ แบบยังชีพ และแบบต่างถิ่น ด้วยวิธีการ สุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball sampling) ซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยการแนะนำของหน่วย ตัวอย่างที่ได้เก็บข้อมูลไปแล้วในแต่ละเดือน จนกระทั่งได้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่ต้องการ (จำนวนจาก ข้อ 2.2) ผลลัพธ์สุดท้ายเพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมจำนวนชาวประมงทั้งหมดที่มีในแหล่งน้ำ โดยไม่ต้อง สัมภาษณ์ซ้ำรายเดิม และทำการเก็บข้อมูลชาวประมงทุกเดือนตามแบบสัมภาษณ์จนได้ครบตามจำนวน ชาวประมงทั้งหมด

2.4 ข้อมูลจำนวนชาวประมงทั้งหมดของแหล่งน้ำ ให้ทำการสำรวจจำนวนชาวประมงบริเวณโดยรอบ ของแหล่งน้ำ ด้วยการสอบถามข้อมูลจากผู้นำชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน และจำแนกกลุ่มชาวประมง แต่ละรายได้ ชัดเจนว่าเป็นชาวประมงอาชีพหรือชาวประมง ยังชีพ นอกจากนี้ให้ทำการสอบถาม/สำรวจเพิ่มเติมให้ ครอบคลุมกรณีมีชาวประมงต่างถิ่นด้วย (ถ้ามี)

หมายเหตุ: การสำรวจจำนวนชาวประมงรอบ ๆ แหล่งน้ำในแต่ละปี เป็นการติดตามการเปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้นของการทำประมงหรือการลงแรงประมงในแต่ละปีที่ปัจจุบัน จึงไม่ควรใช้ข้อมูลเก่าของปีที่ผ่านมา ซึ่งจะ ทำให้ไม่เห็นการเปลี่ยนแปลง และไม่ใช่ว่าข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงของแหล่งน้ำ

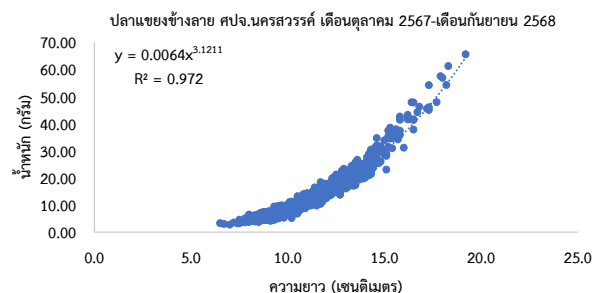
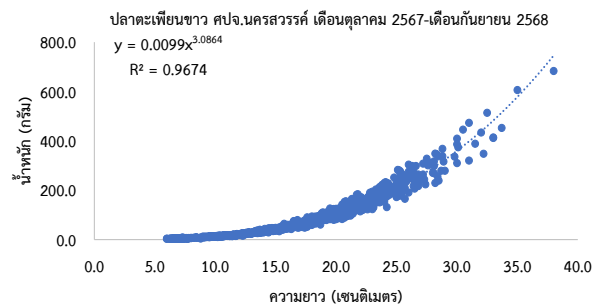
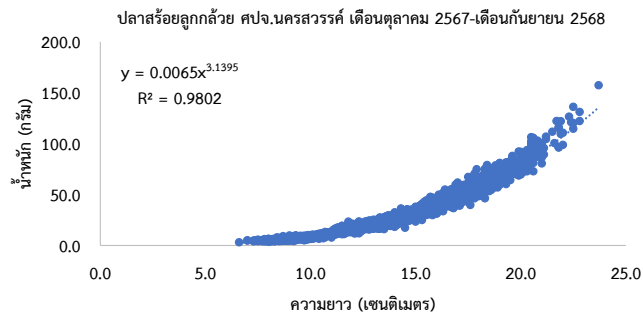
ผลการดำเนินงาน

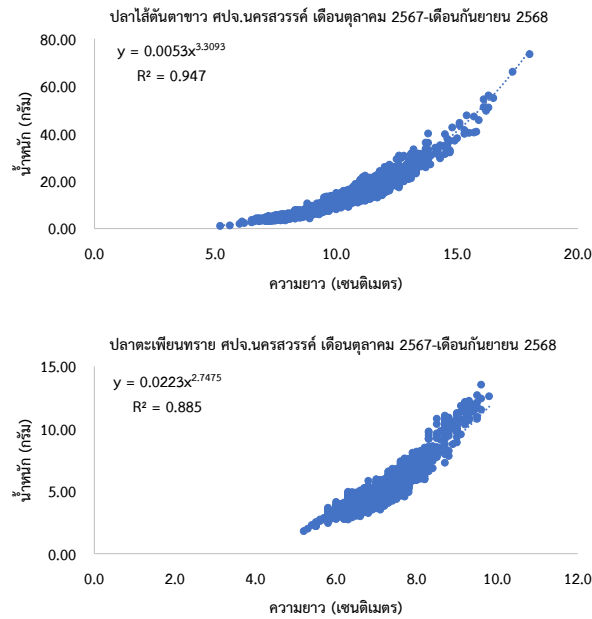
การเก็บข้อมูลความยาวและน้ำหนักของปลา 5 ชนิดที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ

ชนิดปลาที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจจำนวน 5 ชนิด ซึ่งเป็นตัวแทนของบึงบอระเพ็ด จังหวัด นครสวรรค์ ปีงบประมาณ 2568 ได้แก่ ปลาสวายลูกกล้วย ปลาตะเพียนขาว ปลาแขยงข้างลาย ปลาไส้ตันตาขาว และปลาตะเพียนทราย ดังภาพที่ 5.5.1

ตารางที่ 5.5.1 ชนิดปลาที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจจำนวน 5 ชนิด ซึ่งเป็นตัวแทนของบึงบอระเพ็ด จังหวัด นครสวรรค์ ปีงบประมาณ 2568

ลำดับที่	ชนิดปลา	หน่วยนับ	จำนวนทั้งหมด
1	สวายลูกกล้วย <i>Labiobarbus siamensis</i> (Sauvage, 1881)	จำนวน (ตัว)	5,692
2	ตะเพียนขาว <i>Barbonymus gonionotus</i> (Bleeker, 1850)	จำนวน (ตัว)	1,201
3	แขยงข้างลาย <i>Mystus mysticetus</i> Roberts, 1992	จำนวน (ตัว)	4,081
4	ไส้ตันตาขาว <i>Cyclocheilichthys repasson</i> (Bleeker, 1853)	จำนวน (ตัว)	3,325
5	ตะเพียนทราย <i>Puntius brevis</i> (Bleeker, 1850)	จำนวน (ตัว)	3,557

ภาพที่ 5.5.1 ปลาที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจจำนวน 5 ชนิด ของบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ปี 2568

การเก็บข้อมูลปริมาณผลจับสัตว์น้ำจากสมุดปูม (Logbook) ชาวประมง ทำขึ้นปลา

ข้อมูลผลจับสัตว์น้ำจากสมุดปูม (Logbook) จากทำขึ้นปลาและชาวประมง ที่เป็นตัวแทนของ บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ปีงบประมาณ 2568 จำนวน 11 เดือน ได้ปริมาณผลจับสัตว์น้ำที่ทำขึ้นปลา 80,656.80 กิโลกรัม และปริมาณผลจับสัตว์น้ำที่ได้จากชาวประมง 19,740.20 กิโลกรัม โดย บึงบอระเพ็ดมีชาวประมงโดยประมาณ 359 คน แบ่งเป็นชาวประมงโดยอาชีพจำนวน 167 คน และเป็น ชาวประมงแบบยังชีพจำนวน 192 คน ดังตารางที่ 5.5.2

ตารางที่ 5.5.2 ข้อมูลผลจับสัตว์น้ำจากสมุดปูม (Logbook) จากทำขึ้นปลาและชาวประมง บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ปีงบประมาณ 2568

ลำดับ ที่	ชนิดปลา	หน่วยนับ	ผลรวม ทั้งสิ้น
1	Logbook จากทำขึ้นปลา	จำนวน (ทำขึ้นปลา)	66
		ผลจับ (กก.)	80,656.80
2	Logbook จากชาวประมง	จำนวน (ราย)	51
		ผลจับ (กก.)	19,740.20
3	สัมภาษณ์ข้อมูลผลจับสัตว์น้ำในทุกทำขึ้นปลาที่ไม่ได้วาง Logbook	จำนวน (ทำขึ้นปลา)	12
4	แบบสัมภาษณ์ชาวประมง	จำนวน (ราย)	73
5	จำนวนชาวประมงทั้งหมด (N) จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน	จำนวน (ราย)	359

ภาพกิจกรรม

5.6 โครงการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์สัตว์น้ำประจำถิ่นและสัตว์หายากใกล้สูญพันธุ์

ความเป็นมา

ประเทศไทยมีพันธุ์ปลาน้ำจืดมากกว่า 837 ชนิด จัดว่ามีความหลากหลายเป็นอันดับ 8 ของโลก ปัจจุบันมีปลาที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง (Critically Endangered; CR) 18 ชนิด ปลาที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ (Endangered; EN) มี 42 ชนิด ปลาที่อยู่ในสถานภาพมีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (Vulnerable; VU) 155 ชนิด ปลาที่อยู่ในสถานภาพใกล้ถูกคุกคาม (Near Threatened; NT) 20 ชนิด ปลาที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคามในแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ (Threatened in situ; TI) 11 ชนิด และ ปลาที่อยู่ในสถานภาพชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น (Endemic) มี 72 ชนิด ดังนั้นเพื่อเป็นการฟื้นฟูทรัพยากรพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำจืดให้คงความหลากหลายและเพิ่มปริมาณให้มากขึ้น จึงต้องมีโครงการอนุรักษ์สัตว์น้ำประจำถิ่นและสัตว์น้ำหายากใกล้สูญพันธุ์ผลิตแล้วนำไปปล่อยในแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อทดแทนปริมาณสัตว์น้ำที่ถูกทำลายเนื่องจากการประมงเกินขนาดหรือจากสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลง ซึ่งจะรักษาสภาพความสมดุลตามธรรมชาติของแหล่งน้ำ อันจะนำมาซึ่งการใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างยั่งยืนตลอดไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพาะพันธุ์สัตว์น้ำประจำถิ่นและสัตว์น้ำหายากใกล้สูญพันธุ์
2. ปล่อยสัตว์น้ำประจำถิ่นและสัตว์น้ำหายากใกล้สูญพันธุ์สู่แหล่งน้ำ เพื่ออนุรักษ์ คงความหลากหลาย และเพิ่มผลผลิตพันธุ์สัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ
3. เพื่อเก็บตัวอย่างสัตว์น้ำประจำถิ่น และสัตว์น้ำหายากใกล้สูญพันธุ์นำเข้าธนาคาร DNA และห้องเก็บตัวอย่างสัตว์น้ำอ้างอิง

กิจกรรม

1. รวบรวมพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำ
2. ส่งตัวอย่างสัตว์น้ำเพื่อเข้าห้องเก็บตัวอย่างสัตว์น้ำอ้างอิง
3. ส่งชิ้นส่วนสัตว์น้ำเพื่อเข้าธนาคาร DNA
4. ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ
5. ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ

เป้าหมาย

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด ทั้ง 24 ศูนย์ ผลิตและปล่อยสัตว์น้ำประจำถิ่นและสัตว์น้ำหายากใกล้สูญพันธุ์ ไม่น้อยกว่า 24 ชนิด ลงสู่แหล่งที่อยู่อาศัยเดิม เพื่อคงความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์น้ำเป็นโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำให้มีใช้อย่างยั่งยืน

งบประมาณ

งบประมาณที่ได้รับ	41,000.00 บาท
งบประมาณที่ใช้ไป	41,000.00 บาท

ภาพโครงการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์สัตว์น้ำประจำถิ่นและสัตว์หายากใกล้สูญพันธุ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

[illegible]

5.7 การดูแลเก็บรักษาสัตว์น้ำของกลาง

หลักการและเหตุผล

สัตว์น้ำของกลาง หมายถึง สัตว์น้ำที่ถูกตรวจยึดโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ จากการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งนี้ หน่วยงานที่ดำเนินการตรวจยึดสัตว์น้ำ จะนำส่งสัตว์น้ำทั้งที่ยังมีชีวิตหรือเป็นซาก มามอบให้กับหน่วยงานเก็บรักษาของกลางของกรมประมง ทำหน้าที่ดูแลเก็บรักษาไว้จนกว่าคดีจะสิ้นสุด สัตว์น้ำของกลางที่อยู่ใน การดูแลของหน่วยงานในสังกัดกองวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด แบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 สัตว์น้ำของกลาง ที่ได้มาจากกิจกรรม/การกระทำความผิดตามกฎหมาย สัตว์น้ำประเภทนี้ จะมีเอกสารการตรวจยึด และมีเลขที่คดีกำกับ เป็นสัตว์น้ำที่ต้องดูแลเก็บรักษาไว้จนกว่าคดีจะสิ้นสุดจึงจะสามารถนำ ส่งคืนสัตว์น้ำหรือซากสัตว์น้ำ ไปยังหน่วยงานที่ส่งมอบมา เพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่ง ศาลต่อไป ทั้งนี้ สัตว์น้ำของกลาง อาจเป็นสัตว์ป่าซึ่งเป็นสัตว์น้ำจากการกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติ สงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 หรือ สัตว์ป่าที่เป็นสัตว์น้ำ ที่ถูกยึดหรืออายัดตามพระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครอง สัตว์ป่า พ.ศ. 2562 รวมถึง สัตว์น้ำทั่วไป หรือ สัตว์น้ำต่างถิ่น ที่มาจากการกระทำความผิดต่อพระราชกำหนดการ ประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พรบ โรคระบาดสัตว์ หรือ กฎหมายอื่นๆ

กลุ่มที่ 2 สัตว์น้ำที่ตกเป็นของแผ่นดิน หรือ สัตว์น้ำที่มาอยู่ในการครอบครองของหน่วยงานกรม ประมง โดยไม่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดใดๆ ได้แก่ สัตว์ป่าที่เป็นสัตว์น้ำตามระเบียบกรมประมงว่าด้วยการ ดำเนินการแก่สัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าที่เป็นสัตว์น้ำ และค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่าที่เป็น สัตว์น้ำ พ.ศ. 2566 ข้อ 5 (1) (2) (3) และ (4) หรือ สัตว์น้ำของกลางที่คดีสิ้นสุดแล้วมีคำสั่งศาลให้ตกเป็นของ แผ่นดิน

กลุ่มที่ 3 สัตว์น้ำต่างถิ่นที่อาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ที่ประชาชนเคยเลี้ยงไว้แต่ไม่ประสงค์จะ เลี้ยงอีกต่อไป จึงนำมาส่งมอบแก่หน่วยงานกรมประมง กองวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด มีหน้าที่กำกับ ดูแล ควบคุมให้หน่วยงานในสังกัดปฏิบัติงานดูแลเก็บรักษาสัตว์น้ำของกลาง ให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการทุก ขั้นตอน โดยสัตว์น้ำที่ตกเป็นของกลางหรือสัตว์น้ำที่ตกเป็นของแผ่นดิน ควรได้รับการดูแล เก็บรักษาไว้ในที่ ที่เหมาะสมตามหลักสวัสดิภาพสัตว์ จนกว่าสัตว์น้ำนั้นจะถูกส่งมอบคืนไปยังเจ้าของ หรือ ผู้มีกรรมสิทธิ์ตามกฎหมาย หรือถูกปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ โดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ อย่างเคร่งครัดทุกขั้นตอน

วัตถุประสงค์

หน่วยงานในสังกัดกองวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด ปฏิบัติงานการดูแลเก็บรักษาสัตว์น้ำของกลาง ให้เป็นไปตามกฎระเบียบ โดยสัตว์น้ำที่ตกเป็นของกลางหรือสัตว์น้ำที่ตกเป็นของแผ่นดิน ทั้งในรูปแบบมีชีวิตและเป็นซากรอการทำลาย ได้รับการดูแล เก็บรักษาไว้ในที่ที่เหมาะสม ตามหลักสวัสดิภาพสัตว์ จนกว่าสัตว์น้ำนั้นจะถูกส่งมอบคืนไปยังเจ้าของ หรือผู้มีกรรมสิทธิ์ตามกฎหมาย หรือถูกปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ โดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัดทุกขั้นตอน

วิธีดำเนินการ

1. หน่วยงานที่เป็นที่เก็บรักษาสัตว์น้ำของกลาง มอบหมายข้าราชการในสังกัดอย่างน้อย 1 ราย ทำหน้าที่รับผิดชอบงานการดูแลเก็บรักษาสัตว์น้ำของกลาง
2. หน่วยงานที่เป็นที่เก็บรักษาสัตว์น้ำของกลาง จัดเตรียมสถานที่เก็บรักษาสัตว์น้ำของกลางที่มีชีวิต และสถานที่เก็บซากสัตว์น้ำของกลางให้เพียงพอ
3. การดำเนินการรับมอบ ส่งมอบ สัตว์น้ำของกลางจะต้องมีเอกสารกำกับที่สามารถสืบค้นได้
4. สัตว์น้ำของกลาง ได้รับการดูแลตามหลักสวัสดิภาพสัตว์
5. มีการจัดทำบันทึกข้อมูล หรือจัดทำฐานข้อมูลสัตว์น้ำของกลางอย่างเป็นระบบ
6. หน่วยงานที่เป็นที่เก็บรักษาสัตว์น้ำของกลาง จัดส่งรายงานผลการดำเนินงานรายเดือนเสนอผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดทราบ
7. หน่วยงานที่เป็นที่เก็บรักษาสัตว์น้ำของกลาง จัดส่งภาพถ่ายการดำเนินการซ่อมแซม สถานที่เก็บรักษาสัตว์น้ำของกลาง (หากมี) ตลอดจน จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ 2568 ส่งให้ วสจ./กปจ. รวบรวม

งบประมาณ

งบประมาณที่ได้รับ	345,000.00 บาท
งบประมาณที่ใช้ไป	344,999.97 บาท

ตารางที่ 5.7.1 สัตว์น้ำของกลาง สัตว์น้ำที่ตกเป็นของแผ่นดิน หรือสัตว์ป่าที่เป็นสัตว์น้ำที่ถูกนำมามอบให้
ศปจ.นครสวรรค์ดูแล

วันที่รับมอบ	หน่วยงานที่นำส่ง	ชื่อสัตว์น้ำ	จำนวนสัตว์น้ำของกลาง/ที่ตกเป็น ของแผ่นดิน ที่รับมอบ (ตัว)		
			มีชีวิต	ซาก	รวม
5-พ.ย.-67	สำนักงานประมงพื้นที่กรุงเทพมหานคร	จระเข้ น้ำจืด	2	-	2
11-ธ.ค.-67	สำนักงานประมงจังหวัดนครนายก	จระเข้ น้ำจืด	1	-	1
13-ธ.ค.-67	สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ	จระเข้ น้ำจืด	3	-	3
23-ธ.ค.-67	สำนักงานประมงจังหวัดหนองคาย	จระเข้ น้ำจืด	2	-	2
26-ธ.ค.-67	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดชัยภูมิ	จระเข้ น้ำจืด	1	-	1
10-ก.พ.-68	สำนักงานประมงจังหวัดลพบุรี	จระเข้ น้ำจืด	1	-	1
23-มี.ย.-68	สำนักงานประมงจังหวัดนครสวรรค์	จระเข้ น้ำจืด	1	-	1
24-มี.ย.-68	สำนักงานประมงจังหวัดกำแพงเพชร	จระเข้ น้ำจืด	1	-	1
21-ส.ค.-68	สำนักงานประมงจังหวัด นครศรีธรรมราช	จระเข้ น้ำจืด	3	-	3
21-ส.ค.-68	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสุ ราษฎร์ธานี	จระเข้ น้ำจืด	21	-	21

ภาพถ่ายสถานที่เก็บดูแลสัตว์น้ำของกลาง/สัตว์น้ำที่ตกเป็นของแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ดำเนินการทำลายซากสัตว์ป่า ตามระเบียบกรมประมงว่าด้วยการดำเนินการแก่สัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าที่เป็นสัตว์น้ำ และค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่าที่เป็นสัตว์น้ำ พ.ศ. 2568 จำนวน 2 ครั้ง ในรอบปี พ.ศ. 2568 ดังนี้

วันที่	ซากสัตว์ป่าที่เป็นของกลาง หรือ ซากสัตว์ป่าที่เป็นสัตว์น้ำที่ตกเป็นของแผ่นดิน	จำนวน	วิธีการ
18 ก.พ 2568	ซากสัตว์ป่าที่เป็นสัตว์น้ำที่ตกเป็นของแผ่นดิน	24 ตัว	ฝังกลบ
14 ส.ค 2568	ซากสัตว์ป่าที่เป็นสัตว์น้ำที่ตกเป็นของแผ่นดิน	20 ตัว	ฝังกลบ

5.8 การบริหารจัดการสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ

หลักการและเหตุผล

สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ เป็นสถานที่รวบรวมจัดแสดงพันธุ์สัตว์น้ำจืดที่พบในท้องถิ่นเป็นพันธุ์สัตว์น้ำที่มีคุณค่า หายาก หรือใกล้สูญพันธุ์ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านชีววิทยาสัตว์น้ำ อนุกรมวิธานสัตว์น้ำและนิเวศวิทยาของแหล่งน้ำจืด ให้กับเด็กและเยาวชนไทย ถือเป็นการส่งเสริม สร้างความตระหนัก รับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ ซึ่งเป็นรากฐานของการดำเนินการจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างยั่งยืนของไทย

การบริหารจัดการสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ ของกองวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด เป็นงานในความรับผิดชอบของกลุ่มวิจัยและพัฒนาสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำจืด โดยทำหน้าที่กำหนดเป้าหมาย แผนงานประสานงาน ด้านงบประมาณ และรวบรวมผลการดำเนินงานในภาพรวม

สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำในสังกัดของกองวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด มี 6 แห่ง ประกอบด้วย

1. สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำกรุงเทพฯ ดำเนินงานโดยกลุ่มวิจัยและพัฒนาสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำจืด
2. พิพิธภัณฑ์ปลาบึก หรือ สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำพะเยา ดำเนินงานโดยศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพะเยา
3. อาคารแสดงพันธุ์ปลา หรือ สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำจืดบึงบอระเพ็ด ดำเนินงานโดยศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์
4. สถานแสดงพันธุ์ปลาน้ำจืดภาคอีสาน ดำเนินงานโดยศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสกลนคร
5. สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ดำเนินงานโดยศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดลพบุรี
6. สถานแสดงพันธุ์เต่าน้ำจืด ดำเนินงานโดยศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสตูล

วัตถุประสงค์

1. เป็นสถานที่รวบรวมชนิดและสายพันธุ์สัตว์น้ำจืดและพรรณไม้น้ำจืดที่สำคัญ
2. เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับชีววิทยาสัตว์น้ำ อนุกรมวิธานสัตว์น้ำ และนิเวศวิทยาแหล่งน้ำจืด
3. เป็นสถานที่ศึกษา ทดลองวิจัยพฤติกรรมสัตว์น้ำจืดนอกถิ่นอาศัย
4. เป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับสัตว์น้ำจืดและพรรณไม้น้ำจืด
5. เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวิชาการ

แผนการดำเนินงานบริหารจัดการสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

1. กิจกรรมการสร้างการรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน โดยการนับ จำนวนผู้เข้าชม
2. กิจกรรมรวบรวมและจัดแสดงพันธุ์สัตว์น้ำจืด

3. กิจกรรมจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ความรูเกี่ยวกับสัตว์น้ำ (ทั้งในและนอกสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ)
4. กิจกรรมส่งเสริมเพิ่มการเรียนรู้การจัดแสดงพรรณไม้น้ำ
5. การวัดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจของผู้รับบริการ
6. จำนวนวันที่เปิดบริการ

งบประมาณ

งบประมาณที่ได้รับ 100,000.00 บาท

งบประมาณที่ใช้ไป 99,992.00 บาท

ตารางที่ 5.8.1 ผลการดำเนินงานการบริหารจัดการสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ

กิจกรรม	หน่วยนับ	ปริมาณงาน	ปีงบประมาณ 2568
1. จำนวนผู้เข้าชม	คน	แผน	1,100
		ผล	1,240
2. รวบรวมและจัดแสดงพันธุ์สัตว์น้ำจัด	ชนิด	แผน	35
		ผล	42
3. จัดแสดงนิทรรศการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสัตว์น้ำ	เรื่อง	แผน	3
		ผล	3
4. ส่งเสริมเพิ่มการเรียนรู้การจัดแสดงพรรณไม้น้ำ	ชนิด	แผน	10
		ผล	14
5. การวัดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจของผู้รับบริการ	ครั้ง	แผน	12
		ผล	12
6. จำนวนวันที่เปิดบริการ	วัน	แผน	313
		ผล	296

ภาพกิจกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

อาคารแสดงพันธุ์ปลา หรือ สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำจืดบึงบอระเพ็ด (ศปจ.นครสวรรค์)

ภาพกิจกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

อาคารแสดงพันธุ์ปลา หรือ สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำจืดบึงบอระเพ็ด (ศบจ.นครสวรรค์)

ภาพกิจกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

อาคารแสดงพันธุ์ปลา หรือ สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำจืดบึงบอระเพ็ด (ศปจ.นครสวรรค์)

ภาพกิจกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

อาคารแสดงพันธุ์ปลา หรือ สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำจืดบึงบอระเพ็ด (ศปจ.นครสวรรค์)

จัดแสดงนิทรรศการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสัตว์น้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568
ปลาทะเลที่มีโอเมก้า 3

ปลาหมอหางดำ

จัดแสดงนิทรรศการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสัตว์น้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

สารนํ้ารู้

5.9 กิจกรรมฟื้นฟูและบริหารจัดการทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำสำคัญ

พื้นที่ลุ่มต่ำ ท่งสุโขทัย ท่งบางระกำ และลุ่มน้ำเจ้าพระยา และพื้นที่ 3 แหล่งน้ำที่กรมประมงขอใช้ประโยชน์

ในการบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ (บึงบอระเพ็ด หนองหาร กว๊านพะเยา)

ความเป็นมา

เนื่องจากสภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ของประเทศไทยมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงและเสื่อมโทรมลง และในหลายพื้นที่มีการดำเนินโครงการพัฒนาลุ่มน้ำและการสร้างกีดขวางทางน้ำจำนวนมาก ส่งผลให้แหล่งสืบพันธุ์วางไข่และเลี้ยงตัวอ่อนที่เหมาะสมของสัตว์น้ำลดลง อีกทั้งกลุ่มปลาที่มีการอพยพย้ายถิ่นเพื่อการผสมพันธุ์วางไข่ในแหล่งน้ำไม่สามารถอพยพไปยังแหล่งต้นน้ำได้ ประชากรสัตว์น้ำรุ่นใหม่จึงมีปริมาณลดลงด้วย อาจนำมาสู่การทำการประมงที่เกินกำลังการผลิต Over fishing ในระดับตั้งแต่พ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำ

ในปี พ.ศ. 2567 กรมประมง โดยกองวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดจึงเห็นความสำคัญของการเสริมสร้างจำนวนประชากรสัตว์น้ำรุ่นใหม่ ภายใต้แนวคิดการบริหารจัดการทรัพยากรประมงด้วยการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำแบบมีส่วนร่วม โดยการดำเนิน “กิจกรรมฟื้นฟูและบริหารจัดการทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำสำคัญ” ด้วยการใช้โอกาสจากการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศน้ำหลากสร้างเป็นแหล่งอาหารโปรตีน แหล่งสร้างอาชีพ และสร้างรายได้เสริมให้แก่เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากพื้นที่น้ำท่วมขังเป็นระยะเวลานาน จัดเป็นแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำ โดยเฉพาะในพื้นที่ลุ่มต่ำ ท่งสุโขทัย ท่งบางระกำ และลุ่มน้ำเจ้าพระยา 13 แห่ง ได้แก่ ท่งบางระกำ, ท่งเชียงราก, ท่งชัยนาท-ป่าสัก (ฝั่งซ้าย), ท่งท่าวัง, ท่งบางกุ่ม, ท่งป่าโมก, ท่งบางกุ้ง, ท่งบางบาล-บ้านแพน, ท่งผักไห่, โครงการชลประทานโพธิ์พระยา, ท่งเจ้าเจ็ด, โครงการชลประทานพระยาบันลือ และโครงการชลประทานรังสิตใต้ รวมทั้งพื้นที่ 3 แหล่งน้ำที่กรมประมงขอใช้ประโยชน์ในการบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ ได้แก่ บึงบอระเพ็ด จ.นครสวรรค์ หนองหาร จ.สกลนคร และกว๊านพะเยา โดยเริ่มกิจกรรมในช่วงกรมประมงประกาศใช้มาตรการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำจืดในฤดูปลาน้ำจืดมีไข่ วางไข่ และเลี้ยงตัวอ่อน (ฤดูน้ำแดง) ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่แม่น้ำหลากหรือมีระดับน้ำเพิ่มสูงขึ้นและตรงกับฤดูกาลอพยพของกลุ่มปลา และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ด้วยการสาธิตและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้ผู้แทนชุมชนร่วมฝึกปฏิบัติด้านการเพาะพันธุ์ปลาประจำถิ่นแบบง่ายด้วยชุดเพาะฟักเคลื่อนที่ เพื่อให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ รักษ์และหวงแหนในคุณค่าของสัตว์น้ำของท้องถิ่น พร้อมทั้งปลูกฝังองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน เพื่อสานต่อแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรประมงท้องถิ่นจากชุมชนสู่ชุมชนในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในพื้นที่ลุ่มต่ำ ท่งสุโขทัย ท่งบางระกำ และลุ่มน้ำเจ้าพระยา (รวม 13 แห่ง) และพื้นที่ 3 แหล่งน้ำที่กรมประมงขอใช้ประโยชน์เพื่อการบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ (กว๊านพะเยา หนองหาร บึงบอระเพ็ด)

2.2 สร้างความมั่นคงของแหล่งอาหารชุมชน และสร้างรายได้จากการทำประมงในพื้นที่เป้าหมาย

2.3 สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรประมงในพื้นที่เป้าหมาย

2.4 ให้ความรู้กฎหมายประมงและสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนประมง

การดำเนินงาน

3.1 การคัดเลือกพื้นที่และกำหนดช่วงเวลาดำเนินการที่เหมาะสมสอดคล้องกับประกาศของจังหวัดและกรมชลประทาน

1) พื้นที่ในการติดตั้งชุดเพาะฟักเคลื่อนที่

-ทุ่งเชียงราก

ตำบลสร้อยทอง อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์

ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

-บึงบอระเพ็ด

ตำบลแควใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

ตำบลเกรียงไกร อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

ตำบลพนมเศษ อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

ตำบลวังมหาร อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

2) พื้นที่เป้าหมายในการปล่อย

- บึงบอระเพ็ด เป็นพื้นที่แหล่งต้นน้ำ แม่น้ำสาขา และแหล่งน้ำชุมชน จำนวนปล่อย

30 ล้านตัว

- ทุ่งเชียงราก จำนวนปล่อย 15.1 ล้านตัว

พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	พื้นที่ดำเนินการปล่อย	ช่วงเวลาดำเนินการ	ชนิดสัตว์น้ำเป้าหมาย	จำนวน (ตัว)
บึงบอระเพ็ด	ศปจ.นครสวรรค์	ต.แควใหญ่ อ.เมือง จ.นครสวรรค์	10 ตุลาคม 2567	ปลาตะเพียนขาว	4,000,000
	ศปจ.นครสวรรค์	ต.แควใหญ่ อ.เมือง จ.นครสวรรค์	14 พฤศจิกายน 2567	ปลาตะเพียนขาว	4,000,000
	ศปจ.นครสวรรค์	ต.แควใหญ่ อ.เมือง จ.นครสวรรค์	21 พฤศจิกายน 2567	ปลาตะเพียนขาว	4,000,000
	ศปจ.นครสวรรค์	อ.เมือง จ.นครสวรรค์	20 ธันวาคม 2567	ปลาชะโอน	200,000
	ศปจ.นครสวรรค์	ต.เกรียงไกร อ.เมือง จ.นครสวรรค์	13 มกราคม 2568	ปลาชะโอน	200,000
	ศปจ.นครสวรรค์	ต.แควใหญ่ อ.เมือง จ.นครสวรรค์	17 กุมภาพันธ์ 2568	ปลาชะโอน	100,000
	ศปจ.นครสวรรค์	ต.แควใหญ่ อ.เมือง จ.นครสวรรค์	24 เมษายน 2568	ชะโอน	200,000
	ศปจ.นครสวรรค์ สำนักงานประมงจังหวัด นครสวรรค์ หน่วยป้องกันและปราบปราม ประมงน้ำจืดบึงบอระเพ็ด	ต.พระนอน อ.เมือง จ.นครสวรรค์	8 พฤษภาคม 2568	ปลาชะโอน ปลาตะเพียนขาว	200,000 1,200,000
	ศปจ.นครสวรรค์	ต.แควใหญ่ อ.เมือง จ.นครสวรรค์	29 พฤษภาคม 2568	ปลาชะโอน	200,000
	ศปจ.นครสวรรค์ สำนักงานประมงจังหวัด นครสวรรค์ หน่วยป้องกันและปราบปราม ประมงน้ำจืดบึงบอระเพ็ด	ต.พระนอน อ.เมือง จ.นครสวรรค์	12 มิถุนายน 2568	ปลาชะโอน ปลาตะเพียนขาว	150,000 1,200,000
	ศปจ.นครสวรรค์	ต.แควใหญ่ อ.เมือง จ.นครสวรรค์	3 กรกฎาคม 2568	ปลาตะเพียนขาว	4,000,000
	ศปจ.นครสวรรค์	ต.แควใหญ่ อ.เมือง จ.นครสวรรค์	17 กรกฎาคม 2568	ปลาตะเพียนขาว	3,000,000

			1 สิงหาคม 2568	ปลาตะเพียนขาว	3,000,000
			20 สิงหาคม 2568	ปลาตะเพียนขาว	4,000,000
	ศปจ.นครสวรรค์	ต.แควใหญ่ อ.เมือง จ.นครสวรรค์	22 สิงหาคม 2568	ปลาชะโอน	350,000
รวม					30,000,000
พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	พื้นที่ดำเนินการปล่อย	ช่วงเวลาดำเนินการ	ชนิดสัตว์น้ำเป้าหมาย	จำนวน (ตัว)
ทุ่งเชียงราก	ศปจ.นครสวรรค์	ต.สร้อยทอง อ.ตาคลี จ.นครสวรรค์	25 สิงหาคม 2568	ตะเพียนขาว ขนาด 2-3 ซม.	100,000
	ศปจ.นครสวรรค์	ต.สร้อยทอง อ.ตาคลี จ.นครสวรรค์	3 กันยายน 2568	ปลาตะเพียนขาว	3,000,000
	ศปจ.นครสวรรค์	ต.สร้อยทอง อ.ตาคลี จ.นครสวรรค์	10 กันยายน 2568	ปลาตะเพียนขาว	3,000,000
	ศปจ.นครสวรรค์	ต.สร้อยทอง อ.ตาคลี จ.นครสวรรค์	30 กันยายน 2568	ปลาตะเพียนขาว	9,000,000
รวม					15,100,000

3.2 การเตรียมพื้นที่ปล่อย/รองรับลูกปลาที่นำมาปล่อย

1) การเตรียมพื้นที่เพื่อรับปริมาณลูกปลาในแต่ละครั้ง เช่น การกำจัดศัตรูผู้ล่า การสร้างอาหารธรรมชาติ การกั้นมุ้งเขียวเป็นคอก และอื่นๆ

2) การประสานชาวบ้าน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้าร่วมกิจกรรมการปล่อยพันธุ์ปลาในพื้นที่ และเข้ารับการฝึกฝนการเพาะพันธุ์ปลาแบบง่ายด้วยชุดอุปกรณ์เพาะฟักแบบเคลื่อนที่ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรประมงในพื้นที่เป้าหมาย

3.3 การเพาะขยายพันธุ์ลูกปลา โดยเฉพาะกลุ่มปลากินพืชซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการเพิ่มผลผลิตในแหล่งน้ำ โดยดำเนินการช่วงเวลาฤดูการน้ำหลากในระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568

- ดำเนินการเพาะพันธุ์ปลาระยะแรกฟัก ด้วยชุดเพาะฟักไข่ปลาแบบเคลื่อนที่ (Mobile hatchery) พื้นที่ละ 2-3 จุดดำเนินการ โดยวิธีการฉีดฮอร์โมนสังเคราะห์ร่วมกับยาเสริมฤทธิ์ตามอัตราส่วนตามชนิดและขนาดของพ่อแม่พันธุ์ปลา แล้วนำพ่อแม่พันธุ์ปลาที่ได้รับการฉีดฮอร์โมนปล่อยผสมกันเองในถังเพาะพันธุ์ปลา ติดตั้งระบบน้ำกระตุ้นการวางไข่ ใช้ระยะเวลาประมาณ ๖ – ๘ ชั่วโมง โดยแม่พันธุ์ปลาจะปล่อยไข่ผสมน้ำเชื้อในถังเพาะพันธุ์ที่เตรียมไว้ จากนั้นไข่ได้รับการผสมน้ำเชื้อแล้วจะฟักออกเป็นตัวใช้เวลาประมาณ ๑๒ – ๑๖ ชั่วโมง แล้วจึงนำลูกปลาระยะแรกฟัก larvae stage (อายุ 3 วัน) ไปปล่อยในพื้นที่เป้าหมาย รวมจำนวนผลผลิตต่อแหล่งน้ำเป้าหมายประมาณ 45 ล้านตัว

- ดำเนินการเพาะพันธุ์ปลาขนาดใหญ่ 2 - 3 เซนติเมตร ที่โรงเพาะฟักของหน่วยงาน จำนวนทั้งสิ้น 100,000 ตัว แล้วจึงนำไปปล่อยในพื้นที่เป้าหมาย

3.4 การขนย้ายลูกปลา โดยขนย้ายลำเลียงลูกปลาระยะแรกฟัก (อายุ 3 วัน) และพันธุ์ปลาขนาดใหญ่ 2 - 3 ซม. ปล่อยในพื้นที่เป้าหมายที่เหมาะสมต่อการอยู่อาศัยของลูกพันธุ์ปลา

3.5 การจัดนิทรรศการ/การประชาสัมพันธ์ โดยดำเนินการชี้แจงประชาสัมพันธ์ก่อนดำเนินกิจกรรมฯ ให้ชุมชนในพื้นที่รับรู้และเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และแนวทางในการดำเนินกิจกรรมฯ ในเบื้องต้น จัดนิทรรศการ

ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน โดยเฉพาะชุมชน ชาวประมง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ และคัดเลือกผู้แทนชุมชนที่มีความสนใจเข้าร่วมเรียนรู้การสาธิตการเพาะพันธุ์ปลาแบบง่ายด้วยชุดเพาะฟักไข่ปลาแบบเคลื่อนที่ (Mobile hatchery) การอนุบาลลูกปลาเบื้องต้น และร่วมกันปล่อยลูกปลาที่เพาะฟักได้ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในพื้นที่ของชุมชนเอง และเป็นแนวทางดำเนินการด้วยตนเองในอนาคตให้แก่กลุ่มเกษตรกร ชาวประมง ผู้แทนชุมชน ประชาชน และนักเรียนนักศึกษาในพื้นที่

3.6 ติดตามผลการดำเนินโครงการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ

ประเมินความชุกชุมการแพร่กระจายและการเติบโตของพันธุ์ปลาที่ปล่อย

- ประเมินผลการจับสัตว์น้ำต่อหน่วยการลงแรงประมง (CPUE) ในช่วงระยะเวลาก่อนปล่อยจำนวน 1 ครั้ง และหลังจากการปล่อย 1 ครั้ง เพื่อประเมินชนิดและปริมาณผลจับสัตว์น้ำ โดยเปรียบเทียบชนิดปลาที่อยู่ในโครงการก่อนและหลังจากการดำเนินโครงการ

4. ระยะเวลาดำเนินการ

- ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568

5. งบประมาณ

งบประมาณดำเนินการเป็นค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ รวมทั้งสิ้น 186,600 บาท

หน่วยงาน	งบประมาณ	ผลการใช้จ่าย (บาท)	คงเหลือ	ร้อยละ
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์	151,600.00	151,600.00	0.00	100.00
หน่วยป้องกันและปราบปรามประมงน้ำจืดบึงบอระเพ็ด (นครสวรรค์)	10,000.00	10,000.00	0.00	100.00
สำนักงานประมงจังหวัดนครสวรรค์	35,000.00	7,340.00	27,660.00	20.97
รวมทั้งสิ้น	186,600.00	168,940.00	27,660.00	90.53

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Output คือ ผลผลิตของผลการดำเนินโครงการที่ประกอบด้วยประเด็นต่างๆ 2 ประการ

1. ปล่อยลูกปลาระยะแรกฟัก จำนวน 45 ล้านตัว และพันธุ์ปลาขนาด 2-3 เซนติเมตร จำนวน 0.1 ล้านตัว เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของผลผลิตสัตว์น้ำในพื้นที่เป้าหมายทุ่งเชียงรากและบึงบอระเพ็ด โดยเป็นการเพิ่มประชากรสัตว์น้ำรุ่นใหม่เป็นแหล่งอาหารสำรองในพื้นที่และในช่วงเวลาที่เหมาะสม

2. สร้างการมีส่วนร่วมจากชุมชน ชาวประมง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษาในพื้นที่ ในการบริหารจัดการทรัพยากรประมงโดยการเพาะพันธุ์ปลาประจำถิ่นแบบง่าย และปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติในบริเวณที่อาศัยของตนเอง จำนวน 8 ชุมชน ได้แก่

พื้นที่ทุ่งเชียงราก 1) ชุมชนสร้อยทอง 2) ชุมชนบ้านทองเอน

พื้นที่บึงบอระเพ็ด 1) ชุมชนบ้านแควใหญ่ 2) ชุมชนบ้านท่าดินแดง 3) ชุมชนบ้านพนมเศษใต้ 4) ชุมชนบ้านปากง่าม 5) ชุมชนบ้านวังมหากกร 6) ชุมชนบ้านรางจิก

Outcome คือ ผลประโยชน์ Product ที่ได้จาก Output

1. ลูกปลาระยะแรกฟักที่ปล่อยจะมีอัตราการรอดประมาณร้อยละ 1 ของจำนวนที่ปล่อยทั้งหมด และพันธุ์ปลาขนาด 2 - 3 เซนติเมตร จะมีอัตราการรอดประมาณร้อยละ 10 ของจำนวนที่ปล่อยทั้งหมด และเมื่อเจริญเติบโตจะสามารถเพิ่มผลผลิตในธรรมชาติได้ปลาคงเหลือทั้งสิ้นประมาณ 0.45 ล้านตัว โดยแบ่งเป็นพื้นที่ของทุ่งเชียงราก 0.15 ล้านตัว และพื้นที่บึงบอระเพ็ด 0.30 ล้านตัว เมื่อโตจนสามารถจับมาใช้ประโยชน์ได้จะมีขนาดประมาณ 100 กรัม คิดเป็นน้ำหนักผลผลิตรวมประมาณ 45,000 กิโลกรัม โดยพื้นที่ของทุ่งเชียงรากมีผลผลิตรวม 15,000 กิโลกรัม และพื้นที่บึงบอระเพ็ดมีผลผลิต 30,000 กิโลกรัม คิดเป็นมูลค่าอย่างต่ำกิโลกรัมละ 20 บาท ผลผลิตสัตว์น้ำดังกล่าวจะสร้างมูลค่าและเป็นรายได้เสริมให้กับเกษตรกร/ชุมชน/ชาวประมงประมาณ 900,000 บาท โดยมูลค่าของผลผลิตในพื้นที่ของทุ่งเชียงรากจะเท่ากับ 300,000 บาท และพื้นที่บึงบอระเพ็ดจะเท่ากับ 600,000 บาท

2. ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินการจัดการบริหารจัดการทรัพยากรประมงท้องถิ่นด้วยชุมชนเองในอนาคต โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาและให้ความรู้เพิ่มเติม และชุมชนสามารถช่วยเหลือตนเองอย่างยั่งยืนในอนาคต

7. ผู้ดำเนินการและผู้รับผิดชอบ

7.1 ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

7.2 สำนักงานประมงจังหวัดนครสวรรค์

7.3 หน่วยป้องกันและปราบปรามประมงน้ำจืดบึงบอระเพ็ด

8. ภาพกิจกรรม (แหล่งน้ำละ 6 ภาพ)

กิจกรรมฟื้นฟูและบริหารจัดการทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำสำคัญ (ทุ่ง/แหล่งน้ำบึงบอระเพ็ด)
ตำบลแควใหญ่และพระนอน อำเภอมือง จังหวัดนครสวรรค์

ตำบลพนมเศษและวังมหาร อำเภотаตะโก จังหวัดนครสวรรค์

ตำบลเกรียงไกร อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

กิจกรรมฟื้นฟูและบริหารจัดการทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำสำคัญ
(ทุ่งเชียงราก)

ตำบลสร้อยทอง อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ และ ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
กิจกรรมปล่อยพันธุ์ปลา

กิจกรรมประเมินทรัพยากรสัตว์น้ำ

กิจกรรมให้ความรู้กฎหมายประมงและสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนประมง

5.10 โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพสินค้าประมงสู่มาตรฐาน

หลักการและเหตุผล

รัฐบาลได้วางเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาประเทศไว้ คือ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งในการพัฒนาได้เน้นหลักการให้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา เพื่อนำประเทศไทยให้พ้นจาก “กับดักประเทศรายได้ปานกลาง” และความไม่สมดุลในการพัฒนาและความเหลื่อมล้ำของความมั่งคั่ง สู่ประเทศไทย 4.0 โดยภาคการเกษตรเป็นภาคส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการผลักดันให้ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ดังนั้นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตรในช่วง 5 ปี และ 20 ปี ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยมุ่งการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคเกษตรระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมายด้วย 5 ยุทธศาสตร์หลัก คือ 1) สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร 2) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และยกระดับมาตรฐานสินค้า 3) เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม 4) การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน 5) พัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งรัฐบาลและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของภาคการเกษตร ที่ในปัจจุบันผู้บริโภคได้ให้ความสำคัญกับการบริโภคอาหารแบบคลีน

อีกทั้งการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำถือเป็นแหล่งผลิตอาหารโปรตีนที่สำคัญให้กับประชากรโลก และผู้บริโภคได้ให้ความสำคัญกับสินค้าที่มีความปลอดภัยไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ โดยปัจจุบันสัตว์น้ำจืดของไทยมีการส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประเทศผู้นำเข้ามีการใช้มาตรการและข้อกำหนดด้านมาตรฐานสินค้าและความปลอดภัยทางด้านอาหารมาใช้เป็นประเด็นในการกีดกันทางการค้าเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประเทศผู้นำเข้าและผู้บริโภคในประเทศ จึงต้องมีการพัฒนาระบบการผลิตสินค้าสัตว์น้ำที่มีคุณภาพ เพื่อให้ได้สินค้าสัตว์น้ำที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ (From farm to table) ซึ่งโครงการยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร ถือเป็นโครงการที่สำคัญในการผลักดันให้เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งเป็นต้นน้ำของสายการผลิต ให้มีการดำเนินการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ผลผลิตที่ได้มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับให้ธุรกิจสินค้าสัตว์น้ำมีความยั่งยืน สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก

วัตถุประสงค์

1. เกษตรกรมีความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตามมาตรฐานเพิ่มมากขึ้น
2. มีสินค้าสัตว์น้ำที่มีคุณภาพและมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้น
3. สร้างโอกาสให้แก่เกษตรกรในการจำหน่ายผลผลิตเพื่อเพิ่มรายได้
4. ธุรกิจสินค้าสัตว์น้ำมีความยั่งยืน ลดปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อม และสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก

แผนการดำเนินโครงการ/กิจกรรม

1. ตรวจสอบมาตรฐานฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
2. ตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพวัตถุดิบสัตว์น้ำเพื่อการรับรองมาตรฐานฟาร์ม
3. ตรวจสอบวิเคราะห์ปัจจัยการผลิตเพื่อการรับรองมาตรฐานฟาร์ม

งบประมาณ

งบประมาณที่ได้รับ 35,320 บาท

งบประมาณที่ใช้ไป 35,319.20 บาท

ตารางที่ 5.10.1 ผลการปฏิบัติงานโครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร กิจกรรมพัฒนาคุณภาพสินค้าประมงสู่มาตรฐาน

กิจกรรม	หน่วยนับ	แผน/ผล	แผน/ผล การปฏิบัติงาน
1. จำนวนฟาร์มที่เข้าตรวจสอบประเมินมาตรฐาน	ฟาร์ม	แผน	35
		ผล	35
1.1 ตรวจสอบประเมินฟาร์มใหม่ (ปีงบประมาณ 2568)	ฟาร์ม	แผน	21
		ผล	21
๑.๑.๑ มาตรฐาน GAP มกษ. (ปลาน้ำจืด)	ฟาร์ม	ผล	13
๑.๑.๒ มาตรฐาน GAP มกษ. (ปู)	ฟาร์ม	ผล	1
๑.๑.๓ มาตรฐาน GAP มกษ. (สัตว์น้ำจืดรวมหลายชนิด)	ฟาร์ม	ผล	6
1.๑.4 มาตรฐาน GAP มกษ. (จระเข้)	ฟาร์ม	ผล	1

ตารางที่ 5.10.1 (ต่อ)

กิจกรรม	หน่วยนับ	แผน/ผล	แผน/ผล การปฏิบัติงาน
๑.2 ตรวจสอบฟาร์มเดิม (ฟาร์มที่ได้รับรอง GAP มกษ.)	ฟาร์ม	แผน	4
		ผล	4
๑.2.๑ มาตรฐาน GAP มกษ. (ปลาน้ำจืด)	ฟาร์ม	ผล	2
๑.๒.๒ มาตรฐาน GAP มกษ. (สัตว์น้ำจืดรวมหลายชนิด)	ฟาร์ม	ผล	2
1.3 ตรวจสอบฟาร์มเดิม (ฟาร์มที่ได้รับรอง GAP กรมประมง)	ฟาร์ม	ผล	6
1.3.1 มาตรฐาน GAP (ปลาน้ำจืด)			4
๑.๓.๒ มาตรฐาน GAP (กบ)	ฟาร์ม	ผล	1
๑.๓.๒ มาตรฐาน GAP (ปลาทะเล)	ฟาร์ม	ผล	1
1.4 ตรวจสอบประเมินโรงเพาะและอนุบาลของหน่วยงานกรมประมง	ฟาร์ม	แผน	1
		ผล	1
๑.๕ จำนวนฟาร์มที่เข้าตรวจสอบประเมินมาตรฐาน (สัตว์น้ำสวยงาม) (GAP มกษ.7426-2558)	ฟาร์ม	แผน	3
		ผล	3
1.5.1 ตรวจสอบประเมินฟาร์มใหม่ ปี 2568	ฟาร์ม	ผล	2
1.5.2 ตรวจสอบฟาร์มเดิมที่รับรองในปี 2566-2567	ฟาร์ม	ผล	1
๒. จำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน	ฟาร์ม	ผล	16
2.1 ผลการรับรองฟาร์มใหม่ (ปีงบประมาณ 2568)	ฟาร์ม	ผล	3
2.2 ผลการรับรองฟาร์มที่เข้าตรวจสอบ (ฟาร์มที่ได้รับรอง GAP มกษ.)	ฟาร์ม	ผล	4
2.3 ผลการรับรองฟาร์มที่เข้าตรวจสอบ (ฟาร์มที่ได้รับรอง GAP กรมประมง)	ฟาร์ม	ผล	6
2.4 ฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน (GAP สัตว์น้ำสวยงาม)	ฟาร์ม	ผล	3
3. ตรวจวิเคราะห์ปัจจัยการผลิตจากแหล่งเพาะเลี้ยง	ฟาร์ม	แผน	38
		ผล	60
4. การสุ่มเก็บตัวอย่างสัตว์น้ำจากแหล่งเพาะเลี้ยง	ฟาร์ม	แผน	40
		ผล	40

ภาพกิจกรรมโครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ตารางที่ 5.10.2 รายชื่อฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	เลขประจำตัว ประชาชน	ที่ตั้งฟาร์ม					เบอร์โทรศัพท์	เลขทะเบียน ฟาร์ม	ชนิดสัตว์ น้ำ	เลขที่ ใบรับรอง	วันที่ออก ใบรับรอง	วันที่ ใบรับรอง หมดอายุ	ขนาด พื้นที่ (ไร่)	กำลังการ ผลิต (กก./ปี)	ประเภท การ รับรอง	ระบุว่า เป็น GAP/ มกษ./ โรง เพาะ ฟัก	วันที่ ลงนาม ใน ใบรับรอง
			บ้านเลขที่	หมู่ ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด											
1	นายกรเกียรติ พรมจวง	3 5304 00206 58 7		1	ชะมัง	ชุมแสง	นครสวรรค์	0815323639	6001018832	ปลานิล แดง	7436-005- 68-000136	20/6/2568	19/6/2571	0.75	112,000	ใหม่	มกษ.	8/7/2568
2	นายโกวิทย์ เกียรติเสวี	3 1206 00591 18 6	132/1	6	น้ำทรง	พยุหะ คีรี	นครสวรรค์	0810402234	6002000223	ปลานิล แดง	7438-900- 68-000039	2/7/2568	1/7/2571	9	1,000,000	ใหม่	มกษ.	29/7/2568
3	นายอังกค์ คงข้า	3 6001 00221 15 6	123/1	8	บ้าน มะเกลือ	เมือง	นครสวรรค์	0940069127	6002019190	ปลานิล แดง	7438-900- 68-000071	29/8/2568	28/8/2571	5	2,000,000	ใหม่	มกษ.	18/9/2568

5.11 กิจกรรมฟื้นฟูทรัพยากรพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำจืดของไทย

หลักการและเหตุผล

ระหว่างพุทธศักราช 2533 - 2534 สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรวัดไชยวัฒนารามและโบราณสถานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทรงสนพระราชหฤทัยพระนิพนธ์บทเหเรือชมปลาของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศมาก ในระหว่างที่ทรงเยี่ยมราษฎรและทรงปล่อยปลาในแหล่งน้ำต่าง ๆ ทรงสดับรายงานจากกรมประมงเกี่ยวกับโครงการพัฒนาอาชีพของกรมประมงหลายโครงการซึ่งใช้พันธุ์ปลาต่างประเทศเป็นหลัก เช่น ปลาจีนจากประเทศจีน ปลาซีสกเทศ ปลาหมอเทศ ปลากระโห้เทศปลานวลจันทร์เทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปลาจากประเทศอินเดีย ทรงสงสัยและมีพระราชปราชญ์เป็นคำถามว่า "...ปลาไทยหายไปไหน...." จึงมีพระราชดำริ "ให้กรมประมงฟื้นฟูปลาไทยกลับมาให้มีจำนวนมากขึ้นและอนุรักษ์ปลาหายากไว้ กรมประมงรับสนองพระราชดำริถือเป็นโครงการหลัก และยึดถือว่า ถ้าปล่อยลงในแหล่งน้ำธรรมชาติต้องเป็นปลาไทยเท่านั้น ถ้าเป็นปลาต่างประเทศต้องมีการเจริญเติบโตเร็ว เลี้ยงง่าย ออกลูกหลานได้เอง ซึ่งเหมาะสมสำหรับคนยากจนในการนำมาจับประทานและขาย ให้ปล่อยในแหล่งน้ำ เช่น บึง บ่อน้ำที่สร้างขึ้นมารวมถึงแม่น้ำลำคลอง" กรมประมงได้รับสนองพระราชดำริจัดโครงการฟื้นฟูปลาไทยเป็นโครงการต่อเนื่องดำเนินการสำเร็จในการเพาะเลี้ยงปลาไทยได้เกือบทุกชนิด โดยเฉพาะปลาไทยตามกาพย์เห่เรือชมปลาของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศทั้ง 17 ชนิด ได้แก่ ปลานวลจันทร์ ปลาคางเบื่อน ปลาคะเพียนทอง ปลากระแห ปลาแก้มช้ำ ปลาลูก ปลาน้ำเงินปลากลาย ปลาหางไก่ ปลาสร้อย ปลาเนื้ออ่อน ปลาเสือ ปลาแมลงภู่ ปลาหิวเกศ ปลาชะเวง ปลาชะวาดและปลาแปบ ยกเว้นปลาหิวเกศซึ่งสูญพันธุ์ไปแล้ว เนื่องจากมีแห่งเดียวในโลก คือ ในลุ่มน้ำเจ้าพระยาแม่น้ำที่สำคัญของประเทศไทยในอดีตเคยมีแหล่งที่มีพันธุ์สัตว์น้ำต่าง เช่น ปลาอีสง ปลาเกา ปลาสรวย ผลจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมลงไม่เอื้ออำนวยต่อการแพร่ขยายพันธุ์ของปลา และสัตว์น้ำจืดตามธรรมชาติ ประกอบกับการทำการประมงเกินกำลังผลิตของแหล่งน้ำ ตลอดจนภัยธรรมชาติ ส่งผลกระทบเสียหายอย่างรุนแรงต่อชนิด และปริมาณสัตว์น้ำจืดในน้ำธรรมชาติ กล่าวคือ พันธุ์ปลาน้ำจืดของไทยบางชนิดได้สูญพันธุ์ไป นอกจากนี้พันธุ์ปลาน้ำจืดหลายชนิดมีปริมาณลดลง จนกระทั่งอยู่ในสถานะน่าวิตกต่อการสูญพันธุ์ โครงการฟื้นฟูทรัพยากรพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำจืดของไทย เป็นโครงการพระราชดำริโครงการหนึ่ง ซึ่งมุ่งเน้นการศึกษาวិจัยการเพาะเลี้ยงและสัตว์น้ำจืดของไทยที่หายาก หรือมีโอกาสูญพันธุ์ แล้วนำไปปล่อยในแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อทดแทนปริมาณสัตว์น้ำที่ถูกทำลาย ซึ่งการเพิ่มผลผลิตของปลาในแหล่งน้ำยังเป็นการเพิ่มรายได้ และเพิ่มปริมาณอาหารโปรตีนราษฎรผู้ยากไร้ในชนบท นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้เกิดการเพาะเลี้ยงในเชิงการค้า ซึ่งจะสามารถปลาไทยจากการเลี้ยง และสามารถเพิ่มรายได้ตลอดจนสามารถคืนความหลากหลายของชนิดปลา ซึ่งจะรักษาสภาพความสมดุลตามธรรมชาติของแหล่งน้ำ อันจะนำมาซึ่งการใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างยั่งยืนตลอดไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพาะพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำจืดของไทย
2. เพื่อศึกษาวิจัยการเพาะเลี้ยงปลาและสัตว์น้ำจืดของไทยที่หายากใกล้สูญพันธุ์
3. เพื่อเพิ่มผลผลิตพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำจืดของไทยในแหล่งน้ำธรรมชาติ
4. เพื่อส่งเสริมให้ราษฎรเลี้ยงเป็นอาชีพสำหรับพันธุ์ปลาที่มีศักยภาพในการผลิตและเป็นที่ต้องการของตลาด

แผนการปฏิบัติงาน

เป้าหมายในการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำจืดไทย และปล่อยสัตว์น้ำจืดไทยในแหล่งน้ำธรรมชาติ จำนวน
420,000 ตัว

กลุ่มเป้าหมาย

แหล่งน้ำธรรมชาติในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์

งบประมาณ

รวมงบประมาณทั้งสิ้น จำนวน บาท

ตารางที่ 5.11.1 ผลการปฏิบัติงานโครงการฟื้นฟูทรัพยากรพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำจืดของไทย

กิจกรรม	หน่วยวัด	แผน	ผล
1. การผลิตพันธุ์สัตว์น้ำจืด	ตัว	420,000	420,000
- ปลาสวาย	ตัว	120,000	120,000
- ปลาตะเพียนทอง	ตัว	100,000	100,000
- ปลากาดำ	ตัว	200,000	200,000
2. การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำจืด	ตัว	420,000	420,000
- ปลาสวาย	ตัว	120,000	120,000
- ปลาตะเพียนทอง	ตัว	100,000	100,000
- ปลากาดำ	ตัว	200,000	200,000

ตารางที่ 5.11. รายงานการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำโครงการฟื้นฟูทรัพยากรพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำจืดของไทยปีงบประมาณ 2568

ลำดับ ที่	ชื่อแหล่งน้ำ	ที่ตั้งของแหล่งน้ำ				พื้นที่ (ไร่)	ชนิดและพันธุ์สัตว์น้ำที่ปล่อย(ตัว)				วันเดือน ปี
		หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		ปลาตะเพียนทอง	ปลาสวาย	ปลากาดำ	รวม	
1	บึงบอระเพ็ด	-	แควใหญ่	เมือง	นครสวรรค์	132,737	80,000			80,000	6 พ.ย. 2567
1	บึงบอระเพ็ด	-	แควใหญ่	เมือง	นครสวรรค์	132,737			100,000	100,000	7 ม.ค.2568
3	บึงบอระเพ็ด	-	แควใหญ่	เมือง	นครสวรรค์	132,737			100,000	100,000	11 ก.พ.2568
4	บึงบอระเพ็ด	-	แควใหญ่	เมือง	นครสวรรค์	132,737		70,000		70,000	14 พ.ค.2568
5	บึงบอระเพ็ด	-	แควใหญ่	เมือง	นครสวรรค์	132,737	20,000	50,000		70,000	18 ก.ค.2568
รวม							100,000	120,000	200,000	420,000	

ภาพกิจกรรมปล่อยพันธุ์ปลา

5.12 กิจกรรมบริหารจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืด

การเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำชุมชนเพื่อเพิ่มรายได้และลดค่าครองชีพของประชาชน

หลักการและเหตุผล

ผลผลิตสัตว์น้ำจืดที่มีอยู่ตามแหล่งน้ำธรรมชาติโดยเฉพาะแหล่งน้ำปิดที่มีความสำคัญกับชุมชน เช่น อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก ห้วย และหนองบึงต่าง ๆ ถือได้ว่าเป็นแหล่งทรัพยากรประมงอันมีค่าที่ก่อให้เกิดแหล่งอาหารโปรตีน ก่อให้เกิดการจ้างงานและรายได้ในภาคประมงสำหรับชุมชนโดยเฉพาะชุมชนในชนบท เมื่อประเทศไทยได้มีการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมส่งผลให้ทรัพยากรประมงที่มีในแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้ถูกนำขึ้นมาใช้ประโยชน์มากขึ้นเพื่อตอบสนองต่อการบริโภคสัตว์น้ำของประชากรของประเทศที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละปีจนทำให้ทรัพยากรประมงนั้นมีแนวโน้มลดลง ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้นับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นทำให้รัฐบาลเล็งเห็นปัญหาและมึนโยบายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว กองวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเป็นหน่วยงานหลักหน่วยงานหนึ่งของกรมประมงที่มีบทบาทเกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องนี้โดยมีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำปิดเพื่อการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำธรรมชาติต่าง ๆ โดยใช้กลยุทธ์การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำ และในการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำแต่ละครั้งจะให้ชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อจะได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำเพื่อจะได้เกิดความหวงแหนและช่วยดูแลแหล่งน้ำนั้น ในปีงบประมาณ 2568 กองวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดมีแผนการดำเนินงานโครงการบริหารจัดการทรัพยากรประมง กิจกรรมบริหารจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืด การเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ ในแหล่งน้ำชุมชนเพื่อเพิ่มรายได้และลดค่าครองชีพของประชาชน โดยมีเป้าหมายการผลิตสัตว์น้ำเพื่อปล่อยใน แหล่งน้ำปิดของชุมชน จำนวน 1,500 แห่ง จำนวนสัตว์น้ำจืดเศรษฐกิจที่ปล่อยจำนวน 116.4 ล้านตัว เพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำจืดเศรษฐกิจ ให้เป็นแหล่งอาหาร และสร้างรายได้ให้กับชุมชนโดยรอบแหล่งน้ำ ให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร และเกิดการสร้างรายได้จากอาชีพประมงและอาชีพต่อเนื่องโดยรอบแหล่งน้ำชุมชน สร้างความยั่งยืนในการบริหารจัดการทรัพยากรโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนทั่วประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำจืดในแหล่งน้ำชุมชน (แหล่งน้ำปิด) 1,500 แห่งทั่วประเทศ ขนาดแหล่งน้ำละ 10 – 60 ไร่ โดยการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำจืดเศรษฐกิจ 7 ชนิด จำนวน 116.4 ล้านตัว โดยปล่อยลงในแหล่งน้ำชุมชนในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 12 แห่ง (จากแหล่งน้ำในโครงการทั่วประเทศ 1,500 แห่ง) ให้เป็นแหล่งอาหารและสร้างรายได้ของชุมชน

เป้าหมายการดำเนินการ

โครงการบริหารจัดการทรัพยากรประมง กิจกรรมบริหารจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืด ค่าใช้จ่ายในการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำชุมชนเพื่อเพิ่มรายได้และลดค่าครองชีพของประชาชน มีเป้าหมายที่ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ ดังนี้ ปลอยพันธุ์สัตว์น้ำจืดเศรษฐกิจ จำนวน 7 ชนิด ในแหล่งน้ำชุมชน (แหล่งน้ำปิด) ขนาด 10 – 60 ไร่ จำนวน 12 แห่ง จำนวนสัตว์น้ำที่ปล่อย 931,200 ตัว ประกอบด้วย

1. พันธุ์กุ้งก้ามกราม ขนาดไม่น้อยกว่า 5 เซนติเมตรขึ้นไป อัตราปล่อย 40,000 ตัว/แหล่งน้ำ
2. พันธุ์ปลาเกล็ดเงิน ขนาด 3 เซนติเมตรขึ้นไป อัตราปล่อย 2,000 ตัว/แหล่งน้ำ
3. พันธุ์ปลายี่สกเทศ ขนาด 5 เซนติเมตรขึ้นไป อัตราปล่อย 10,000 ตัว/แหล่งน้ำ
4. พันธุ์ปลาตะเพียน ขนาด 5 เซนติเมตรขึ้นไป อัตราปล่อย 12,000 ตัว/แหล่งน้ำ
5. พันธุ์ปลาบ้า ขนาด 5 เซนติเมตรขึ้นไป อัตราปล่อย 10,000 ตัว/แหล่งน้ำ
6. พันธุ์ปลานิล ขนาด 30 กรัมขึ้นไป อัตราปล่อย 3,400 ตัว/แหล่งน้ำ
7. พันธุ์ปลาบึก ขนาด 7 เซนติเมตรขึ้นไป อัตราปล่อย 200 ตัว/แหล่งน้ำ

ระยะเวลาดำเนินการ เดือนตุลาคม 2567 – กันยายน 2568

แหล่งน้ำที่ดำเนินการปล่อยในพื้นที่ จังหวัดนครสวรรค์ ทั้งสิ้น 12 แหล่งน้ำ จากทั่วทั้งประเทศ 1,500 แหล่งน้ำ ดังนี้

1. บึงพลู ม. 1 ต.ท่าไม้ อ.ชุมแสง จ.นครสวรรค์ ขนาดพื้นที่ 50 ไร่
2. หนองหอย ต.ท่าไม้ อ.ชุมแสง จ.นครสวรรค์ ขนาดพื้นที่ 25 ไร่
3. หนองสนุ่นใหญ่ ม. 3 ต.พินลาน อ.ชุมแสง จ.นครสวรรค์ ขนาดพื้นที่ 18 ไร่
4. อ่างเก็บน้ำบ้านร่องคู่ ต.หนองบัว อ.หนองบัว จ.นครสวรรค์ ขนาดพื้นที่ 60 ไร่
5. อ่างเก็บน้ำบ้านเขาแหลม ต.หัวถนน อ.ท่าตะโก จ.นครสวรรค์ ขนาดพื้นที่ 30 ไร่
6. บึงหลวงพ่อดิม ต.หนองหลวง อ.ท่าตะโก จ.นครสวรรค์ ขนาดพื้นที่ 50 ไร่
7. หนองปรึก ต.พยุหะ อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์ ขนาดพื้นที่ 50 ไร่
8. หนองทรายเหนียว ม. 7 ต.เนินกั่วว อ.โกรกพระ จ.นครสวรรค์ ขนาดพื้นที่ 60 ไร่
9. หนองอ้ายตูป ม. 5 ต.บางมะฝ่อ อ.โกรกพระ จ.นครสวรรค์ ขนาดพื้นที่ 60 ไร่
10. บึงลาดตาล ต.เขาดิน อ.เก้าเลี้ยว จ.นครสวรรค์ ขนาดพื้นที่ 60 ไร่
11. บึงหลวง ต.มหาโพธิ อ.เก้าเลี้ยว จ.นครสวรรค์ ขนาดพื้นที่ 45 ไร่
12. บึงบอน ต.ท่าจั่ว อ.บรรพตพิสัย จ.นครสวรรค์ ขนาดพื้นที่ 60 ไร่

ตารางที่ 12.1.1 สรุปการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำโครงการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำชุมชนเพื่อเพิ่มรายได้และลดค่าครองชีพของประชาชน

ชื่อแหล่งน้ำ	ที่ตั้งแหล่งน้ำ					พื้นที่ (ไร่)	จำนวนสัตว์น้ำที่ปล่อย (ตัว)							รวม
	หมู่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		กุ่ม ก้ามกราม	ปลาเกล็ด เงิน	ปลายี่สก เทศ	ปลา ตะเพียน ขาว	ปลาบ้า	ปลานิล	ปลาบึก	
บึงพลู	10	ดงกระพี	ท่าไม้	ชุมแสง	นครสวรรค์	50	40,000	2,000	10,000	12,000	10,000	3,400	200	77,600
หนองหอย			ท่าไม้	ชุมแสง	นครสวรรค์	25	40,000	2,000	10,000	12,000	10,000	3,400	200	77,600
หนองสนุ่นใหญ่	3	คลองรำพึง	พันลาน	ชุมแสง	นครสวรรค์	18	40,000	2,000	10,000	12,000	10,000	3,400	200	77,600
อ่างเก็บน้ำบ้านร่องตู่		บ้านร่องตู่	หนองบัว	หนองบัว	นครสวรรค์	60	40,000	2,000	10,000	12,000	10,000	3,400	200	77,600
อ่างเก็บน้ำบ้านเขา แหลม			หัวถนน	ท่าตะโก	นครสวรรค์	30	40,000	2,000	10,000	12,000	10,000	3,400	200	77,600
บึงหลวงพอเดิม			หนองหลวง	ท่าตะโก	นครสวรรค์	50	40,000	2,000	10,000	12,000	10,000	3,400	200	77,600
หนองปรึก			พยุหะ	พยุหะคีรี	นครสวรรค์	50	40,000	2,000	10,000	12,000	10,000	3,400	200	77,600
หนองทรายเหนียว	7	หนองสาหร่าย	เนินก้วาว	โกรกพระ	นครสวรรค์	51	40,000	2,000	10,000	12,000	10,000	3,400	200	77,600
หนองอ้ายตูป	5	หนองอ้ายตูป	บางมะฝ่อ	โกรกพระ	นครสวรรค์	60	40,000	2,000	10,000	12,000	10,000	3,400	200	77,600
บึงลาดตาล			เขาดิน	เก้าเลี้ยว	นครสวรรค์	60	40,000	2,000	10,000	12,000	10,000	3,400	200	77,600
บึงหลวง			มหาโพธิ์	เก้าเลี้ยว	นครสวรรค์	45	40,000	2,000	10,000	12,000	10,000	3,400	200	77,600
บึงบอน			ท่าจั่ว	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	60	40,000	2,000	10,000	12,000	10,000	3,400	200	77,600
รวม							480,000	24,000	120,000	144,000	120,000	40,800	2,400	931,200

ภาพประกอบกิจกรรม

ภาพประกอบกิจกรรม

5.13 แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการประตुरะบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร

หลักการและเหตุผล

โครงการประตुरะบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งกักเก็บน้ำที่ใช้ในการเพาะปลูกในพื้นที่เกษตรกรรม เก็บกักน้ำสำหรับการอุปโภค-บริโภคของประชาชนตลอดจนสัตว์เลี้ยง บรรเทาอุทกภัย และยกระดับคุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่โครงการ กิจกรรมการก่อสร้างโครงการ อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำผิวดินถึงสิ่งมีชีวิตทางน้ำในระดับต่างๆ ของห่วงโซ่อาหารที่มีผลต่อทรัพยากรประมงได้ การติดตามตรวจสอบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรประมงทั้งระหว่างก่อสร้างและระหว่างดำเนินการจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อจะได้ทราบการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้น ตลอดจนสิ่งที่คาดว่าจะอาจจะเป็นผลกระทบสำหรับนำไปพิจารณาเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมด้านกิจกรรมประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการบรรเทาผลกระทบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำ เพื่อการบริหารทรัพยากรให้ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ทราบการเปลี่ยนแปลงสภาพนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในน้ำในบริเวณพื้นที่โครงการ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการจัดการที่เหมาะสมต่อไป

วิธีการดำเนินงาน

1. เขตพื้นที่และสถานีเก็บตัวอย่าง

ทำการสำรวจทรัพยากรประมงในพื้นที่โครงการประตुरะบายน้ำท่าแห จำนวน 7 จุดสำรวจ ประกอบด้วยในพื้นที่เหนือประตुरะบายน้ำจำนวน 4 จุดสำรวจ และพื้นที่ท้ายประตुरะบายน้ำจำนวน 3 จุดสำรวจ ดังนี้

สถานีที่ 1 เหนือประตुरะบายน้ำ ต.บางระกำ อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก พิกัด 47 Q 623916 1849905 UTM

สถานีที่ 2 เหนือประตुरะบายน้ำ ต.วังอิทก อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก พิกัด 47 Q 626386 1843667 UTM

สถานีที่ 3 เหนือประตुरะบายน้ำ ต.วังอิทก อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก พิกัด 47 Q 625879 1842576 UTM

สถานีที่ 4 หัวงานประตुरะบายน้ำ ต.กำแพงดิน อ.สามง่าม จ.พิจิตร พิกัด 47 Q 630752 1837328 UTM

สถานีที่ 5 ท้ายประตुरะบายน้ำ ต.กำแพงดิน อ.สามง่าม จ.พิจิตร พิกัด 47 Q 630652 1836511 UTM

2. วิธีการเก็บตัวอย่าง

2.1 การตรวจสอบองค์ประกอบทางชีววิทยาของระบบนิเวศวิทยาแหล่งน้ำ

โดยสุ่มเก็บตัวอย่างครั้ง 1 ในเดือนมีนาคม 2568 ครั้งที่ 2 ในเดือนกรกฎาคม 2568

เขตพื้นที่และสถานีเก็บตัวอย่าง ทำการสำรวจองค์ประกอบทางชีววิทยาของระบบนิเวศวิทยาแหล่งน้ำรวมทั้งสิ้น 5 สถานี โดยสถานีต่างๆ มีสภาพแวดล้อมดังแสดงในภาพที่ 5.13.2

ภาพที่ 5.13.2 สภาพแวดล้อมสถานีต่างๆ

ระบบนิเวศวิทยาแหล่งน้ำ

ตัวอย่างที่เก็บเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ แพลงก์ตอนพืช แพลงก์ตอนสัตว์ สัตว์หน้าดิน และพันธุ์ปลา

สำรวจชนิด ปริมาณปลา วิธีการดังต่อไปนี้ Ricker (1968)

1. กำลังการผลิตทางการประมง หรือ standing crop (ปริมาณของสัตว์น้ำทั้งหมดที่มีอยู่ในขณะใดขณะหนึ่ง) ใช้จวนตาถึงขนาดตา 0.5 เซนติเมตร ยาว 25 เมตร ล้อมปิดลำนน้ำเป็นวงได้พื้นที่ประมงเป็นตรม. ปลาที่จับได้นำมาจำแนกชนิดด้วยวิธีของ Rainboth (1996) ชั่งน้ำหนักตัวโดยใช้หน่วยเป็นกรัมที่ทศนิยม 1 ตำแหน่ง วัดความยาวตัวโดยใช้หน่วยเป็นเซนติเมตร ข้อมูลที่ได้นำไปคำนวณหาจำนวนสัตว์น้ำต่อหน่วยพื้นที่

2. ประสิทธิภาพอัตราการจับสัตว์น้ำของเครื่องมือประมง หรือ CPUE (catch per unit of effort) ใช้ชุดเครื่องมือข่ายซึ่งประกอบไปด้วยข่าย 6 ขนาดช่องตา ได้แก่ 20 30 40 55 70 และ 90 มิลลิเมตร ผูกต่อกันเป็น 1 ชุดเครื่องมือ วางข่ายดักจับปลาในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดเป็นเวลา 1 คืน (ประมาณ 12 ชั่วโมง) ปลาที่จับได้นำมาจำแนกชนิดด้วยวิธีของ Rainboth (1996) จากนั้นวัดความยาวตัวโดยใช้หน่วยเป็นเซนติเมตร ชั่งน้ำหนักตัวโดยใช้หน่วยเป็นกรัมที่ทศนิยม 1 ตำแหน่ง บันทึกข้อมูลตามจุดสำรวจและข้อมูลที่ได้นำไปคำนวณหาปริมาณอัตราการจับสัตว์น้ำต่อหน่วยเวลา

$$\text{C.P.U.E. (กรัม/พื้นที่ข่าย 100 ตร.ม./คืน)} = \frac{\text{น้ำหนักสัตว์น้ำที่จับได้ (กรัม)}}{\text{ระยะเวลาที่ทำการประมง}}$$

สำรวจแพลงก์ตอน แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. แพลงก์ตอนพืช

1.1 เก็บตัวอย่างเชิงคุณภาพ (qualitative) เพื่อทราบชนิดของแพลงก์ตอนพืช และมีแพลงก์ตอนพืชชนิดใดเป็นชนิดเด่น

- วัดระดับความลึกของน้ำ
- นำถุงลากแพลงก์ตอนที่มีขนาดช่องตา 20 ไมครอน ที่ประกอบด้วยเชือกยาวที่มีเครื่องหมายบอกระยะทุก ๆ 50 เซนติเมตร และมีตุ้มน้ำหนักผูกอยู่ที่ส่วนปลายถุงแพลงก์ตอน
- ลากในน้ำตามแนวตั้ง จากบริเวณเหนือพื้นน้ำขึ้นมาถึงผิวน้ำ โดยไม่ให้ถุงลากแพลงก์ตอนสัมผัสพื้นน้ำ จำนวน 3 ครั้ง ใส่ลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร
- เก็บตัวอย่างน้ำลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง
- เก็บรักษาตัวอย่างให้มีความเข้มข้น 2% ใช้ฟอร์มาลีนเข้มข้น (40% ฟอร์มาดีไฮด์) 2 มิลลิลิตร ต่อปริมาตรน้ำตัวอย่างที่มีแพลงก์ตอน 98 มิลลิลิตร

- นำตัวอย่างมาทำการจำแนกกลุ่มของแพลงก์ตอนพืชในห้องปฏิบัติการ โดยดูดตัวอย่าง 1 มิลลิลิตรหยดลงบนสไลด์ ปิดด้วยแผ่นปิดสไลด์ จำแนกชนิดผ่านกล้องจุลทรรศน์กำลังขยาย 4, 10, 40 และ 100 เท่า ใช้เอกสารอ้างอิงได้แก่ Prescott (1962); Shirota (1966); Mizuno (1968); ลัดดา (2544) และศิริ และคณะ (2544)

1.2 เก็บตัวอย่างเชิงปริมาณ (quantitative) เพื่อทราบความหนาแน่น โดยมีหน่วยเป็น เซลล์/ลิตร หรือ เซลล์/ลูกบาศก์เมตร (ใช้เป็นเซลล์ในกรณีที่มีการนับทุกเซลล์) หรือ หน่วย/ลิตร หรือ หน่วย/ลูกบาศก์เมตร (ใช้เป็นหน่วยในกรณีที่มีการนับละกันไปโดยที่ไม่ได้นับทุกเซลล์)

- วัดระดับความลึกของน้ำ

- ใช้กระบอกลอยเก็บตัวอย่างน้ำหรืออุปกรณ์เก็บตัวอย่างน้ำที่ทราบปริมาตรแน่นอน เก็บตัวอย่างน้ำที่ระดับผิวน้ำ และกลางน้ำ ในแต่ละระดับจำนวน 3 ซ้ำ ในกรณีที่พื้นที่เก็บตัวอย่างน้ำตื้นอาจใช้ถังพลาสติก/กระบอกลอยน้ำ/Patalas ที่ทราบปริมาตร ตักน้ำแทนได้ โดยตักน้ำปริมาตรไม่ต่ำกว่า 20 ลิตร กรองผ่านถุงแพลงก์ตอนขนาดตา 20 ไมครอน สามารถลด-เพิ่มปริมาตรลงได้โดยให้สังเกตจากสีของน้ำในถุงกรอง จดบันทึกปริมาตรน้ำที่นำมาใช้ในการกรอง ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง

- เก็บตัวอย่างน้ำลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง

- เก็บรักษาตัวอย่าง ใช้ฟอร์มาลินเข้มข้น (40% ฟอร์มาดีไฮด์) 2 มิลลิลิตร ต่อปริมาตรน้ำตัวอย่างที่มีแพลงก์ตอน 98 มิลลิลิตร ดังนั้น ตัวอย่างที่ใส่ 40% ฟอร์มาดีไฮด์ แล้วจะมีความเข้มข้น 4%

- นำตัวอย่างมาทำการจำแนกกลุ่มของแพลงก์ตอนพืชในห้องปฏิบัติการ โดยวัดปริมาตรน้ำในขวดตัวอย่างและจดบันทึก จากนั้นดูดตัวอย่าง 1 มิลลิลิตรหยดลงบนสไลด์ ปิดด้วยแผ่นปิดสไลด์ จำแนกชนิดผ่านกล้องจุลทรรศน์กำลังขยาย 4, 10, 40 และ 100 เท่า ใช้เอกสารอ้างอิงได้แก่ Prescott (1962); Shirota (1966); Mizuno (1968); ลัดดา (2544) และศิริ และคณะ (2544) พร้อมนับจำนวนแพลงก์ตอนแต่ละชนิดและนำมาคำนวณตามสูตรดังนี้

ปริมาณแพลงก์ตอนใน 1 ลิตร = $\frac{\text{ปริมาตรในขวดเก็บตัวอย่าง (ml)} \times \text{จำนวนแพลงก์ตอนในปริมาตร 1 ml}}{\text{ปริมาตรของน้ำตัวอย่างที่เก็บมากรอง (L)}}$

2. แพลงก์ตอนสัตว์

2.1 เก็บตัวอย่างเชิงคุณภาพ (qualitative) เพื่อทราบชนิดของแพลงก์ตอนสัตว์ และมีแพลงก์ตอนสัตว์ชนิดใดเป็นชนิดเด่น

- นำถุงลากแพลงก์ตอนที่มีขนาดช่องตา 100 ไมครอน ที่ประกอบด้วยเชือกยาวที่มีเครื่องหมายบอกระยะทุก ๆ 50 เซนติเมตร และมีตุ้มน้ำหนักผูกอยู่ที่ส่วนปลายถุงแพลงก์ตอน

- ลากในน้ำตามแนวตั้ง จากบริเวณเหนือพื้นน้ำขึ้นมาถึงผิวน้ำ โดยไม่ให้ถุงลากแพลงก์ตอนสัมผัสพื้นน้ำ จำนวน 3 ครั้ง ใส่ลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร

- เก็บตัวอย่างน้ำลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง

- เก็บรักษาตัวอย่างให้มีความเข้มข้น 4-10 % เช่น ใช้ฟอร์มาลีนเข้มข้น (40% ฟอร์มาดีไฮด์) ประมาณ 5 มิลลิลิตร ต่อปริมาตรน้ำตัวอย่างที่มีแพลงก์ตอน 100 มิลลิลิตร ตัวอย่างมีความเข้มข้นประมาณ 10 %

- นำตัวอย่างมาทำการจำแนกกลุ่มของแพลงก์ตอนพืชในห้องปฏิบัติการ โดยวัดปริมาตรน้ำในขวดตัวอย่างและจดบันทึก จากนั้นดูดตัวอย่าง 1 มิลลิลิตรหยดลงบนสไลด์ ปิดด้วยแผ่นปิดสไลด์ จำแนกชนิดผ่านกล้องจุลทรรศน์กำลังขยาย 4, 10, 40 และ 100 เท่า ใช้เอกสารอ้างอิงได้แก่ Sminov (1971); Koste (1978); Segers and Snoamuang (1994); Segers (1995 & 1998) ; ลัดดา (2544) และ ธนาภรณ์ และ วิษย์ (2550)

2.2 เก็บตัวอย่างเชิงปริมาณ (quantitative) เพื่อทราบความหนาแน่น โดยมีหน่วยเป็น ตัว/ลิตร หรือ ตัว/ลูกบาศก์เมตร

- วัดระดับความลึกของน้ำ

- ใช้กระบอกเก็บตัวอย่างน้ำหรืออุปกรณ์เก็บตัวอย่างน้ำที่ทราบปริมาตรแน่นอน เก็บตัวอย่างน้ำที่ระดับผิวน้ำ กลางน้ำ และใกล้พื้นน้ำ ในแต่ละระดับจำนวน 3 ซ้ำ ในกรณีที่พื้นที่เก็บตัวอย่างน้ำตื้นอาจใช้ถังพลาสติกที่ทราบปริมาตร ตักน้ำแทนได้ โดยตักน้ำปริมาตรไม่ต่ำกว่า 20 ลิตร กรองผ่านถุงแพลงก์ตอนขนาดตา 100 ไมครอน สามารถลด-เพิ่มปริมาตรลงได้โดยให้สังเกตจากสีของน้ำในถุงกรอง จดบันทึกปริมาตรน้ำที่นำมาใช้ในการกรอง ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง

- เก็บตัวอย่างน้ำลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง

- เก็บรักษาตัวอย่างให้มีความเข้มข้น 4-10 % เช่น ใช้ฟอร์มาลีนเข้มข้น (40% ฟอร์มาดีไฮด์) ประมาณ 5 มิลลิลิตร ต่อปริมาตรน้ำตัวอย่างที่มีแพลงก์ตอน 100 มิลลิลิตร ตัวอย่างมีความเข้มข้นประมาณ 10 %

- นำตัวอย่างมาทำการจำแนกกลุ่มของแพลงก์ตอนในห้องปฏิบัติการ โดยวัดปริมาตรน้ำในขวดตัวอย่างและจดบันทึก จากนั้นดูดตัวอย่าง 1 มิลลิลิตรหยดลงบนสไลด์ ปิดด้วยแผ่นปิดสไลด์ จำแนกชนิดผ่าน

กล้องจุลทรรศน์กำลังขยาย 4, 10, 40 และ 100 เท่า ใช้เอกสารอ้างอิงได้แก่ Prescott (1962); Shirota (1966); Mizuno (1968); ลัดดา (2544) และคิริ และคณะ (2544) พร้อมนับจำนวนแพลงก์ตอนแต่ละชนิด

ปริมาณแพลงก์ตอนใน 1 ลิตร = $\frac{\text{ปริมาตรในขวดเก็บตัวอย่าง (ml)} \times \text{จำนวนแพลงก์ตอนในปริมาตร 1 ml}}{\text{ปริมาตรของน้ำตัวอย่างที่เก็บมารอง (L)}}$

สำรวจชนิดสัตว์หน้าดิน

การเก็บและวิเคราะห์ตัวอย่างสัตว์หน้าดิน เป็นเก็บตัวอย่างเชิงคุณภาพ (quantitative) และเชิงปริมาณ (qualitative) เพื่อนำมาจำแนกชนิดโดยใช้เครื่องมือเก็บตัวอย่างสัตว์หน้าดินประเภท Ekman Grab ขนาด 15 x 15 ตารางเซนติเมตร จุดสุ่มตัวอย่างละ 3 ซ้ำ นำตัวอย่างจาก Grab มาร่อนหาสัตว์หน้าดิน โดยใช้ตะแกรงร่อนขนาดช่องตา 500 ไมครอน จากนั้นนำตัวอย่างสัตว์หน้าดินที่ได้ใส่ลงขวดที่ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง และเก็บรักษาด้วยฟอร์มาลินที่ความเข้มข้น 10% นำกลับมาจำแนกชนิดในห้องปฏิบัติการโดยใช้กล้องกำลังขยายต่ำ จำแนกโดยใช้หนังสือ Brandt (1974) และ Usinger (1968)

งบประมาณที่ได้รับ 300,000 บาท

ระยะเวลาดำเนินการ ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 10-14 มีนาคม 2568

ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 2-6 กรกฎาคม 2568

ภาพที่ 5.13.3 กิจกรรมบางส่วนในระหว่างการดำเนินการสำรวจ

1. แผนปฏิบัติการติดตามตรวจสอบระบบนิเวศของแหล่งน้ำและการประมง

ชนิดและปริมาณปลา พบชนิดพันธุ์ปลาทั้งสิ้นรวม 84 ชนิด โดยพบชนิดพันธุ์ปลาในการสำรวจครั้งที่ 1 เดือนมีนาคม 2568 จำนวน 67 ชนิด และพบชนิดพันธุ์ปลาในการสำรวจครั้งที่ 2 เดือนกรกฎาคม 2568 จำนวน 69 ชนิด ซึ่งชนิดพันธุ์ปลาที่พบในทุกครั้งของการสำรวจมีจำนวน 52 ชนิด ได้แก่ สลาด ชิวแก้ว ไส้ตันหางดอก ชิวควาย ชิวหางแดง สร้อยหลอด สร้อยขาว กาดำ สร้อยลูกกล้วย สร้อยนกเขา กาแดง สร้อยเกล็ดถี่ ตาหมิ่น ตะเพียนทอง ตะเพียนขาว กระแห ไส้ตันขาว ไส้ตัน กระมัง แก้มขี้ กระسوبขีด แปนหาง ดอก แปนขาว แปนขาว แปนควาย หมูข้างลาย รากกล้วยดำ กตเกราะ ปีกไก่ ขาไก่ แดง เทโพ สังกะวาด เหลือง กตเหลือง แขนงแถบขาว แขนงข้างลาย แขนงข้างลาย แขนงใบข้าว แขนงหิน บู่ปากกว้าง กระทุงเหว หลอดหลังจุด กระติง กระตีนาง กระดี๋หม้อ กริมควาย หมอช้างเหยียบ อมไข่น้ำจืด แป้นแก้ว แป้นแก้วยักษ์ เสือ พ่นน้ำเกล็ดถี่ และปักเป้าเขียวจุดดำ ดังตารางที่ 5.13.1

ตารางที่ 5.13.1 ชนิดสัตว์น้ำในโครงการประมงระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจเดือนมีนาคมและกรกฎาคม 2568

ชื่อวิทยาศาสตร์	ชนิดปลา	สำรวจครั้งที่ 1								สำรวจครั้งที่ 2								ปตร. ท่าแห
		สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 1	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 2	
<i>Notopterus notopterus</i> (Pallas, 1769)	สลาด	-	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	-	+	-	+	+	+
<i>Clupeichthys aesamensis</i> Wongratana, 1983	ชีวก้าว	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+
<i>Clupeoides borneensis</i> Bleeker, 1851	ไส้ตันหางดอก	-	+	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
<i>Esomus longimanus</i> (Lunel, 1881)	ชีวนวดยาว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+
<i>Rasbora aurotaenia</i> Tirant, 1885	ชีวกวาย	+	+	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+
<i>Rasbora borapetensis</i> Smith, 1934	ชีวกางแดง	-	+	+	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	+	+
<i>Henicorhynchus lobatus</i> Smith, 1945	สร้อยหลอด	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	+	+
<i>Henicorhynchus siamensis</i> (Sauvage, 1881)	สร้อยขาว	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
<i>Cirrhinus jullieni</i> Sauvage, 1878	ปักแดง	+	+	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
<i>Labeo chrysophekadian</i> (Bleeker, 1850)	กาดำ	+	+	+	+	+	+	-	+	-	-	-	+	-	-	+	+	+
<i>Labiobarbus siamensis</i> (Sauvage, 1881)	สร้อยลูกกล้วย	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
<i>Lobocheilus rhabdoura</i> (Fowler, 1934)	สร้อยลูกบัว	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
<i>Osteochilus lini</i> Fowler, 1935	สร้อยนกเขา หน้าหมอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	+	+
<i>Osteochilus melanopleura</i> (Bleeker, 1852)	พรม	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	+
<i>Osteochilus microcephalus</i> (Val. in Cuv. & Val, 1842)	ร่องไม้ดับ	-	-	-	+	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
<i>Osteochilus vittatus</i> (Valenciennes, 1842)	สร้อยนกเขา	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
<i>Crossocheilus reticulatus</i> (Fowler, 1934)	เล็บมือนาง	-	+	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
<i>Epalzeorhynchus frenatus</i> (Fowler, 1934)	กาแดง	-	-	-	-	+	-	+	+	-	-	-	-	+	-	-	+	+
<i>Thynnichthys thynnoides</i> (Bleeker, 1852)	สร้อยเกล็ดถี่	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+
<i>Amblythrinichthys micacanthus</i> Ng & Kottebat, 2004	ดาหมื่น	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+
<i>Barbonymus altus</i> (Günther, 1868)	ตะเพียนทอง	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+
<i>Barbonymus gonionotus</i> (Bleeker, 1850)	ตะเพียนขาว	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+

<i>Barbonymus schwanenfeldii</i> (Bleeker, 1853)	กระแห	-	+	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	-	-	+	+
<i>Cyclocheilichthys apogon</i> (Val. in Cuv. & Val., 1842)	ไส้ตันตาแดง	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+

ตารางที่ 5.13.1 (ต่อ)

ชื่อวิทยาศาสตร์	ชนิดปลา	สำรวจครั้งที่ 1								สำรวจครั้งที่ 2								ปตร. ทำแห
		สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 1	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 2	
<i>Cyclocheilichthys armatus</i> (Val. in Cuv. & Val., 1842)	ไส้ตันขาว	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+
<i>Cyclocheilichthys lagleri</i> Sontirat, 1985	ไส้ตัน	+	+	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	+	+
<i>Cyclocheilichthys repasson</i> (Bleeker, 1853)	ไส้ตันตาขาว	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
<i>Cyclocheilichthys enoplos</i> Bleeker, 1850	ตะโกก	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	+	+
<i>Hypsibarbus wetmorei</i> (Smith, 1931)	ตะพาบ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	+
<i>Mystacoleucus greenwayi</i> Pellegin & Fang, 1940	ตาใส	-	+	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
<i>Mystacoleucus marginatus</i> (Valenciennes, 1842)	ขี้ดอกหางเหลือง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+
<i>Puntioplites proctozysron</i> (Bleeker, 1865)	กระมัง	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
<i>Systomus rubripinnis</i> (Val. in Cuv. & Val., 1842)	แก้มขี้	+	-	-	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	+
<i>Hampala macrolepidota</i> Kuhl & van Hasselt in van Hasselt, 1823	กระสูบขีด	-	-	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	+	+
<i>Puntius brevis</i> (Bleeker, 1850)	ตะเพียนทราย	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
<i>Puntius</i> sp.	ตะเพียนทราย	-	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
<i>Parachela maculicauda</i> (Smith, 1934)	แปบหางดอก	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	+
<i>Parachela siamensis</i> (Günther, 1868)	แปบขาว	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
<i>Parachela</i> sp.	แปบขาว	-	+	+	-	-	+	-	+	-	-	+	+	+	-	+	+	+
<i>Paralaubuca harmandi</i> Sauvage, 1883	แปบควาย	-	+	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
<i>Paralaubuca typus</i> Bleeker, 1864	แปบควาย	+	-	+	+	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+
<i>Syncrossus helodes</i> Sauvage, 1876	หมูข้างลาย	+	-	-	+	-	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	+	+
<i>Yasuhikotakia modesta</i> (Bleeker, 1865)	หมูขาว	+	-	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
<i>Acantopsis runghthipae</i> Boyd, Nithirojapakdee & Page, 2017	รากกล้วยต่าง	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	+	+

Hypostomus plecostomus (Linnaeus, 1758)	กตเกราะ	-	+	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	+	+
Ceratoglanis pachynema Ng, 1999	สายยู	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+
Kryptopterus cheveyi Durand, 1940	ปีกไก่	-	-	+	+	+	+	-	+	-	+	-	-	-	-	-	+	+
Kryptopterus geminus Ng, 2003	ขาไก่	+	-	-	-	-	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	+

ตารางที่ 5.13.1 (ต่อ)

ชื่อวิทยาศาสตร์	ชนิดปลา	สำรวจครั้งที่ 1								สำรวจครั้งที่ 2								ปตร. ท่าแห
		สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 1	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 2	
Ompok hypophthalmus (Bleeker, 1846)	ชะโอน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	+	+
Phalacroglanis bleekeri (Gunther, 1864)	แดง	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+
Phalacroglanis micronema (Bleeker, 1846)	สะจิว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+
Helicophagus leptorhynchus Ng & Kottelat, 2000	สวายหนู	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
Pangasius lamarudii Bocourt, 1866	เทโพ	+	-	+	-	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+
Pangasius macronema Bleeker, 1851	สังกะวาดเหลือง	-	-	-	-	+	-	-	+	+	+	-	-	+	-	-	+	+
Pseudolais pleurotaenia (Sauvage, 1878)	สังกะวาดทองคม	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	+
Hemibagrus filamentus (Fang & Chau, 1949)	กตเหลือง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+
Hemibagrus spilopterus Ng & Rainboth, 1999	กตเหลือง	-	+	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	-	+	+	+
Heterobagrus bocourti Bleeker, 1864	แขยงธง	-	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
Mystus albolineatus Roberts, 1994	แขยงแถบขาว	+	+	-	-	+	+	+	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+
Mystus multiradiatus Roberts, 1992	แขยงข้างลาย	-	+	+	+	-	-	+	+	+	-	-	-	+	-	+	+	+
Mystus mysticetus Roberts, 1992	แขยงข้างลาย	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+
Mystus singaringan (Bleeker, 1846)	แขยงใบข้าว	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	+	+
Pseudomystus siamensis Regan, 1913	แขยงหิน	-	-	-	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	+
Clarias macrocephalus X Clarias gariepinus	ดุกบักอูย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+
Oxyeleotris marmorata Bleeker, 1852	บุหร่าย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+
Eugnathogobius siamensis (Fowler, 1934)	บุปากกว้าง	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	+	+
Gobiopterus chuno (Hamilton, 1822)	บูโสด	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
Dermogenys siamensis Fowler, 1934	เข้	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+

Xenentodon canila (Hamilton, 1822)	กระทุงเหว	+	-	+	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	+	+	+
Macrognathus semiocellatus Roberts, 1986	หลดหลังจุด	-	-	-	+	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	+	+
Macrognathus siamensis (Gunther, 1861)	หลด	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	+
Mastacembelus armatus (Lacepede, 1800)	กระทิง	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	+	+
Anabas testudineus (Bloch, 1792)	หมอ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+

ตารางที่ 5.13.1 (ต่อ)

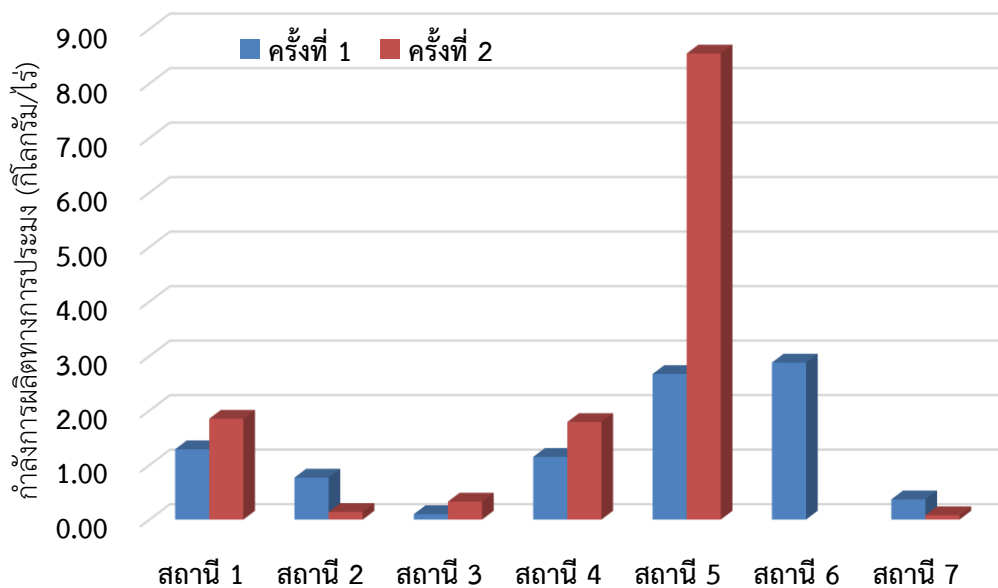
ชื่อวิทยาศาสตร์	ชนิดปลา	สำรวจครั้งที่ 1								สำรวจครั้งที่ 2								ปตร. ท่าแห
		สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 1	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 2	
Trichopodus microlepis (Gunther, 1861)	กระต๊อ	-	-	+	+	+	+	+	+	-	-	-	+	+	-	+	+	+
Trichopodus trichopterus (Pallas, 1770)	กระดี่หม้อ	-	+	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	+	+
Trichopsis vittata (Cuvier, 1831)	กริมควาย	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+
Channa striata (Bloch, 1797)	ช่อน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+
Pristolepis fasciatus (Bleeker, 1851)	หมอช้างเหยียบ	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+
Brachirus hamandi (Sauvage, 1878)	ใบไม้	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	+
Parambassis apogonoides (Bleeker, 1851)	อมไข่	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+
Parambassis siamensis (Fowler, 1937)	แป้นแก้ว	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
Parambassis wolffii (Bleeker, 1851)	แป้นแก้วยักษ์	-	-	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+
Toxotes microlepis Günther, 1860	เสือฟันน้ำเกล็ดถี่	+	-	-	-	+	+	-	+	+	+	-	+	-	-	-	+	+
Dichotomyctere nigroviridis (Proce, 1822)	ปักเป้าเขียวจุดดำ	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	+	+
		30	36	27	41	34	28	32	67	32	23	17	25	40	0	35	69	84

กำลังการผลิตทางการประมง หรือ standing crop เฉลี่ย ของโครงการประมงระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตรมีค่าเท่ากับ 1.72 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนบริเวณที่มีปริมาณกำลังการผลิตทางการประมงเฉลี่ยสูงที่สุด คือ สถานี 5 มีค่าเท่ากับ 5.61 กิโลกรัมต่อไร่ และบริเวณที่มีปริมาณกำลังการผลิตทางการประมงเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานี 3 มีค่าเท่ากับ 0.22 กิโลกรัมต่อไร่ ดังตารางที่ 5.13.2 และภาพที่ 5.13.4

ตารางที่ 5.13.2 กำลังการผลิตทางการประมงในโครงการประมงระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจเดือนมีนาคมและกรกฎาคม 2568

ครั้งที่	สถานี							ค่าเฉลี่ย
	1	2	3	4	5	6	7	
1 (มี.ค.68)	1.29	0.77	0.10	1.15	2.67	2.88	0.37	1.32
2 (ก.ค.68)	1.85	0.14	0.33	1.79	8.55	nd	0.08	2.12
standing crop	1.57	0.46	0.22	1.47	5.61	2.88	0.23	1.72

หมายเหตุ : nd น้ำแห้งดำเนินการสำรวจไม่ได้

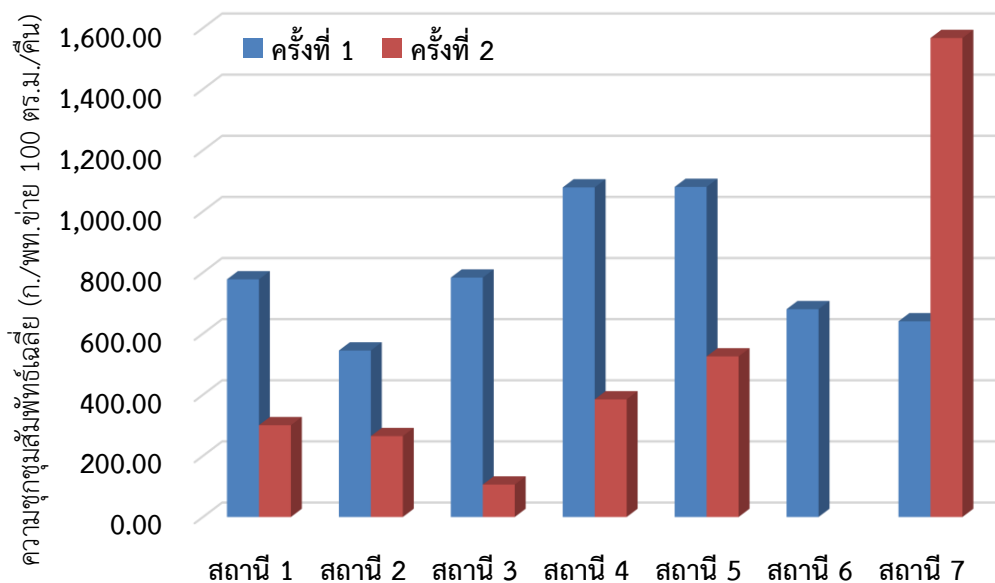
ภาพที่ 5.13.4 กำลังการผลิตทางการประมงในโครงการประมงระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจเดือนมีนาคม (ครั้งที่ 1) 2568 และกรกฎาคม (ครั้งที่ 2) 2568

ประสิทธิภาพอัตราการจับสัตว์น้ำของเครื่องมือประมง หรือ CPUE ของชุดเครื่องมือข่ายของโครงการประมงระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 661.24 กรัมต่อพื้นที่ข่าย100ตรม.ต่อคืน ส่วนบริเวณที่มีค่าความชุกชุมด้วยชุดเครื่องมือข่ายเฉลี่ยสูงที่สุด คือ สถานี 7 มีค่าเท่ากับ 1,103.74 กรัมต่อพื้นที่ข่าย100ตรม.ต่อคืน และบริเวณที่มีค่าความชุกชุมด้วยชุดเครื่องมือข่ายเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานี 2 มีค่าเท่ากับ 404.67 กรัมต่อพื้นที่ข่าย100ตรม.ต่อคืน ดังตารางที่ 5.13.3 และภาพที่ 5.13.5

ตารางที่ 5.13.3 ความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยโครงการประมงระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจเดือนมีนาคมและกรกฎาคม 2568

ครั้งที่	สถานี							ค่าเฉลี่ย
	1	2	3	4	5	6	7	
1 (มี.ค.68)	777.52	544.69	783.27	1,078.39	1,079.97	679.92	640.31	797.72
2 (ก.ค.68)	300.33	264.64	106.12	384.83	525.41	nd	1,567.17	524.75
CPUE	538.93	404.67	444.70	731.61	802.69	679.92	1,103.74	661.24

หมายเหตุ : nd นำแห้งดำเนินการสำรวจไม่ได้

ภาพที่ 5.13.5 ความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยในโครงการประมงระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจเดือนมีนาคม (ครั้งที่ 1) 2568 และกรกฎาคม (ครั้งที่ 2) 2568

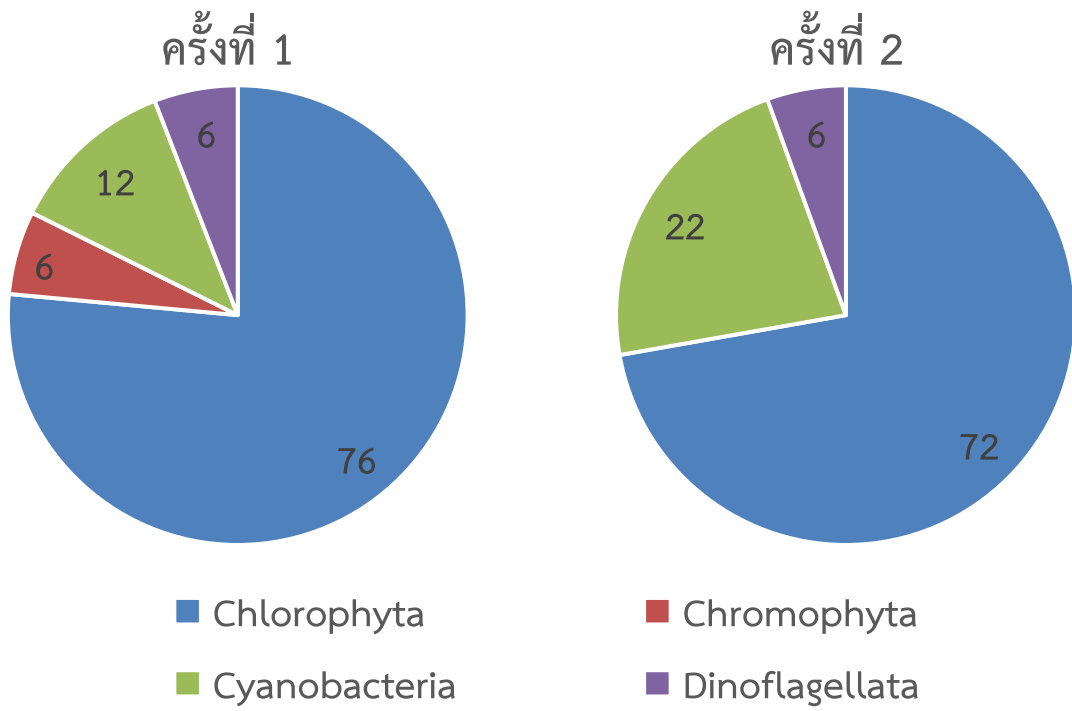
1.2 สํารวจแพลงก์ตอน

แพลงก์ตอนพืช ศึกษาเชิงคุณภาพ ครั้งที่ 1 พบแพลงก์ตอนพืช จำนวน 4 ดิวิชั่น คือ Chlorophyta Chromophyta Cyanobacteria และ Dinoflagellata คิดเป็นร้อยละ 75, 4, 17 และ 4 ตามลำดับ ครั้งที่ 2 พบแพลงก์ตอนพืช จำนวน 3 ดิวิชั่น คือ Chlorophyta Cyanobacteria และ Dinoflagellata คิดเป็นร้อยละ 76, 12 และ 12 ตามลำดับ ชนิดแพลงก์ตอนพืชทั้งหมด 25 ชนิด โดยจุดเก็บตัวอย่างครั้งที่ 1 ที่พบชนิดแพลงก์ตอนพืชมากที่สุดคือ สถานี 4 พบจำนวน 20 ชนิด และจุดเก็บตัวอย่างที่พบชนิดแพลงก์ตอนพืชน้อยที่สุดคือ สถานี 2 พบจำนวน 12 ชนิด ส่วนโดยจุดเก็บตัวอย่างครั้งที่ 2 ที่พบชนิดแพลงก์ตอนพืชมากที่สุดคือ สถานี 1 พบจำนวน 15 ชนิด และจุดเก็บตัวอย่างที่พบชนิดแพลงก์ตอนพืชน้อยที่สุดคือ สถานี 5 พบจำนวน 10 ชนิด (ตารางที่ 5.13.4 และ 5.13.5)

เชิงปริมาณ พบว่าเที่ยวสำรวจครั้งที่ 1 มีความหนาแน่นของแพลงก์ตอนพืชระหว่าง 198.60-1,281.20 หน่วยต่อลิตร เที่ยวสำรวจครั้งที่ 2 มีความหนาแน่นของแพลงก์ตอนพืชระหว่าง 97.00-969.40 หน่วยต่อลิตร พิจารณาตามจุดสำรวจพบว่าจุดสำรวจสถานี 1 มีความหนาแน่นของแพลงก์ตอนพืชเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 790.80 หน่วยต่อลิตร ดังแสดงในตารางที่ 5.13.6

ตารางที่ 5.13.4 จำนวนชนิดของกลุ่มแพลงก์ตอนพืชบริเวณโครงการประจักษ์บายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร

Division	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้ง	ร้อยละ
ครั้งที่ 1									
Chlorophyta	13	9	13	15	11	12	12	18	75
Chromophyta	1	0	1	1	1	0	0	1	4
Cyanobacteria	1	2	2	3	2	3	3	4	17
Dinoflagellata	1	1	1	1	1	1	1	1	4
รวม	16	12	17	20	15	16	16	24	100
ครั้งที่ 2									
Chlorophyta	12	10	9	11	7	0	11	13	76
Cyanobacteria	2	1	1	1	2	0	1	2	12
Dinoflagellata	1	2	1	1	1	0	1	2	12
รวม	15	13	11	13	10	0	13	17	100

ภาพที่ 5.13.6 ร้อยละขององค์ประกอบแพลงก์แพลงก์พืชบริเวณโครงการประตูละบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร

ตารางที่ 5.13.5 ชนิดของแพลงก์พืชที่พบบริเวณโครงการประตูละบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร ตามจุดสำรวจ

Divition	class	Genus	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	ครั้งที่									ครั้งที่ 2	ปด ร. ท่า แห
			1	2	3	4	5	6	7	1	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี			
Chlorophyta	Bacillariophyceae	Pleurosigma	+	+	-	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	
	Chlorophyceae	Pediastrum	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	
		Tetraedron	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+	
		Asterococcus	-	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	
		Coelastrum	+	-	+	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	
		Scenedesmus	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	-	+	+	+	
		Selenastrum	-	-	+	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	
		Treubaria	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	
		Eudorina	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	
		Pandorina	+	-	-	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	
	Euglenoidea	Euglena	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	+	
		Phacus	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	
	Euglenophyceae	Strombomonas	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	
		Cyclidiopsis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	
	Trebouxiophyceae	Actinastrum	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+	
	Ulvophyceae	Ulothrix	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	
	Zygnematophyceae	Closterium	-	-	-	+	-	+	-	+	-	+	-	-	-	-	-	+	+	
		Staurastrum	-	-	-	+	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+	
Chromophyta	Xanthophyceae	Centritractus	+	-	+	+	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-		
Cyanobacteria	Chrysophyceae	Dinobryon	-	-	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+		
	Cyanophyceae	Anabaena	-	+	+	+	-	-	-	+	+	-	-	-	+	-	-	+		
		Oscillatoria	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+		
	Merismopediaceae	Merismopedia	-	-	-	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+		
Dinoflagellata	Dinophyceae	Ceratium	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+		
		Podolampas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+		
รวม			16	12	17	20	15	16	16	24	15	13	11	13	10	0	13	17	25	

ตารางที่ 5.13.6 ปริมาณแพลงก์ตอนพืชเฉลี่ยที่พบบริเวณโครงการประจวบระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร

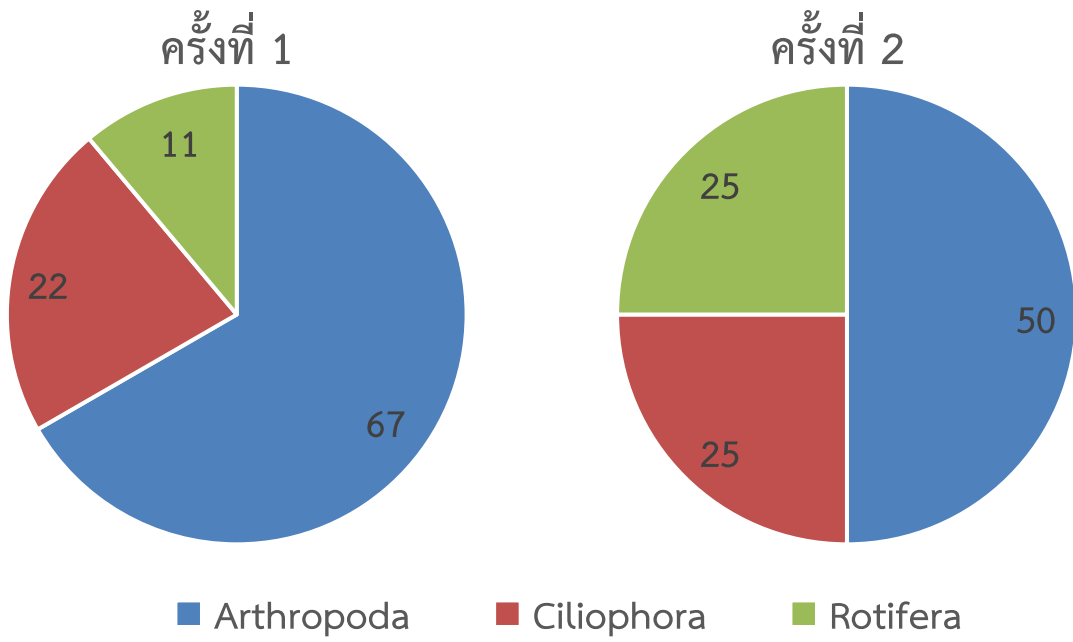
เที่ยว สำรวจ	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ค่าเฉลี่ย
ครั้งที่ 1	612.20	210.40	1281.20	658.80	482.80	384.80	198.60	546.97
ครั้งที่ 2	969.40	280.40	156.40	567.80	181.40		97.00	375.40
ค่าเฉลี่ย	790.80	245.40	718.80	613.30	332.10	384.80	147.80	461.19

แพลงก์ตอนสัตว์ ศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ ครั้งที่ 1 พบแพลงก์ตอนสัตว์จำนวน 3 ไฟลัม คือ Arthropoda Ciliophora และ Rotifera คิดเป็นร้อยละ 67, 22 และ 21 ตามลำดับ ครั้งที่ 2 พบแพลงก์ตอนสัตว์ จำนวน 3 ดิวิชัน คือ Arthropoda Ciliophora และ Rotifera คิดเป็นร้อยละ 50, 25 และ 25 ตามลำดับ ชนิดแพลงก์ตอนสัตว์ทั้งหมด 9 ชนิด โดยจุดเก็บตัวอย่างครั้งที่ 1 ที่พบชนิดแพลงก์ตอนสัตว์มากที่สุดคือ สถานี 4 พบจำนวน 8 ชนิด ส่วนโดยจุดเก็บตัวอย่างครั้งที่ 2 ที่พบชนิดแพลงก์ตอนสัตว์มากที่สุดคือ สถานี 3, 4 พบจำนวน 4 ชนิด (ตารางที่ 5.13.7 และ 5.13.8)

เชิงปริมาณ พบว่าเที่ยวสำรวจครั้งที่ 1 มีความหนาแน่นของแพลงก์ตอนสัตว์ระหว่าง 17-140 หน่วยต่อลิตร เที่ยวสำรวจครั้งที่ 2 มีความหนาแน่นของแพลงก์ตอนสัตว์ระหว่าง 4-26 หน่วยต่อลิตร พิจารณาตามจุดสำรวจพบว่าจุดสำรวจสถานี 7 มีความหนาแน่นของแพลงก์ตอนสัตว์เฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 73 หน่วยต่อลิตร ดังแสดงในตารางที่ 5.13.9

ตารางที่ 5.13.7 จำนวนชนิดของกลุ่มแพลงก์ตอนสัตว์บริเวณบริเวณโครงการประจวบระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร

Division	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้ง	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7		
ครั้งที่ 1									
Arthropoda	4	4	4	5	5	5	5	6	67
Ciliophora	2	2	2	2	2	2	2	2	22
Rotifera	1	1	1	1	0	0	0	1	11
รวม	7	7	7	8	7	7	7	9	100
ครั้งที่ 2									
Arthropoda	2	2	2	2	2	2	0	2	50
Ciliophora	1	1	1	1	1	1	0	1	25
Rotifera	0	0	1	1	0	0	0	1	25
รวม	3	3	4	4	3	3	0	4	100

ภาพที่ 5.13.7 ร้อยละขององค์ประกอบแพลงก์แพลงก์สัตว์ที่พบบริเวณบริเวณโครงการประตูละบายน้ำท่าแห
จังหวัดพิจิตร

ตารางที่ 5.13.8 ชนิดของแพลงก์สัตว์ที่พบบริเวณโครงการประตุนะบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร ตามจุดสำรวจ

Divition	class	Genus	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 1	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 2	ปตร. ท่าแห
Arthropoda	Branchiopoda	Bosminopsis	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
		Cariodaphnia	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
		Moina	+	+	+	+	+	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
	Copepoda	Calanoid	-	-	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
		Cyclopoi	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
		Nauplii	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
Ciliophora	Oligotrichea	Stenosemella	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
		TestUdinella	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
Rotifera	Monogononta	Brachionus	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	+	+	-	-	-	+	+
รวม			7	7	7	8	7	7	7	9	3	3	4	4	3	3	0	4	9

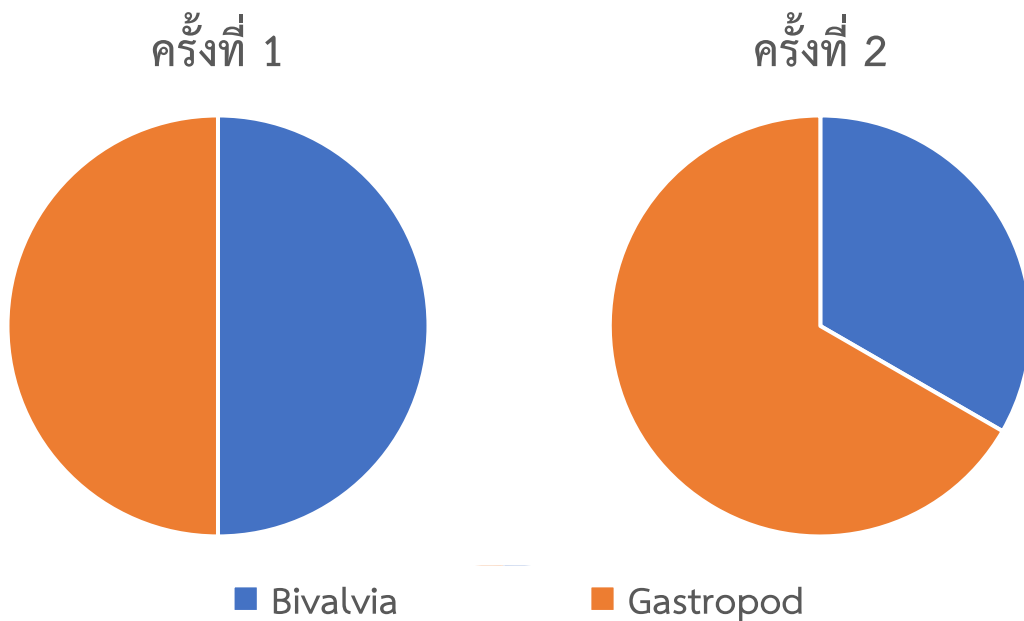
ตารางที่ 5.13.9 ปริมาณแพลงก์ตอนสัตว์เฉลี่ยที่พบบริเวณโครงการประตุนะบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร

เที่ยวสำรวจ	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ค่าเฉลี่ย
ครั้งที่ 1	37	54	65	55	17	60	140	61
ครั้งที่ 2	26	9	5	4	9		6	10
ค่าเฉลี่ย	32	32	35	30	13	60	73	36

1.3 ชนิดสัตว์หน้าดิน

ความหลากหลายของสัตว์หน้าดินโครงการประจักษ์ระบายน้ำท่าแห พบสัตว์หน้าดินเชิงคุณภาพ 1 ไฟล์ม ทั้งหมด 6 สกุล เทียบสำรวจครั้งที่ 1 พบสัตว์หน้าดินจำนวน 6 สกุล โดยจุดเก็บตัวอย่างสถานี 1 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 3 สกุล จุดเก็บตัวอย่างสถานี 2 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 4 สกุล จุดเก็บตัวอย่างสถานี 3 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 2 สกุล จุดเก็บตัวอย่างสถานี 4 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 5 สกุล จุดเก็บตัวอย่างสถานี 5 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 1 สกุล จุดเก็บตัวอย่างสถานี 6 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 2 สกุล จุดเก็บตัวอย่างสถานี 7 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 1 สกุล เทียบสำรวจครั้งที่ 2 พบสัตว์หน้าดินจำนวน 3 สกุล โดยจุดเก็บตัวอย่างสถานี 1 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 2 สกุล จุดเก็บตัวอย่างสถานี 2 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 2 สกุล จุดเก็บตัวอย่างสถานี 3 ไม่พบสัตว์หน้าดิน จุดเก็บตัวอย่างสถานี 4 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 1 สกุล จุดเก็บตัวอย่างสถานี 5 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 3 สกุล จุดเก็บตัวอย่างสถานี 6 และ 7 ไม่พบสัตว์หน้าดิน (ตารางที่ 5.13.10 และภาพที่ 5.13.8)

สัตว์หน้าดินเชิงปริมาณ พบความหนาแน่นของสัตว์หน้าดินในเทียบสำรวจครั้งที่ 1 มีความหนาแน่นของสัตว์หน้าดินระหว่าง 222-711 ตัวต่อตารางเมตร เทียบสำรวจครั้งที่ 2 มีความหนาแน่นของสัตว์หน้าดินระหว่าง 0-222 ตัวต่อตารางเมตร พิจารณาตามจุดสำรวจพบว่าจุดสำรวจสถานี 2 มีความหนาแน่นของสัตว์หน้าดินเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 467 ตัวต่อตารางเมตร ดังแสดงในตารางที่ 5.13.11

ภาพที่ 5.13.8 ร้อยละขององค์ประกอบสัตว์หน้าดินที่พบบริเวณโครงการประจักษ์ระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร

ตารางที่ 5.13.10 ชนิดของสัตว์หน้าดินที่พบบริเวณโครงการประตูละบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร ตามจุดสำรวจ

Divition	class	Genus	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 1	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 2	ปตร. ท่าแห
Mollusca	Bivalvia	Corbicula	+	+	+	+	+	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
		Ensidens	-	+	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
		Scabies	+	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	+	+
	Gastropod	Clea	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+	-	-	+	-	-	+	+
		Filopalvdina	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+
		Pomacea	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
รวม			3	4	2	5	1	2	1	6	2	2	0	1	3	0	0	3	6

ตารางที่ 5.13.11 ปริมาณสัตว์หน้าดินเฉลี่ยที่พบบริเวณโครงการประตูละบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร

เที่ยวสำรวจ	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ค่าเฉลี่ย
ครั้งที่ 1	222	711	356	422	400	267	356	390
ครั้งที่ 2	200	222	0	44	67	0	0	76
ค่าเฉลี่ย	211	467	178	233	233	133	178	233

1.4 พันธุ์ไม้น้ำ

ความหลากหลายของพันธุ์ไม้น้ำ

การศึกษาความหลากหลายของพันธุ์ไม้น้ำในแม่น้ำยม พื้นที่โครงการประตุนะบายน้ำท่าแห จังหวัด พิจิตร ปี 2568 จำนวน 7 จุดสำรวจ พบพันธุ์ไม้น้ำทั้งหมด 30 ชนิด โดยเที่ยวสำรวจครั้งที่ 1 พบชนิดพันธุ์ไม้น้ำ ทั้งหมด 28 ชนิด เที่ยวสำรวจครั้งที่ 2 พบชนิดพันธุ์ไม้น้ำทั้งหมด 19 ชนิด ดังแสดงในตารางที่ 5.13.12

ตารางที่ 5.13.12 พันธุ์ไม้ที่พบในพื้นที่โครงการประจักษ์บายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร ปี 2568

ชื่อไทย	ชื่อวิทยาศาสตร์	1								2								ปี 2568
		สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	ครั้งที่	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	ครั้งที่	
		1	2	3	4	5	6	7	1	1	2	3	4	5	6	7	2	
กกตู่	Cyperus michelianus (L.) Link	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
กกสามเหลี่ยมเล็ก	Cyperus pilosus Vahl	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
กรดน้ำ	Scoparia dulcis L.	-	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
กะเม็ง	Eclipta prostrata L.	-	-	-	+	-	-	+	+	-	+	-	-	-	-	-	+	+
ขวง	Gliricidia oppositifolia A. DC.	+	-	+	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
ตีนตุ๊กแก	Tridax procumbens (L.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+
โหงเหง	Physalis minima	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
บานไม่รู้โรยป่า	Gomphrena celosioides Mart.	-	+	-	-	-	+	-	+	-	-	-	+	+	+	-	+	+
ผักตบชวา	Eichhornia crassipes (Mart.) Solms	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
ผักบุ้ง	Ipomoea aquatica Forsk.	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+
ผักเป็ดแดง	Alternanthera sessilis (L.) DC.	-	+	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+
ผักเป็ดน้ำ	Alternanthera philoxeroides (Mart.) Griseb	+	-	-	+	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	+
พญามุขติ	Grangea maderaspatana (L.) Poir	+	-	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
ไมยราพยักษ์	Mimosa pigra Linn.	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ลูกใต้ใบ	Phyllanthus niruri L.	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-	+	+
โสนกินดอก	Sesbania javanica Miq.	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	-	+	+
โสนหางไก่	Aeschynomene aspera L.	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
หงอนไก่ไทย	Celosia argentea L.	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-	+	-	-	+	+	+
หญ้าขน	Brachiaria mutica (Forsk) Stapf	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+	+
หญ้าข้าวนก	Echinochloa colona (L.) Link.	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	+	+	+
หญ้าข้าวนกสีชมพู	Echinochloa crus-galli (L.) P. Beauv.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	+
หญ้าชันกลอง	Sphaeranthus africanus Linn.	+	+	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
หญ้าวงช้าง	Heliotropium indicum L.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	+
หญ้าดอกขาว	Leptochloa chinensis	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
หญ้าพาง	Sorghum propinquum	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
หญ้าแพรก	Cynodon dactylon (L.) Pers.	-	-	-	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+

ตารางที่ 5.13.12 (ต่อ)

ชื่อไทย	ชื่อวิทยาศาสตร์	1								2								ปี2568
		สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	ครั้งที่	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	ครั้งที่	
		1	2	3	4	5	6	7	1	1	2	3	4	5	6	7	2	
หญ้ารักนา	Jussiaea suffruticosa L.	-	-	-	-	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	+
หญ้าหนวดแมว	Fimbristylis miliacea (L.) Vahl	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	+	+
อ้อ	Arundo donax L.	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
เอื้องเพ็ดมัว	Persicaria lapathifolia (L.) Delarbre	+	-	-	-	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+	+
จำนวนชนิดที่พบ		11	8	8	11	8	6	10	28	6	8	7	11	6	8	8	19	30

หมายเหตุ : เครื่องหมาย + คือ พบ เครื่องหมาย - คือ ไม่พบ nd คือ ไม่มีการเก็บข้อมูล

ปัญหาและอุปสรรค

1. จุดสำรวจบางจุดมีพื้นที่ลงปฏิบัติงานค่อนข้างยากเนื่องจากชายตลิ่งเป็นพื้นที่ตัด หรือเป็นขอบการก่อสร้าง มีความชันค่อนข้างมาก และพื้นที่ข้างใต้ยังมีหินของการก่อสร้างอีกด้วย
2. บริเวณจุดสำรวจบางจุดมีความลึกมากและยังมีกระแสน้ำไหล ทำให้ปฏิบัติงานค่อนข้างยาก

5.14 แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

โครงการประตुरะบายน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

หลักการและเหตุผล

โครงการประตुरะบายน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งกักเก็บน้ำที่ใช้ในการเพาะปลูกในพื้นที่เกษตรกรรม เก็บกักน้ำสำหรับการอุปโภค-บริโภคของประชาชน ตลอดจนสัตว์เลี้ยง บรรเทาอุทกภัย และยกระดับคุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่โครงการ กิจกรรมการก่อสร้างโครงการ อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำผิวดินถึงสิ่งมีชีวิตทางน้ำในระดับต่างๆ ของห่วงโซ่อาหารที่มีผลต่อทรัพยากรประมงได้ การติดตามตรวจสอบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรประมงทั้งระหว่างก่อสร้างและระหว่างดำเนินการ จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อจะได้ทราบการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้น ตลอดจนสิ่งที่คาดว่าจะอาจจะเป็นผลกระทบ สำหรับนำไปพิจารณาเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมด้านกิจกรรมประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการบรรเทาผลกระทบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำ เพื่อการบริหารทรัพยากรให้ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

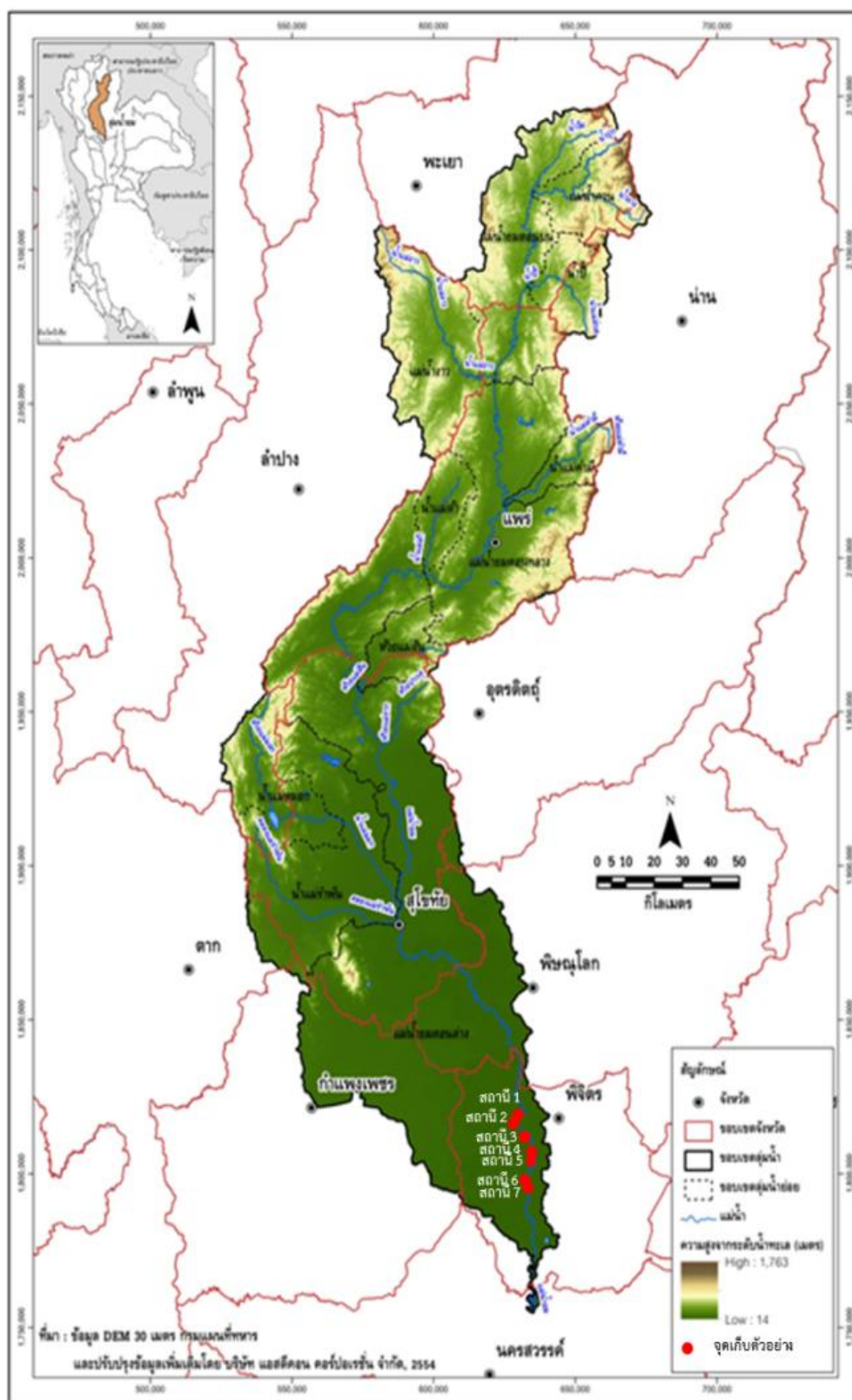
เพื่อให้ทราบการเปลี่ยนแปลงสภาพนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในน้ำในบริเวณพื้นที่โครงการ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการจัดการที่เหมาะสมต่อไป

วิธีการดำเนินงาน

1. เขตพื้นที่และสถานีเก็บตัวอย่าง

ทำการสำรวจทรัพยากรประมงในพื้นที่โครงการประตुरะบายน้ำบ้านวังจิก จำนวน 7 จุดสำรวจ ประกอบด้วยในพื้นที่เหนือประตुरะบายน้ำจำนวน 4 จุดสำรวจ และพื้นที่ท้ายประตुरะบายน้ำจำนวน 3 จุดสำรวจ ดังนี้

- สถานีที่ 1 แม่น้ำยม เหนือประตुरะบายน้ำ ต.วังนก อ.สามง่าม จ.พิจิตร
- สถานีที่ 2 คลองวังกระทิง เหนือประตुरะบายน้ำ ต.วังนก อ.สามง่าม จ.พิจิตร
- สถานีที่ 3 แม่น้ำยม เหนือประตुरะบายน้ำ ต.วังจิก อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร
- สถานีที่ 4 แม่น้ำยม หัวงานประตुरะบายน้ำ ต.วังจิก อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร
- สถานีที่ 5 แม่น้ำยม ท้ายประตुरะบายน้ำ ต.วังจิก อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร
- สถานีที่ 6 คลองระแวง ท้ายประตुरะบายน้ำ ต.ไผ่ท่าโพธิ์ อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร
- สถานีที่ 7 แม่น้ำยม ท้ายประตुरะบายน้ำ ต.ไผ่ท่าโพธิ์ อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร

2. วิธีการเก็บตัวอย่าง

2.1 การตรวจสอบองค์ประกอบทางชีววิทยาของระบบนิเวศวิทยาแหล่งน้ำ

โดยสุ่มเก็บตัวอย่างครั้ง 1 ในเดือนมีนาคม 2568 ครั้งที่ 2 ในเดือนกรกฎาคม 2568

เขตพื้นที่และสถานีเก็บตัวอย่าง ทำการสำรวจองค์ประกอบทางชีววิทยาของระบบนิเวศวิทยาแหล่งน้ำรวมทั้งสิ้น 7 สถานี โดยสถานีต่างๆ มีสภาพแวดล้อมดังแสดงในภาพที่ 5.14.2

ภาพที่ 5.14.2 สภาพแวดล้อมสถานีต่างๆ

ระบบนิเวศวิทยาแหล่งน้ำ

ตัวอย่างที่เก็บเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ แพลงก์ตอนพืช แพลงก์ตอนสัตว์ สัตว์หน้าดิน และพันธุ์ปลา

สำรวจชนิด ปริมาณปลา วิธีการดังต่อไปนี้ Ricker (1968)

1. กำลังการผลิตทางการประมง หรือ standing crop (ปริมาณของสัตว์น้ำทั้งหมดที่มีอยู่ในขณะใดขณะหนึ่ง) ใช้จวนตาถึขนาดตา 0.5 เซนติเมตร ยาว 25 เมตร ล้อมปิดลำน้ำเป็นวงได้พื้นที่ประมงเป็นตรม. ปลาที่จับได้นำมาจำแนกชนิดด้วยวิธีของ Rainboth (1996) ชั่งน้ำหนักตัวโดยใช้หน่วยเป็นกรัมที่ทศนิยม 1 ตำแหน่ง วัดความยาวตัวโดยใช้หน่วยเป็นเซนติเมตร ข้อมูลที่ได้นำไปคำนวณหาจำนวนสัตว์น้ำต่อหน่วยพื้นที่

2. ประสิทธิภาพอัตราการจับสัตว์น้ำของเครื่องมือประมง หรือ CPUE (catch per unit of effort) ใช้ชุดเครื่องมือข่ายซึ่งประกอบไปด้วยข่าย 6 ขนาดช่องตา ได้แก่ 20 30 40 55 70 และ 90 มิลลิเมตร ผูกต่อกันเป็น 1 ชุดเครื่องมือ วางข่ายดักจับปลาในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดเป็นเวลา 1 คืน (ประมาณ 12 ชั่วโมง) ปลาที่จับได้นำมาจำแนกชนิดด้วยวิธีของ Rainboth (1996) จากนั้นวัดความยาวตัวโดยใช้หน่วยเป็นเซนติเมตร

ซึ่งน้ำหนักตัวใช้หน่วยเป็นกรัมที่ทศนิยม 1 ตำแหน่ง บันทึกข้อมูลตามจุดสำรวจและข้อมูลที่ได้นำไปคำนวณหาปริมาณอัตราการจับสัตว์น้ำต่อหน่วยเวลา

$$\text{C.P.U.E. (กรัม/พื้นที่ซ่าย 100 ตร.ม./คืน)} = \frac{\text{น้ำหนักสัตว์น้ำที่จับได้ (กรัม)}}{\text{ระยะเวลาที่ทำการประมง}}$$

สำรวจแพลงก์ตอน แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. แพลงก์ตอนพืช

1.1 เก็บตัวอย่าง**เชิงคุณภาพ** (qualitative) เพื่อทราบชนิดของแพลงก์ตอนพืช และมีแพลงก์ตอนพืชชนิดใดเป็นชนิดเด่น

- วัดระดับความลึกของน้ำ
- นำถุงลากแพลงก์ตอนที่มีขนาดช่องตา 20 ไมครอน ที่ประกอบด้วยเชือกยาวที่มีเครื่องหมายบอกระยะทุก ๆ 50 เซนติเมตร และมีตุ้มน้ำหนักผูกอยู่ที่ส่วนปลายถุงแพลงก์ตอน
- ลากในน้ำตามแนวตั้ง จากบริเวณเหนือพื้นน้ำขึ้นมาถึงผิวน้ำ โดยไม่ให้ถุงลากแพลงก์ตอนสัมผัสพื้นน้ำ **จำนวน 3 ครั้ง** ใส่ลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร
- เก็บตัวอย่างน้ำลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง
- เก็บรักษาตัวอย่างให้มีความเข้มข้น 2% ใช้ฟอร์มาลีนเข้มข้น (40% ฟอร์มาดีไฮด์) 2 มิลลิลิตร ต่อปริมาตรน้ำตัวอย่างที่มีแพลงก์ตอน 98 มิลลิลิตร
- นำตัวอย่างมาทำการจำแนกกลุ่มของแพลงก์ตอนพืชในห้องปฏิบัติการ โดยดูตัวอย่าง 1 มิลลิลิตรหยดลงบนสไลด์ ปิดด้วยแผ่นปิดสไลด์ จำแนกชนิดผ่านกล้องจุลทรรศน์กำลังขยาย 4, 10, 40 และ 100 เท่า ใช้เอกสารอ้างอิงได้แก่ Prescott (1962); Shirota (1966); Mizuno (1968); ลัดดา (2544) และศิริและคณะ (2544)

1.2 เก็บตัวอย่าง**เชิงปริมาณ** (quantitative) เพื่อทราบความหนาแน่น โดยมีหน่วยเป็น เซลล์/ลิตร หรือ เซลล์/ลูกบาศก์เมตร (ใช้เป็นเซลล์ในกรณีที่มีการนับทุกเซลล์) หรือ หน่วย/ลิตร หรือ หน่วย/ลูกบาศก์เมตร (ใช้เป็นหน่วยในกรณีที่มีการนับละกันไปโดยที่ไม่ได้นับทุกเซลล์)

- วัดระดับความลึกของน้ำ
- ใช้กระบอกเก็บตัวอย่างน้ำหรืออุปกรณ์เก็บตัวอย่างน้ำที่ทราบปริมาตรแน่นอน เก็บตัวอย่างน้ำที่ระดับผิวน้ำ และกลางน้ำ ในแต่ละระดับจำนวน 3 ข้าง ในกรณีที่พื้นที่เก็บตัวอย่างน้ำต้นอาจใช้ถังพลาสติก/กระบอกเก็บน้ำ/Patalas ที่ทราบปริมาตร ตักน้ำแทนได้ โดยตักน้ำปริมาตรไม่ต่ำกว่า 20 ลิตร กรองผ่านถุงแพลงก์ตอนขนาดตา 20 ไมครอน สามารถลด-เพิ่มปริมาตรลงได้โดยให้สังเกตจากสีของน้ำในถุงกรอง จดบันทึกปริมาตรน้ำที่นำมาใช้ในการกรอง ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง

- เก็บตัวอย่างน้ำลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง

- เก็บรักษาตัวอย่าง ใช้ฟอร์มาลีนเข้มข้น (40% ฟอร์มาดีไฮด์) 2 มิลลิลิตร ต่อปริมาตรน้ำตัวอย่างที่มีแพลงก์ตอน 98 มิลลิลิตร ดังนั้น ตัวอย่างที่ใส่ 40% ฟอร์มาดีไฮด์ แล้วจะมีความเข้มข้น 4%

- นำตัวอย่างมาทำการจำแนกกลุ่มของแพลงก์ตอนพืชในห้องปฏิบัติการ โดยวัดปริมาตรน้ำในขวดตัวอย่างและจดบันทึก จากนั้นดูดตัวอย่าง 1 มิลลิลิตรหยดลงบนสไลด์ ปิดด้วยแผ่นปิดสไลด์ จำแนกชนิดผ่านกล้องจุลทรรศน์กำลังขยาย 4, 10, 40 และ 100 เท่า ใช้เอกสารอ้างอิงได้แก่ Prescott (1962); Shirota (1966); Mizuno (1968); ลัดดา (2544) และศิริ และคณะ (2544) พร้อมนับจำนวนแพลงก์ตอนแต่ละชนิดและนำมาคำนวณตามสูตรดังนี้

$$\text{ปริมาณแพลงก์ตอนใน 1 ลิตร} = \frac{\text{ปริมาตรในขวดเก็บตัวอย่าง (ml)} \times \text{จำนวนแพลงก์ตอนในปริมาตร 1 ml}}{\text{ปริมาตรของน้ำตัวอย่างที่เก็บมากรอง (L)}}$$

2. แพลงก์ตอนสัตว์

2.1 เก็บตัวอย่าง**เชิงคุณภาพ** (qualitative) เพื่อทราบชนิดของแพลงก์ตอนสัตว์ และมีแพลงก์ตอนสัตว์ชนิดใดเป็นชนิดเด่น

- นำถุงลากแพลงก์ตอนที่มีขนาดช่องตา 100 ไมครอน ที่ประกอบด้วยเชือกยาวที่มีเครื่องหมายบอกระยะทุก ๆ 50 เซนติเมตร และมีตุ่มน้ำหนักผูกอยู่ที่ส่วนปลายถุงแพลงก์ตอน

- ลากในน้ำตามแนวตั้ง จากบริเวณเหนือพื้นน้ำขึ้นมาถึงผิวน้ำ โดยไม่ให้ถุงลากแพลงก์ตอนสัมผัสพื้นน้ำ จำนวน 3 ครั้ง ใส่ลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร

- เก็บตัวอย่างน้ำลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง

- เก็บรักษาตัวอย่างให้มีความเข้มข้น 4-10 % เช่น ใช้ฟอร์มาลีนเข้มข้น (40% ฟอร์มาดีไฮด์) ประมาณ 5 มิลลิลิตร ต่อปริมาตรน้ำตัวอย่างที่มีแพลงก์ตอน 100 มิลลิลิตร ตัวอย่างมีความเข้มข้นประมาณ 10 %

- นำตัวอย่างมาทำการจำแนกกลุ่มของแพลงก์ตอนพืชในห้องปฏิบัติการ โดยวัดปริมาตรน้ำในขวดตัวอย่างและจดบันทึก จากนั้นดูดตัวอย่าง 1 มิลลิลิตรหยดลงบนสไลด์ ปิดด้วยแผ่นปิดสไลด์ จำแนกชนิดผ่านกล้องจุลทรรศน์กำลังขยาย 4, 10, 40 และ 100 เท่า ใช้เอกสารอ้างอิงได้แก่ Sminov (1971); Koste (1978); Segers and Snoamuang (1994); Segers (1995 & 1998) ; ลัดดา (2544) และ ธนาภรณ์ และ วิษย์ (2550)

2.2 เก็บตัวอย่าง**เชิงปริมาณ** (quantitative) เพื่อทราบความหนาแน่น โดยมีหน่วยเป็น ตัว/ลิตร หรือ ตัว/ลูกบาศก์เมตร

- วัดระดับความลึกของน้ำ

- ใช้กระบอกลอยตัวลอยน้ำหรืออุปกรณ์เก็บตัวอย่างน้ำที่ทราบปริมาตรแน่นอน เก็บตัวอย่างน้ำที่ระดับผิวน้ำ กลางน้ำ และใกล้พื้นน้ำ ในแต่ละระดับจำนวน 3 ซ้ำ ในกรณีที่พื้นที่เก็บตัวอย่างน้ำตื้นอาจใช้ถังพลาสติกที่ทราบปริมาตร ตักน้ำแทนได้ โดยตักน้ำปริมาตรไม่ต่ำกว่า 20 ลิตร กรองผ่านถุงแพลงก์ตอนขนาดตา 100 ไมครอน สามารถลด-เพิ่มปริมาตรลงได้โดยให้สังเกตจากสีของน้ำในถุงกรอง จดบันทึกปริมาตรน้ำที่นำมาใช้ในการกรอง ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง

- เก็บตัวอย่างน้ำลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง

- เก็บรักษาตัวอย่างให้มีความเข้มข้น 4-10 % เช่น ใช้ฟอร์มาลินเข้มข้น (40% ฟอร์มาดีไฮด์) ประมาณ 5 มิลลิลิตร ต่อปริมาตรน้ำตัวอย่างที่มีแพลงก์ตอน 100 มิลลิลิตร ตัวอย่างมีความเข้มข้นประมาณ 10 %

- นำตัวอย่างมาทำการจำแนกกลุ่มของแพลงก์ตอนในห้องปฏิบัติการ โดยวัดปริมาตรน้ำในขวดตัวอย่างและจดบันทึก จากนั้นดูดตัวอย่าง 1 มิลลิลิตรหยดลงบนสไลด์ ปิดด้วยแผ่นปิดสไลด์ จำแนกชนิดผ่านกล้องจุลทรรศน์กำลังขยาย 4, 10, 40 และ 100 เท่า ใช้เอกสารอ้างอิงได้แก่ Prescott (1962); Shiota (1966); Mizuno (1968); ลัดดา (2544) และศิริ และคณะ (2544) พร้อมนับจำนวนแพลงก์ตอนแต่ละชนิด

ปริมาณแพลงก์ตอนใน 1 ลิตร = $\frac{\text{ปริมาตรในขวดเก็บตัวอย่าง (ml)} \times \text{จำนวนแพลงก์ตอนในปริมาตร 1 ml}}{\text{ปริมาตรของน้ำตัวอย่างที่เก็บมากรอง (L)}}$

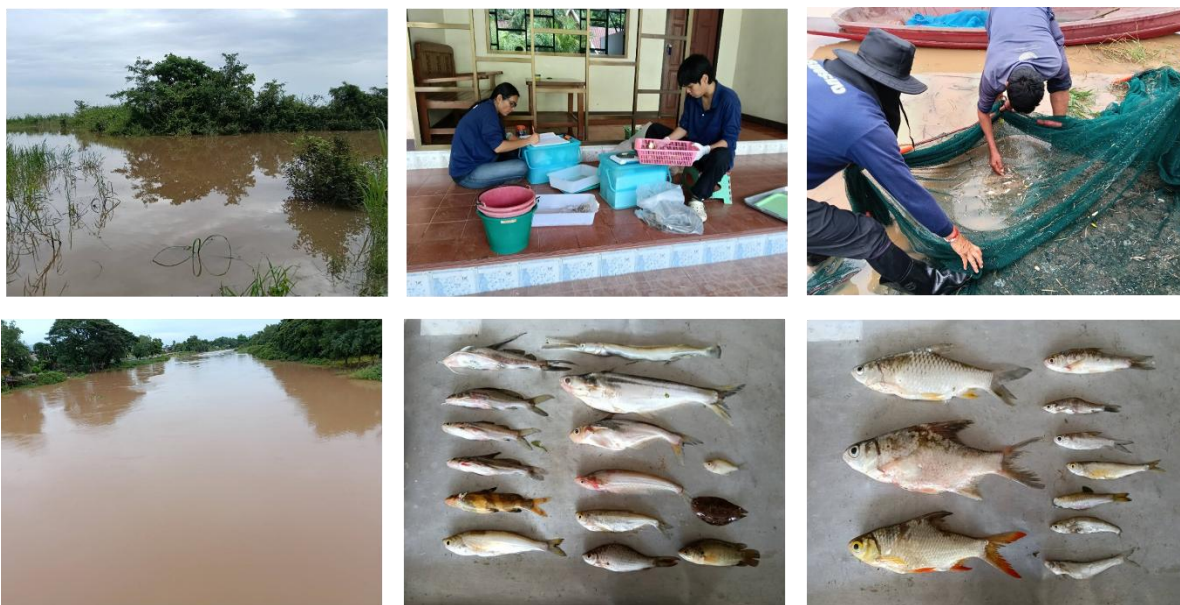
สำรวจชนิดสัตว์หน้าดิน

การเก็บและวิเคราะห์ตัวอย่างสัตว์หน้าดิน เป็นเก็บตัวอย่างเชิงคุณภาพ (quantitative) และเชิงปริมาณ (qualitative) เพื่อนำมาจำแนกชนิดโดยใช้เครื่องมือเก็บตัวอย่างสัตว์หน้าดินประเภท Ekman Grab ขนาด 15 x 15 ตารางเซนติเมตร จุดสุ่มตัวอย่างละ 3 ซ้ำ นำตัวอย่างจาก Grab มาร่อนหาสัตว์หน้าดิน โดยใช้ตะแกรงร่อนขนาดช่องตา 500 ไมครอน จากนั้นนำตัวอย่างสัตว์หน้าดินที่ได้ใส่ลงขวดที่ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง และเก็บรักษาด้วยฟอร์มาลินที่ความเข้มข้น 10% นำกลับมาจำแนกชนิดในห้องปฏิบัติการโดยใช้กล้องกำลังขยายต่ำ จำแนกโดยใช้หนังสือ Brandt (1974) และ Usinger (1968)

งบประมาณที่ได้รับ 300,000 บาท

ระยะเวลาดำเนินการ ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 24-28 มีนาคม 2568

ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 21-25 กรกฎาคม 2568

ภาพที่ 5.14.3 กิจกรรมบางส่วนในระหว่างการดำเนินการสำรวจ

ผลการดำเนินงาน

สรุปผลการดำเนินงาน จากผลการสำรวจทรัพยากรประมงในโครงการประจักษ์บายน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตรประจำปี 2568

1. แผนปฏิบัติการติดตามตรวจสอบระบบนิเวศของแหล่งน้ำและการประมง

1.1 ชนิดสัตว์น้ำ

ชนิดและปริมาณปลา พบชนิดพันธุ์ปลาทั้งสิ้นรวม 83 ชนิด โดยพบชนิดพันธุ์ปลาในการสำรวจครั้งที่ 1 เดือนมีนาคม 2568 จำนวน 65 ชนิด และพบชนิดพันธุ์ปลาในการสำรวจครั้งที่ 2 เดือนกรกฎาคม 2568 จำนวน 63 ชนิด ซึ่งชนิดพันธุ์ปลาที่พบในทุกครั้งของการสำรวจมีจำนวน 45 ชนิด ได้แก่ ปลาสด ปลาแก้ว ปลาเจ้าฟ้า ปลาหนวดยาว ปลาควาย สร้อยขาว ปลาแดง กาดำ สร้อยลูกกล้วย สร้อยนกเขา สร้อยเกล็ดถี่ ตาหมิ่น ตะเพียนทอง ตะเพียนขาว ไล่ตันขาว ไล่ตัน ไล่ตันตาขาว ตะโกก ขี้ยอกหางเหลือง กระมัง แก้มขาว ตะเพียนทราย ตะเพียนทราย แปะขาว แปะขาว แปะควาย แปะควาย กตเกราะ ขาไก่ กตเหลือง แขนงธง แขนงแถบขาว แขนงข้างลาย แขนงข้างลาย แขนงหิน เข้ม กระทุงเหว หลดหลังจุด หลด กระทิง หมอ กระตี่นาง กระตี่หม้อ หมอช้างเหี้ยบ แป้นแก้ว ดังตารางที่ 5.14.1

ตารางที่ 5.14.1 ชนิดสัตว์น้ำในโครงการประมงระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจเดือนมีนาคมและกรกฎาคม 2568

ชื่อวิทยาศาสตร์	ชนิดปลา	สำรวจครั้งที่ 1								สำรวจครั้งที่ 2								ปตร. บ้านวัง จิก
		สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 1	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 2	
<i>Notopterus notopterus</i> (Pallas, 1769)	สลาด	+	-	+	+	+	-	-	+	-	+	-	-	-	+	-	+	+
<i>Chitala ornata</i> (Gray, 1831)	กราย	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
<i>Clupeichthys aesamensis</i> Wongatana, 1983	ชีวก้าว	-	-	-	+	-	-	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+
<i>Clupeoides borneensis</i> Bleeker, 1851	ไต้ตันหางดอก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	+	+
<i>Amblypharyngodon chulabhornae</i> Vidthayanon & Kottelat, 1990	ชีวก้าวฟ้า	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	+	-	+	+
<i>Esomus longimanus</i> (Lunel, 1881)	ชีวก้าวยาว	-	-	-	-	+	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+
<i>Rasbora aurotaenia</i> Tirant, 1885	ชีวก้าว	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+
<i>Rasbora borapetensis</i> Smith, 1934	ชีวก้าวแดง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+
<i>Henicorhynchus lobatus</i> Smith, 1945	สร้อยหลอด	+	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
<i>Henicorhynchus siamensis</i> (Sauvage, 1881)	สร้อยขาว	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>Cirrhinus jullieni</i> Sauvage, 1878	ปักแดง	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	+	+
<i>Labeo chrysophekadian</i> (Bleeker, 1850)	กาดำ	+	-	+	+	-	-	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+	+
<i>Labiobarbus siamensis</i> (Sauvage, 1881)	สร้อยลูกกล้วย	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>Lobocheilus rhabdoura</i> (Fowler, 1934)	สร้อยลูกบัว	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
<i>Osteochilus microcephalus</i> (Val. in Cuv. & Val, 1842)	ร้องไม้ดัด	+	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
<i>Osteochilus vittatus</i> (Valenciennes, 1842)	สร้อยนกเขา	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
<i>Crossocheilus reticulatus</i> (Fowler, 1934)	เล็บมือนาง	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
<i>Epalzeorhynchus frenatus</i> (Fowler, 1934)	กาดแดง	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
<i>Thynnichthys thynnoides</i> (Bleeker, 1852)	สร้อยเกล็ดถี่	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+
<i>Amblyrhynchichthys micacanthus</i> Ng & Kottelat, 2004	ตามีน	-	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+
<i>Barbonymus altus</i> (Gunther, 1868)	ตะเพียนทอง	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+	-	+	+	+
<i>Barbonymus gonionotus</i> (Bleeker, 1850)	ตะเพียนขาว	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
<i>Barbonymus schwanenfeldii</i> (Bleeker, 1853)	กระแห	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
<i>Cydocheilichthys apogon</i> (Val. in Cuv. & Val, 1842)	ไต้ตันตาแดง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	+

ตารางที่ 5.14.1 (ต่อ)

ชื่อวิทยาศาสตร์	ชนิดปลา	สำรวจครั้งที่ 1								สำรวจครั้งที่ 2								ปตร. บ้านวัง จิก
		สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 1	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 2	
Cydocheilichthys armatus (Val. in Cuv. & Val., 1842)	ไส้ตันขาว	-	-	-	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+
Cydocheilichthys laglei Sontirat, 1985	ไส้ตัน	-	-	-	-	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+	+
Cydocheilichthys repasson (Bleeker, 1853)	ไส้ตันดาขาว	+	-	+	+	+	-	-	+	-	+	+	-	-	-	-	+	+
Cydocheilos enoplos Bleeker, 1850	ตะโกก	+	-	+	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	+
Mystacoleucus greenwayi Pellegin & Fang, 1940	ตาใส	+	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
Mystacoleucus marginatus (Valenciennes, 1842)	ขี้ยอกหางเหลือง	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+
Puntioplites proctozysron (Bleeker, 1865)	กระมัง	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Sikukia sp.	น้ำฝาย	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
Systomus rubripinnis (Val. in Cuv. & Val., 1842)	แก้มข้า	-	-	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	+	-	+	+
Hampala macrolepidota Kuhl & van Hasselt in van Hasselt, 1823	กระสูบขีด	+	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
Puntius brevis (Bleeker, 1850)	ตะเพียนทราย	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	-	-	+	+
Puntius sp.	ตะเพียนทราย	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-	+	+
Parachela maculicauda (Smith, 1934)	แปบหางดอก	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
Parachela siamensis (Günther, 1868)	แปบขาว	+	-	+	-	-	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+
Parachela sp.	แปบขาว	+	-	+	+	-	+	+	+	-	-	+	-	-	+	+	+	+
Paralaubuca hamandi Sauvage, 1883	แปบควาย	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	+	+
Paralaubuca riveroi (Fowler, 1935)	แปบควาย	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	+
Paralaubuca typus Bleeker, 1864	แปบควาย	-	-	-	+	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+
Synrossus helodes Sauvage, 1876	หมูข้างลาย	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
Yasuhikotaka modesta (Bleeker, 1865)	หมูขาว	+	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
Acantopsis runghipae Boyd, Nithirapakdee & Page, 2017	รากกล้วยต่าง	-	-	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
Lepidocephalichthys berdmorei (Blyth, 1860)	อีด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+
Hypostomus plecostomus (Linnaeus, 1758)	กตเกราะ	+	-	-	-	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+	-	+	+
Kryptopterus geminus Ng, 2003	ขาไก่	-	-	-	-	-	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+

ตารางที่ 5.14.1 (ต่อ)

ชื่อวิทยาศาสตร์	ชนิดปลา	สำรวจครั้งที่ 1								สำรวจครั้งที่ 2								ปตร. บ้านวัง จิก
		สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 1	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 2	
Phalacrotonotus bleekeri (Gunther, 1864)	แดง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	+	+
Pangasinanodon hypophthalmus (Sauvage, 1878)	สวาย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	+	+
Pangasius larnaudii Bocourt, 1866	เทโพ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	+	+
Pangasius macronema Bleeker, 1851	สังกะวาดเหลือง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+
Pseudoblis pleurotaenia (Sauvage, 1878)	สังกะวาดทอง คม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	+	+
Hemibagrus spilopterus Ng & Rainboth, 1999	กตเหลือง	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	-	-	+	+
Hemibagrus wyckioides (Chaux & Fang, 1949)	กตแก้ว	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
Heterobagrus bocourti Bleeker, 1864	แขยงธง	-	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+
Mystus albolineatus Roberts, 1994	แขยงแถบขาว	+	-	+	+	+	-	-	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
Mystus multiradiatus Roberts, 1992	แขยงข้างลาย	+	-	+	+	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	+	+	+
Mystus mysticetus Roberts, 1992	แขยงข้างลาย	+	-	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+
Mystus singaringan (Bleeker, 1846)	แขยงใบข้าว	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
Pseudomystus siamensis Regan, 1913	แขยงหิน	-	-	-	+	-	-	+	+	-	-	-	+	+	-	+	+	+
Lalides longibarbis (Fowler, 1934)	สังกะวาดขาว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+
Oxyeleotris marmorata Bleeker, 1852	บุทราย	-	-	+	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
Eugnathogobius siamensis (Fowler, 1934)	บุปากกว้าง	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
Gobiopertus chuno (Hamilton, 1822)	บุใส	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+
Dermogenys siamensis Fowler, 1934	เข็ม	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	+	-	+	+
Xenentodon candia (Hamilton, 1822)	กระทุงเหว	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	+	+
Macrognathus semicellatus Roberts, 1986	หลดหลังจุด	-	-	-	+	+	-	+	+	-	-	+	-	-	-	-	+	+
Macrognathus siamensis (Gunther, 1861)	หลด	+	-	-	-	-	+	-	+	-	+	-	-	-	-	-	+	+
Mastacembelus armatus (Lacepede, 1800)	กระทิง	+	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	-	+	+
Anabas testudineus (Bloch, 1792)	หมอ	-	-	-	-	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
Trichopodus microlepis (Gunther, 1861)	กระต๋นง	-	-	-	-	-	+	+	+	-	+	-	-	-	+	-	+	+

ตารางที่ 5.14.1 (ต่อ)

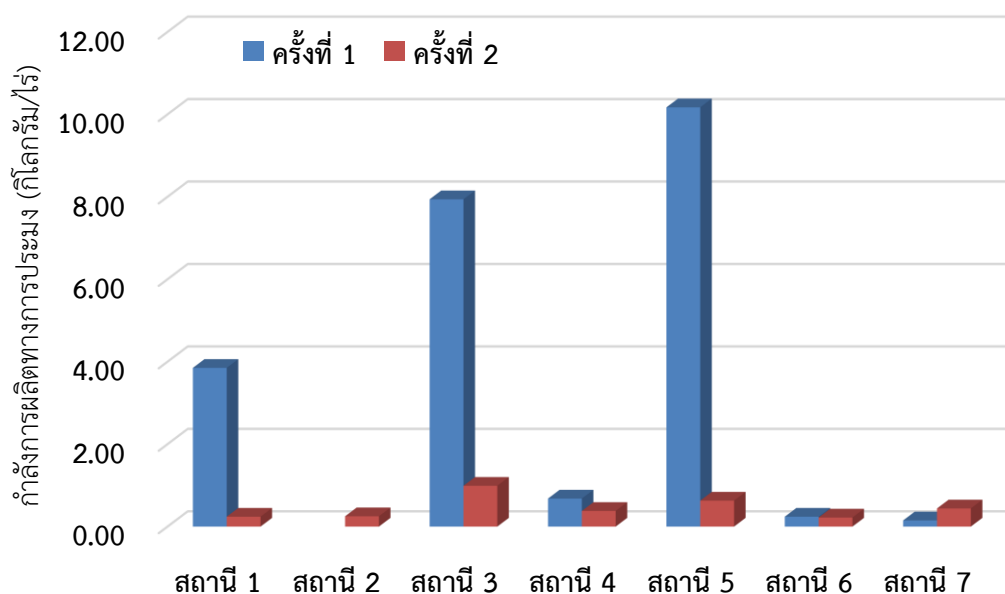
ชื่อวิทยาศาสตร์	ชนิดปลา	สำรวจครั้งที่ 1								สำรวจครั้งที่ 2								ปตร. บ้านวัง จิก
		สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 1	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 2	
Trichopodus pectoralis (Regan, 1910)	สลิด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	+	+
Trichopodus trichopterus (Pallas, 1770)	กระดี่หม้อ	+	-	-	-	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	-	+	+
Trichopsis pumila (Arnold, 1936)	กริมลี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+
Trichopsis vittata (Cuvier, 1831)	กริมควาย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	+	+
Channa aurolineata (Day, 1870)	ชอนงูเห่า	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	+	+
Channa striata (Bloch, 1797)	ชอน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	+	+
Pristolepis fasciatus (Bleeker, 1851)	หมอช้างเหี้ยยบ	+	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	-	-	+	-	+	+
Brachirus hamandi (Sauvage, 1878)	ใบไม้	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	+	+
Parambassis apogonoides (Bleeker, 1851)	อมไข่น้ำจืด	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
Parambassis siamensis (Fowler, 1937)	แป้นแก้ว	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
Parambassis wolffii (Bleeker, 1851)	แป้นแก้วยักษ์	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
		36	0	25	37	22	18	32	65	11	34	34	23	21	25	27	63	83

กำลังการผลิตทางการประมง หรือ standing crop เฉลี่ย ของโครงการประมงระบายน้ำ บ้านวังจิก จังหวัดพิจิตรมีค่าเท่ากับ 2.14 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนบริเวณที่มีปริมาณกำลังการผลิตทางการประมง เฉลี่ยสูงที่สุด คือ สถานี 5 มีค่าเท่ากับ 5.40 กิโลกรัมต่อไร่ และบริเวณที่มีปริมาณกำลังการผลิตทางการประมง เฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานี 6 มีค่าเท่ากับ 0.23 กิโลกรัมต่อไร่ ดังตารางที่ 5.14.2

ตารางที่ 5.14.2 กำลังการผลิตทางการประมงในโครงการประมงระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร
จากการสำรวจเดือนมีนาคมและกรกฎาคม 2568

ครั้งที่	สถานี							ค่าเฉลี่ย
	1	2	3	4	5	6	7	
1 (มี.ค.68)	3.85		7.94	0.68	10.17	0.24	0.15	3.84
2 (ก.ค.68)	0.24	0.25	0.99	0.38	0.63	0.22	0.44	0.45
standing crop	2.05	0.25	4.47	0.53	5.40	0.23	0.30	2.14

หมายเหตุ : nd น้ำแห้งดำเนินการสำรวจไม่ได้

ภาพที่ 5.14.4 กำลังการผลิตทางการประมงในโครงการประมงระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร
จากการสำรวจเดือนมีนาคม (ครั้งที่ 1) 2568 และกรกฎาคม (ครั้งที่ 2) 2568

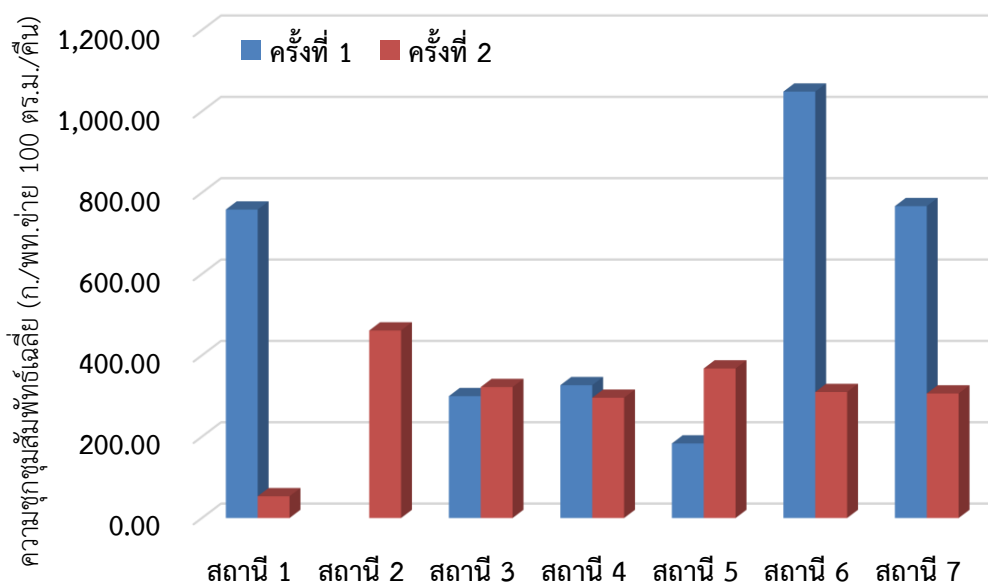
ประสิทธิภาพอัตราการจับสัตว์น้ำของเครื่องมือประมง หรือ CPUE ของชุดเครื่องมือข่ายของโครงการประมงระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 433.06 กรัมต่อพื้นที่ข่าย100ตรม.ต่อคืน ส่วนบริเวณที่มีค่าความชุกชุมด้วยชุดเครื่องมือข่ายเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานี 6 มีค่าเท่ากับ 679.08 กรัมต่อพื้นที่ข่าย100ตรม.ต่อคืน และบริเวณที่มีค่าความชุกชุมด้วยชุดเครื่องมือข่ายเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานี 5 มีค่าเท่ากับ 275.51 กรัมต่อพื้นที่ข่าย100ตรม.ต่อคืน ดังตารางที่ 5.14.3 และภาพที่ 5.14.5

ตารางที่ 5.14.3 ความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยโครงการประมงระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร

จากการสำรวจเดือนมีนาคมและกรกฎาคม 2568

ครั้งที่	สถานี							ค่าเฉลี่ย
	1	2	3	4	5	6	7	
1 (มี.ค.68)	758.38		299.63	326.60	183.33	1,048.37	766.79	563.85
2 (ก.ค.68)	53.49	461.04	322.01	295.71	367.69	309.79	306.16	302.27
CPUE	405.94	461.04	310.82	311.16	275.51	679.08	536.48	433.06

หมายเหตุ : nd น้ำแห้งดำเนินการสำรวจไม่ได้

ภาพที่ 5.14.5 ความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยโครงการประมงระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร

จากการสำรวจเดือนมีนาคม (ครั้งที่ 1) 2568 และกรกฎาคม (ครั้งที่ 2) 2568

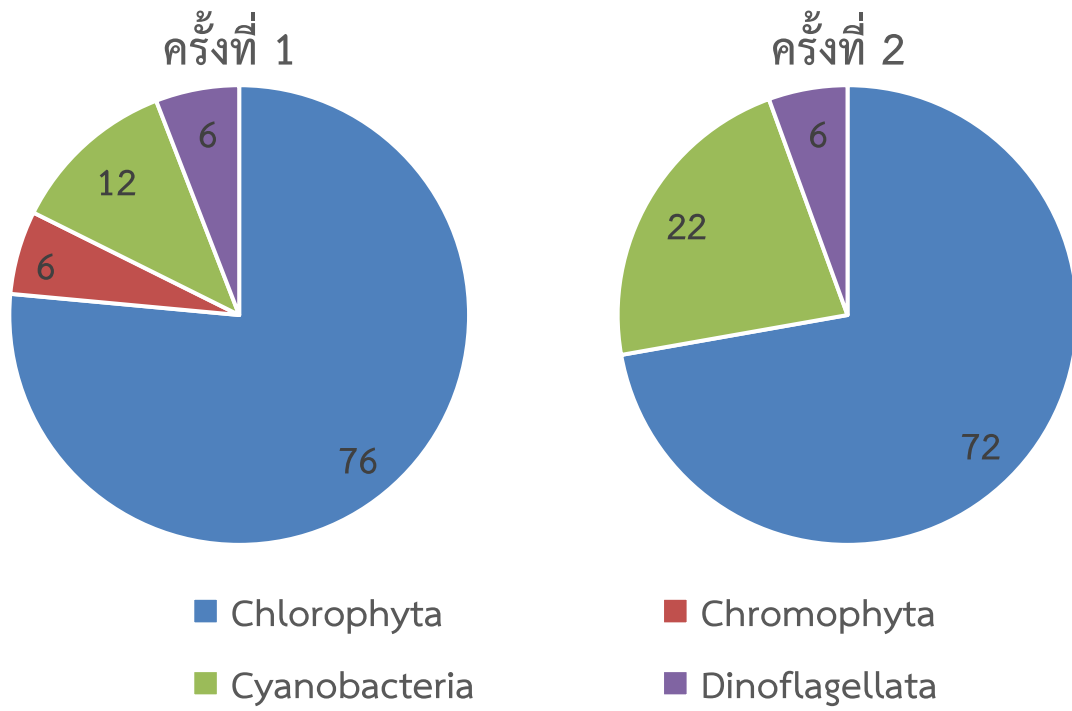
1.2 สํารวจแพลงก์ตอน

แพลงก์ตอนพืช ศึกษาเชิงคุณภาพ ครั้งที่ 1 พบแพลงก์ตอนพืช จำนวน 4 ดิวิชั่น คือ Chlorophyta Chromophyta Cyanobacteria และ Dinoflagellata คิดเป็นร้อยละ 76, 6, 12 และ 6 ตามลำดับ ครั้งที่ 2 พบแพลงก์ตอนพืช จำนวน 3 ดิวิชั่น คือ Chlorophyta Cyanobacteria และ Dinoflagellata คิดเป็นร้อยละ 72, 22 และ 6 ตามลำดับ ชนิดแพลงก์ตอนพืชทั้งหมด 20 ชนิด โดยจุดเก็บตัวอย่างครั้งที่ 1 ที่พบชนิดแพลงก์ตอนพืชมากที่สุดคือ สถานี 4 พบจำนวน 14 ชนิด และจุดเก็บตัวอย่างที่พบชนิดแพลงก์ตอนพืชน้อยที่สุดคือ สถานี 7 พบจำนวน 10 ชนิด ส่วนโดยจุดเก็บตัวอย่างครั้งที่ 2 ที่พบชนิดแพลงก์ตอนพืชมากที่สุดคือ สถานี 3 พบจำนวน 16 ชนิด และจุดเก็บตัวอย่างที่พบชนิดแพลงก์ตอนพืชน้อยที่สุดคือ สถานี 7 พบจำนวน 11 ชนิด (ตารางที่ 5.14.4 และ 5.14.5)

เชิงปริมาณ พบว่าเพื่อสำรวจครั้งที่ 1 มีความหนาแน่นของแพลงก์ตอนพืชระหว่าง 45.80-155.60 หน่วยต่อลิตร เพื่อสำรวจครั้งที่ 2 มีความหนาแน่นของแพลงก์ตอนพืชระหว่าง 55.00-217.60 หน่วยต่อลิตร พิจารณาตามจุดสำรวจพบว่าจุดสำรวจสถานี 3 มีความหนาแน่นของแพลงก์ตอนพืชเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 186.60 หน่วยต่อลิตร ดังแสดงในตารางที่ 5.14.6

ตารางที่ 5.14.4 จำนวนชนิดของกลุ่มแพลงก์ตอนพืชบริเวณโครงการประจักษ์บายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร

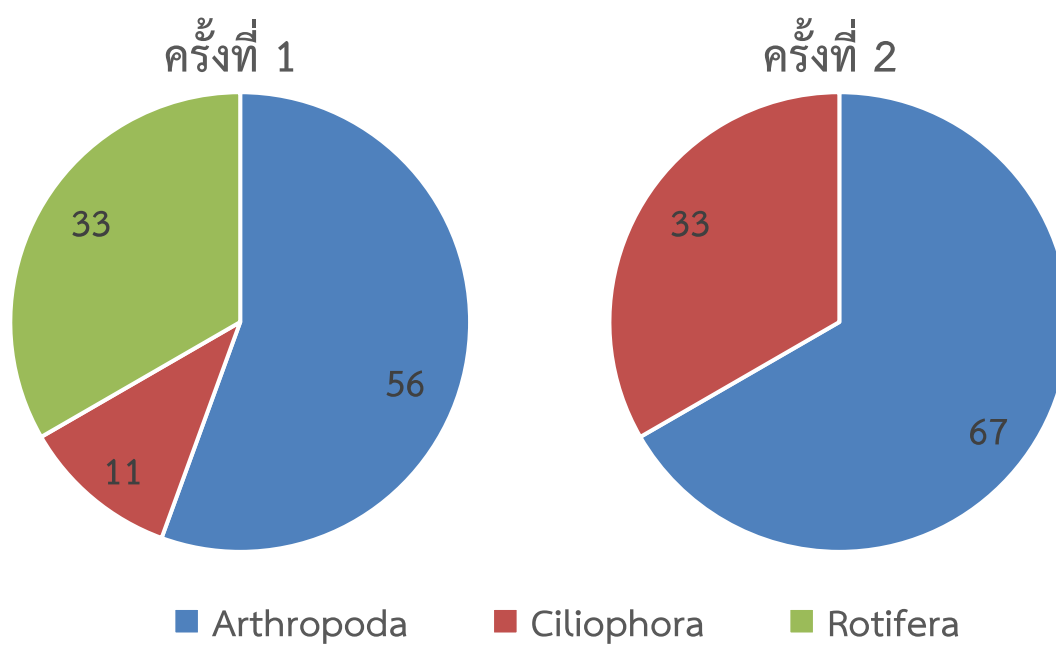
Division	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้ง	ร้อยละ
ครั้งที่ 1									
Chlorophyta	8	0	8	10	9	10	9	13	76
Chromophyta	0	0	0	1	0	0	0	1	6
Cyanobacteria	2	0	2	2	1	0	0	2	12
Dinoflagellata	1	0	1	1	1	1	1	1	6
รวม	11	0	11	14	11	11	10	17	100
ครั้งที่ 2									
Chlorophyta	11	10	13	13	10	11	10	13	72
Cyanobacteria	1	2	2	1	2	2	1	4	22
Dinoflagellata	1	0	1	1	1	1	0	1	6
รวม	13	12	16	15	13	14	11	18	100

ภาพที่ 5.14.6 ร้อยละขององค์ประกอบแพลงก์แพลงก์พืชบริเวณโครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร

ตารางที่ 5.14.5 ชนิดของแพลงก์พืชที่พบบริเวณโครงการประจักษ์นํ้าบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร ตามจุดสำรวจ

Divition	class	Genus	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 1	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 2	ปตร. บ้านวัง จิก
Chlorophyta	Bacillariophyceae	Pleurosigma	-	-	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Chlorophyceae	Pediastrum	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
		Tetraedron	+	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
		Coelastrum	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	+	-	-	-	+	+
		Scenedesmus	-	-	-	+	-	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
		Treubaria	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	+	+
		Eudorina	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
		Pandorina	-	-	-	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+
	Euglenoidea	Euglena	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+
		Phacus	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Euglenophyceae	Strombomonas	+	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
		Cyclidiopsis	+	-	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Ulvophyceae	Ulothrix	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
	Zygnematophyceae	Closterium	-	-	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
Chromophyta	Xanthophyceae	Centritractus	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
Cyanobacteria	Cyanophyceae	Anabaena	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	+	+
		Oscillatoria	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
		Spirulina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	+	+
	Merismopediaceae	Merismopedia	+	-	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-	+	+
Dinoflagellata	Dinophyceae	Ceratium	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	-	+	+
รวม			11	0	11	14	11	11	10	17	13	12	16	15	13	14	11	18	20

ภาพที่ 5.14.7 ร้อยละขององค์ประกอบแพลงก์แพลงก์สัตว์ที่พบบริเวณบริเวณโครงการประตูละบายน้ำ
บ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร

ตารางที่ 5.14.8 ชนิดของแพลงก์สัตว์ที่พบบริเวณโครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร ตามจุดสำรวจ

Division	class	Genus	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 1	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ครั้งที่ 2	ปตร. ทำแห
Arthropoda	Branchiopoda	Bosminopsis	+	-	-	+	+	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
		Cariodaphnia	+	-	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
	Copepoda	Calanoid	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
		Cyclopoi	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
		Nauplii	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ciliophora	Oligotrichea	Stenosemella	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Rotifera	Monogononta	Brachionus	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
		Lepadella	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
		Filinia	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
รวม			7	0	5	5	6	5	4	9	3	3	3	3	3	3	3	3	9

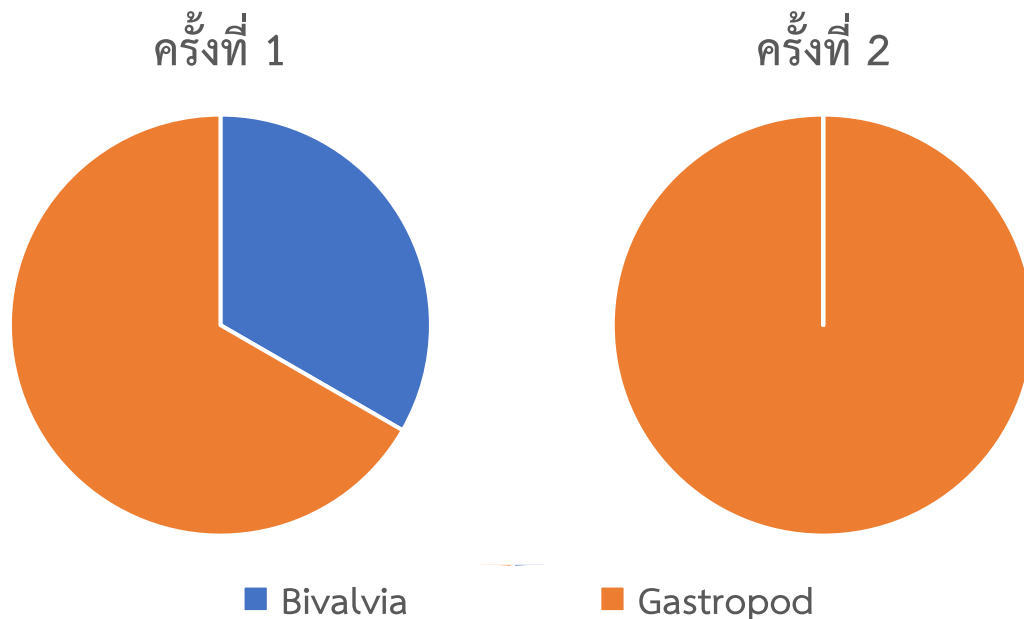
ตารางที่ 5.14.9 ปริมาณแพลงก์ตอนสัตว์เฉลี่ยที่พบบริเวณโครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร

เที่ยวสำรวจ	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ค่าเฉลี่ย
ครั้งที่ 1	6.26		4.60	5.58	29.58	17.10	2.44	10.93
ครั้งที่ 2	5.62	3.28	1.68	2.84	1.06		1.14	2.60
ค่าเฉลี่ย	5.94	3.28	3.14	4.21	15.32	17.10	1.79	6.77

1.3 ชนิดสัตว์หน้าดิน

ความหลากหลายของสัตว์หน้าดินโครงการประจักษ์บายน้ำบ้านวังจิก พบสัตว์หน้าดินเชิงคุณภาพ 1 ไฟล์ม ทั้งหมด 6 สกูล เทียบสำรวจครั้งที่ 1 พบสัตว์หน้าดินจำนวน 6 สกูล โดยจุดเก็บตัวอย่างสถานี 1 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 2 สกูล จุดเก็บตัวอย่างสถานี 2 ไม่พบสัตว์หน้าดิน จุดเก็บตัวอย่างสถานี 3 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 4 สกูล จุดเก็บตัวอย่างสถานี 4 ไม่พบสัตว์หน้าดิน จุดเก็บตัวอย่างสถานี 5 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 1 สกูล จุดเก็บตัวอย่างสถานี 6 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 2 สกูล จุดเก็บตัวอย่างสถานี 7 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 2 สกูล เทียบสำรวจครั้งที่ 2 พบสัตว์หน้าดินจำนวน 2 สกูล โดยจุดเก็บตัวอย่างสถานี 1 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 2 สกูล จุดเก็บตัวอย่างสถานี 2 ไม่พบสัตว์หน้าดิน จุดเก็บตัวอย่างสถานี 3 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 1 สกูล จุดเก็บตัวอย่างสถานี 4 และ 5 ไม่พบสัตว์หน้าดิน จุดเก็บตัวอย่างสถานี 6 และ 7 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 2 สกูล (ตารางที่ 5.14.10 และภาพที่ 5.14.8)

สัตว์หน้าดินเชิงปริมาณ พบความหนาแน่นของสัตว์หน้าดินในเทียบสำรวจครั้งที่ 1 มีความหนาแน่นของสัตว์หน้าดินระหว่าง 0-578 ตัวต่อตารางเมตร เทียบสำรวจครั้งที่ 2 มีความหนาแน่นของสัตว์หน้าดินระหว่าง 0-178 ตัวต่อตารางเมตร พิจารณาตามจุดสำรวจพบว่าจุดสำรวจสถานี 1 มีความหนาแน่นของสัตว์หน้าดินเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 367 ตัวต่อตารางเมตร ดังแสดงในตารางที่ 5.14.11

ภาพที่ 5.14.8 ร้อยละขององค์ประกอบสัตว์หน้าดินที่พบบริเวณโครงการประจักษ์บายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร

ตารางที่ 5.14.10 ชนิดของสัตว์หน้าดินที่พบบริเวณโครงการประตุนะบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร ตามจุดสำรวจ

Divition	class	Genus	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	ครั้งที่	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	ครั้งที่	ปตร. บ้านวัง จิก
			1	2	3	4	5	6	7	1	1	2	3	4	5	6	7	2	
Mollusca	Bivalvia	Corbicula	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
		Scabies	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
	Gastropod	Melanoides	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
		Clea	+	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
		Filopalvdina	-	-	+	-	-	+	-	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+
		Pomacea	-	-	-	-	-	+	-	+	+	-	-	-	+	-	+	+	+
รวม			2	0	4	0	1	2	2	6	2	0	1	0	0	2	0	2	6

ตารางที่ 5.14.11 ปริมาณสัตว์หน้าดินเฉลี่ยที่พบบริเวณโครงการประตุนะบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร

เที่ยวสำรวจ	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	สถานี 5	สถานี 6	สถานี 7	ค่าเฉลี่ย
ครั้งที่ 1	578	0	444	0	89	222	200	219
ครั้งที่ 2	156	0	111	0	0	178	0	63
ค่าเฉลี่ย	367	0	278	0	44	200	100	141

พันธุ์ไม้น้ำ

ความหลากหลายของพันธุ์ไม้น้ำ

การศึกษาความหลากหลายของพันธุ์ไม้น้ำในแม่น้ำยม พื้นที่โครงการประตุนระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร ปี 2568 จำนวน 7 จุดสำรวจ พบพันธุ์ไม้น้ำทั้งหมด 28 ชนิด โดยเที่ยวสำรวจครั้งที่ 1 พบชนิดพันธุ์ไม้น้ำทั้งหมด 22 ชนิด เที่ยวสำรวจครั้งที่ 2 พบชนิดพันธุ์ไม้น้ำทั้งหมด 20 ชนิด ดังแสดงในตารางที่ 5.14.17

ตารางที่ 5.14.17 พันธุ์ไม้ที่พบในพื้นที่โครงการประจักษ์บายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร ปี 2568

ชื่อไทย	ชื่อวิทยาศาสตร์	1									2									ปี2568
		สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	ครั้งที่	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	ครั้งที่		
		1	2	3	4	5	6	7	1	1	2	3	4	5	6	7	2			
กกสามเหลี่ยมเล็ก	Cyperus pilosus Vahl	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+		
กรดน้ำ	Scoparia dulcis L.	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+		
กะเม็ง	Eclipta prostrata L.	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+		
เซ่งโงมน	Melochia carchorifolia L.	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	+	+		
ตีนตุ๊กแก	Tridax procumbens (L.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	+		
ถั่วผี	Macroptilium lathyroides (L.) Urb.	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-	+	+		
นํ้านมราชสีห์เล็ก	Euphobia thymifolia L.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	+		
บานไม่รู้รูไธยา	Gomphrena celosioides Mart.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	+		
ผักตบชวา	Eichhornia crassipes (Mart.) Solms	-	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+		
ผักบุ้ง	Ipomoea aquatica Forsk.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	+	-	+	+		
ผักเบ็ดแดง	Alternanthera sessilis (L.) DC.	-	+	+	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+		
ผักเบ็ดน้ำ	Alternanthera philoxeroides (Mart.) Griseb	+	-	-	+	+	+	-	+	-	-	-	-	-	+	-	+	+		
พญามุขติ	Grangea maderaspatana (L.) Poir	-	-	-	+	+	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+		
ไมยราพยักษ์	Mimosa pigra Linn.	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ลูกใต้ใบ	Phyllanthus niruri L.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+		
โสนกินดอก	Sesbania javanica Miq.	+	+	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+	+	-	-	+	+		
โสนหางไก่	Aeschynomene aspera L.	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	+		
หงอนไก่ไทย	Celosia argentea L.	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+		
หญ้าขน	Brachiaria mutica (Forsk) Stapf	-	-	-	+	-	-	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	+		
หญ้าข้าวนก	Echinochloa colona (L.) Link.	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	+	+		
หญ้าขนกลอง	Sphaeranthus africanus Linn.	-	-	-	+	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+		
หญ้างวงช้าง	Heliotropium indicum L.	-	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	-	-	+	+	+		
หญ้าปล้อง	Hymenachne pseudointerrupta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+		
หญ้าแพรก	Cynodon dactylon (L.) Pers.	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	+	+		
หญ้ารักนา	Jussiaea suffruticosa L.	-	-	-	-	-	+	-	+	-	+	-	-	-	-	-	+	+		
หญ้าหนวดปลาชุก	Fimbristylis miliacea (L.) Vahl	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+		

ตารางที่ 5.14.17 (ต่อ)

ชื่อไทย	ชื่อวิทยาศาสตร์	1								2								ปี2568
		สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	ครั้งที่	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	ครั้งที่	
		1	2	3	4	5	6	7	1	1	2	3	4	5	6	7	2	
อ้อ	Arundo donax L.	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	+
เอื้องเพ็ดมัว	Persicaria lapathifolia (L.) Delarbre	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	+	+
จำนวนชนิดที่พบ		6	5	9	9	6	9	4	22	3	7	5	8	7	6	5	20	28

ปัญหาและอุปสรรค

1. จุดสำรวจบางจุดมีพื้นที่ลงปฏิบัติงานค่อนข้างยากเนื่องจากชายตลิ่งเป็นพื้นที่ตัด หรือเป็นขอบการก่อสร้าง มีความชันค่อนข้างมาก และพื้นที่ข้างใต้ยังมีหินของการก่อสร้างอีกด้วย
2. บริเวณจุดสำรวจบางจุดมีความลึกมากและยังมีกระแสน้ำไหล ทำให้ปฏิบัติงานค่อนข้างยาก

5.15 แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการประตुरะบายน้ำโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

หลักการและเหตุผล

โครงการประตुरะบายน้ำโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งกักเก็บน้ำที่ใช้ในการเพาะปลูกในพื้นที่เกษตรกรรม เก็บกักน้ำสำหรับการอุปโภค-บริโภคของประชาชนตลอดจนสัตว์เลี้ยงบรรเทาอุทกภัย และยกระดับคุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่โครงการ กิจกรรมการก่อสร้างโครงการ อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำผิวดินถึงสิ่งมีชีวิตทางน้ำในระดับต่างๆ ของห่วงโซ่อาหารที่มีผลต่อทรัพยากรประมงได้ การติดตามตรวจสอบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรประมงทั้งระหว่างก่อสร้างและระหว่างดำเนินการ จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อจะได้ทราบการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้น ตลอดจนสิ่งที่คาดว่าจะอาจเป็นผลกระทบ สำหรับนำไปพิจารณาเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมด้านกิจกรรมประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการบรรเทาผลกระทบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำ เพื่อการบริหารทรัพยากรให้ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ทราบการเปลี่ยนแปลงสภาพนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในน้ำในบริเวณพื้นที่โครงการ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการจัดการที่เหมาะสมต่อไป

วิธีการดำเนินงาน

1. เขตพื้นที่และสถานีเก็บตัวอย่าง

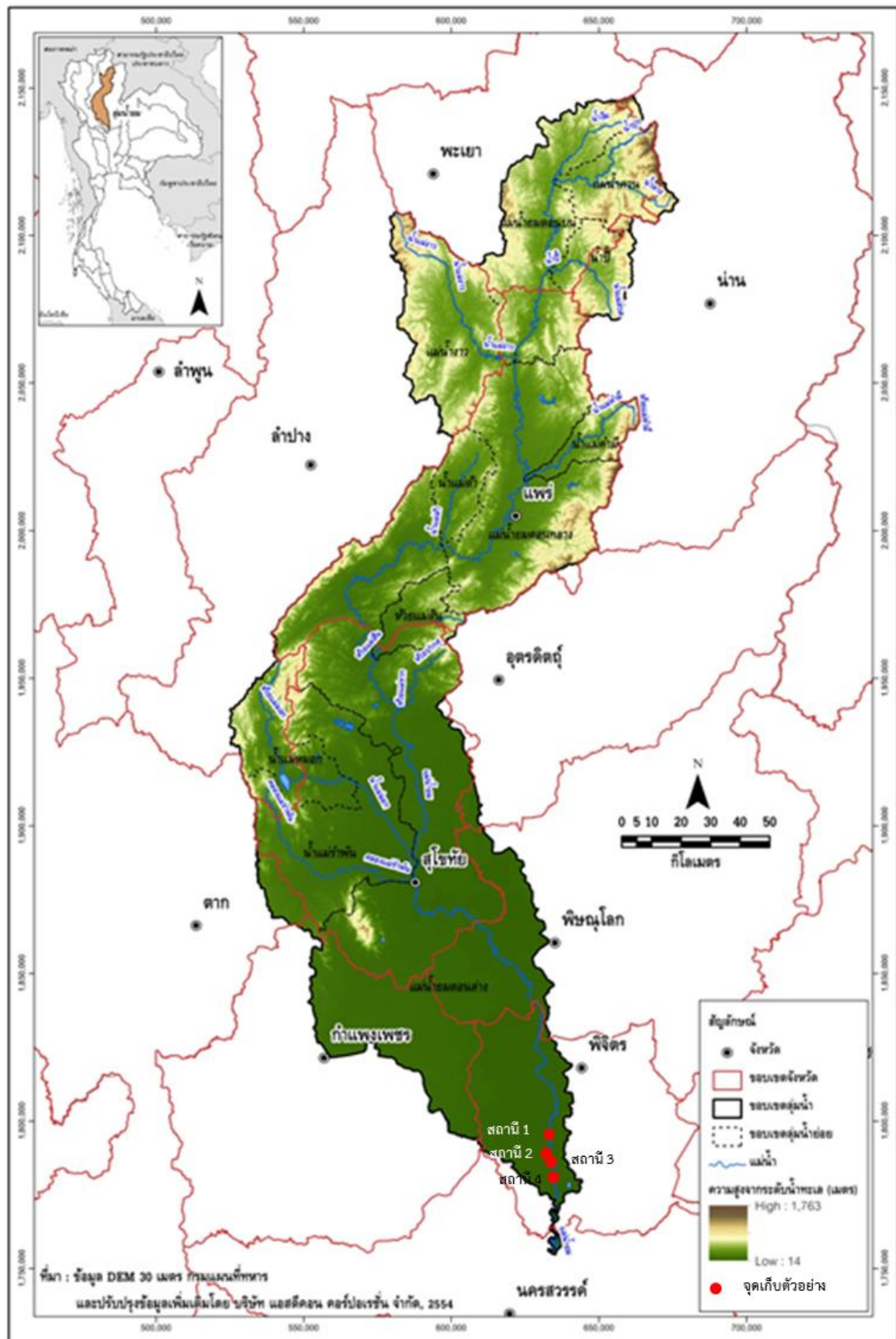
ทำการสำรวจทรัพยากรประมงในพื้นที่โครงการประตुरะบายน้ำโพธิ์ประทับช้าง จำนวน 4 จุดสำรวจ ประกอบด้วยในพื้นที่เหนือประตुरะบายน้ำจำนวน 2 จุดสำรวจ และพื้นที่ท้ายประตुरะบายน้ำจำนวน 2 จุดสำรวจ ดังนี้

สถานีที่ 1 บริเวณสะพานศาลเจ้าพ่อเพชร ต.ไผ่ท่าโพ อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร พิกัด 47 Q 633736 1800301 UTM

สถานีที่ 2 บริเวณสะพานบ้านลำน้ำ ต.ไผ่ท่าโพ อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร พิกัด 47 Q 632919 1797314 UTM

สถานีที่ 3 หวังานประตुरะบายน้ำ ต.ไผ่ท่าโพ อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร พิกัด 47 Q 633862 1796129 UTM

สถานีที่ 4 บริเวณสะพานโรงเรียนวัดบ้านบางลายเหนือ ต.บางลาย อ.บึงนาราง จ.พิจิตร พิกัด 47 Q 633421 1791321 UTM

ภาพที่ 5.15.1 ขอบเขตและพื้นที่บริเวณประตุน้ำโพธิ์ประทับช้าง และสถานีเก็บตัวอย่าง

2. วิธีการเก็บตัวอย่าง

2.1 การตรวจสอบองค์ประกอบทางชีววิทยาของระบบนิเวศวิทยาแหล่งน้ำ

โดยสุ่มเก็บตัวอย่างครั้ง 1 ในเดือนเมษายน 2568 ครั้งที่ 2 ในเดือนกรกฎาคม 2568

เขตพื้นที่และสถานีเก็บตัวอย่าง ทำการสำรวจองค์ประกอบทางชีววิทยาของระบบนิเวศวิทยาแหล่งน้ำรวมทั้งสิ้น 4 สถานี โดยสถานีต่างๆ มีสภาพแวดล้อมดังแสดงในภาพที่ 5.15.2

ภาพที่ 5.15.2 สภาพแวดล้อมสถานีต่างๆ

ระบบนิเวศวิทยาแหล่งน้ำ

ตัวอย่างที่เก็บเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ แพลงก์ตอนพืช แพลงก์ตอนสัตว์ สัตว์หน้าดิน และพันธุ์ปลา

สำรวจชนิด ปริมาณปลา วิธีการดังต่อไปนี้ Ricker (1968)

1. กำลังการผลิตทางการประมง หรือ standing crop (ปริมาณของสัตว์น้ำทั้งหมดที่มีอยู่ในขณะใดขณะหนึ่ง) ใช้จวนตาถั่วขนาดตา 0.5 เซนติเมตร ยาว 25 เมตร ล้อมปิดลำน้ำเป็นวงได้พื้นที่ประมงเป็นตรม. ปลาที่จับได้นำมาจำแนกชนิดด้วยวิธีของ Rainboth (1996) ชั่งน้ำหนักตัวโดยใช้หน่วยเป็นกรัมที่ทศนิยม 1 ตำแหน่ง วัดความยาวตัวโดยใช้หน่วยเป็นเซนติเมตร ข้อมูลที่ได้นำไปคำนวณหาจำนวนสัตว์น้ำต่อหน่วยพื้นที่

2. ประสิทธิภาพอัตราการจับสัตว์น้ำของเครื่องมือประมง หรือ CPUE (catch per unit of effort) ใช้ชุดเครื่องมือข่ายซึ่งประกอบไปด้วยข่าย 6 ขนาดช่องตา ได้แก่ 20 30 40 55 70 และ 90 มิลลิเมตร ผูกต่อกันเป็น 1 ชุดเครื่องมือ วางข่ายดักจับปลาในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดเป็นเวลา 1 คืน (ประมาณ 12 ชั่วโมง) ปลาที่จับได้นำมาจำแนกชนิดด้วยวิธีของ Rainboth (1996) จากนั้นวัดความยาวตัวโดยใช้หน่วยเป็นเซนติเมตร

ซึ่งน้ำหนักตัวใช้หน่วยเป็นกรัมที่ทศนิยม 1 ตำแหน่ง บันทึกข้อมูลตามจุดสำรวจและข้อมูลที่ได้นำไปคำนวณหาปริมาณอัตราการจับสัตว์น้ำต่อหน่วยเวลา

$$\text{C.P.U.E. (กรัม/พื้นที่ซ่าย 100 ตร.ม./คืน)} = \frac{\text{น้ำหนักสัตว์น้ำที่จับได้ (กรัม)}}{\text{ระยะเวลาที่ทำการประมง}}$$

สำรวจแพลงก์ตอน แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. แพลงก์ตอนพืช

1.1 เก็บตัวอย่าง**เชิงคุณภาพ** (qualitative) เพื่อทราบชนิดของแพลงก์ตอนพืช และมีแพลงก์ตอนพืชชนิดใดเป็นชนิดเด่น

- วัดระดับความลึกของน้ำ
- นำถุงลากแพลงก์ตอนที่มีขนาดช่องตา 20 ไมครอน ที่ประกอบด้วยเชือกยาวที่มีเครื่องหมายบอกระยะทุก ๆ 50 เซนติเมตร และมีตุ้มน้ำหนักผูกอยู่ที่ส่วนปลายถุงแพลงก์ตอน
- ลากในน้ำตามแนวตั้ง จากบริเวณเหนือพื้นน้ำขึ้นมาถึงผิวน้ำ โดยไม่ให้ถุงลากแพลงก์ตอนสัมผัสพื้นน้ำ **จำนวน 3 ครั้ง** ใส่ลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร
- เก็บตัวอย่างน้ำลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง
- เก็บรักษาตัวอย่างให้มีความเข้มข้น 2% ใช้ฟอร์มาลีนเข้มข้น (40% ฟอร์มาดีไฮด์) 2 มิลลิลิตร ต่อปริมาตรน้ำตัวอย่างที่มีแพลงก์ตอน 98 มิลลิลิตร
- นำตัวอย่างมาทำการจำแนกกลุ่มของแพลงก์ตอนพืชในห้องปฏิบัติการ โดยดูตัวอย่าง 1 มิลลิลิตรหยดลงบนสไลด์ ปิดด้วยแผ่นปิดสไลด์ จำแนกชนิดผ่านกล้องจุลทรรศน์กำลังขยาย 4, 10, 40 และ 100 เท่า ใช้เอกสารอ้างอิงได้แก่ Prescott (1962); Shirota (1966); Mizuno (1968); ลัดดา (2544) และศิริและคณะ (2544)

1.2 เก็บตัวอย่าง**เชิงปริมาณ** (quantitative) เพื่อทราบความหนาแน่น โดยมีหน่วยเป็น เซลล์/ลิตร หรือ เซลล์/ลูกบาศก์เมตร (ใช้เป็นเซลล์ในกรณีที่มีการนับทุกเซลล์) หรือ หน่วย/ลิตร หรือ หน่วย/ลูกบาศก์เมตร (ใช้เป็นหน่วยในกรณีที่มีการนับละกันไปโดยที่ไม่ได้นับทุกเซลล์)

- วัดระดับความลึกของน้ำ
- ใช้กระบอกเก็บตัวอย่างน้ำหรืออุปกรณ์เก็บตัวอย่างน้ำที่ทราบปริมาตรแน่นอน เก็บตัวอย่างน้ำที่ระดับผิวน้ำ และกลางน้ำ ในแต่ละระดับจำนวน 3 ซ้ำ ในกรณีที่พื้นที่เก็บตัวอย่างน้ำต้นอาจใช้ถังพลาสติก/กระบอกเก็บน้ำ/Patalas ที่ทราบปริมาตร ตักน้ำแทนได้ โดยตักน้ำปริมาตรไม่ต่ำกว่า 20 ลิตร กรองผ่านถุงแพลงก์ตอนขนาดตา 20 ไมครอน สามารถลด-เพิ่มปริมาตรลงได้โดยให้สังเกตจากสีของน้ำในถุงกรอง จดบันทึกปริมาตรน้ำที่นำมาใช้ในการกรอง ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง

- เก็บตัวอย่างน้ำลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง

- เก็บรักษาตัวอย่าง ใช้ฟอร์มาลีนเข้มข้น (40% ฟอร์มาดีไฮด์) 2 มิลลิลิตร ต่อปริมาตรน้ำตัวอย่างที่มีแพลงก์ตอน 98 มิลลิลิตร ดังนั้น ตัวอย่างที่ใส่ 40% ฟอร์มาดีไฮด์ แล้วจะมีความเข้มข้น 4%

- นำตัวอย่างมาทำการจำแนกกลุ่มของแพลงก์ตอนพืชในห้องปฏิบัติการ โดยวัดปริมาตรน้ำในขวดตัวอย่างและจุดบันทึก จากนั้นดูดตัวอย่าง 1 มิลลิลิตรหยดลงบนสไลด์ ปิดด้วยแผ่นปิดสไลด์ จำแนกชนิดผ่านกล้องจุลทรรศน์กำลังขยาย 4, 10, 40 และ 100 เท่า ใช้เอกสารอ้างอิงได้แก่ Prescott (1962); Shirota (1966); Mizuno (1968); ลัดดา (2544) และศิริ และคณะ (2544) พร้อมนับจำนวนแพลงก์ตอนแต่ละชนิดและนำมาคำนวณตามสูตรดังนี้

$$\text{ปริมาณแพลงก์ตอนใน 1 ลิตร} = \frac{\text{ปริมาตรในขวดเก็บตัวอย่าง (ml)} \times \text{จำนวนแพลงก์ตอนในปริมาตร 1 ml}}{\text{ปริมาตรของน้ำตัวอย่างที่เก็บมารอง (L)}}$$

2. แพลงก์ตอนสัตว์

2.1 เก็บตัวอย่างเชิงคุณภาพ (qualitative) เพื่อทราบชนิดของแพลงก์ตอนสัตว์ และมีแพลงก์ตอนสัตว์ชนิดใดเป็นชนิดเด่น

- นำถุงลากแพลงก์ตอนที่มีขนาดช่องตา 100 ไมครอน ที่ประกอบด้วยเชือกยาวที่มีเครื่องหมายบอกระยะทุก ๆ 50 เซนติเมตร และมีตุ้มน้ำหนักผูกอยู่ที่ส่วนปลายถุงแพลงก์ตอน

- ลากในน้ำตามแนวติ่ง จากบริเวณเหนือพื้นน้ำขึ้นมาถึงผิวน้ำ โดยไม่ให้ถุงลากแพลงก์ตอนสัมผัสพื้นน้ำ จำนวน 3 ครั้ง ใส่งลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร

- เก็บตัวอย่างน้ำลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง

- เก็บรักษาตัวอย่างให้มีความเข้มข้น 4-10 % เช่น ใช้ฟอร์มาลีนเข้มข้น (40% ฟอร์มาดีไฮด์) ประมาณ 5 มิลลิลิตร ต่อปริมาตรน้ำตัวอย่างที่มีแพลงก์ตอน 100 มิลลิลิตร ตัวอย่างมีความเข้มข้นประมาณ 10 %

- นำตัวอย่างมาทำการจำแนกกลุ่มของแพลงก์ตอนพืชในห้องปฏิบัติการ โดยวัดปริมาตรน้ำในขวดตัวอย่างและจุดบันทึก จากนั้นดูดตัวอย่าง 1 มิลลิลิตรหยดลงบนสไลด์ ปิดด้วยแผ่นปิดสไลด์ จำแนกชนิดผ่านกล้องจุลทรรศน์กำลังขยาย 4, 10, 40 และ 100 เท่า ใช้เอกสารอ้างอิงได้แก่ Sminov (1971); Koste (1978); Segers and Snoamuang (1994); Segers (1995 & 1998) ; ลัดดา (2544) และ ธนาภรณ์ และ วิษัย (2550)

2.2 เก็บตัวอย่างเชิงปริมาณ (quantitative) เพื่อทราบความหนาแน่น โดยมีหน่วยเป็น ตัว/ลิตร หรือ ตัว/ลูกบาศก์เมตร

- วัดระดับความลึกของน้ำ

- ใช้กระบอกเก็บตัวอย่างน้ำหรืออุปกรณ์เก็บตัวอย่างน้ำที่ทราบปริมาตรแน่นอน เก็บตัวอย่างน้ำที่ระดับผิวน้ำ กลางน้ำ และใกล้พื้นน้ำ ในแต่ละระดับจำนวน 3 ซ้ำ ในกรณีที่พื้นที่เก็บตัวอย่างน้ำตื้นอาจใช้ถังพลาสติกที่ทราบปริมาตร ตักน้ำแทนได้ โดยตักน้ำปริมาตรไม่ต่ำกว่า 20 ลิตร กรองผ่านถุงพลาสติกขนาด 100 ไมครอน สามารถลด-เพิ่มปริมาตรลงได้โดยให้สังเกตจากสีของน้ำในถุงกรอง จดบันทึกปริมาตรน้ำที่นำมาใช้ในการกรอง ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง

- เก็บตัวอย่างน้ำลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง

- เก็บรักษาตัวอย่างให้มีความเข้มข้น 4-10 % เช่น ใช้ฟอร์มาลีนเข้มข้น (40% ฟอร์มาดีไฮด์) ประมาณ 5 มิลลิลิตร ต่อปริมาตรน้ำตัวอย่างที่มีแพลงก์ตอน 100 มิลลิลิตร ตัวอย่างมีความเข้มข้นประมาณ 10 %

- นำตัวอย่างมาทำการจำแนกกลุ่มของแพลงก์ตอนในห้องปฏิบัติการ โดยวัดปริมาตรน้ำในขวดตัวอย่างและจดบันทึก จากนั้นดูดตัวอย่าง 1 มิลลิลิตรหยดลงบนสไลด์ ปิดด้วยแผ่นปิดสไลด์ จำแนกชนิดผ่านกล้องจุลทรรศน์กำลังขยาย 4, 10, 40 และ 100 เท่า ใช้เอกสารอ้างอิงได้แก่ Prescott (1962); Shirota (1966); Mizuno (1968); ลัดดา (2544) และศิริ และคณะ (2544) พร้อมนับจำนวนแพลงก์ตอนแต่ละชนิด ปริมาณแพลงก์ตอนใน 1 ลิตร = $\frac{\text{ปริมาตรในขวดเก็บตัวอย่าง (ml)} \times \text{จำนวนแพลงก์ตอนในปริมาตร 1 ml}}{\text{ปริมาตรของน้ำตัวอย่างที่เก็บมากรอง (L)}}$

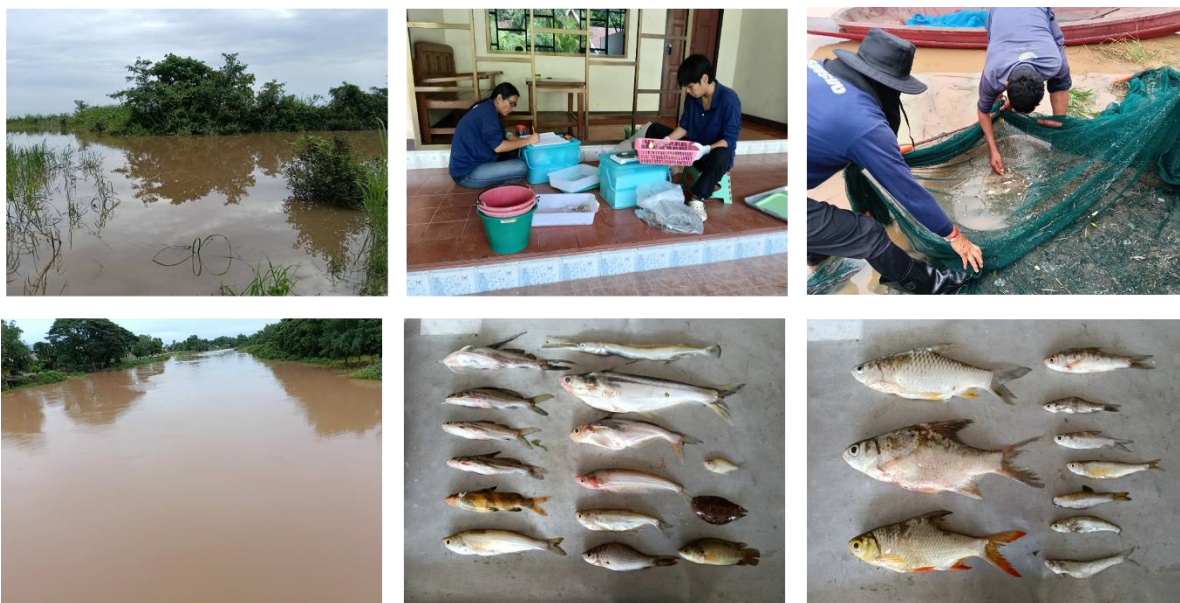
สำรวจชนิดสัตว์หน้าดิน

การเก็บและวิเคราะห์ตัวอย่างสัตว์หน้าดิน เป็นเก็บตัวอย่างเชิงคุณภาพ (quantitative) และเชิงปริมาณ (qualitative) เพื่อนำมาจำแนกชนิดโดยใช้เครื่องมือเก็บตัวอย่างสัตว์หน้าดินประเภท Ekman Grab ขนาด 15 x 15 ตารางเซนติเมตร จุดสุ่มตัวอย่างละ 3 ซ้ำ นำตัวอย่างจาก Grab มาร่อนหาสัตว์หน้าดิน โดยใช้ตะแกรงร่อนขนาดช่องตา 500 ไมครอน จากนั้นนำตัวอย่างสัตว์หน้าดินที่ได้ใส่ลงขวดที่ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง และเก็บรักษาด้วยฟอร์มาลีนที่ความเข้มข้น 10% นำกลับมาจำแนกชนิดในห้องปฏิบัติการโดยใช้กล้องกำลังขยายต่ำ จำแนกโดยใช้หนังสือ Brandt (1974) และ Usinger (1968)

งบประมาณที่ได้รับ 300,000 บาท

ระยะเวลาดำเนินการ ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 1-4 เมษายน 2568

ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 29 กรกฎาคม- 1 สิงหาคม 2568

ภาพที่ 5.15.3 กิจกรรมบางส่วนในระหว่างการดำเนินการสำรวจ

ผลการดำเนินงาน

สรุปผลการดำเนินงาน จากผลการสำรวจทรัพยากรประมงในโครงการประจักษ์บายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร ประจำปี 2568

1. แผนปฏิบัติการติดตามตรวจสอบระบบนิเวศของแหล่งน้ำและการประมง

1.1 ชนิดสัตว์น้ำ

ชนิดและปริมาณปลา พบชนิดพันธุ์ปลาทั้งสิ้นรวม 68 ชนิด โดยพบชนิดพันธุ์ปลาในการสำรวจครั้งที่ 1 เดือนเมษายน 2568 จำนวน 52 ชนิด และพบชนิดพันธุ์ปลาในการสำรวจครั้งที่ 2 เดือนกรกฎาคม 2568 จำนวน 39 ชนิด ซึ่งชนิดพันธุ์ปลาที่พบในทุกครั้งของการสำรวจมีจำนวน 23 ชนิด ได้แก่ ชิวแก้ว ชิวควาย สร้อยขาว กาดำ สร้อยลูกกล้วย สร้อยนกเขา ตะเพียนทอง ตะเพียนขาว ไล่ตัน ไล่ตันตาขาว ตะโกก ขี้เอกหางเหลือง กระมัง แปบขาว แปบควาย กดเกราะ ขาไก่ แขยงแถบขาว แขยงข้างลาย แขยงหิน สังกะวาดขาว หลดหลังจุด และแป้นแก้ว ดังตารางที่ 5.15.1

ตารางที่ 5.15.1 ชนิดสัตว์น้ำในโครงการประจักษ์บายน้ำโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร จากการสำรวจเดือนเมษายนและกรกฎาคม 2568

ชื่อวิทยาศาสตร์	ชนิดปลา	สำรวจครั้งที่ 1					สำรวจครั้งที่ 2					ปตร. บ้านวังจิก
		สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	ครั้งที่ 1	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	ครั้งที่ 2	
<i>Notopterus notopterus</i> (Pallas, 1769)	สลาด	+	-	-	+	+	-	-	-	-	-	+
<i>Clupeichthys aesamensis</i> Wongatana, 1983	จิวก้าว	+	-	-	-	+	+	-	-	-	+	+
<i>Esomus longimanus</i> (Lunel, 1881)	จิวนวดยาว	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+	+
<i>Rasbora aurotaenia</i> Tirant, 1885	จิวนวาย	+	+	-	+	+	+	+	-	+	+	+
<i>Rasbora borapetensis</i> Smith, 1934	จิวนางแดง	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	+
<i>Henicorhynchus lobatus</i> Smith, 1945	สร้อยหลอด	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+
<i>Henicorhynchus siamensis</i> (Sauvage, 1881)	สร้อยขาว	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>Cirrhinus jullieni</i> Sauvage, 1878	ปักแดง	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	+
<i>Labeo chrysophekadian</i> (Bleeker, 1850)	กาดำ	+	+	-	-	+	-	+	-	-	+	+
<i>Labiobarbus siamensis</i> (Sauvage, 1881)	สร้อยลูกกล้วย	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
<i>Lobocheilus rhabdoura</i> (Fowler, 1934)	สร้อยลูกบัว	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	+
<i>Osteochilus lini</i> Fowler, 1935	สร้อยนกเขาน้ำหมอง	-	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+
<i>Osteochilus melanopleura</i> (Bleeker, 1852)	พรม	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	+
<i>Osteochilus vittatus</i> (Valenciennes, 1842)	สร้อยนกเขา	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	+
<i>Crossocheilus reticulatus</i> (Fowler, 1934)	เล็บมือนาง	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	+
<i>Thynnichthys thynnoides</i> (Bleeker, 1852)	สร้อยเกล็ดดี	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+
<i>Amblyrhynchichthys micracanthus</i> Ng & Kottelat, 2004	ตามีน	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+
<i>Barbonymus altus</i> (Gunther, 1868)	ตะเพียนทอง	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>Barbonymus gonionotus</i> (Bleeker, 1850)	ตะเพียนขาว	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>Barbonymus schwanenfeldii</i> (Bleeker, 1853)	กระแห	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	+
<i>Cyclocheilichthys amatus</i> (Val. in Cuv. & Val., 1842)	ไส้ตันขาว	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+
<i>Cyclocheilichthys lagleri</i> Sontirat, 1985	ไส้ตัน	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+
<i>Cyclocheilichthys repasson</i> (Bleeker, 1853)	ไส้ตันตาขาว	+	+	-	-	+	-	-	+	-	+	+
<i>Cyclocheilos enoplos</i> Bleeker, 1850	ตะโกก	-	-	+	-	+	-	-	-	+	+	+
<i>Mystacoleucus greenwayi</i> Pellegri & Fang, 1940	ดาไส	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	+

ตารางที่ 5.15.1 (ต่อ)

ชื่อวิทยาศาสตร์	ชนิดปลา	สำรวจครั้งที่ 1					สำรวจครั้งที่ 2					ปตร. บ้านวังจิก
		สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	ครั้งที่ 1	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	ครั้งที่ 2	
Mystacoleucus marginatus (Valendennes, 1842)	ขี้ยกหางเหลือง	-	+	+	+	+	-	-	+	-	+	+
Puntiplites procozysron (Bleeker, 1865)	กระมัง	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Systemus rubripinnis (Val. in Cuv. & Val., 1842)	แก้มขาว	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	+
Puntius brevis (Bleeker, 1850)	ตะเพียนทราย	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	+
Parachela siamensis (Günther, 1868)	แปบขาว	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Parachela sp.	แปบขาว	-	-	-	-	-	+	+	+	-	+	+
Paralabuca hamandi Sauvage, 1883	แปบควาย	+	-	+	-	+	-	-	-	-	-	+
Paralabuca typus Bleeker, 1864	แปบควาย	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
Syncrossus helodes Sauvage, 1876	หมูข้างลาย	+	-	-	+	+	-	-	-	-	-	+
Yasuhikotaka modesta (Bleeker, 1865)	หมูขาว	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+
Acantopsis runghipae Boyd, Nithirojpakdee & Page, 2017	รากกล้วยดำ	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+
Hypostomus plecostomus (Linnaeus, 1758)	กุดเกราะ	+	+	-	+	+	-	-	-	+	+	+
Kryptopterus geminus Ng, 2003	ขาไก่	-	-	+	+	+	+	+	-	+	+	+
Phalacronotus bleekeri (Gunther, 1864)	แดง	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+
Pangasianodon hypophthalmus (Sauvage, 1878)	สวาย	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	+
Pangasius larnaudii Bocourt, 1866	เทโพ	-	-	-	-	-	+	-	+	-	+	+
Pangasius macronema Bleeker, 1851	สังกะวาดเหลือง	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
Pseudobais pleurotaenia (Sauvage, 1878)	สังกะวาดทองคม	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
Hemibagrus spilopterus Ng & Rainboth, 1999	กุดเหลือง	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+
Heterobagrus bocourti Bleeker, 1864	เขยงธง	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+
Mystus albolineatus Roberts, 1994	เขยงแถบขาว	+	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+
Mystus multiadatus Roberts, 1992	เขยงข้างลาย	-	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+
Mystus mysticetus Roberts, 1992	เขยงข้างลาย	-	+	+	+	+	-	-	+	-	+	+
Mystus singaringan (Bleeker, 1846)	เขยงใบข้าว	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+
Pseudomystus siamensis Regan, 1913	เขยงหิน	-	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+

ตารางที่ 5.15.1 (ต่อ)

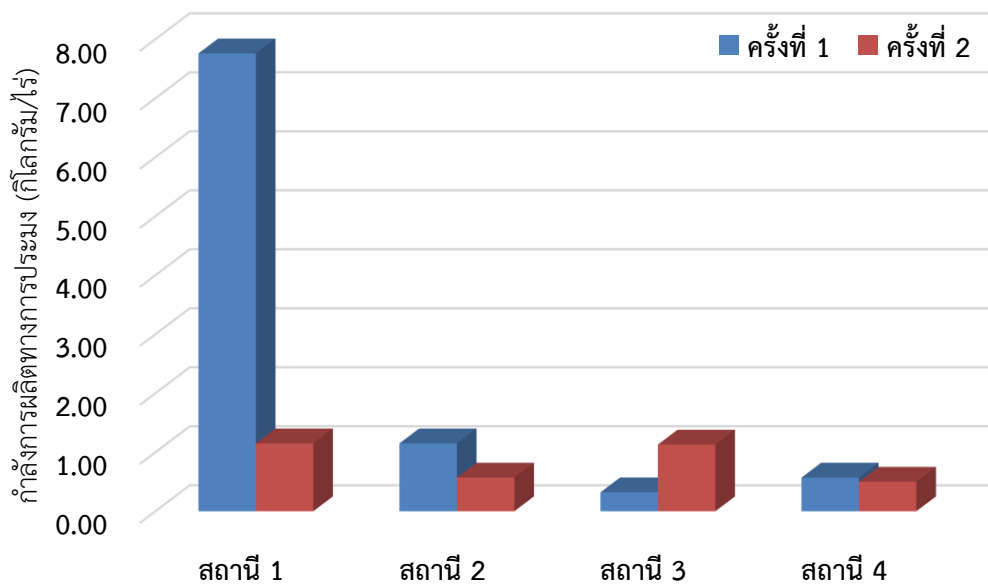
ชื่อวิทยาศาสตร์	ชนิดปลา	สำรวจครั้งที่ 1					สำรวจครั้งที่ 2					ปตร. บ้านวังจิก
		สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	ครั้งที่ 1	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	ครั้งที่ 2	
Lalides longibarbis (Fowler, 1934)	สังกะวาดขาว	+	-	+	+	+	-	+	-	-	+	+
Clarias macrocephalus X Clarias gariepinus	ตุ๊กปึกอูย	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	+
Oxyeleotris marmorata Bleeker, 1852	ปูทราย	-	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+
Eugnathogobius siamensis (Fowler, 1934)	ปูปากกว้าง	-	+	+	-	+	-	-	-	-	-	+
Demogonyx siamensis Fowler, 1934	เข้	+	+	-	-	+	-	-	-	-	-	+
Xenentodon candia (Hamilton, 1822)	กระทุงเหว	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+
Macrognathus semicellatus Roberts, 1986	หลดหลังจุด	-	-	+	-	+	-	+	-	-	+	+
Mastacembelus armatus (Lacepede, 1800)	กระตัง	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	+
Anabas testudineus (Bloch, 1792)	หมอ	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	+
Trichopodus microlepis (Günther, 1861)	กระตังนาง	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	+
Trichopodus trichopterus (Pallas, 1770)	กระตังหม้อ	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	+
Trichopsis pumila (Arnold, 1936)	กริมลี	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+
Pristolepis fasciatus (Bleeker, 1851)	หมอช้างเหยียบ	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+
Brachius hamandi (Sauvage, 1878)	ใบไม้	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+
Parambassis apogonoides (Bleeker, 1851)	อมไข่น้ำจืด	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+
Parambassis siamensis (Fowler, 1937)	แป้นแก้ว	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
Parambassis wolffi (Bleeker, 1851)	แป้นแก้วยักษ์	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+
Toxotes microlepis Günther, 1860	เสือฟันน้ำเกล็ดถี่	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	+
		33	34	26	31	52	22	22	18	19	39	68

กำลังการผลิตทางการประมง หรือ standing crop เฉลี่ย ของโครงการประมงระบายน้ำโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร มีค่าเท่ากับ 0.94 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนบริเวณที่มีปริมาณกำลังการผลิตทางการประมงเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานี 1 มีค่าเท่ากับ 4.46 กิโลกรัมต่อไร่ และบริเวณที่มีปริมาณกำลังการผลิตทางการประมงเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานี 4 มีค่าเท่ากับ 0.54 กิโลกรัมต่อไร่ ดังตารางที่ 5.15.2 และภาพที่ 5.15.4

ตารางที่ 5.15.2 กำลังการผลิตทางการประมงในโครงการประมงระบายน้ำโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร
จากการสำรวจเดือนเมษายนและกรกฎาคม 2568

ครั้งที่	สถานี				ค่าเฉลี่ย
	1	2	3	4	
1 (เม.ย.68)	7.76	1.15	0.32	0.57	1.40
2 (ก.ค.68)	1.15	0.57	1.13	0.50	0.48
standing crop	4.46	0.86	0.73	0.54	0.94

หมายเหตุ : nd น้ำแห้งดำเนินการสำรวจไม่ได้

ภาพที่ 5.15.4 กำลังการผลิตทางการประมงในโครงการประมงระบายน้ำโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร
จากการสำรวจเดือนเมษายน (ครั้งที่ 1) 2568 และกรกฎาคม (ครั้งที่ 2) 2568

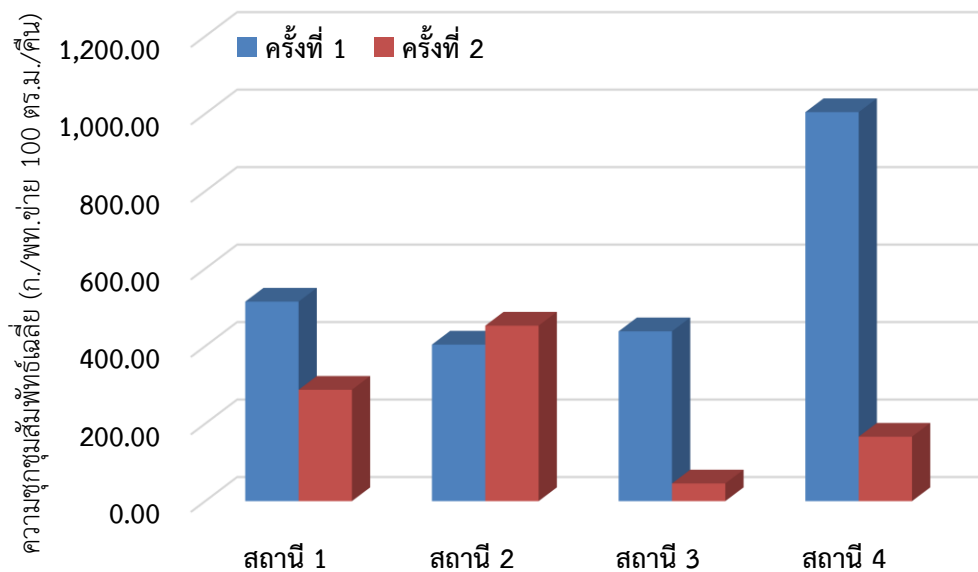
ประสิทธิภาพอัตราการจับสัตว์น้ำของเครื่องมือประมง หรือ CPUE ของชุดเครื่องมือข่ายของโครงการประมงระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 414.16 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตร.ม.ต่อคืน ส่วนบริเวณที่มีค่าความชุกชุมด้วยชุดเครื่องมือข่ายเฉลี่ยสูงที่สุด คือ สถานี 4 มีค่าเท่ากับ 585.15 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตร.ม.ต่อคืน และบริเวณที่มีค่าความชุกชุมด้วยชุดเครื่องมือข่ายเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานี 3 มีค่าเท่ากับ 241.92 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตร.ม.ต่อคืน ดังตารางที่ 5.15.3 และภาพที่ 5.15.5

ตารางที่ 5.15.3 ความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยโครงการประมงระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร

จากการสำรวจเดือนมีนาคมและกรกฎาคม 2568

ครั้งที่	สถานี				ค่าเฉลี่ย
	1	2	3	4	
1 (เม.ย.68)	514.89	404.02	438.26	1,004.04	590.30
2 (ก.ค.68)	287.38	452.88	45.57	166.26	238.02
CPUE	401.14	428.45	241.92	585.15	414.16

หมายเหตุ : nd นำ้แห้งดำเนินการสำรวจไม่ได้

ภาพที่ 5.15.5 ความชุกชุมสัมพัทธ์เฉลี่ยในโครงการประมงระบายน้ำท่าแห จังหวัดพิจิตร

จากการสำรวจเดือนเมษายน (ครั้งที่ 1) 2568 และกรกฎาคม (ครั้งที่ 2) 2568

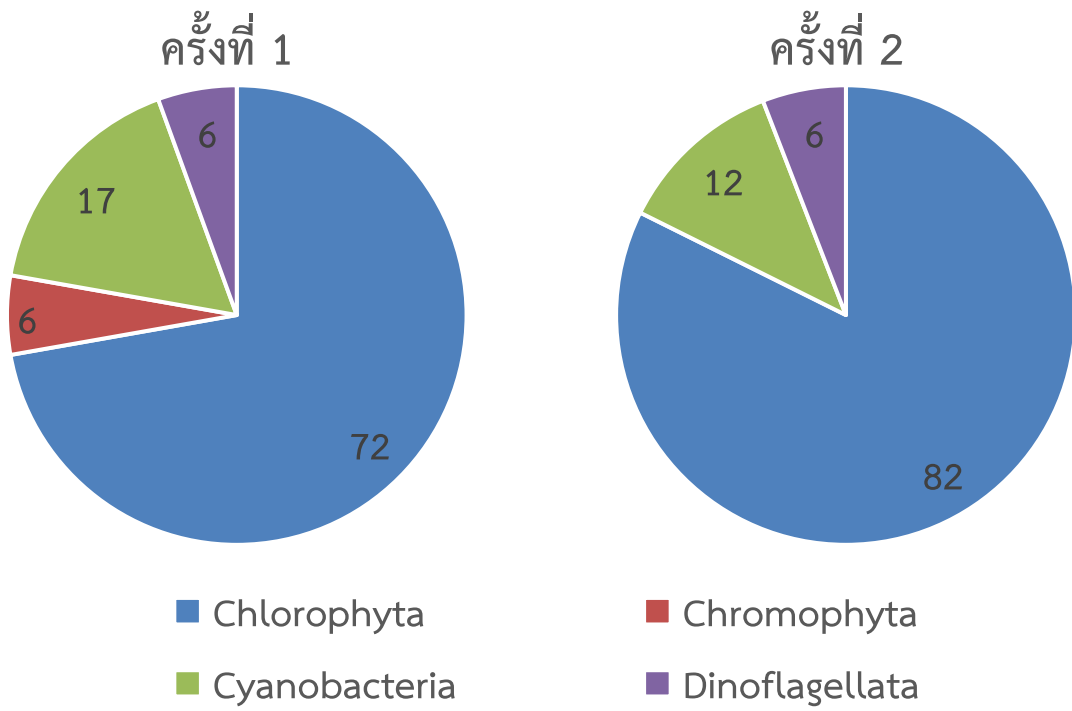
1.2 สำรวจเพลงก็ตอน

แพลงก์ตอนพืช ศึกษาเชิงคุณภาพ ครั้งที่ 1 พบแพลงก์ตอนพืช จำนวน 4 ดิวิชั่น คือ Chlorophyta Chromophyta Cyanobacteria และ Dinoflagellata คิดเป็นร้อยละ 72, 6, 17 และ 6 ตามลำดับ ครั้งที่ 2 พบแพลงก์ตอนพืช จำนวน 3 ดิวิชั่น คือ Chlorophyta Cyanobacteria และ Dinoflagellata คิดเป็นร้อยละ 82, 12 และ 6 ตามลำดับ ชนิดแพลงก์ตอนพืชทั้งหมด 19 ชนิด โดยจุดเก็บตัวอย่างครั้งที่ 1 ที่พบชนิดแพลงก์ตอนพืชมากที่สุดคือ สถานี 3 พบจำนวน 13 ชนิด และจุดเก็บตัวอย่างที่พบชนิดแพลงก์ตอนพืชน้อยที่สุดคือ สถานี 1 พบจำนวน 11 ชนิด ส่วนโดยจุดเก็บตัวอย่างครั้งที่ 2 ที่พบชนิดแพลงก์ตอนพืชมากที่สุดคือ สถานี 2 พบจำนวน 13 ชนิด และจุดเก็บตัวอย่างที่พบชนิดแพลงก์ตอนพืชน้อยที่สุดคือ สถานี 1 และ 3 พบจำนวน 11 ชนิด (ตารางที่ 5.14.4 และ 5.15.5)

เชิงปริมาณ พบว่าเที่ยวสำรวจครั้งที่ 1 มีความหนาแน่นของแพลงก์ตอนพืชระหว่าง 87.00-216.40 หน่วยต่อลิตร เที่ยวสำรวจครั้งที่ 2 มีความหนาแน่นของแพลงก์ตอนพืชระหว่าง 30.20-94.20 หน่วยต่อลิตร พิจารณาตามจุดสำรวจพบว่าจุดสำรวจสถานี 2 มีความหนาแน่นของแพลงก์ตอนพืชเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 154.20 หน่วยต่อลิตร ดังแสดงในตารางที่ 5.15.6

ตารางที่ 5.15.4 จำนวนชนิดของกลุ่มแพลงก์ตอนพืชบริเวณโครงการประตุน้ำโพธิ์ประทับช้าง
จังหวัดพิจิตร

Division	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	ครั้ง	ร้อยละ
ครั้งที่ 1						
Chlorophyta	9	9	11	9	13	72
Chromophyta	0	1	0	0	1	6
Cyanobacteria	1	1	1	2	3	17
Dinoflagellata	1	1	1	1	1	6
รวม	11	12	13	12	18	100
ครั้งที่ 2						
Chlorophyta	10	11	10	10	14	82
Cyanobacteria	1	1	1	1	2	12
Dinoflagellata	0	1	0	1	1	6
รวม	11	13	11	12	17	100

ภาพที่ 5.15.6 ร้อยละขององค์ประกอบแพลงก์แพลงก์พืชบริเวณโครงการประตุนะบายน้ำโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

ตารางที่ 5.15.5 ชนิดของแพลงก์พืชที่พบบริเวณโครงการประตุน้ำโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ตามจุดสำรวจ

Division	class	Genus	สถานี1	สถานี2	สถานี3	สถานี4	ครั้งที่ 1	สถานี1	สถานี2	สถานี3	สถานี4	ครั้งที่ 2	ปตร.โพธิ์ประทับช้าง
Chlorophyta	Bacillariophyceae	Pleurosigma	-	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
	Chlorophyceae	Pediastrum	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
		Tetraedron	-	-	+	+	+	-	+	-	+	+	+
		Coelastrum	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	+
		Scenedesmus	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+
		Treubaria	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+
		Eudorina	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
		Pandorina	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
	Euglenoidea	Euglena	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
		Phacus	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Euglenophyceae	Strombomonas	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+
		Cyclidiopsis	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
	Ulvophyceae	Ulothrix	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Zygnematophyceae	Closterium	+	-	-	+	+	-	+	-	-	+	+
Chromophyta	Xanthophyceae	Centritractus	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	+
Cyanobacteria	Cyanophyceae	Anabaena	-	-	-	+	+	-	-	-	+	+	+
		Oscillatoria	+	+	-	+	+	+	+	+	-	+	+
	Merismopediaceae	Merismopedia	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	+
Dinoflagellata	Dinophyceae	Ceratium	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+
รวม			11	12	13	12	18	11	13	11	12	17	19

ตารางที่ 5.15.6 ปริมาณแพลงก์ตอนพืชเฉลี่ยที่พบบริเวณโครงการประตูละบายน้ำโพธิ์ประทับช้าง
จังหวัดพิจิตร

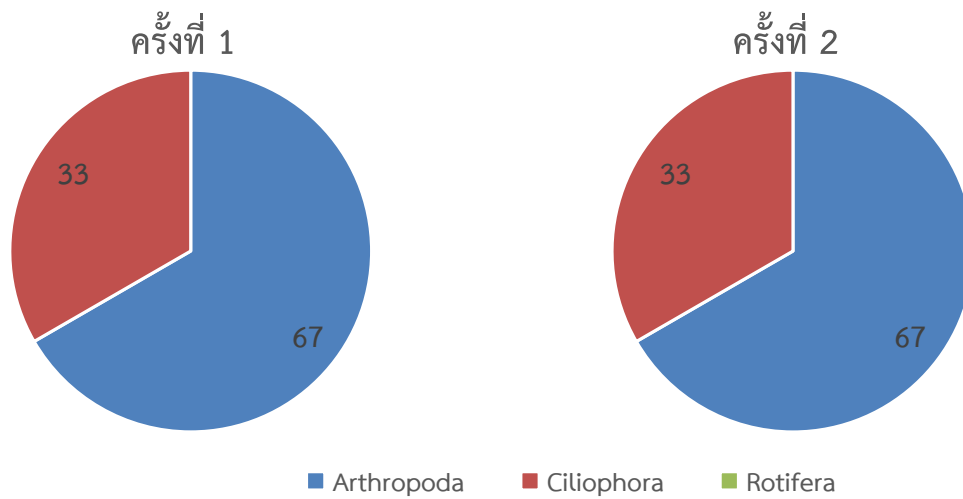
เที่ยวสำรวจ	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	ค่าเฉลี่ย
ครั้งที่ 1	183.20	216.40	87.00	105.20	147.95
ครั้งที่ 2	94.20	92.00	30.20	59.80	69.05
ค่าเฉลี่ย	138.70	154.20	58.60	82.50	108.50

แพลงก์ตอนสัตว์ ศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ ครั้งที่ 1 พบแพลงก์ตอนสัตว์จำนวน 2 ไฟลัม คือ Arthropoda และ Ciliophora คิดเป็นร้อยละ 67 และ 33 ตามลำดับ ครั้งที่ 2 พบแพลงก์ตอนสัตว์ จำนวน 2 ดิวิชัน คือ Arthropoda และ Ciliophora คิดเป็นร้อยละ 67 และ 33 ตามลำดับ ชนิดแพลงก์ตอนสัตว์ทั้งหมด 6 ชนิด โดยจุดเก็บตัวอย่างครั้งที่ 1 ที่พบชนิดแพลงก์ตอนสัตว์มากที่สุดคือ สถานี 3 พบจำนวน 6 ชนิด ส่วน โดยจุดเก็บตัวอย่างครั้งที่ 2 พบชนิดแพลงก์ตอนสัตว์เท่ากันทุกสถานี พบจำนวน 3 ชนิด (ตารางที่ 5.15.7 และ 5.15.8)

เชิงปริมาณ พบว่าเที่ยวสำรวจครั้งที่ 1 มีความหนาแน่นของแพลงก์ตอนสัตว์ระหว่าง 63.06-115.76 หน่วยต่อลิตร เที่ยวสำรวจครั้งที่ 2 มีความหนาแน่นของแพลงก์ตอนสัตว์ระหว่าง 0.62-0.78 หน่วยต่อลิตร พิจารณาตามจุดสำรวจพบว่าจุดสำรวจสถานี 3 มีความหนาแน่นของแพลงก์ตอนสัตว์เฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 58.19 หน่วยต่อลิตร ดังแสดงในตารางที่ 5.15.9

ตารางที่ 5.15.7 จำนวนชนิดของกลุ่มแพลงก์ตอนสัตว์บริเวณบริเวณโครงการประตูละบายน้ำโพธิ์ประทับช้าง
จังหวัดพิจิตร

Division	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	ครั้ง	ร้อยละ
ครั้งที่ 1						
Arthropoda	3	4	4	4	4	67
Ciliophora	1	1	2	1	2	33
รวม	4	5	6	5	6	100
ครั้งที่ 2						
Arthropoda	2	2	2	2	2	67
Ciliophora	1	1	1	1	1	33
รวม	3	3	3	3	3	100

ภาพที่ 5.15.7 ร้อยละขององค์ประกอบแพลงก์แพลงก์สัตว์ที่พบบริเวณบริเวณโครงการประตูละบายน้ำ
โพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

ตารางที่ 5.15.8 ชนิดของแพลงก์สัตว์ที่พบบริเวณโครงการประตุนะบายน้ำโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ตามจุดสำรวจ

Division	class	Genus	สถานี1	สถานี2	สถานี3	สถานี4	ครั้งที่ 1	สถานี1	สถานี2	สถานี3	สถานี4	ครั้งที่ 2	ปตร.โพธิ์ประทับช้าง
Arthropoda	Branchiopoda	Bosminopsis	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+
		Cariodaphnia	-	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+
	Copepoda	Cyclopoi	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
		Nauplii	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Ciliophora	Oligotrichea	Stenosemella	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
TestUudinella			+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+
			4	5	6	5	6	3	3	3	3	3	6

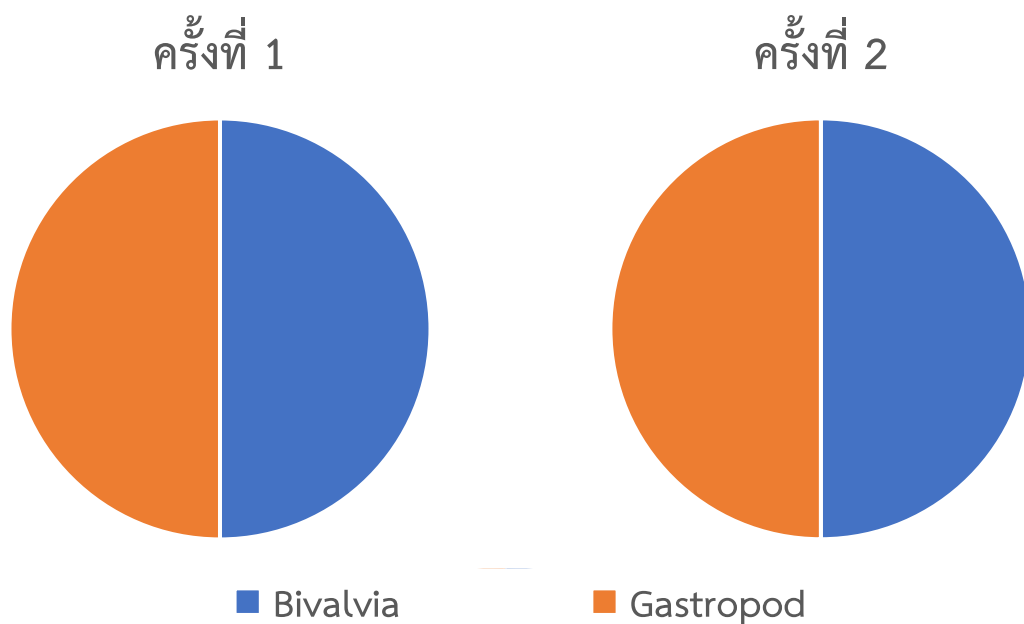
ตารางที่ 5.15.9 ปริมาณแพลงก์ตอนสัตว์เฉลี่ยที่พบบริเวณโครงการประตุนะบายน้ำโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

เที่ยวสำรวจ	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	ค่าเฉลี่ย
ครั้งที่ 1	63.06	102.66	115.76	76.42	89.48
ครั้งที่ 2	0.62	0.74	0.62	0.78	0.69
ค่าเฉลี่ย	31.84	51.70	58.19	38.60	45.08

1.3 ชนิดสัตว์หน้าดิน

ความหลากหลายของสัตว์หน้าดินโครงการประจักษ์นํ้าท่าแห พบสัตว์หน้าดินเชิงคุณภาพ 1 ไฟล์ม ทั้งหมด 5 สกุล เทียบสำรวจครั้งที่ 1 พบสัตว์หน้าดินจำนวน 4 สกุล โดยจุดเก็บตัวอย่างสถานี 1 ไม่พบสัตว์หน้าดิน จุดเก็บตัวอย่างสถานี 2 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 3 สกุล จุดเก็บตัวอย่างสถานี 3 ไม่พบสัตว์หน้าดิน จุดเก็บตัวอย่างสถานี 4 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 2 สกุล เทียบสำรวจครั้งที่ 2 พบสัตว์หน้าดินจำนวน 2 สกุล โดยจุดเก็บตัวอย่างสถานี 1 ไม่พบสัตว์หน้าดิน จุดเก็บตัวอย่างสถานี 2 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 1 สกุล จุดเก็บตัวอย่างสถานี 3 ไม่พบสัตว์หน้าดิน จุดเก็บตัวอย่างสถานี 4 มีสัตว์หน้าดินจำนวน 1 สกุล (ตารางที่ 5.15.10 และภาพที่ 5.15.8)

สัตว์หน้าดินเชิงปริมาณ พบความหนาแน่นของสัตว์หน้าดินในเทียบสำรวจครั้งที่ 1 มีความหนาแน่นของสัตว์หน้าดินระหว่าง 0-755 ตัวต่อตารางเมตร เทียบสำรวจครั้งที่ 2 มีความหนาแน่นของสัตว์หน้าดินระหว่าง 0-111 ตัวต่อตารางเมตร พิจารณาตามจุดสำรวจพบว่าจุดสำรวจสถานี 4 มีความหนาแน่นของสัตว์หน้าดินเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 433 ตัวต่อตารางเมตร ดังแสดงในตารางที่ 5.15.11

ภาพที่ 5.15.8 ร้อยละขององค์ประกอบสัตว์หน้าดินที่พบบริเวณโครงการประจักษ์นํ้าท่าแหพื้นที่ตำบลช้าง จังหวัด พิจิตร

ตารางที่ 5.15.10 ชนิดของสัตว์หน้าดินที่พบบริเวณโครงการประจักษ์บายน้ำโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ตามจุดสำรวจ

Divition	class	Genus	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	ครั้งที่ 1	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	ครั้งที่ 2	ปตร.บ้าน วังจิก	
Mollusca	Bivalvia	Corbicula	-	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+	
		Scabies	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	+	
	Gastropod	Melanoides	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+
		Filopalvdina	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+
		Pomacea	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	+
รวม			0	3	0	2	4	0	1	0	1	2	5	

ตารางที่ 5.15.11 ปริมาณสัตว์หน้าดินเฉลี่ยที่พบบริเวณโครงการประจักษ์บายน้ำโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

เที่ยวสำรวจ	สถานี 1	สถานี 2	สถานี 3	สถานี 4	ค่าเฉลี่ย
ครั้งที่ 1	0	289	0	755	261
ครั้งที่ 2	0	44	0	111	39
ค่าเฉลี่ย	0	167	0	433	150

พันธุ์ไม้ น้ำ

ความหลากหลายของพันธุ์ไม้ น้ำ

การศึกษาความหลากหลายของพันธุ์ไม้ น้ำในแม่น้ำยม พื้นที่โครงการประจักษ์บายน้ำโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ปี 2568 จำนวน 4 จุดสำรวจ พบพันธุ์ไม้ น้ำทั้งหมด 22 ชนิด โดยเที่ยวสำรวจครั้งที่ 1 พบชนิดพันธุ์ไม้ น้ำทั้งหมด 17 ชนิด เที่ยวสำรวจครั้งที่ 2 พบชนิดพันธุ์ไม้ น้ำทั้งหมด 14 ชนิด ดังแสดงในตารางที่ 5.15.17

ตารางที่ 5.15.17 พันธุ์ไม้ที่พบในพื้นที่โครงการประจักษ์น่าน้ำโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ปี 2568

ชื่อไทย	ชื่อวิทยาศาสตร์	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	ครั้งที่	สถานี	สถานี	สถานี	สถานี	ครั้งที่	ปี2568
		1	2	3	4	ที่ 1	1	2	3	4	2	
กกตุ้ม	Cyperus michelianus (L.) Link	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+
กะเม็ง	Eclipta prostrata L.			+		+						+
ขวง	Glinus oppositifolius A. DC.			+		+						+
โคกกระออม	Cardiospermum halicacabum L.				+	+						+
เซ่งโงมน	Melochia carchorifolia L.			+		+						+
บานไม่รู้โรยป่า	Gomphrena celosioides Mart.								+		+	+
ผักตบชวา	Eichhornia crassipes (Mart.) Solms		+		+	+	+	+	+	+	+	+
ผักเป็ดแดง	Altermanthera sessilis (L.) DC.			+		+						+
ผักเป็ดน้ำ	Altermanthera philoxeroides (Mart.) Griseb	+				+				+	+	+
พญามุขติ	Grangea maderaspatana (L.) Poir			+	+	+						+
ไมยราพยักษ์	Mimosa pigra Linn.		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
โสนกินดอก	Sesbania javanica Miq.	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+
โสนหางไก่	Aeschynomene aspera L.								+		+	+
หญ้าขน	Brachiaria mutica (Forsk) Stapf	+		+		+		+		+	+	+
หญ้าข้าวนกสีชมพู	Echinochloa crus-galli (L.) P. Beauv.								+		+	+
หญ้าวงช้าง	Heliotropium indicum L.	+		+		+				+	+	+
หญ้าพง	Sorghum propinquum		+			+		+		+	+	+
หญ้าแพรก	Cynodon dactylon (L.) Pers.								+		+	+
หญ้ารักนา	Jussiaea suffruticosa L.								+		+	+
หญ้าหนวดปลาตุ๊ก	Fimbristylis miliacea (L.) Vahl	+		+		+						+
อ้อ	Arundo donax L.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
เอื้องพืชม้า	Persicaria lapathifolia (L.) Delarbre			+	+	+	+			+	+	+
จำนวนชนิดที่พบ		7	4	12	7	17	5	6	9	9	14	22

หมายเหตุ : เครื่องหมาย + คือ พบ เครื่องหมาย - คือ ไม่พบ nd คือ ไม่มีการเก็บข้อมูล

ปัญหาและอุปสรรค

1. จุดสำรวจบางจุดมีพื้นที่ลงปฏิบัติงานค่อนข้างยากเนื่องจากชายตลิ่งเป็นพื้นที่ตด หรือเป็นขอบการก่อสร้าง มีความชันค่อนข้างมาก และพื้นที่ยังมิหินของการก่อสร้างอีกด้วย
2. บริเวณจุดสำรวจบางจุดมีความลึกมากและยังมีกระแสน้ำไหล ทำให้ปฏิบัติงานค่อนข้างยาก

5.16 แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม
โครงการปล่อยพันธุ์ปลาเพื่อรักษาระบบนิเวศในอ่างเก็บน้ำของกรมชลประทาน
หน่วยงานศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ กองวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด กรมประมง

1. หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากผลผลิตสัตว์น้ำจืดในแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ของประเทศทั่วทุกภาค เช่น เขื่อน อ่างเก็บน้ำทั้งที่มีพื้นที่ขนาดกลางและขนาดเล็กที่กรมชลประทานก่อสร้าง จัดเป็นแหล่งน้ำที่สามารถเพิ่มผลผลิต ทรัพยากรประมงอันมีคุณค่ายิ่ง ก่อให้เกิดประโยชน์เป็นแหล่งอาหารประเภทโปรตีนของประชาชน และการสร้าง รายได้ต่อชุมชน แต่เมื่อประเทศมีการพัฒนาและการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร จึงส่งผลให้ทรัพยากรประมง ถูกนำมาใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองต่อปริมาณความต้องการบริโภคสัตว์น้ำที่มากขึ้น ในทางกลับกันสภาพสิ่งแวดล้อม ของแหล่งน้ำโดยรวมของประเทศมีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง ส่งผลให้ทรัพยากรสัตว์น้ำที่เป็นพ่อแม่พันธุ์ที่จะต้อง สร้างประชากรรุ่นใหม่ให้กับแหล่งน้ำนั้นมีปริมาณลดลง ซึ่งปัญหาดังกล่าวนับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เรื่อย ๆ หากไม่มีโครงการหรือมาตรการในการช่วยเหลือป้องกันการลดลงของประชากรพ่อแม่พันธุ์กลุ่มดังกล่าว อาจนำมาสู่การลดลงของทรัพยากรประมงจนไม่อาจฟื้นฟูได้

นอกจากปัญหาการลดลงของประชากรสัตว์น้ำแล้ว การแพร่กระจายของวัชพืชน้ำอย่างรวดเร็ว เป็นอีกหนึ่งปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในแหล่งน้ำ โดยเฉพาะวัชพืช ประเภทลอยน้ำ เช่น ผักตบชวา จอก จอกหูหนู เป็นต้น ซึ่งส่งผลต่อการไหลของกระแส น้ำ คุณภาพน้ำเน่าเสีย จากการตายของวัชพืช การทับถมของซากพืชทำให้แหล่งน้ำตื้นเขินไม่เหมาะสมต่อการอยู่อาศัยของสัตว์น้ำ ซึ่งการควบคุมและกำจัดวัชพืชน้ำนอกจากใช้เครื่องจักรกลและแรงงานคน ยังสามารถลดปริมาณวัชพืชน้ำด้วย สัตว์น้ำได้ โดยการเพิ่มปริมาณปลากินพืชในแหล่งน้ำให้สมดุลกับปริมาณการแพร่กระจายของวัชพืชน้ำในแหล่งน้ำนั้น ๆ

ด้วยเหตุนี้ กรมประมงซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรประมงได้ตระหนักและ เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว พร้อมด้วยกรมชลประทานผู้ก่อสร้างและพัฒนาโครงการอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งให้การสนับสนุนงบประมาณจึงได้ดำเนิน “โครงการปล่อยพันธุ์ปลาเพื่อรักษาระบบนิเวศในอ่างเก็บน้ำ ของกรมชลประทาน” ด้วยการปล่อยพันธุ์ปลากินพืชเพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำประชากรรุ่นใหม่ และ ควบคุมปริมาณวัชพืชน้ำ โดยการปล่อยพันธุ์ปลาในช่วงเวลาฤดูห้ามทำการประมงตามประกาศกรมประมง กำหนดพื้นที่และระยะเวลาฤดูสัตว์น้ำจืดมีไข่ หรือวางไข่ เลี้ยงตัวอ่อน และกำหนดเครื่องมือ วิธีทำการประมง และเงื่อนไขในการทำประมง พ.ศ. 2564 เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่น้ำหลากหรือระดับน้ำเพิ่มสูงขึ้น จึงเป็นโอกาส สำคัญที่จะช่วยให้ทรัพยากรสัตว์น้ำมีการขยายจำนวนเพิ่มมากขึ้น และเหมาะกับการเลี้ยงตัวของสัตว์น้ำวัยอ่อน พร้อมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นในบริเวณรอบพื้นที่โครงการฯ ผลักดัน ให้เกิดการปลูกฝังสร้างความตระหนักรู้ถึงการบริหารจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืดให้มีใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน นำมาซึ่งความหลากหลายและมั่นคงของทรัพยากรประมงและชุมชนสืบไป

2. วัตถุประสงค์

3.1 การเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในเขื่อนและโครงการพัฒนาอ่างเก็บน้ำของกรมชลประทานทั่วประเทศ

3.2 การปล่อยพันธุ์ปลาที่เป็นปลากินพืช เพื่อรักษาระบบนิเวศของอ่างเก็บน้ำและเขื่อนที่กรมชลประทาน

ดูแลรับผิดชอบ

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ กองวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด กรมประมง

4. กิจกรรมการดำเนินงาน

4.1 ดำเนินการเพาะขยายพันธุ์ปลา โดยเฉพาะกลุ่มปลากินพืช ขนาด 2-3 เซนติเมตร สัตว์น้ำเป้าหมายหลักในการเพิ่มผลผลิตในแหล่งน้ำจืดเป้าหมาย โดยผลิตและปล่อยลงในเขื่อนและอ่างเก็บน้ำที่มีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิตทางการประมงและเป็นแหล่งน้ำที่กรมชลประทานเป็นผู้ก่อสร้าง ได้คัดเลือกแหล่งน้ำเป้าหมายจำนวน 3 แห่ง รวมจำนวนพันธุ์ปลาที่ปล่อยทั้งสิ้น จำนวน 1,754,000 ตัว โดยดำเนินการในระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนกันยายน 2568

4.2 ดำเนินการชี้แจงประชาสัมพันธ์ ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วน สถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ดำเนินโครงการ เข้าร่วมในกิจกรรมการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ เพื่อสร้างเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในพื้นที่ของชุมชนเอง

4.3 จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำเดือน (ไฟล์ Excel) ไปยังกลุ่มวิชาการทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ produce9dof@gmail.com ภายในวันที่ 3 ของทุกเดือน

4.4 จัดทำสรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ (ไฟล์ Word) เมื่อดำเนินการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำเรียบร้อยแล้ว และจัดส่งสรุปรายงานฯ ไปยังกลุ่มวิชาการทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ produce9dof@gmail.com

5. ระยะเวลาและแผนการดำเนินงาน

ระยะเวลาดำเนินการ 7 เดือน ตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงกันยายน 2568 (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 5.16.1)

ตารางที่ 5.16.1 ระยะเวลาและแผนการดำเนินงาน

แผนการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ 2566						
กิจกรรม	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1. จัดเตรียมเอกสาร/ลงพื้นที่คัดเลือกแหล่งน้ำ							
2. จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ							
3. เพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำ							
4. ปลอยพันธุ์สัตว์น้ำในแหล่งน้ำ โดยชุมชน, หน่วยงานกรมชลประทานในพื้นที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันปลอยพันธุ์สัตว์น้ำ							
5. รายงานสรุปผลการดำเนินงาน							

6. พื้นที่ดำเนินงานและกลุ่มเป้าหมาย

ตารางที่ 5.16.2 พื้นที่ดำเนินการและกลุ่มเป้าหมาย

ลำดับ	หน่วยงาน	ชื่อโครงการชลประทาน	จังหวัด	จำนวนตัว
1	ศปจ.นครสวรรค์	อ่างเก็บน้ำคลองโพธิ์	นครสวรรค์	665,000
2	ศปจ.นครสวรรค์	อ่างเก็บน้ำห้วยเสลา	อุทัยธานี	664,000
3	ศปจ.นครสวรรค์	อ่างเก็บน้ำห้วยใหญ่	นครสวรรค์	425,000
รวม				1,754,000

7. ผลการดำเนินงาน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ดำเนินการปล่อยพันธุ์ปลา 2 ชนิด ได้แก่ ปลาตะเพียนขาว, ปลานวลจันทร์เทศ (ตั้งแต่เดือนตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงกันยายน 2566 2566) จำนวนทั้งสิ้น 1,300,000 ตัว (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 5.16.3)

ตารางที่ 5.16.3 รายละเอียดผลดำเนินการกิจกรรมปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ

กิจกรรม	แผน (ตัว)	ผล (ตัว)	วันที่ดำเนินการ
1.ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำในอ่างเก็บน้ำคลองโพธิ์	665,000	665,000	27 มิถุนายน 2568 และ 1 กรกฎาคม 2568
2.ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำในอ่างเก็บน้ำห้วยเสลา	664,000	664,000	9 กรกฎาคม 2568 และ 16 กรกฎาคม 2568
3.ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำในอ่างเก็บน้ำห้วยใหญ่	425,000	425,000	8 สิงหาคม 2568 และ 22 สิงหาคม 2568

8. งบประมาณ

งบประมาณที่ได้รับ	175,400	บาท
เบิกจ่ายแล้ว	175,400	บาท
คิดเป็นร้อยละ	100	

9. ภาพกิจกรรม

กิจกรรมปล่อยพันธุ์ปลาเพื่อรักษาระบบนิเวศในอ่างเก็บน้ำของกรมชลประทาน ในพื้นที่อ่างเก็บน้ำคลองโพธิ์ ตำบลแม่เปิน อำเภอแม่เปิน จังหวัดนครสวรรค์ ในวันที่ 8 สิงหาคม 2568 และวันที่ 22 สิงหาคม 2568 โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ประกอบด้วยพันธุ์ปลา 2 ชนิด ได้แก่ ปลาบ้า ขนาด 2-3 เซนติเมตร จำนวน 465,000 ตัว และปลายี่สกเทศ ขนาด 2-3 เซนติเมตร จำนวน 200,000 ตัว

กิจกรรมปล่อยพันธุ์ปลาเพื่อรักษาระบบนิเวศในอ่างเก็บน้ำของกรมชลประทาน ในพื้นที่อ่างเก็บน้ำทับเสลา

ตำบลระบำ อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี ในวันที่ 9 กรกฎาคม 2568 และวันที่ 16 กรกฎาคม 2568 โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ประมงอำเภอลานสัก และเจ้าหน้าที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา ทับเสลา ประกอบด้วยพันธุ์ปลา 4 ชนิด ได้แก่ ปลาตะเพียนขาว ขนาด 2-3 เซนติเมตร จำนวน 100,000 ตัว ปลานวลจันทร์เทศ ขนาด 2-3 เซนติเมตร จำนวน 100,000 ตัว ปลาหมอเทศ ขนาด 2-3 เซนติเมตร จำนวน 100,000 ตัว แลปลายี่สกเทศ ขนาด 2-3 เซนติเมตร จำนวน 364,000 ตัว

กิจกรรมปล่อยพันธุ์ปลาเพื่อรักษาระบบนิเวศในอ่างเก็บน้ำของกรมชลประทาน ในพื้นที่อ่างเก็บน้ำห้วยใหญ่ ตำบลตะคร้อ อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ในวันที่ 27 มิถุนายน 2568 และวันที่ 1 กรกฎาคม 2568 โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ประมงอำเภอไพศาลี และผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอไพศาลี ประกอบด้วยพันธุ์ปลา 3 ชนิด ได้แก่ ปลานวลจันทร์เทศ ขนาด 2-3 เซนติเมตร จำนวน 100,000 ตัว ปลาหมอ ตาล ขนาด 2-3 เซนติเมตร จำนวน 50,000 ตัว และปลาตะเพียนขาว ขนาด 2-3 เซนติเมตร จำนวน 265,000 ตัว

5.17 โครงการเงินทุนหมุนเวียนในการผลิตพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้ง และพันธุ์สัตว์น้ำอื่น ๆ

ความเป็นมา

เงินทุนหมุนเวียนในการผลิตพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้ง และพันธุ์สัตว์น้ำอื่น ๆ จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2523 โดยดำเนินการตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนในการผลิตพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้ง และพันธุ์สัตว์น้ำอื่น ๆ พ.ศ. 2523 มีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาใช้จ่ายเป็นทุนหมุนเวียนในการจัดหาพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำ เพื่อผลิตพันธุ์สัตว์น้ำที่ได้ทำการผลิตขึ้นเอง และที่ได้จากการรวบรวมพันธุ์สัตว์น้ำจากธรรมชาติโดยสวนราชการ ของกรมประมง เพื่อจำหน่ายให้เกษตรกร มิได้มีวัตถุประสงค์ผลิตเพื่อสร้างผลกำไรเหมือนภาคเอกชน เนื่องจาก กิจกรรมการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ จำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญจึงจะสามารถดำเนินการได้สำเร็จ ดังนั้น ในระหว่างที่ภาคเอกชนยังไม่มีความพร้อมและความเข้มแข็ง กรมประมงจึงเป็นผู้ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำให้เกษตรกร นำไปเลี้ยงเพื่อยังชีพและสร้างรายได้ต่อไป

วิสัยทัศน์

ผลิตและจำหน่ายพันธุ์สัตว์น้ำที่ดี สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อผลิตและจำหน่ายพันธุ์สัตว์น้ำที่ดี มีคุณภาพตามมาตรฐาน
2. เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการเพิ่มประสิทธิภาพงานเงินทุนหมุนเวียนฯ
3. เพื่อพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับงานเงินทุนหมุนเวียนฯ
4. เพื่อนำผลงานวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ

งบประมาณ

งบประมาณทั้งสิ้น 1,055,000.00 บาท

ผลการดำเนินงาน

จำหน่ายพันธุ์สัตว์น้ำ ปีงบประมาณ 2568 จำนวน 3,354,750 ตัว (ตารางที่ 1)

รายได้ที่ได้จากการจำหน่ายพันธุ์สัตว์น้ำทั้งสิ้น 1,052,529.77.00 บาท รายจ่ายทั้งสิ้น

730,867.87 บาท คิดเป็นค่าใช้จ่ายต่อรายได้เป็นร้อยละ 83.80

ตารางที่ 5.17.1 การจำหน่ายพันธุ์สัตว์น้ำประจำปีงบประมาณ 2568

ชนิดพันธุ์สัตว์น้ำ	ขนาด (ซ.ม.)	ราคา (บาท)	จำนวน (ตัว)	จำนวนเงิน (บาท)
ปลากดเหลือง	5 - 7	1.25	1,000	1,250
ปลากะโห้	5 - 7	7	14,220	99,540
ปลากาดำ	3 - 5	0.5	14,000	7,000
ปลาการ์ป	5 - 7	2.5	400.00	1,000.00
ปลาชะโอน	3 วัน	0.1	200,000	20,000
ปลาชะโอน	3 - 5	2	18,800	37,600
ปลาชะโอน	5 - 7	3	1,500	4,500
ปลาตะเพียนขาว	2 - 3	0.2	51,100	10,220
ปลาตะเพียนขาว	3 - 5	0.25	99,900	24,975
ปลาตะเพียนขาว	5 - 7	0.35	36,500	12,775
ปลาตะเพียนทอง	2 - 3	0.13	10,500	1,365
ปลาตะเพียนทอง	3 - 5	0.3	4,200	1,260
ปลานวลจันทร์เทศ	3 - 5	0.2	91,200	18,240
ปลานวลจันทร์เทศ	5 - 7	0.3	20,600	6,180
ปลานิล (ยกเล็ก)	7 วัน	0.05	500,000	25,000
ปลานิลคัดพันธุ์ (ใหม่)	7 วัน	0.07	50,000	3,500
ปลานิลแดงแปลงเทศ	2 - 3	0.4	304,500	121,800
ปลานิลแดงแปลงเทศ	3 - 5	0.6	210,250	126,150
ปลานิลแดงแปลงเทศ	5 - 7	1	63,500	63,500
ปลานิลแดงคัดพันธุ์แปลงเทศ (ใหม่)	2 - 3	0.45	223,500	100,575
ปลานิลแดงคัดพันธุ์แปลงเทศ (ใหม่)	3 - 5	0.65	62,500	40,625
ปลานิลแดงคัดพันธุ์แปลงเทศ (ใหม่)	5 - 7	1.1	300	330

ตารางที่ 5.17.1 (ต่อ)

ชนิดพันธุ์สัตว์น้ำ	ขนาด (ซ.ม.)	ราคา (บาท)	จำนวน (ตัว)	จำนวนเงิน (บาท)
ปลานิลแปลงเพศ	2 - 3	0.3	402,500	120,750
ปลานิลแปลงเพศ	3 - 5	0.5	178,400	89,200
ปลานิลแปลงเพศ	5 - 7	0.8	2,930	2,344
ปลานิลคัดพันธุ์แปลงเพศ (ใหม่)	2 - 3	0.35	99,500	34,825
ปลานิลคัดพันธุ์แปลงเพศ (ใหม่)	3 - 5	0.5	237,700	118,850
ปลานิลคัดพันธุ์แปลงเพศ (ใหม่)	5 - 7	0.8	10,400	8,320
ปลาไน	3 - 5	0.2	15,500	3,100
ปลาบ้า	3 - 5	0.5	11,000	5,500
ปลาบ้า	5 - 7	1	1,400	1,400
ปลายี่สกเทศ	2 - 3	0.2	24,000	4,800
ปลายี่สกเทศ	3 - 5	0.25	119,000	29,750
ปลายี่สกเทศ	5 - 7	0.5	74,000	37,000
ปลายี่สกเทศ	7 - 10	1	13,450	13,450
ปลาสวาย	2 - 3	0.2	98,000	19,600
ปลาสวาย	3 - 5	0.4	68,500	27,400
ปลาสวาย	5 - 7	1	7,300	7,300
ปลาหมอตาล	3 - 5	0.4	12,700.00	5,080.00
รวม			3,054,750	1,256,054.00